

Vol. 6 No. 1 January-April 2024

ISSN [ONLINE] 2697-5211

Lawarath Social e-Journal

Lawarath Social E – Journal

กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 3 ฉบับ

ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน/ ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม/ ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ และนักศึกษาในมหาวิทยาลัยการด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
2. เพื่อเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ และนักศึกษาในมหาวิทยาลัยการด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

คณะกรรมการที่ปรึกษาวารสาร Lawarath Social E – Journal:

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
รองคณบดีฝ่ายบริหาร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

บรรณาธิการ: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูเทพ ประภากร

ผู้ช่วยบรรณาธิการ: ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิภาศิริ แจ่มแสงทอง อาจารย์ปรียาภรณ์ ใจสอาด
และอาจารย์เบญจพร นวลประเสริฐ

กองบรรณาธิการ:

หน่วยงานภายใน: รองศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ นิมิตสูง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ ทรัพย์รุ่งทอง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรวิชัย บุญส่ง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.สุริยะ หาญพิชัย

หน่วยงานภายนอก:	รองศาสตราจารย์ ดร.กนกพร นุ่มทอง	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
	รองศาสตราจารย์ ดร.กานดา เตชะขันหมาก	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
	รองศาสตราจารย์ ดร.บุญร่วม คำเมืองแสน	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
	รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนชนก พรหมณศิริ	มหาวิทยาลัยพิษณุโลก
	รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดา ศิลปาสันทน	วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

หน่วยงานภายนอก:	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกอร บุญมี	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฑามาส ชมผา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดั่งนภสร ณ ป้อมเพชร์	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร กิจจักษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเทศ สนั่นนารี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์
		ราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดมลักษณ์ กุลศรีโรจน์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
	ดร.จันทร์ฉาย จันทร์ลา	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

เหรียญกษาปณ์การวารสาร: อาจารย์ ดร.ภัทรพร โชคไพบูลย์

เลขานุการวารสาร: นางสาวสุนทรี รื่นชู

ภาพปก: อาจารย์ปริญญากัญจน์ ใจสอาด

สำนักงาน: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

321 ถนนนารายณ์มหาราช อ.เมือง จ.ลพบุรี 15000

โทร. 036-411150 โทรศัพท์มือถือ 064-332-7383

E-mail: lawarath.sej@yahoo.com

ผู้ทรงคุณวุฒิในการพิจารณาบทความ

1. ศาสตราจารย์ ดร.เมฆม เมธจิรนนท์	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
2. รองศาสตราจารย์ ดร.กาสภ เต๊ะขันหมาก	สำนักวัฒนธรรมจังหวัดลพบุรี
3. รองศาสตราจารย์ ดร.กนกพร นุ่มทอง	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. รองศาสตราจารย์ ดร.กานดา เต๊ะขันหมาก	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
5. รองศาสตราจารย์ ดร.กังสดาล เชาว์วัฒนกุล	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
6. รองศาสตราจารย์ ดร.ชันธิชัย อธิเกียรติ	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
7. รองศาสตราจารย์ ดร.จตุวิทย์ แก้วสุวรรณ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
8. รองศาสตราจารย์ ดร.ชรินทร์ มั่งคั่ง	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
9. รองศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต ฉัตรวิโรจน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
10. รองศาสตราจารย์ ดร.ประกาศิต สิทธิธิติกุล	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
11. รองศาสตราจารย์ ดร.ต่อพงศ์ กิตติยานพงศ์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
12. รองศาสตราจารย์ ดร.ทรงคุณ จันทจร	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
13. รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย	มหาวิทยาลัยนเรศวร
14. รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระภัทรา เอกผาชัยสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
15. รองศาสตราจารย์ ดร.ธงชัย สมบูรณ์	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
16. รองศาสตราจารย์ ดร.นลินี ทองประเสริฐ	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
17. รองศาสตราจารย์ ดร.นิตยา ปลื้มธนาพันธ์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
18. รองศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต ฉัตรวิโรจน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
19. รองศาสตราจารย์ ดร.บุญร่วม คำเมืองแสน	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
20. รองศาสตราจารย์ ดร.บุรินทร์ ศรีสมถวิล	มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
21. รองศาสตราจารย์ ดร.ประกาศิต สิทธิธิติกุล	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
22. รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยะพร ตันณีกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
23. รองศาสตราจารย์ ดร.พยุ่ง ชีตาร์	มหาวิทยาลัยนเรศวร
24. รองศาสตราจารย์ ดร.พัชนี ตั้งยืนยง	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
25. รองศาสตราจารย์ ดร.ยาใจ พงษ์บริบูรณ์	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
26. รองศาสตราจารย์ ดร.รัตนชนก พราหมณ์ศิริ	มหาวิทยาลัยพิษณุโลก
27. รองศาสตราจารย์ ดร.วิณัฐา แสงสุข	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
28. รองศาสตราจารย์ ดร.ศักดา ศิลปภักดิ์	วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม
29. รองศาสตราจารย์ ดร.ศิตา เยี่ยมขันติถาวร	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
30. รองศาสตราจารย์ ดร.สุพรรณิ เหลือบุญชู	สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์
31. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรสิทธิ์ อมรวิชช์ศักดิ์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
32. รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณา คุณดิลกณัฐสา	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
33. รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคนาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
34. รองศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ อินทสิงห์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
35. รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ นิมิตลุง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
36. รองศาสตราจารย์ ดร.อจรรยา นิยมภา	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

37. รองศาสตราจารย์ณัฏกอร์ ศรีตระการ	Sydney Language Solutions
38. รองศาสตราจารย์ไทยโรจน์ พวงมณี	มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
39. รองศาสตราจารย์พัฒนา จันทนา	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
40. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกอร บุญมี	มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
41. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณ์ ภูริพงศ์	มหาวิทยาลัยพิษณุโลก
42. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตตินาถ เรขาลิลิต	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
43. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญใจ กิจชาลารัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
44. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิระพร ชะโน	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
45. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุฑามาส ชมผา	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
46. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จตุรัส อนุกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
47. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนกพร สมนะเศรษฐกุล	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
48. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชิดหทัย ปุยะติ	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
49. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐวุฒิ สุขประสงค์	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี
50. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดรุณี ไพศาลพาณิชย์กุล	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
51. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พ.ต.ท.ดร.ดิฐภัทร บวรชัย	โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน
52. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดั่งนภสร ณ ป้อมเพชร	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
53. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิวันนท์ พูพวก	มหาวิทยาลัยพะเยา
54. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรภัทร กิจจารักษ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
55. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธเนศ อิ่มสำราญ	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
56. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญพัทธ์ ไกรวานิช	มหาวิทยาลัยรังสิต
57. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นริศ วัฒนานนท์	มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
58. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเทศ สนั่นนารี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
59. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทิกา สุนทรธนผล	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
60. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประวิทย์ ประมาน	มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
61. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประมะ แขวงเมือง	มหาวิทยาลัยนครพนม
62. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีระ พันลูกท้าว	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
63. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พีรพล สิมมา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครสวรรค์
64. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรี ร่มพยอม วิชัยดิษฐ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
65. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงศธร มหาวิจิตร	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
66. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรเทพ จันทราอุกฤษฏ์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
67. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรรณราย ชาญศิริณ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
68. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูมรินทร์ ภิรมย์เลิศอมร	มหาวิทยาลัยบูรพา
69. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูวดล จุลสุคนธ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
70. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูริวรรณ วรานุสาสน์	มหาวิทยาลัยนเรศวร
71. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มยุรี รัตนเสริมพงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
72. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ ทรัพย์รวงทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

73. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
74. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วาสนา บุญสม มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
75. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิหวัน จันทร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
76. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรวิทย์ บุญส่ง มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
77. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิณัฐ พงษ์นิล มหาวิทยาลัยนเรศวร
78. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริรัตน์ ศรีสอาด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
79. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวรรณ วรชัยยุทธ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
80. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย ต๊ะวิชัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
81. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศุภชัย อาริรุ่งเรือง มหาวิทยาลัยศิลปากร
82. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ชัย หิรัญรักษ์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
83. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สหะโรจน์ กิตติมหาเจริญ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
84. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาธิต ทรัพย์รวงทอง มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
85. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สัญญาศรณ์ สวัสดิ์โสง มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
86. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ แซ่โจ้ว มหาวิทยาลัยศิลปากร
87. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุธาสนี ศิริโกคาภิรมย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
88. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรเดช ไสยกิจ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
89. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรสิทธิ์ ไกรสิน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอภัยภูเบศร
90. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุริยศักดิ์ มังกรแก้ววิกุล มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนนครินทร์
91. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.สุริยะ หาญพิชัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
92. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี เอี่ยมสมัย วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พระพุทธบาท
93. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรตี ปรีชาปัญญากุล มหาวิทยาลัยรามคำแหง
94. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำราญ วิเศษ มหาวิทยาลัยนครพนม
95. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.หลี่ เหมินเหลียง สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
96. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เหนือขวัญ บัวเผื่อน มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
97. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัญธิกา มะโนวงศ์ Wenzao Ursuline University of Languages
98. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนรรฆ จรรย์ยานนท์ มหาวิทยาลัยมหิดล
99. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิเศก ปันสุวรรณ มหาวิทยาลัยศิลปากร
100. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิศักดิ์ สินธุภาค สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
101. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุดมลักษณ์ กุลศรีโรจน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
102. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรณิศา อรุณพัฒน์พงศ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
103. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชลิดา แสนวิเศษ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
104. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นภสมน นิจันต์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
105. ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุหลัน กุลวิจิตร มหาวิทยาลัยศิลปากร
106. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปภาศิต เจริมรอด มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
107. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิพัฒน์ กระแจะจันทร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

108. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรเทพ คัชมาตย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
109. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สัญญาลักษณ์ ศุภนาม	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
110. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศศิวิมล สุทธิสาร	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
111. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัมฤทัย ผลภาค	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
112. พลตำรวจโท ดร.อดุลย์ ณรงค์ศักดิ์	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
113. พันตำรวจโท ดร.ธนพิพัฒน์ สุภาชิตลัทธ์	โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน
114. อาจารย์ ดร.เกวลิณ งามพิริยกร	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
115. อาจารย์ ดร.เขมิกา ทองเรือง	มหาวิทยาลัยนครพนม
116. อาจารย์ ดร.ชุติมา ไวยสุระสิงห์	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
	เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
117. อาจารย์ ดร.พิชัย แก้วบุตร	วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
	วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี
118. อาจารย์ ดร.พิชัย ตุงคินานนท์	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
119. อาจารย์ ดร.พรทิวา จุลสุคนธ์	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
	วิทยาเขตร้อยเอ็ด
120. อาจารย์ ดร.เพ็ญผกา ปัญจนะ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
121. อาจารย์ ดร.ภัทราพร โชคไพบูลย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
122. อาจารย์ ดร.รัตนา ชุกซอน	โรงเรียนจักรคำคณาทร จังหวัดลำพูน
123. อาจารย์ ดร.วศิน สุขสมบูรณ์วงศ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
124. อาจารย์ ดร.วราษพร อารยะพันธ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
125. อาจารย์ ดร.สาคร มหาหิงค์	วิทยาลัยพิษณุพนธ์ จัหวัดหนองบัวลำภู
126. อาจารย์ ดร.สุธินี วงศ์วัฒนากุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
127. อาจารย์ ดร.สุภาพร พงศ์ภิญโญโสภาส	มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
128. อาจารย์ ดร.อภิสราร พรรัตนากุล	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
129. อาจารย์ ดร.อรสา รัตนอมรภิรมย์	สถาบันบัณฑิตวิทยาศาสตร์จีน (CAS-ICCB)
130. อาจารย์ ดร.อาริตา สัมมารัตน์	วิทยาลัยนานาชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
	อุดรดิตถ์
131. ดร.จรรยา กลัดล้อม	นักวิชาการอิสระ

บทบรรณาธิการ

วารสาร Lawarath Social E-Journal ฉบับนี้เริ่มจากบทความของ Feng Haidan, และ Ai Hongjuan เรื่อง “The Distribution of Meaning Items of the Mandarin Verb "Mái" (to Bury)”

บทความของ ณัฏฐกนิษฐ์ นิจรมย์, และจตุวิทย์ แก้วสุวรรณ เรื่อง “การศึกษารูปแบบและวัฒนธรรมผ่านชุดประจำชาติจีนบนเวทีมิสยูนิเวิร์ส ระหว่างปี 2545–2562”

บทความของ พิมพาวรรณ สืบสายทองคำ, ภัสยกร เลาสวัสดิกุล, และสรรัช ชูชีพ เรื่อง “การศึกษาความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2”

บทความของ Qian Zou, และ Li Shichun เรื่อง “Research on The Distribution of The Wore "SHEN (深)" in Modern Chinese Based on The Qualia Structure Theory”

บทความของ อธิพงษ์ บุญเติม เรื่อง “การศึกษาประสิทธิภาพการใช้อุปกรณ์ช่วยฝึกทักษะช่างอากาศยานทหารบก กรณีศึกษา: หลักสูตรช่างตรวจสภาพทางเทคนิคและกำกับดูแลการซ่อมบำรุงอากาศยานรุ่นที่ 23”

บทความของ ปญญา เมืองเย็น, มยุรี รัตนเสริมพงศ์ และวาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์ เรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง”

บทความของ Huang Yun, และ Li Shichu เรื่อง “Research on The Use of Dictionaries by International Students In China Based on The User Perspective ——Take Some Universities in Guangdong, GuangXi and YunNan Provinces as Examples”

บทความของ ชิน เฟื่องฟู่งสุข, จิตราพร งามเนตร, และจิรพันธ์ มีศิริ เรื่อง “การเปรียบเทียบผลการทดสอบวัดความสามารถของผู้เรียนในท้องถิ่นกับมาตรฐาน CEFR และการศึกษาผลกระทบของรายวิชาจากมุมมองของผู้เรียน”

บทความของ สุธัญญา ปานทอง เรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์คำสลับตำแหน่งภาษาจีน”

บทความของ นิเวศ เผื่อนทิม, ภัทราพร โชคไพบูลย์ และสุธินี วงศ์วัฒนากุล เรื่อง “การเพิ่มศักยภาพวิศวกรสังคมสู่การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน”

บทความชิ้นสุดท้ายโดย Gao Xiang เรื่อง “Research on the Differentiation between Xiangxi Tie-dye and Nantong Tie-dye”

ภูเทพ ประภากร
บรรณาธิการวารสาร

สารบัญ

	หน้า
ข้อมูลวารสาร	(1)
กองบรรณาธิการ	(2)
บทบรรณาธิการ	(5)
สารบัญ	(6)
บทความวิจัย:	
The Distribution of Meaning Items of the Mandarin Verb "Mái" (to Bury) : Feng Haidan, และ Ai Hongjuan	1
การศึกษารูปแบบและวัฒนธรรมผ่านชุดประจำชาติจีนบนเวทิมัลยูนิเวิร์ส ระหว่างปี 2545-2562 : ณัฏฐคนินฐ์ นิจรมย์, และจตุวิทย์ แก้วสุวรรณ	19
การศึกษาความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อม ศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 : พิมพ์วรรณ สืบสายทองคำ, ภัสกร เลาสวัสดิกุล, และสรชัย ชูชีพ	45
Research on The Distribution of The Wore "SHEN (深)" in Modern Chinese Based on The Qualia Structure Theory : Qian Zou, และ Li Shichun	61
การศึกษาประสิทธิภาพการใช้อุปกรณ์ใช้เครื่องช่วยฝึกทักษะช่างอากาศยาน ทหารบก กรณีศึกษา: หลักสูตรช่างตรวจสอบสภาพทางเทคนิคและกำกับดูแล การซ่อมบำรุงอากาศยาน รุ่นที่ 23 : อธิพงษ์ บุญเดิม	81
แนวทางการบริหารจัดการหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง : ปริญญา เมืองเย็น, มยุรี รัตนเสริมพงศ์ และวาสนา เกิดผล ประสพศักดิ์	97
Research on The Use of Dictionaries by International Students In China Based on The User Perspective -----Take Some Universities in GuangDong, GuangXi and YunNan Provinces as Examples : Huang Yun, และ Li Shichu	115

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การเปรียบเทียบผลการทดสอบวัดความสามารถของผู้เรียนในท้องถิ่นกับ มาตรฐาน CEFR และการศึกษาผลกระทบของรายวิชาจากมุมมองของผู้เรียน : ชิน เพ็ญพัสสุข, จิตราพร งามเนตร, และจิรพันธ์ มีศิริ	135
การศึกษาวิเคราะห์คำสลับตำแหน่งภาษาจีน : สุธัญญา ปานทอง	163
การเพิ่มศักยภาพวิศวกรสังคมสู่การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน : นิเวศ เพื่อนทิม, ภัทราพร โชคไพบูลย์ และสุธิณี วงศ์วัฒนากุล	181
บทความวิชาการ:	
Research on the Differentiation between Xiangxi Tie-dye and Nantong Tie-dye : Gao Xiang	201
ภาคผนวก	217
แนะนำผู้เขียน	218
ขั้นตอนการดำเนินงานวารสาร Lawarath Social E-Journal ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	220
คำแนะนำสำหรับผู้พิมพ์บทความ	221
การจัดรูปแบบหน้ากระดาษวารสาร Lawarath Social E-Journal ของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	224
การอ้างอิงแทรกในเนื้อหาและการเขียนเอกสารอ้างอิง	232
จริยธรรมการวิจัย	243

The Distribution of Meaning Items of the Mandarin Verb "Mái" (to Bury)

Feng Haidan

College of Chinese Studies, Huachiew Chalermprakiet University

First Author: fhd86@126.com

Ai Hongjuan

College of Chinese Studies, Huachiew Chalermprakiet University

Corresponding Author: 76392679@qq.com

Received: February 26, 2023 Revised: March 20, 2023 Accepted: March 31, 2023

Abstract

This study aims to investigate the classification and distribution of meaning items of Mandarin burial verbs in Chinese learner's dictionaries. The verb "mái" (to bury) is taken as a representative and analyzed through a combination of corpus technology, argument structure, and qualia structure theory. Through the analysis and classification of objects involved, including the subject, object, location, and instrument, four main senses of the verb are identified: 1. interring a dead body in the ground; 2. covering something with soil, sand, snow, debris, etc.; 3. concealing something from discovery or manifestation; and 4. lowering one's head, face, or eyes. Image schemas are created for each meaning items of the verb based on typical objects and semantic features, along with collocations of typical objects to facilitate second language learners of Chinese in understanding and mastering the meanings. Finally, suggestions for improving the classification and description of meaning items in Chinese learner's dictionaries are proposed.

Keywords: Mandarin, Verb, Distribution of Meaning Items, "Mái" (to Bury)

现代汉语动词“埋”义项分布情况研究

Feng Haidan

College of Chinese Studies, Huachiew Chalermprakiet University

First Author: fhd86@126.com

Ai Hongjuan

College of Chinese Studies, Huachiew Chalermprakiet University

Corresponding Author: 76392679@qq.com

文章收到日期: 2023年2月26日 修订日期: 2023年3月20日 发表回复: 2023年3月31日

摘要

为探讨现代汉语填埋类动词在汉语学习词典中的义项划分和描写,本研究以“埋”为例,将语料库技术、论元结构和物性结构理论相结合,重新分析、描写和解释了动词“埋”在现代汉语中的义项分布情况,根据其所关涉的主客体、处所、工具等对象进行了分析和归类,结果表明该动词在现代汉语中具有四个主要义项,即:1. 将死者的尸骨安置到土里。2. 土、沙、雪、废墟等把东西盖住。3. 藏起来是不被发现或表现出来。4. 把头、脸、眼睛低下去。同时,根据动词“埋”各义项中所凸显的关涉对象和其典型的语义特征,创建出各义项的意象图示,列出与典型关涉对象的搭配,方便汉语学习者理解和掌握,并对现有学习词典中的义项划分与描写提出了完善建议。

关键词: 现代汉语, 动词, 义项分布, 埋

引言

动作动词是典型的动词，手部动词则是动作动词中的典型。动词“埋”在《现代汉语频率词典》中的累计词次为 1117451,频率为 0.0046 (Beijing Language Institute, 1986, p.540), 是手部动词“填埋类”动词中使用频次最高的动词。其被归入《国际中文教育中文水平等级标准》六级词汇中。(National Language Commission of China, 2021, p.95)

汉语学习词典是供以汉语为第二语言学习目的语的学习者学习使用的工具书，也是推动对外汉语走向世界强有力的、具有突破意义的工具 (Zheng, 2005, pp. 161-167) 为此，我们考察考察了四部外向型的汉语学习词典，整理出动词“埋”在个词典中的义项数和释义描写，详见表 1:

表 1 四部汉语学习词典中动词“埋”的义项和释义统计表

词典	义项 1	义项 2	义项 3
《现代汉语学习词典》 (简称《现学》) Commercial Press Dictionary Research Centre [CPDRC], 2010, p..834)	用土、沙等把东西 盖住。	隐藏。	特指土葬。
《HSK 汉语 8000 词词典》 (简称《8000 词》) (Beijing Language and Culture University HSK Test Center [HSKTC], 2000, pp. 818-819)	用土、雪等盖住。		
《商务馆学汉语词典》 (简称《商务馆》) (Lu, & Lü, 2006, p.470)	用土或泥沙等把东 西盖住。	埋藏。	
《当代汉语学习词典》 (简称《当学》) (Zhang, 2020, para.392)	用土、沙、雪、树 叶等盖住，使不露 出来。	藏起来使不被 发现或表现 出来。	把头、脸低 下去。

为了解汉语二语学习者对动词“埋”的掌握情况，我们在全球汉语中介语语料库 V1.0 (Zhang, &Cui,2021) 中进行了检索，发现学习者因由于不掌握动词“埋”和其关涉对象特征而产生的语用偏误，例句如：

① *春天，我和哥哥埋了两棵树。(学习者国籍：韩国；作文题目：保护环境)

② *但是这些缺点也埋不了他们的优点。(学习者国籍：哈萨克斯坦；作文题目：我眼中的中国人)

③ *三个男的小心抬着树根，仔细埋土。（学习者国籍：韩国；作文题目：我在中国的所见所闻）

上述偏误中，例 ① 和例 ② 的偏误可能是由于学习者对于动词“埋”所搭配的客体对象的语义特征理解有误，导致将其与“种”和“掩盖”相混淆；例 ③ 中的偏误可能是由于学习者不掌握动词“埋”与所关涉工具对象“土”搭配时的语法结构，导致将工具对象放在了客体对象的位置。动词词义是一种情景化的过程，动词义位中内化了一定数量的关涉角色，所以动词义位必须依赖一定的关涉角色才能形成完整的意义。(Xu, 2008, p.10) 对应上述四部词典中动词“埋”释义中对相关关涉对象语义特征的描写，我们认为其在解决留学生出现的偏误方面还有所缺失，仍可继续探讨和完善。

因此，有必要对现代汉语中“埋”的义项分布情况进行研究，通过定性与定量结合的方法对现有外向型词典中“埋”的义项划分进行整理、补充和完善，支持和促进汉语学习词典的编纂或汉语二语学习者自主学习。

研究目的

本文希望以现代汉语放置类中填埋类动词中的典型代表“埋”为例，建立该词的平衡语料库，通过定量的方式重新分析、描写和解释了动词“埋”在现代汉语中的义项分布情况，研究各义项中“埋”所关涉的主体论元、客体论元和处所论元的物性结构特征，考察和归纳在义项描写时所需凸显的关涉对象和被凸显对象的典型语义特征，总结出动词“埋”和典型关涉对象搭配表，并对现有汉语学习词典中的该词各义项的描写提出具体的补充与完善建议。同时，试图结合意象图示理论，创建凸显其语义特征的意象图示，分析各义项之间的关联，帮助汉语二语学习者更为全面地掌握和使用，减少偏误的发生。

研究综述

根据研究方法和角度的不同，我们将现有的动词“埋”的义项分布和描写研究分为历时描写、共时描写和语义结构描写三个大类。

（一）动词“埋”的历时分析与研究

“埋”在《说文解字》中本作“薶，瘞也。从艸狸聲。莫皆切。(Xu, et al., 2005, p.51) 段玉裁注：“薶，瘞也。从艸。狸聲。莫皆切。土部曰。瘞，幽薶也。古音在一部。周禮假借狸字爲之。今俗作埋。(Duan, 2013, p.45)《释名》中认为“葬不如礼曰埋瘞也。趋使瘞腐而已。又藏也。(Liu, 2016, p.124)《汉字源流字典》也认为，“埋”为会意字，甲骨文是将牛埋于坑中形，是一种古代祭祀山林的仪式。后借“狸”表示埋藏。由于“狸”做了偏旁，于是另加义符艸（艸），写作“薶”，表示用草埋。因其笔画过繁，后来又另造了简易的埋，从土，从里，表示埋于土中。如今规范化，以埋为正体。(Gu, 2008, p.985)

从上述辞书中对“埋”的研究，我们可知动词“埋”与处所空间“土里”密切相关，并属于一种祭祀仪式，具有较强的文化属性。

(二) 现代汉语词典中动词“埋”的义项划分和描写

《现代汉语词典（第7版）》（简称《现汉》）中作为动词的“埋”的释义为：①（用土、沙、雪、落叶等）盖住：掩~地雷|道路被大雪~住了。②藏；隐没：~伏~名。（Lexicography Department of the Institute of Linguistics [LDIL], 2016, p.870）《现代汉语规范词典》（简称《现规》）中作为动词的“埋”的释义为：①（用土、沙、雪、落叶等）盖住：掩~地雷|道路被大雪~住了。义项②藏；隐没：~伏~名。（Li, 2014, p.880）两部词典对于动词“埋”的义项划分和释义描写完全一致。结合表1中四部外向型汉语学习词典中“埋”的义项划分和释义描写，我们发现：

从义项划分角度看，《8000词》（HSKTC, 2000, pp. 818-819）中“埋”的义项数最少，仅为1个，而《现汉》（LDIL, 2016, p.870）、《现规》（Li, 2014, p.880）、《商务馆学》（Lu & Lü, 2006, p.470）均将“埋”划分为2个义项，《现学》（CPDRC, 2010, p.834）和《当学》（Zhang, 2020, p.392）则将“埋”划分为3个义项。以《现汉》（LDIL, 2016, p.870）为参照，《8000词》（HSKTC, 2000, pp. 818-819）中未收录其中的义项②，《现学》（CPDRC, 2010, p.834）中增加了“特指土葬”的义项，《当学》（Zhang, 2020, p.392）增加了“把头、脸低下去”的义项。

从释义描写角度看，上述六部词典中义项①描写均采用了描述性话语释义，释义义核均为“盖住”。虽然义核一致，但“埋”所关涉的凭借论元的数量不一致，其中《现学》（CPDRC, 2010, p.834）《8000词》（HSKTC, 2000, pp. 818-819）《商务馆学》（Lu, & Lü, 2006, p.470）的工具论元数量为2个，主要有“土”“沙”或“雪”，而其余三部词典中，工具论元的数量为4个，主要是“土”“沙”“雪”“树叶/落叶”。义项②中，《现汉》（LDIL, 2016, p.870）、《现规》（Li, 2014, p.880）、《现学》（CPDRC, 2010, p.834）和《商务馆学》（Lu, & Lü, 2006, p.470）均采用以词释词的方式，释义义核分别为“藏”“隐没”“隐藏”和“埋藏”，而《当学》（Zhang, 2020, p.392）则采用了描述性话语释义的方式，释义义核为“藏”。义项③中《现学》（CPDRC, 2010, p.834）采用以词释词的方式，释义义核为“土葬”，《当学》（Zhang, 2020, p.392）采用描述性话语释义的方式，释义义核为“低下去”。

从上述词典中对于动词“埋”的义项划分和释义描写方式的对比来看，学者们对现代汉语中“埋”的义项划分和释义描写还存在一些不同的观点，但他们的研究也为本研究奠定了基础和提供了参考。

(三) 关于动词“埋”的语义结构的研究

袁毓林认为“埋”是二元三位四项四联动词，其能关联的四个从属成分为：施事、受事、工具和处所，描写为V: {A, P, I, L}, 配价实例：

埋：	他用沙子~土豆	这些沙子我们~土豆
	他用草袋把土豆~地里了	那些土豆他全~沙子里了
	沙子/地里~了不少土豆	这些土豆我们用沙子~

(Yuan, 2010, p.257)

袁毓林使用联、项、位、元的配价层级，分析了现代汉语中“埋”在不同层级上的支配能力，同时描写出其从属成分的语义角色，为本研究中动词“埋”各义项的划分和语义描写提供了依据。

研究方法

本文所选语料均来自自由 CCL 语料库。截至 2022 年 8 月，该语料库共收录约 7.83 亿字，含现代汉语语料约 5.82 亿字，古代汉语语料约 2.02 亿字。其中，“埋”字的现代汉语语料共计 19549 条，约 175 万字。本文基于李仕春 (Li, 2016) 介绍的方法，按照以下步骤建立“埋”的平衡语料库：

1. 计算每类语料的抽取数

(1) 为保证语料来源的均衡性，计算出 12 个三级分类中每类语料的抽取的平均数约为 833 条，将三级分类中少于或等于 833 条的语料全部抽取，共抽取出 CWAC、口语、史传、应用文等 9 个三级分类中的 3065 条语料，剩余需抽取的语料数为 6935 条。

(2) 计算出剩余 3 个三级分类抽取的平均数约为 2311 条，将少于或等于该平均数的翻译作品类语料全部抽取，剩余需抽取的语料数为 4804 条。

(3) 计算出剩余 2 个三级分类抽取的平均数为 2402 条。

(4) 在报刊和文学 2 个三级分类中，按照三级分类的计算方式，依次根据平均数的标准，计算出每个四级分类语料的抽取条数。

2. 语料的抽取和语料库的建立：

(1) 根据四级分类中的计算结果，将抽取数小于下载数的 7 个四级分类语料，如：1994 年报刊精选、人民日报、作家文摘、大陆作家等，分别导入到 Access 语料库中，创建语料库。在各语料库中，使用随机抽取表达语句抽取相应数量的语料，如：Select Top 1774 *From 大陆作家 Order by Rnd (id)，建立 7 个随机抽选的语料库。

(2) 将抽取数等于下载数的语料导入到 Access 语料库中，并与 7 个随机抽选建立的语料库合并，建立现代汉语动词“埋”的平衡语料库。该语料库共包含共 1 万条语料，85.7 万字，其所含各类语料情况见下表：

表 2 现代汉语动词“埋”平衡语料库的语料分布情况

二级分类	三级分类	四级分类	下载语料	抽样语料	三级分类合计
	口语		63	63	63
	史传		211	211	211

表 2 现代汉语动词“埋”平衡语料库的语料分布情况（续）

二级分类	三级分类	四级分类	下载语料	抽样语料	三级分类合计
	应用文	中国政府白皮书	4	4	768
		健康养生	16	16	
		法律文献	6	6	
		社会科学	256	256	
		自然科学	163	163	
	当代	药方	5	5	
		菜谱	9	9	
		议论文	24	24	
		词典	285	285	
		说明书	0	0	
	报刊	1994 年报刊精选	1310	381	2402
		人民日报	3027	382	
		作家文摘	825	381	
		市场报	86	86	
		故事会	19	19	
		新华社	3838	382	
		读书	895	381	
		读者	820	381	
		青年文摘	9	9	
	文学	台湾作家	330	330	2402
		大陆作家	2896	1774	
		香港作家	298	298	
	电视电影	文艺	263	263	485
		非文艺	222	222	
	相声小品		89	89	89
	网络语料		761	761	761
	翻译作品	应用文	336	336	2131
		文学	1795	1795	
现代	戏剧		23	23	23
	文学		526	526	526
合计			19549	10000	10000

对现代汉语动词“埋”平衡语料库中 10000 条语料依次标注后，发现语料中有“埋 (mán)”的语料 1308 条，如“埋怨”；有满语音译词“埋汰”的语料 40 条；有错别字等语料 28 条，如：“合理 (*理)”“地理 (*理)”“常任理事国 (*理)”等，有作为专有名词的语料 3 条，如：菲力克斯·施埋因纳 (人名)、埋个那 (品牌名)。以上 1378 条语料对于动词“埋”的义项划分没有研究价值，均未标注义项，不做讨论与说明。有效语料条数共计 8622 条。

研究理论

论元结构理论由顾阳于 20 世纪 90 年代引进国内。该理论重视研究动词与其所涉及论元角色之间的互动关系，把动词的论元结构作为句法-语义接口。袁毓林构建出论元角色的层级体系，为动词设立了 22 种论元角色，并强调“在多层次的语义关系中，论元结构关系处于核心地位，论旨角色是语义标注的重点。” (Yuan, 2007, pp. 10-20) 该理论有助于动词词义的精细描写的实现。

物性结构理论源于由美国布兰代斯大学教师 Pustejovsky 创立的生成词库理论，被誉为“当代语义学中最精细的形式化分析范式” (Li, 2015, pp. 69-80)。物性结构主要包括语义知识的四个层面，表现为四种物性角色，分别是形式角色、构成角色、功用角色和施成角色。该理论为认识与刻画与动词相关联对象的语义理解提供了新的理论视角和认知基础，对其在实际语境中的具体意义具有较强的解释力。

意象图示理论是由语言学家 Lakoff 和 Johnson 提出的，是一种基于人类认知机制的语言认知理论。它认为词语的语义是由意象图示构成，而这些图示是人们在对外部的客观世界进行感知与互动的过程中形成的一种与人们所认知经验相一致的结构，体现了人们是如何对外部世界进行感知和抽象思维的。该理论对于理解词语的多义性和分析词语义项之间的关系有重要意义。

综上，本文将应用论元结构、物性结构理论和意象图示理论，并通过语料库分析，对动词“埋”的义项分布和释义进行研究，为汉语学习词典中动词“埋”的释义提供建议，以帮助汉语二语学习者使用者更为全面地掌握词义。

研究成果

前述五部词典中关于动词“埋”的释义差异显示，当动词“埋”所关涉的各类对象变化，其词义也产生不同。为了更进一步分析动词“埋”的多义性和各义项之间的关系，我们对语料库中的“埋”所关涉的主客体、空间、工具等对象进行了分析和归类，结果表明该动词在现代汉语中具有四个主要义项。

(一) 义项 ①：将死者的尸骨安置到土里：~葬|掩~尸体|青山处处~忠骨|这里~着我的祖先|我死后，请把我~在那座山上。

在现代汉语动词“埋”平衡语料库中，该义项共有 2174 条，占 25.21%。例句如：

① 现已发现的这种“万人坑”就有 80 多处，埋有劳工尸骨 70 多万具 (当代应用文中国政府白皮书)

② 吕老留下遗嘱说，不留骨灰，要把骨灰埋入地下（当代\报刊\人民日报）

③ 我看着躺着丽丽尸体的棺木埋在黄土里（当代\文学\香港作家）

上述例句中，动词“埋”所关涉的客体分别为“尸骨”“骨灰”和“躺着尸体的棺木”，均是人死后留下的遗骸、遗骨或盛放遗骸、遗骨的器具。但有的语料中，并不直接以与尸骨类相关的词语作为客体，例句如：

① 什么太太啦，小姐啦，都是远道来的，有钱儿的埋到这儿。所以起坟的时候，……（当代\口语）

② 根据焦书记的遗愿，他被埋在县城北面的沙丘上。（当代\报刊\1994年报刊精选）

③ 我慢慢儿跑到埋人的地方，只看见添了一个扁扁的土馒头。（当代\报刊\读书）

上述例句中，动词“埋”所关涉的客体分别为“有钱的（人）”“他”和“人”，均为“人”。这些客体一般代表的活着的状态，刚好与“尸骨”的状态相对立。但根据上下文中的“起坟”“遗愿”“一个扁扁的土馒头”，我们可以判断这些句子中的客体已经失去了生命，特指“死”的状态。其所涉及的空间有“万人坑”“地下”“黄土里”“沙丘上”“坟”等，在形式角色方面都与“土”相关。

另外，虽上述例句中均未包含工具论元，但根据上下文中的“坑”“地下”“黄土里”“坟”“土馒头”等，我们可以判断出其工具论元应该为“土”。“土”是该义项中最常见的工具论元，在语料中常常被省略。而当工具论元变为非典型的“树叶”“草木”类时，常需要通过增加凭借论元的方式将其凸显出来。例句如：

① 用土和草把尸体掩埋起来（当代\翻译作品\文学）

② 有一个伙伴渴得实在不行，……最后死去。他们只能噙泪用枯枝烂叶将其掩埋了事。（当代\报刊\作家文摘）

上述例句中，动词“埋”所关涉的凭借论元分别为“土和草”“枯枝烂叶”，此类事物虽然与“土”在形式角色特征不同，但其仍具有[+覆盖]的语义特征。

因此，根据前人对动词“埋”本义的研究和其所涉及对象的特征，我们认为动词“埋”是由空间、客体、工具和路径等基本义项图示结合构成的复杂的意象图示。基于以下理据创制其意象图示：(1) 源点图示中，存在一个平面，用 A 来表示。同时，还存在一个客体，且该客体与“尸骨”类相关，使用骷髅的图标和字母 C 表示。(2) 终点图示中，动作“埋”发生后，物体 C 的位置发生了变化，移动到了平面 A 之下。(3) 在从源点图示到终点图示的变化中，工具论元具有重要作用，因此在“→”上增加工具论元，且典型工具论元为“土”，因此用点状图标表示。将其表现为：

图 1 现代汉语动词“埋”义项 ① 的意象图式

（来源：作者，2023 年 2 月 1 日）

综上，建议凸显该义项中的客体、空间和工具论元，将该义项描写为：
① 将死者的尸骨安置到土里：~葬|掩~尸体|青山处处~忠骨|这里~着我的祖先 |
我死后，请把我~在那座山上。

（二）义项②：土、沙、雪、废墟等把东西盖住：~地雷| ~线| 海盗们在岛上~了很多宝藏|把这个箱子埋到草丛里| 沙漠把良田~了| 大雪把路~了| 地震后，很多人被埋在了废墟里。

根据“埋”的本义，我们发现，当动作“埋”发生后，工具“土”移动到了客体对象上面，覆盖住了客体。语料中，“埋”的客体除了“尸骨”类以外，还有其他各类物体。当“埋”所关涉的客体对象并非“尸骨”时，其语义也不再表示“将其安置到土里”。在现代汉语动词“埋”平衡语料库中，该类语料共有 2793 条，占 32.39%。例句如：

- ① （她）把纺车埋在柴草堆里（当代\文学\大陆作家）
- ② 她把一只荷包蛋偷偷地埋在孙悦的面条碗里（当代\文学\大陆作家）
- ③ 他由于在雪地里站得太久，被流雪埋到齐胸深（当代\报刊\人民日报）
- ④ 山脚下的庞贝城、赫库兰尼姆城和史达比镇被火山灰、泥流掩埋得无影无踪（当代\应用文\自然科学）

上述例句中，动词“埋”的客体分别为“纺车”“荷包蛋”“他”“庞贝城、赫库兰尼姆城和史达比镇”，客体在形式角色方面的差别较大。其涉及的空间为“柴草堆里”“面条碗里”“雪地里”和“火山灰、泥沙里”，也不再都具有和“土”相关的共同特点。虽然上述例句中“埋”的客体和空间均不相同，但动作“埋”发生后，客体与空间、工具形成了“客体进入了空间中，并被所使用的工具覆盖”的结果，其结果与义项 ① 相同。因此，建议将该义项描述为“盖住”。

因此，根据该义项中动作完成后，客体、空间和工具的关系，将该义项的意象图示表现为：

图 2 现代汉语动词“埋”义项 ② 的意象图式

（来源：作者，2023 年 2 月 1 日）

该义项图示与义项 ① 的区别主要在于：(1) 源点图示和终点图示中，空间 A 这一平面并未被凸显，因此删除空间 A；(2) 客体 C 不再专指“尸骨”类的客体，因此用“□”图形表示。

进一步分析上述例句，我们发现“埋”所关联的主体具有较大差别，前两例中，发出“埋”这一动作的是人，具体由手部发出；而后两例中则分别为“流雪”和“火山灰、泥流”。在语料库中，该义项内以“人”为主体的语料共 2459 条，占 27.29%，以其他事物为主体的语料共 334 条，占 3.84%。典型的非“人”类的主体有：泥沙类、雪、植物、废墟等，例句如：

- ① 多深的脚印也被雪埋平了（当代\文学\大陆作家）
- ② 有几辆散了架的汽车，几乎被高高的杂草埋没了（当代\翻译作品\文学）
- ③ 一场遮天蔽日的黑色沙暴把国王连同他的儿女们和金骆驼埋在流沙里了（当代\报刊\市场报）
- ④ 由于一次突发性的洪水，使寺庙长埋泥土之中（当代\报刊\新华社）

上述例句中，动词“埋”所关涉的客体分别为“脚印”“汽车”“国王、他的儿女们和金骆驼”和“寺庙”，在形式角色方面同样具有_[-人]有形物的特征，且根据“埋”的结果论元“平”“没”，可知其与义项 ① 中的客体结果一样，同样“被覆盖”了。但该结果的产生并非是“雪”“草”和“沙暴”的主观动作，而是“雪”不断积累、“杂草”不断生长和“沙暴”运动作用。该义项中，在某种自然规律或运动的作用下，土/泥/沙、草、雪等覆盖了物体，因此，在隐喻的作用下，使用肢体动作“埋”来描述相似的结果。在语料库中，当主体为非“人”时，该义项中的典型空间有：“泥/沙/土里”“雪里”“废墟下”“草/花丛中”，其中“泥/沙/土里”的语料共 157 条，“雪里”的语料共 72 条，“废墟下”的语料共 66 条，“草/花丛中”的语料 22 条。

综上，当“埋”的结果论元被凸显时，建议将义项 ② 描写为：土、沙、雪、废墟等把东西盖住：~地雷|~线| 海盗们在岛上~了很多宝藏|把这个箱子埋到草丛里|沙漠把良田~了|大雪把路~了|地震后，很多人被埋在了废墟里。

（三）义项 ③：藏起来使不被发现或表现出来：~伏|隐姓~名|深埋在心里的秘密|把爱~在心底。

根据前述分析，我们发现当主体为“人”时，义项 ① 和义项 ② 中动词“埋”主要依靠手部来执行和完成，属于具体的上肢动作。但在以“人”为主体的语料中，我们发现完成动作“埋”的除了手部以外，涉及的还包括整个躯体，甚至是抽象的思想活动。多义手部动词可由手部动作引申为引申为身体其

他部位的动作，也会由具体的空间变化投射到心理层面，从而由具体意义向抽象意义引申。(Lü, 2008, p.37) 例句如：

① 我们在庞涓必经之路埋下伏兵，打他个措手不及，庞涓必败。
(当代\电视电影)

② 但她知道他与卡土金娜的关系,所以一直把这种爱埋在心底。(当代\应用文\社会科学)

③ 斯特也许在构思续集，因此在本书中故布疑阵，埋下伏笔悬念(当代\报刊\读书)

上述例句中，动词“埋”所关涉的客体分别为“伏兵”“爱”和“伏笔悬念”，空间分别为“心底”“城外”和“书中”，其客体和空间均存在较大的差异。但通过上下文中的“打他个措手不及”“她知道他与卡土金娜的关系”和“也许在构思续集”等描述，凸显出主体“人”是出于某些特定的目的才实施“埋”这一动作，即：当主体是人，动作“埋”的发生，常是被主体试图“使客体对象不被发现”这一动机而触发。

在该义项中，典型的客体论元有“部队”“情感”“线索”“姓名”四类。在语料库中客体为“部队”的共 1069 条，客体为“情感”的共 360 条，客体为“线索”类的共 254 条，客体为“姓名”的共 134 条。因此，可将该义项的意象图示表现为：

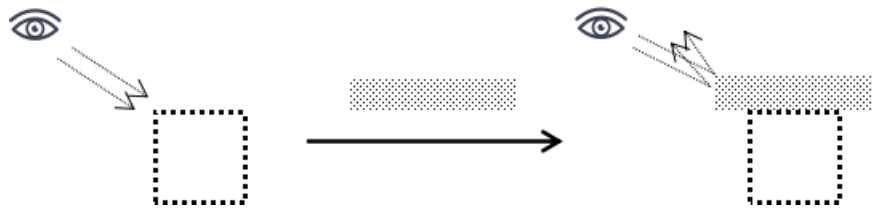

图 3 现代汉语动词“埋”义项③的意象图式

(来源：作者，2023 年 2 月 1 日)

该义项图示与义项①的区别主要在于：(1) 源点图示和终点图示中，空间 A 这一平面并未被凸显，因此删除空间 A；(2) 客体 C 中包含有抽象事物，因此用虚线的“□”图形表示。(3) 为凸显“不被发现或表现出来”的目的，在源点图示和终点图示中，增加“眼睛”的图标，并用虚线箭头表示视线，并通过其变化表示“能发现/表现出”到“不被发现/表现出”的变化。

综上，当主体为人，“埋”这一动作不再由手发出时，建议凸显其目的论元，将义项③描写为：藏起来使不被发现或表现出来：~伏|隐姓~名|深埋在心里的秘密|把爱~在心底。

(四) 义项④：把头、脸、眼睛低下去：~下头|~下脸去|把脸~在桌子下|把头~在书本里|他的脑袋深深地~在双手中|孩子把头~进妈妈怀里。

在前述的义项①和②中，动词“埋”均需要具有工具论元。但在语料库中，部分语料仅能关联三个从属成分，分别为：主体、客体、处所或结果。

该类语料主要是以头部或眼睛或脸作为动词“埋”必有论元，共 1576 条，占 18.28%。例句如：

- ① 他依旧埋着头，没有向上望去。（当代\翻译作品\文学）
- ② 他又把眼睛埋下去看觉慧。（当代\文学\大陆作家）
- ③ 女人们都受不了，又怕又恼，纷纷把脸埋在膝上。（当代报刊作家文摘）

上述例句中，动词“埋”的客体论元分别为“头”“脸”和“眼睛”，主体论元均为人，即主体和客体是同一人。在该义项中，当动作“埋”发生时，无相关的工具论元出现，并最终覆盖客体，即是动词“埋”的动作仅对客体产生了影响。在语料库中，除了上述例句中的“头”“眼睛”“脸”以外，类似的客体还有“下巴”“鼻子”“身（子/体）”，其中客体为“头部”的语料共 1408 条，为“脸部”的语料共 116 条，为“身（子/体）”的语料共 32 条，为“下巴”的语料共 8 条，为“鼻子”的语料共 7 条，为“眼睛”的语料共 5 条。

因此，当“埋”的客体为人体的某个部位，尤其是头部，当其产生了与其他义项中“埋”相关联的工具论元类似的“向下”运动的情况时，在隐喻的作用下，“埋”的语义就产生了变化，其运动的方向被凸显了出来。可将该义项的意象图示表现为：

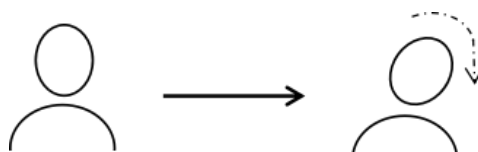

图 4 现代汉语动词“埋”义项 ④ 的意象图式

（来源：作者，2023 年 2 月 1 日）

该义项图示与义项 ① 的区别主要在于：(1) 源点图示和终点图示中，空间 A 这一平面并未被凸显，因此删除空间 A；(2) 客体 C 主要为人体头部的各个组成部分，因此使用类似人头部的图标表示。(3) 为凸显在“埋”的运用下，必有论元运动的方向，在终点图示中使用虚线箭头标示运动的方向。

综上，当主体为人，客体为自身组成部分，且不关联工具论元时，建议凸显“埋”的方向，将义项 ④ 描写为：把头、脸、眼睛低下去：~下头|~下脸去|把脸~在桌子下|把头~在书本里|他的脑袋深深地~在双手中|孩子把头~进妈妈怀里。

总结讨论

本文将语料库技术、论元结构和物性结构理论相结合，重新分析、描写和解释了动词“埋”在现代汉语中的义项分布情况，我们将动词“埋”在现代汉语中的义项分布情况重新描写如下：① 将死者的尸骨安置到土里：~葬|掩~尸体|青山处处~忠骨|这里~着我的祖先|我死后，请把我~在那座山上。② 土、沙、雪、废墟等把东西盖住：~地雷|~线|海盗们在岛上~了很多宝藏|把这个箱

子埋到草丛里| 沙漠把良田~了|大雪把路~了| 地震后，很多人被埋在了废墟里。
③ 藏起来使不被发现或表现出来：~伏|隐姓~名| 深埋在心里的秘密| 把爱~在心底。
④ 把头、脸、眼睛低下去：~下头| ~下脸去|把脸~在桌子下| 把头~在书本里| 他的脑袋深深地~在双手中| 孩子把头~进妈妈怀里。

为了便于汉语二语学习者更加直观的掌握动词“埋”的各义项，我们根据各义项中的其所涉及的典型的主体、客体、处所和工具，制作了动词“埋”各义项与典型论元的搭配表。如表 3 所示:

表 3 现代汉语动词“埋”各义项与典型论元的搭配表

序号	义项	典型主体	典型客体	典型处所	典型工具
1	将死者的尸骨安置到土里。	手	尸骨	土里	土
2	土、沙、雪、废墟等把东西盖住。	手	东西、人	里/内/下	土、沙、雪、叶等
		土、沙、雪、砖瓦等			土、沙、雪、废墟等
3	藏起来使不被发现或表现出来。	人	身体		土、沙、叶等
			抽象事物	心里/底; 事件中	/
4	把头、脸、眼睛低下去	人	头、脸、眼睛等	上面、里面	/

- 和《当学》(Zhang, 2020, p.392)中的义项划分和描写相比较，做出如下变化：
1. 当动词“埋”的客体是特定的含[尸骨]类语义特征的客体时，为其单列义项，描写为“将死者的尸骨安置到土里”。该义项在语料中共有 2174 条，占 25.21%，占比较高，且该义项有较强的文化属性，因此建议在针对汉语二语学习者时为其单独设置义项。
 2. 在义核为“盖住”的义项中，增加主体对象“废墟”。因在语料中发现与灾害相关的话题中，与“废墟”相关的语料数量仅次于泥沙类。为了使汉语二语学习者更全面地掌握与“埋”在该义项中关涉的主体和空间的论元，因此在描写中增加了“废墟”。
 3. 在义核为“低下去”的义项中，增加客体对象“脸”。因在语料中，涉及“脸”的语料数量较多，仅次于“头”，因此在此义项的描写中增加了“脸”。

本文的创新之处

1. 使用语料库的方法，对现代汉语动词“埋”的各义项开展共时研究，试图通过定量的方法描写和反映其各义项在语言中的使用情况；
2. 将论元结构、物性结构相结合，尝试通过定性的方式分析、归纳和描写现代汉语动词“埋”及相涉及论元的语义特征；
3. 结合意象图示理论，通过绘制各义项的意象图示，尝试用更直观的方式向汉语二语学习者展示其各义项之间的关联，使其更容易地理解各义项。

本文的建议

本文根据语料库，以汉语二语学习者对象，对现代汉语动词“埋”的义项划分和描写提出了一些完善建议。教师在教学过程中，可以采用例举法、列表法、图片法等方式，去引导学生发现各义项中关涉对象的不同语义特征，使学生更加全面地掌握动词“埋”的各义项的语义及其间的关联性，对其准确使用该动词有一定的指导作用。

但由于本研究刚起步，尚未展开对相关的近义词如“藏”“盖”等的研究，需在后续研究中探讨更多动词各义项与论元的语义特征，建立起规范、科学的描写体系，帮助汉语学习者更清晰地了解近义词之间的语义差别。另外，仍需结合学习者需求，在指导汉语二语学习者的过程中开展实证研究，进一步修正完善。

References

- Beijing Language and Culture University HSK Test Center. (2000). **A Dictionary of Chinese Usage: 8000 Words**. Beijing: Author.
- Commercial Press Dictionary Research Centre. (2010). **Xiandai Hanyu Xuexi Cidian [A Learner's Dictionary of Modern Chinese]**. Beijing: The Commercial Press.
- Duan, Y. (2013). **Shuowen Jiezi Zhu [Annotations on the Explanations of Simple and Compound Characters]**. Beijing: Zhonghua Book Company.
- Fillmore, C. (1968). The Case for Case. In Bach, E. & Harms, R. T. (Eds.), **Universals in Linguistic Theory**. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Gu, Y. (2008). **Hanzi Yuanliu Zidian [An Etymological Dictionary of Chinese Characters]**. Beijing: Language & Culture Press.
- Lexicography Department of the Institute of Linguistics, Chinese Academy of Social Sciences. (2016). **Xiandai Hanyu Cidian = A Dictionary of Current Chinese** (7th ed.). Beijing: The Commercial Press.
- Li, Q. (2015, March - April). Combination of the Mandarin Verb ‘Dú’ (读) with Nouns Form the Perspective of the Generative Lexicon Theory. **Journal of Yunnan Normal University (Teaching & Studying Chinese as a Foreign Language Edition)**, 31(2), 69-80.
- Li, S. (2016, September - October). The Distribution of Meaning Items of “Huang” in Modern Chinese Based on Corpus. **Journal of Ocean University of China (Social Sciences)**, 14(6), 103-109.
- Li, X. (2014). **Xiandai Hanyu Guifan Cidian = A Standard Chinese Dictionary of Contemporary Words** (3rd ed.). Beijing: Foreign Language Teaching and Research Press.
- Liu, X. (2016). **Shiming: Fu Yin Xu, Bihua Suoyin [Explanation of Names: With Phonetic Index and Stroke Order Index]**. Beijing: Zhonghua Book Company.
- Lu, J., & Lü, W. (2006). **The Commercial Press Learner's Dictionary of Contemporary Chinese**. Beijing: The Commercial Press.
- Lü, Y. (2008). **Study on the Chinese Verb that Indicate the Motion of Hands Based on Corpus** (Doctoral Dissertation). Shandong University.
- National Language Commission of China. (2021). **International Chinese Language Education Chinese Proficiency Level Standards [GF0025-2021]**. Beijing: Language and Culture Press.

- Xu, S., Xu, X., & Wang, H. (2005). **Xu Shen's Etymological Dictionary**. Beijing: Social Sciences Academic Press.
- Xu, X. (2006). **Research on the Meaning of the Verb Is Not Self-sufficient** Master's thesis, Ludong University.
- Yuan, Y. (2002, July-September). The Hierarchical Relationship and Semantic Features of Argument Roles. **Chinese Teaching in the World**, 15(3), 10-22.
- Yuan, Y. (2007, July-August). The Fine-grained Level of Semantic Roles and Its Application in Information Processing. **Journal of Chinese Information Processing**, 17(4), 10-20.
- Yuan, Y. (2010). **The Study of on Chinese Valence Grammar**. Beijing: The Commercial Press.
- Zhan, W., Guo, R., & Chen, Y. (2003). **The CCL Corpus of Chinese Texts: 700 million Chinese Characters, the 11th Century B.C. - present**. Available online at the website of Center for Chinese Linguistics (abbreviated as CCL) of Peking University, Retrieved December 19, 2022, from http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus.
- Zhang, B., & Cui, X. (2021). **Global Chinese Interlanguage Corpus [Interlanguage Corpus]**. Retrieved December 23, 2022, from <http://qqk.blcu.edu.cn>.
- Zhang, Z. (2020). **Dangdai Hanyu Xuexi Cidian [A Learner's Dictionary of Contemporary Chinese]**. Beijing: The Commercial Press.
- Zheng, D. (2005, October-December). The Urgent Need for the Construction of a Dictionary for Learning Chinese as a Foreign Language: A Recommendation for the Proceedings of the International Symposium on Lexicography for Learning Chinese as a Foreign Language. **Lexicographical Studies**, 26(3), 161-167.

A Study on Patterns and Culture through the Chinese National Costumes in Miss Universe Competition Since 2002 to 2019

Natthakhanin Nicharom

Lecturer in the Department of Business Chinese, China International Language
and Culture College, Krirk University

Chatuwit Kaewsuan

Assoc.Prof.Dr., Department of Eastern Languages, Faculty of Humanities,
Kasetsart University

Corresponding Author: natthakhanin.nic@krirk.ac.th

Received: April 10, 2023 Revised: May 17, 2023 Accepted: May 24, 2023

Abstract

This research paper aims to study the patterns of Chinese national costumes on the Miss Universe stage, and to study Chinese culture reflected in eighteen national costumes on the Miss Universe stage between 2002 and 2019. Research data were collected and analyzed through Chinese online news and entertainment sites: 中国新闻网、每日头条新闻、娱乐新闻 Pageant site Missosology, Miss China Fan Club 环球小姐吧, Chinese online fashion site 中华服饰网 and information from the tapes of the Miss Universe pageants from online media, YouTube. The results showed that the Chinese national costume patterns in the Miss Universe contest included two royal dress styles, five tribal costumes, four Chinese opera costumes, and seven simplified Chinese opera costumes. Chinese national costumes utilized various color tones. Red served as the main color tone in the twelve costumes, followed by the two costumes in blue and another two in yellow, one costume in white, and another one in brown tones. This reflected how the Chinese adore the red color as it is their cultural belief that red is a color of auspicious. Other colors were chosen based on the concept of dress design. Furthermore, the patterns used in the costumes, which reflect the cultural beliefs of the Chinese people, were also noteworthy. Patterns such as peony, bamboo, swan, peacock, panda, dragon, butterfly, and the character "福" (Fu) are all considered auspicious and believed to bring prosperity.

Keywords: Chinese Culture, Chinese Costume, Chinese National Costume, Beauty Pageant, Miss Universe

การศึกษารูปแบบและวัฒนธรรมผ่านชุดประจำชาติจีนบนเวทิมิสยูนิเวิร์ส ระหว่างปี 2545–2562

ณัฐคนินธุ์ นิจรมย์

อาจารย์ประจำสาขาจีนธุรกิจ วิทยาลัยนานาชาติภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยเกริก

จตุวิทย์ แก้วสุวรรณ

รองศาสตราจารย์ ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Corresponding Author: natthakhanin.nic@kirk.ac.th

ได้รับบทความ: 10 เมษายน 2566 ปรับปรุงแก้ไข: 17 พฤษภาคม 2566 ตอรับตีพิมพ์: 24 พฤษภาคม 2566

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบชุดประจำชาติจีนบนเวทิมิสยูนิเวิร์ส (Miss Universe) และเพื่อศึกษาวัฒนธรรมจีนที่สะท้อนผ่านชุดประจำชาติบนเวทิมิสยูนิเวิร์ส ระหว่างปี พ.ศ. 2545–2562 รวม 18 ชุด โดยใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลผ่านเว็บไซต์ข่าวและสื่อบันเทิงออนไลน์ของประเทศจีน ดังต่อไปนี้ 中国新闻网、每日头条新闻、娱乐新闻 เว็บไซต์นางงาม Missosology กลุ่มแฟนคลับนางงามจีน 环球小姐吧 เว็บไซต์แฟชั่นออนไลน์ของประเทศจีน 中华服饰网 และข้อมูลจากเทปบันทึกการประกวดมิสยูนิเวิร์สในปีต่าง ๆ จากสื่อมีเดียออนไลน์ YouTube ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบชุดประจำชาติจีนบนเวทีการประกวดมิสยูนิเวิร์ส ประกอบด้วย รูปแบบชุดตามสมัยราชวงศ์ จำนวน 2 ชุด รูปแบบชุดประจำชนเผ่า จำนวน 5 ชุด รูปแบบชุดอุปรากรจีน จำนวน 4 ชุด และรูปแบบชุดจีนประยุกต์ จำนวน 7 ชุด โดยชุดประจำชาติจีนมีการใช้โทนสีแดงเป็นโทนสีหลักของชุด จำนวน 12 ชุด ถัดมาคือ โทนสีน้ำเงินและสีเหลือง จำนวน 2 ชุด และโทนสีขาว สีน้ำตาล โทนสีละ 1 ชุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าชาวจีนชื่นชอบสีแดงเป็นอย่างมาก เนื่องจากเชื่อว่าเป็นสีมงคลส่วนสีอื่นๆ จะเลือกใช้ตามความสัมพันธ์กับแนวคิดการออกแบบชุด นอกจากนี้ชุดประจำชาติยังปรากฏลวดลายที่สะท้อนถึงวัฒนธรรมความเชื่อของชาวจีนที่เชื่อว่า ลวดลายเหล่านี้เป็นสิริมงคล นำมาซึ่งความรุ่งเรือง อันได้แก่ ลายดอกโบตั๋น ไม้ หงส์ นกยูง แพนด้า มังกร ผีเสื้อ และตัวอักษรฟู (福)

คำสำคัญ: วัฒนธรรมจีน, เครื่องแต่งกายของจีน, ชุดประจำชาติจีน, การประกวดความงาม, มิสยูนิเวิร์ส

บทนำ

การประกวดนางงามจักรวาล หรือ มิสยูนิเวิร์ส (Miss Universe) เป็นการประกวดความงามที่ยิ่งใหญ่ที่สุดรายการหนึ่งของโลก จัดขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2495 ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา (ปรีศญา คูหาบุษ, และธাত্রี ใต้ฟ้าพูล, 2563, หน้า 161) ในระยะแรกจัดการประกวดขึ้นโดยบริษัทแปซิฟิก นิตติ้ง มิลล์ ซึ่งเป็นธุรกิจเอกชนของอเมริกา และต่อมาได้ขายกิจการให้กับบริษัทไกรเซอร์ร็อกและบริษัทพาราเมาท์ พิคเจอร์ ตามลำดับ (สุพัตรา กอบกิจสุขสกุล, 2531) ปัจจุบันการประกวดมิสยูนิเวิร์สภายใต้การจัดการประกวดขององค์การมิสยูนิเวิร์ส (Miss Universe Organization) รูปแบบการประกวดแบ่งออกเป็น 2 รอบ คือ การประกวดรอบพรีลิม (Preliminary) หรือการประกวดรอบแรก และการประกวดรอบตัดสิน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนจากการสัมภาษณ์ต่อหน้าคณะกรรมการ การเดินชุดว่ายน้ำ (Swimming Suit Competition) การกล่าวสุนทรพจน์ (Speech) การเดินชุดราตรี (Evening Gown Competition) และการตอบคำถามในรอบสุดท้าย ทั้งนี้การประกวดมิสยูนิเวิร์ส นอกจากค้นหาผู้ได้รับตำแหน่งมิสยูนิเวิร์สแล้วยังมีรางวัลพิเศษอื่นๆ ในการประกวดแต่ละปีด้วย อาทิ รางวัลขวัญใจช่างภาพ รางวัลนางงามมิตรภาพ และรางวัลชุดประจำชาติยอดเยี่ยม

หนึ่งในรางวัลพิเศษที่สร้างสีสันให้กับเวทีการประกวดและดึงดูดความสนใจของผู้ชม คือ รางวัลชุดประจำชาติยอดเยี่ยม (Best National Costume) เป็นรางวัลพิเศษในการประกวดมิสยูนิเวิร์สที่เปิดโอกาสให้สาวงามแต่ละประเทศได้แสดงออกซึ่งความคิดสร้างสรรค์และนำเสนอเอกลักษณ์วัฒนธรรมประจำชาติของตนเองผ่านเครื่องแต่งกายในรูปแบบต่างๆ อาทิ นำสัตว์ประจำชาติ ดอกไม้ประจำชาติ ศิลปะ การแสดงหรือสถานที่สำคัญของประเทศมาเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบชุดประจำชาติ การประกวดรอบชุดประจำชาติจัดขึ้นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2505 และจัดประกวดเรื่อยมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน โดยตลอดระยะเวลาการจัดการประกวดรอบชุดประจำชาติประเทศที่ได้รับรางวัลชุดประจำชาติยอดเยี่ยมมากที่สุด คือ ประเทศไทยและประเทศโคลอมเบีย จำนวน 6 ครั้ง ถัดมาคือ ประเทศปานามา 4 ครั้ง อินเดีย 3 ครั้ง ญี่ปุ่น 2 ครั้งตามลำดับ ขณะที่ประเทศจีนได้รับรางวัลชุดประจำชาติยอดเยี่ยมเพียง 1 ครั้ง คือ ในปี พ.ศ. 2555

ประเทศจีนได้เริ่มส่งสาวงามเข้าร่วมการประกวดมิสยูนิเวิร์สครั้งแรกในปี พ.ศ. 2545 ผู้เข้าประกวดคนแรกของจีนคือ จ้าวหลิง (卓灵) โดยสามารถคว้ารางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 มาครองได้ ซึ่งในรอบการประกวดชุดประจำชาติครั้งแรกนี้ จ้าวหลิง ได้นำเสนอชุดประจำชาติจีนในรูปแบบของชุดกี่เพ้า และต่อมาการเข้าร่วมประกวดมิสยูนิเวิร์สในรอบชุดประจำชาติ ประเทศจีนได้คัดสรรและออกแบบชุดประจำชาติที่สะท้อนถึงเอกลักษณ์วัฒนธรรมประจำชาตินำเสนอบนเวทีมิสยูนิเวิร์ส จนกระทั่งชุดประจำชาติจีนสามารถคว้ารางวัลชนะเลิศชุดประจำชาติยอดเยี่ยมได้เป็นครั้งแรก ในปี พ.ศ. 2555 โดยชุดประจำชาติที่ได้รับรางวัลในครั้งนี้ได้รับแรงบันดาลใจจากเครื่องลายครามจีนโบราณ ซึ่งแสดงออกถึงเอกลักษณ์วัฒนธรรมจีนได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ชุดประจำชาติจีนในการประกวดรอบชุดประจำชาติในครั้งอื่น ๆ ที่แม้มิได้รับรางวัลชนะเลิศ แต่ว่าทุกชุดล้วนสะท้อนถึงเอกลักษณ์วัฒนธรรมของชนชาติจีน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเอกลักษณ์และวัฒนธรรมความเป็นชนชาติจีนที่นำเสนอผ่านรูปแบบของชุดประจำชาติจีนบนเวทีมิสยูนิเวิร์สตั้งแต่ครั้งแรกที่ประเทศจีนเข้าร่วมการประกวดมิสยูนิเวิร์ส (พ.ศ. 2545) จนถึงปี พ.ศ. 2562 ซึ่งเกิดเหตุการณ์โรคระบาดโควิด กองประกวดจึงไม่ได้ชี้แจงอย่างชัดเจนว่าปีถัดไปจะจัดการประกวด

หรือไม่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกศึกษารูปแบบและวัฒนธรรมผ่านชุดประจำชาติจีนบนเวทีมีสยูนิเวิร์สระหว่างปี พ.ศ. 2545-2562

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษารูปแบบชุดประจำชาติจีนบนเวทีมีสยูนิเวิร์สระหว่างปี พ.ศ. 2545-2562
2. เพื่อศึกษาวัฒนธรรมจีนที่สะท้อนผ่านชุดประจำชาติบนเวทีมีสยูนิเวิร์สระหว่างปี พ.ศ. 2545-2562

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรม แนวคิดเรื่องสี และแนวคิดสิริมงคล สัญลักษณ์ และลวดลายมงคลจีน

1. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรม

พจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบันฉบับตีพิมพ์ครั้งที่ 7 (现代汉语词典) ได้ให้ความหมายของคำว่าวัฒนธรรม หมายถึง ผลรวมของความมั่งคั่งทางวัตถุและความมั่งคั่งทางจิตวิญญาณที่มนุษย์สร้างขึ้นในกระบวนการพัฒนาทางสังคมและประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะความมั่งคั่งทางจิตวิญญาณ เช่น วรรณกรรม ศิลปะ การศึกษา วิทยาศาสตร์ เป็นต้น (สถาบันสังคมศาสตร์จีน, 2561, หน้า 1371-1372)

นิคม มุสิกคามะ (2545, หน้า 4) กล่าวว่า วัฒนธรรมคือวิถีชีวิตของคน เกิดจากกระบวนการอันซับซ้อน ทางสังคมหรือกลุ่มชนโดยรวมเอามิติทางด้านจิตใจ วัตถุ ภูมิปัญญา และอารมณ์เข้าไว้ด้วยกันจนเป็นรูปแบบเอกลักษณ์ของสังคมนั้น มิใช่เพียงเรื่องของศิลปะและวรรณกรรม หากหมายรวมถึงรูปแบบของชีวิต สิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ระบบค่านิยม ตลอดจนขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี และความเชื่อต่างๆ

จากการทบทวนวรรณกรรมผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า วัฒนธรรม คือ รูปแบบวิถีชีวิตของมนุษย์ในสังคมหรือกลุ่มชน และรวมถึงสิ่งที่มนุษย์ในสังคมหรือกลุ่มชนสั่งสมรวบรวมทั้งที่เป็นวัตถุ และทางจิตใจปรับปรุง เปลี่ยนแปลงแล้วเกิดการเรียนรู้จากรุ่นต่อรุ่น สืบทอดต่อกัน อันได้แก่ ศิลปะ หัตถกรรม ภูมิปัญญา ประเพณี ภาษา วรรณกรรมและความเชื่อ

2. แนวคิดเรื่องสี

ความหมายของสีในแนวคิดเกี่ยวกับสีของวัฒนธรรมจีน กล่าวว่า จะเปลี่ยนไปตามการเปลี่ยนแปลงของเวลา ด้วยเหตุผลต่าง ๆ เช่น การพัฒนาทางประวัติศาสตร์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ เช่น ในสมัยโบราณ สีเหลืองเป็นสัญลักษณ์ของอำนาจของราชวงศ์ เป็นตัวแทนของความสูงส่งและความสง่างาม แต่ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา เนื่องจากมีคำบางคำเกิดขึ้น เช่นคำว่า “สมุดปกเหลือง” ซึ่งหมายถึง ภาพยนตร์ลามกอนาจาร และเรื่องลามกอนาจาร สีเหลืองจึงได้กลายเป็นตัวแทนของภาพอนาจารและความไม่ดี นอกจากนี้แล้วสีแต่ละสีจะมีความหมายทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน และมีความหมายทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ โดยปกติแล้ว สีเดียวกันมักมีความหมายต่างกันในสถานการณ์และบริบทต่างๆ เช่น สีเขียวมักเป็นสีที่เราใช้เพื่อแสดงถึงสุขภาพและการไม่เป็นอันตราย เช่น "ผักสีเขียว อาหารสีเขียว การปกป้องสิ่งแวดล้อมสีเขียว" เป็นต้น แต่เรายังได้ยินคำว่า "หมวกสีเขียว" ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสีเขียวในที่นี้มีความหมายแฝงเชิงลบ (Shi, 2015, p.91)

ในแง่ของคำเรียกสี คำเรียกสีพื้นฐานในจีน มีห้าสี คือ เหลือง แดง เขียว (น้ำเงิน) ขาว และดำ ซึ่งสีแดงเป็นที่รักของชาวจีนมาตั้งแต่สมัยโบราณ ผู้คนถือว่าสีแดงเป็นสัญลักษณ์ของความมงคล การเฉลิมฉลอง ความกระตือรือร้น ความงาม และความเจริญรุ่งเรือง (Shi, 2015, p.91)

จากมุมมองระบบสี “ห้าสี” แบบดั้งเดิมของประเทศจีน เป็นแนวคิดที่บรรพบุรุษมีต่อธรรมชาติ และได้รับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องผ่านการเรียนรู้และถ่ายทอดต่อกัน ในอารยธรรมจีน โครงสร้างห้าสี ประกอบด้วย สีเหลือง สีน้ำเงิน สีแดง สีดำและสีขาว โดยปรากฏขึ้นในช่วงต้นของอารยธรรมจีนซึ่งเข้ากับองค์ประกอบทั้งห้า อันได้แก่ ไม้ ไฟ น้ำ ดินและทอง ชาวจีนในสภาพธรรมชาติที่แตกต่างกัน ภายใต้อาณาจักรเกี่ยวกับจักรวาล ปรัชญา จริยธรรมและความคิดอื่น ๆ ทำให้เกิดวัฒนธรรมสีแบบดั้งเดิมที่มีลักษณะเฉพาะของจีน (Liu, 2015, p.5)

3. แนวคิดสีริมงคล สัญลักษณ์และลวดลายมงคลจีน

สีริมงคลจีน คือ วัตถุหรือระบบสัญลักษณ์ หรือกระบวนการในการสร้างความหมายของชาวจีน เพื่อบันดาลให้เกิดความสุข ความสมหวัง โชคลาภ ความร่ำรวย ความเจริญรุ่งเรืองด้วยลาภยศ สรรเสริญ หรือบันดาลให้เกิดขวัญและกำลังใจ ฯลฯ โดยมีทั้งตัวอักษร รูปภาพ ลวดลาย และสัญลักษณ์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้วิเศษ ผลไม้ดอกไม้ สัตว์ หรือของใช้มาเกี่ยวพันมากมาย สำหรับการใช้สีริมงคลจีน มีการสืบทอดผ่านภาษา วิถีชีวิต ประเพณี เทศกาล และพิธีกรรมต่าง ๆ ของจีน ซึ่งชาวจีนจึงถือว่าเป็นสัญลักษณ์แห่งความโชคดีที่มนุษย์ต้องการและปรารถนา เนื่องจากชาวจีนมีสิ่งสีริมงคลที่เกี่ยวข้องมากมาย ตั้งแต่พิธีเกิด แต่งงาน แห่ขันหมาก วัฒนธรรม และประเพณีความเชื่อ โดยมีสัตว์ สิ่งของ ดอกไม้ ผลไม้ หรือรูปสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายมงคลคือ อายุยืน โชคลาภ สมปรารถนา สุข ความประสบความสำเร็จ และความร่ำรวย (พรพรรณ จันทโรนานนท์, 2550, หน้า 95-96)

สัญลักษณ์มงคล คือ เครื่องหมายที่ใช้แทนสถานที่ สิ่งของ ซึ่งต้องมีความหมายเป็นมงคล เพื่ออำนวยการให้คน สถานที่ อาณาจักรมีความเป็นสวัสดิมงคล (จักริน จุลพรหม, และอาสา ทองธรรมชาติ, 2560, หน้า 110)

ลวดลายสีริมงคล เป็นลวดลายจีนตามขนบอีกประเภทที่แสดงถึงความยินดี เกี่ยวข้องกับมงคล คำอวยชัยให้พร ลวดลายชนิดนี้มีองค์ประกอบและความหมายเฉพาะเจาะจง ลายมงคล หมายถึงลวดลายที่มีความหมายลึกลับ ลวดลายมงคลมุ่งหมายให้มีความมั่งคั่ง โชคดี อายุยืนนาน (ชาติ ภาสกร, 2558, หน้า 67)

ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า สัญลักษณ์และลวดลายมงคลจีน คือ เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ที่สร้างความหมายเพื่ออำนวยการให้พร ให้สมปรารถนา มีโชคลาภ ความเจริญรุ่งเรืองและความเป็นมงคล

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รวบรวมข้อมูลชุดประจำชาติจีนที่ใช้ประกวดบนเวทีมิสยูนิเวิร์สและรายชื่อผู้สวมใส่ชุดประจำชาติจีน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545–2562

2. ศึกษาข้อมูล แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ความเชื่อเรื่องสีของคนจีน รูปแบบชุดสตรีในจีน และลวดลายที่แสดงความเป็นสีริมงคลของจีน

ผลการศึกษา

จากการศึกษารวบรวมข้อมูลชุดประจำชาติจีนบนเวทิมิสยูนิเวิร์ส ตั้งแต่ พ.ศ. 2545-2562 ผู้วิจัยสามารถสรุปข้อมูลชุดประจำชาติจีนได้ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 ข้อมูลชุดประจำชาติจีนบนเวทิมิสยูนิเวิร์ส ตั้งแต่ พ.ศ. 2545-2562

ลำดับ	ปี	ชื่อผู้สวมใส่	รูปแบบ/แรงบันดาลใจ	สี	รางวัลชุดประจำชาติ
1	2545	卓灵 จ้าวหลิง	旗袍 กี่เพ้า	แดง	-
2	2546	吴薇 อู่เว่ย	清代宫廷服装 ชุดราชสำนักสมัยชิง	แดง	-
3	2547	张萌 จังเหมิง	民族服装 ชุดชนเผ่า	แดง	-
4	2548	陶思媛 เถาซือหยวน	中国红 ชุดสีแดง	แดง	-
5	2549	高英慧 เกาอิงฮุย	刀马旦 ชุดอุปรากรจีน	แดง	-
6	2550	张宁宁 จังหนิงหนิง	民族服装 ชุดชนเผ่า	แดง	-
7	2551	魏子雅 เว่ยจื่อหย่า	民族服装 ชุดชนเผ่า	แดง	-
8	2552	王静瑶 หวังจิ่งเหยา	古代兵马俑 หุ่นทหารดินเผา	น้ำตาล	-
9	2553	唐雯 ถังเหวิน	青花瓷服装 ชุดเครื่องลายคราม	ขาว	-
10	2554	罗紫琳 ลั่วจื่อหลิน	昆曲京剧 ชุดอุปรากรคุนฉีว	แดง	-
11	2555	许继丹 สี่จี้ตาน	青花瓷服装 ชุดเครื่องลายคราม	น้ำเงิน	ชนะเลิศ
12	2556	靳烨 จิ้นเย่	立龙 ชุดมังกร	เหลือง	-
13	2557	胡彦良 หูเยี่ยนเหลียง	民族服装 ชุดชนเผ่า	แดง	-
14	2558	薛韵芳 เชวียอวี่นฟาง	京剧 ชุดอุปรากรจีน	เหลือง	รองชนะเลิศ อันดับสี่
15	2559	李珍颖 หลี่เจินอิง	中国红和熊猫 สีแดงกับแพนด้า	แดง	-
16	2560	邱蕾 ชิวเฉียน	剪纸 การตัดกระดาษจีน	แดง	-
17	2561	秦美苏 ฉินเหมย์ซู	京剧和川剧 อุปรากร ปักกิ่งและเสฉวน	น้ำเงิน	-
18	2562	朱鑫 จูซิน	塔娜 ชุดทิเบตถ่านา	แดง	-

จากตารางข้อมูลชุดประจำชาติจีนบนเวทีมิสยูนิเวิร์ส (Miss Universe) ตั้งแต่ พ.ศ. 2545-2562 ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นการศึกษาออกเป็น 3 ประเด็น คือ รูปแบบของชุดประจำชาติจีน โทนสีที่ใช้ในชุดประจำชาติจีน ลวดลายและสัญลักษณ์ที่อยู่บนชุดประจำชาติจีน

1. รูปแบบชุด จากตารางข้อมูลพบว่า รูปแบบชุดประจำชาติจีนที่นำเสนอบนเวทีมิสยูนิเวิร์ส มีรูปแบบชุด จำนวน 4 รูปแบบ คือ รูปแบบชุดตามสมัยราชวงศ์ รูปแบบชุดประจำชนเผ่า รูปแบบชุดอุปรากรจีนและรูปแบบชุดจีนประยุกต์ โดยผู้วิจัยได้รวบรวมรูปภาพและข้อมูลของแต่ละรูปแบบชุด ดังนี้

1.1 รูปแบบชุดตามสมัยราชวงศ์ นำเสนอผ่านชุดประจำชาติจีนในปี พ.ศ. 2545 และ พ.ศ. 2546

1.1.1 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2545

ภาพ 1 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2545 (ที่มา: eladies.sina.com.cn, 2553)

ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2545 นำเสนอผ่านชุดกี่เพ้า (旗袍) โดยมีลักษณะรัดรูปยาวผ่าข้าง ลายดอกโบตั๋น เป็นเสื้อผ้าที่มีความโดดเด่นในสมัยราชวงศ์ชิงหรือแมนจู โดยความหมายของกี่เพ้าได้มาจากเรื่องแปดกองธงในสมัยราชวงศ์ชิง พอถึงสมัยของแมนจูก็มีการเปลี่ยนแปลงจากรูปแบบการปกครองและอิทธิพลของตะวันตก ทำให้กี่เพ้ามีการเปลี่ยนแปลงไป (Huang, 2015, p.34) ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าการนำเสนอชุดนี้เนื่องจากการประกวดครั้งนี้เป็นการส่งนางงามเข้าร่วมประกวดครั้งแรกของประเทศจีน จึงนำเสนอชุดที่ทำให้เห็นแล้วรับรู้ได้ว่าเป็นประเทศจีน ซึ่งชุดที่เหมาะสมและแสดงเอกลักษณ์ของจีนได้ดีในขณะนั้นก็คือชุดกี่เพ้า

1.1.2 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2546

ภาพ 2 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2546 (ที่มา: chinanews.com, 2556)

ลักษณะชุดเป็นกี่เพ้ารูปแบบสมัยราชวงศ์ชิง สีแดง ประดับด้วยหมวกดอกโบตั๋นสีแดง พร้อมพู่ห้อยสีแดง จากการรวบรวมข้อมูลพบว่าเหตุผลในการนำเสนอชุดนี้ เนื่องจากกระแสความโด่งดังของละครโทรทัศน์เรื่อง 还珠格格 หรือองค์หญิงกำมะลอเวอร์ชัน 3 ซึ่งออกอากาศในปี พ.ศ. 2546

จนเกิดกระแสนิยมในจีนแผ่นดินใหญ่ ได้หวัน ฮ่องกง และประเทศอื่นๆ โดยตัวละครหญิงในเรื่องแต่งกายด้วยชุดที่เพ้าสมัยราชวงศ์ชิง ประดับศีรษะด้วยหมวกที่มีดอกโบตันและมีพู่ห้อยสองข้าง จึงทำให้ในปีนี้นำเสนอชุดตามสมัยราชสำนักชิง

1.2 รูปแบบชุดประจำชนเผ่า นำเสนอผ่านชุดประจำชาติจีนในปี พ.ศ. 2547, พ.ศ. 2550, พ.ศ. 2551, พ.ศ. 2557 และ พ.ศ. 2562

1.2.1 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2547

ภาพ 3 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2547 (ที่มา: images.app.google, 2554)

ลักษณะชุดเป็นเสื้อสายเดี่ยวสีแดง ลายดอกโบตันสีชมพู กระโปรงยาวรัดรูปช่วงบนและบานในช่วงปลายของกระโปรง โดยกระโปรงประกอบไปด้วยสีฟ้า เขียว ชมพูและแดงสลับกันตามลำดับ ศีรษะประดับด้วยหมวกที่ประดับด้วยลูกปัดสีแดงขนาดเล็ก มีรูปแบบเหมือนชุดประจำชนเผ่าจ้วง (壮族) ซึ่งเป็นหนึ่งในชนกลุ่มน้อยของประเทศจีน เหตุผลการเลือกชุดนี้ เนื่องจากชุดประจำชนเผ่าจ้วงเป็นชุดที่จิ้งเหมิง ใส่ประกวดรอบชุดประจำชนเผ่าในการประกวดมิสยูนิเวิร์สไชน่า จนกระทั่งจิ้งเหมิงได้รับรางวัลชนะเลิศเป็นมิสยูนิเวิร์สไชน่า ส่งผลให้ชุดประจำชนเผ่าที่เธอสวมใส่ได้รับการสานต่อในการนำไปประกวดบนเวทีระดับนานาชาติ

1.2.2 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2550

ภาพ 4 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ.2550 (ที่มา: images.app.google, 2550)

ชุดระบำประจำชนเผ่าอี (彝) มีลักษณะชุดเป็นเสื้อเอวลอยคอตั้งสีแดงชมพู กระโปรงจีบประกอบด้วยสีขาว ชมพู เหลือง แดง ม่วงและปลายช่วงล่างสีดำขลิบทอง ไส้เรียงลงไปตามลำดับ ศีรษะพันด้วยผ้าเป็นทรงกลมสูง สวมกำไล ซึ่งระบำชนเผ่าอีเป็นรูปแบบศิลปะของชาวอีที่มีความหลากหลายทางศิลปะ ซึ่งเป็นการตกผลึกของภูมิปัญญาของชาวอีในอดีต (Shi, 2012, p.5) การนำเสนอชุดนี้ ผู้วิจัย

วิเคราะห์ว่าเนื่องจากต้องการประชาสัมพันธ์งานเทศกาลไหว้พระจันทร์ (2007 NJ Chinese Moon Festival) ซึ่งภายในงานมีการจัดแสดงระบำชนเผ่าอี (Yi Dance) ทั้งนี้การนำเสนอชุดนี้ยังเป็นการนำเสนอรูปแบบเครื่องแต่งกาย ความงดงามทางวัฒนธรรมของชนเผ่าอีหนึ่งในชนกลุ่มน้อยของประเทศจีน

1.2.3 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ.2551

ภาพ 5 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2551 (ที่มา: images.app.google, 2557)

ชุดประจำชนเผ่าเหมานาน (毛南族) เป็นเสื้อแขนกุดเอวลอยสีแดงเสริมด้วยสีดำและสีทอง กระโปรงยาวสีแดงเสริมด้วยสีทอง ปลายกระโปรงบานสีขาว ศีรษะประดับด้วยงอบสีทองมีพู่เล็กๆ สีทอง ห้อยรอบๆ ซึ่งชนเผ่าเหมานานเป็นหนึ่งในชนกลุ่มน้อยของประเทศจีน ชนเผ่าเหมานานมีงานฝีมือ งานหัตถกรรมที่สำคัญคือ การแกะสลักและการจักสาน โดยสิ่งที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของชาวเหมานาน คือ งอบไม้ไผ่ ชาวเหมานานเรียกว่าดอกตี่งซ่า (顶卡花) (เมซม สอดส่องภุช, 2554, หน้า 100) โดยในการประกวดครั้งนี้ประเทศเจ้าภาพคือ ประเทศเวียดนาม ซึ่งเวียดนามมีเครื่องแต่งกายประจำชาติของสตรี คือ ชุดอ่าวหญ่าย มีลักษณะโดดเด่นที่งอบจักสานขนาดใหญ่เป็นเครื่องประดับศีรษะ ในขณะที่ชุดที่เวียจ็องหล่าสวมใส่ในปีนี้ก็มียกเป็นเครื่องประดับศีรษะเช่นเดียวกัน ดังนั้นการนำเสนอชุดนี้ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ว่าเพื่อต้องการแสดงความคล้ายคลึงทางวัฒนธรรมด้านการแต่งกายกับประเทศเจ้าภาพ สร้างความเป็นกลุ่มเดียวกันกับเจ้าภาพ เพื่อให้ผู้ชมหรือประชาชนของประเทศเจ้าภาพสนับสนุนและให้กำลังใจนางงามผู้เข้าประกวดในปี และด้วยเหตุผลนี้เองในการประกวดรอบชุดประจำชาติ พ.ศ. 2551 ผู้ชมที่เข้าร่วมชมการประกวดก็ส่งเสียงร้อง เสียงปรบมือให้กำลังใจและชื่นชมในขณะที่นางงามประเทศจีนแสดงชุดประจำชาติ (Youtube, Miss Universe 2008 National Costume, 2563)

1.2.4 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ.2557

ภาพ 6 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2557 (ที่มา: images.app.google, ม.ป.ป.)

ชุดประจำชนเผ่าแม้ว (苗族) เสื้อแขนยาวสีแดง ช่วงแขนเสื้อเสริมด้วยสีดำ กระโปรงยาวคลุมเข่า มีผ้าสีเหลืองเรียงกันและไล่สีด้วยสีดำ เขี้ยวและแดงตามลำดับแนวนอน สวมห่วงคอที่ทำด้วยเงิน และประดับศีรษะด้วยเครื่องเงิน ชนเผ่าแม้วหรือชนเผ่าเหมียวมีงานหัตถกรรมที่เป็นศิลปะประจำชนเผ่าที่มีชื่อเสียงโด่งดัง เป็นสินค้าส่งออกทั้งในและต่างประเทศก็คือ การทำเครื่องประดับเงิน ชาวเหมียวนิยมประดับประดาเสื้อผ้า และตามร่างกายด้วยเครื่องเงิน ไม่ว่าจะเป็นเครื่องประดับศีรษะ เงิน สร้อยพวงระย้า กำไล ชุดเสื้อผ้าเงิน เป็นต้น ล้วนมีแบบและลวดลายที่สวยงามและดูสูงส่ง (เมฆม สอดส่องกฤษ, 2554, หน้า 112) การนำเสนอชุดนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า เนื่องจากต้องการนำเสนอเครื่องแต่งกาย เครื่องประดับ เครื่องเงินที่มีเอกลักษณ์ของชนเผ่าแม้ว และยังต้องการประชาสัมพันธ์การจัดแสดงสินค้าแฟชั่นนานาชาติปักกิ่งปี 2558 ในชื่องาน “雷山苗年北京分会场” โดยภายในงานมีการจัดแสดงสินค้าแฟชั่น ถ่ายทอดวิถีชีวิตที่สะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาของชนเผ่าแม้ว

1.2.5 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2562

ภาพ 7 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2562 (ที่มา: sanook.com, 2563)

ชุดประจำชนเผ่าทิเบต เสื้อแขนยาวสีแดง กระโปรงสีแดงสลับกับผ้าสีอื่นๆ ศีรษะประดับผมทำด้วยทอง เงิน และทองแดง ทรงผมเปีย เสริมด้วยหินปะการังกลางกระหม่อม คอประดับด้วยสร้อยไข่มุก หรือสร้อยหินเขียว และเสริมด้วยผ้าและเข็มขัดคาดเอวข้อมูลจากกลุ่มแฟนคลับมิสยูนิเวิร์สของจีน (环球小姐吧) กล่าวว่า ปี พ.ศ. 2562 นำเสนอชุดประจำชาติจีนผ่านชุดประจำชนเผ่าทิเบต ชื่อชุดว่า ถ่าน่า (塔娜) ผลงานการออกแบบของอาจารย์หลี่รุ่ยติง (李锐丁) วิทยาลัยการแสดงแห่งชาติจีน ชุดถ่าน่าสร้างจากแนวคิดเรื่องราวในจังหวัดของทิเบตผสมผสานกับตัวละครถ่าน่า เพื่อประชาสัมพันธ์ละครระบำเรื่อง 尘埃落定 (Red Poppies) ซึ่งประพันธ์เนื้อเรื่องโดยชาวทิเบต โดยเนื้อเรื่องเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีและชีวิตความเป็นอยู่ของชาวทิเบต และชุดนี้เป็นชุดของนางเอกในเรื่องคือ ถ่าน่า หญิงสาวที่สวยงามที่สุดบนทุ่งหญ้า เธอสูงส่งและใจดี ทั้งนี้เครื่องแต่งกายของเธอแสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ที่สวยงามของภูมิปัญญาและวัฒนธรรมจีน ซึ่งเป็นประเทศที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ โดยชาวทิเบตก็เป็นหนึ่งในชนกลุ่มน้อยที่เป็นตัวแทนของวัฒนธรรมจีนอีกด้วย

1.3 รูปแบบชุดอุปรากรจีน นำเสนอผ่านชุดประจำชาติจีนในปี พ.ศ. 2549, พ.ศ. 2554, พ.ศ. 2558 และ พ.ศ.2561

1.3.1 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2549

ภาพ 8 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2549 (ที่มา: images.app.google, 2549)

ชุดอุปรากรปักกิ่ง (京剧) ตัวนางเตาหม่าตัน (刀马旦) ชุดเกราะอย่างแม่ทัพนายพล ชุดคลุมเฉวียงบ่าสีแดงเสริมด้วยสีทอง ด้านหลังประดับธงรบ ศีรษะประดับด้วยหมวกเจ็ดดาว (七星额子) ด้านบนประดับตกแต่งด้วยลูกบอลกำมะหยี่ตามสีแดง ข้อมูลจากเว็บไซต์ 中国新闻网 (China News) จากการสัมภาษณ์เกาอิงฮุย (高英慧) ผู้ร่วมคัดเลือกชุดประจำชาติ กล่าวว่า ชุดประจำชาติมีแนวคิดมาจากอุปรากรปักกิ่ง ซึ่งไม่ใช่เครื่องแต่งกายธรรมดา แต่ได้รับการดัดแปลงเพื่อใช้สำหรับการแสดงบนเวทีเป็นพิเศษ อุปรากรจีนหรือจิว เป็นศิลปะการแสดงของชาวจีนที่ยังคงแสดงในเทศกาลสำคัญๆ ของจีน รวมทั้งการแสดงในประเพณีเฉลิมฉลองบูชาเทพเจ้าทางศาสนาในลัทธิความเชื่อแบบจีนและยังเพื่อความบันเทิงของคนในสังคมทุกระดับ (อรอนงค์ อินสอาด, 2563, หน้า 261) โดยชุดอุปรากรปักกิ่งที่เกาอิงฮุยสวมใส่เป็นชุดที่ดัดแปลงมาจากตัวนางเตาหม่าตัน การนำเสนอชุดนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า เนื่องจากต้องการเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอชุดสตรีของจีน โดย 4 ปีก่อนหน้าประเทศจีนส่งชุดประจำชาติเข้าร่วมประกวดด้วยชุดที่สื่อถึงความเป็นสตรีที่อ่อนหวานทั้งในรูปแบบชุดราชวงศ์และชุดชนเผ่า แต่ในปีนี้นำเสนอชุดอุปรากรจีนที่เป็นชุดสตรีในบทบาทนักรบ เป็นชุดแม่ทัพ เพื่อต้องการสื่อให้เห็นว่าสตรีไม่ใช่ว่าแต่เพียงความอ่อนหวาน หากแต่ยังมีความแข็งแกร่งและมุมานะ สามารถออกศึกสู้รบช่วยชาติบ้านเมืองได้

1.3.2 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2554

ภาพ 9 ชุดประจำชาติจีน พ.ศ. 2554 (ที่มา: images.app.google, 2562)

ชุดอุปรากรจีนคุณฉีว์ ชุดสีแดง ประดับด้วยลายนกยูงสีทอง ศีรษะประดับด้วยเครื่องศีรษะสีทอง ข้อมูลจากเว็บไซต์ missosology.org เว็บไซต์นางงามชื่อดัง กล่าวว่าชุดประจำชาตินี้ออกแบบโดยดีไซน์เนอร์ชื่อดัง กว่เพ่ย (郭培) โดยได้รับแรงบันดาลใจในการออกแบบจากอุปรากรจีนที่ชื่อว่าคุณฉีว์

ซึ่งเป็นศิลปะการร้องเพลงและการเต้นรำ โดยการร้องเพลงของนักแสดงทั้งหมดจะต้องสอดคล้องกับท่วงทำนองของซลู่ย (Wang, 2012, p.1) คุณฉีวได้รับการยกย่องจากองค์การสหประชาชาติในฐานะมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม และในปีเดียวกันนี้เองประเทศจีนได้จัดแสดงการแสดงและร้องเพลงคุณฉีว ณ เมืองหางโจว มณฑลเจ้อเจียง เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 2554 ดังนั้นการนำเสนอชุดนี้ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ว่า เนื่องจากการนำเสนอมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของจีนผ่านชุดประจำชาติจีน รวมทั้งต้องการประชาสัมพันธ์งานแสดงและร้องเพลงคุณฉีว ณ เมืองหางโจว ที่จะขึ้นในเดือนถัดไปหลังจากการประกวดมิสยูนิเวิร์สปี พ.ศ. 2554

1.3.3 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2558

ภาพ 10 ชุดประจำชาติจีน พ.ศ. 2558 (ที่มา: dailymail.co.uk, 2558)

ชุดอุปรากรปักกิ่ง (京剧) ตัวนางฮวาซาน (花衫) ตัวชุดเป็นชุดเดี่ยวไม่แยกเสื้อกับกระโปรง แขนเสื้อกว้างและยาว สีหลักๆ ของชุดคือ สีเหลืองและใช้สีอื่นๆ ประกอบ ทั้งตัวปักลายมีฟูเล็กๆ สีเหลือง ห้อยระย้า และใช้สีอื่นๆ ประกอบ ศีรษะประดับด้วยมงกุฎหงส์ (戴凤冠) สีฟ้าและมีพู่ห้อยสีเหลืองข้อมูลจากเว็บไซต์ kknnews.cc (每日头条) กล่าวในบางช่วงของเนื้อหาว่า มิสยูนิเวิร์สจีน สวมใส่ชุดนางสนมขึ้นมา สร้างความประหลาดใจอย่างมากแก่ผู้ชม ชุดประจำชาตินี้สร้างจากแนวคิดชุดอุปรากรปักกิ่งประเภทตัวนางฮวาซานโดยสังเกตได้จากเครื่องประดับศีรษะของตัวละคร กล่าวคือ มงกุฎหงส์เป็นมงกุฎสำหรับพระราชินี พระสนม รวมถึงสตรีชั้นสูง (อารยา โลหาคาศ, 2557, หน้า 9) ดังนั้นการนำเสนอชุดนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า เนื่องจากการนำเสนอศิลปวัฒนธรรมที่สำคัญของชาวจีนและมรดกทางวัฒนธรรมของโลก ซึ่งได้รับการรับรองจากองค์การยูเนสโก ประกาศขึ้นทะเบียนเป็นมรดกวัฒนธรรมที่จับต้องไม่ได้ของมนุษยชาติ ในปี พ.ศ. 2553 (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, 2562, ย่อหน้า 3) และการนำเสนอชุดนี้ยังเป็นการต่อยอดกระแสแฟชั่นประยุกต์ระหว่างเครื่องแต่งกายอุปรากรจีนและเครื่องประดับอุปรากรจีนผสมผสานกับเครื่องแต่งกายสมัยใหม่ จากงาน Beijing International Fashion Week 2015

1.3.4 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2561

ภาพ 11 ชุดประจำชาติจีน พ.ศ. 2561 (ที่มา: chinaplus.cri.cn, 2561)

ชุดอุปรากรปักกิ่งและเสฉวน ใช้สีน้ำเงินเป็นโทนสีหลักเสริมด้วยสีแดง ชมพูและทอง ตัวเสื้อประยุกต์จากกี่เพ้า ประดับศีรษะด้วยมงกุฎทางไกสีน้ำเงิน และมีธงสีชาวลายน้เงินประดับด้านหลังของชุดสวมหน้ากากงิ้วเสฉวน (川剧脸谱) จากรอบการประกวดชุดประจำชาติ พิธีกรในงานศรัยฉัตร กุญชร ณ อยุธยา ได้บรรยายข้อมูลเกี่ยวกับชุดประจำชาติจีนว่า ชุดประจำชาติสาวงามจากประเทศจีนได้รับแรงบันดาลใจมาจากอุปรากรจีนที่โด่งดังสองเรื่องคือ อุปรากรปักกิ่งและอุปรากรเสฉวนเป็นสัญลักษณ์สะท้อนภาพของผู้หญิงจีนในอุตสาหกรรมละครของประเทศจีน ซึ่งงิ้วเสฉวนเป็นงิ้วที่มีวิวัฒนาการมาจากการละเล่นพื้นบ้านของชาวบ้านในท้องถิ่น บางครั้งมีการดัดแปลงนำการแสดงใหม่ๆ มารวมเข้าด้วยกัน แต่ยังคงลักษณะเฉพาะของท้องถิ่นเอาไว้ (อภิโชค แซ่โค้ว, 2541, หน้า 28) การนำเสนอชุดนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า เนื่องจากต้องการนำเสนอศิลปวัฒนธรรมที่สำคัญของจีนอย่างอุปรากรปักกิ่งและอุปรากรเสฉวน และยังต้องการสืบสานมรดกทางภูมิปัญญาของชาวจีน ให้เป็นธุรกิจอุตสาหกรรมที่โด่งดังและแสดงให้นานาชาติได้เห็นถึงความมั่งคั่งของศิลปวัฒนธรรม ซึ่งในช่วงเวลาใกล้เคียงกับการประกวดทางประเทศจีนก็มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมอุปรากรจีน เช่น กิจกรรมอุปรากรสู่สถาบันการศึกษา (戏曲进校园) กิจกรรมเดือนแห่งวัฒนธรรมอุปรากร (戏曲文化月) เป็นต้น

1.4 รูปแบบชุดจีนประยุกต์ นำเสนอผ่านชุดประจำชาติจีนในปี พ.ศ. 2548, พ.ศ. 2552, พ.ศ. 2553, พ.ศ. 2555, พ.ศ. 2556, พ.ศ. 2559 และ พ.ศ. 2560

1.4.1 ชุดประจำชาติจีน พ.ศ.2548

ภาพ 12 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2548 (ที่มา: images.app.google, 2548)

ชุดเดรสผ้าไหมจีนสีแดง คลุมไหล่ด้วยผ้าสีดำปักด้วยลวดลายมังกรสีทอง ศีรษะประดับด้วยสีแดง ข้อมูลจากการประกอบการประกวดชุดประจำชาติ ณ อิมแพค อารีนา เมืองทองธานี ประเทศไทย พิธีกรในการประกวดรอบชุดประจำชาติ สัญญา คุณากร ได้บรรยายข้อมูลเกี่ยวกับชุดประจำชาติจีนปี ค.ศ. 2005 ว่า “ชุดสีแดงซึ่งเป็นชุดของวัฒนธรรมจีนโบราณเชื่อกันว่าจะนำความโชคดีมาให้ และผ้าคลุมสีดำปักลายมังกรเป็นสัญลักษณ์แสดงถึงอำนาจ เกียรติยศและความสำเร็จ” ทั้งนี้เหตุผลในการนำเสนอชุดนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า เนื่องจากต้องการแสดงวัฒนธรรมที่เป็นหนึ่งในเอกลักษณ์สำคัญของชาวจีน นั่นก็คือวัฒนธรรมสีแดง อีกทั้งหากมองในเรื่องค่านิยม ความเชื่อในเรื่องสีแดงอาจส่งผลต่อผู้สวมใส่ชุดที่จะนำไปสู่ความมั่นใจในการสวมใส่และนำเสนอชุด เพราะมองว่าสีแดงคือสีแห่งความมงคล

1.4.2 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ.2552

ภาพ 13 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2552 (ที่มา: dresschina.com, ม.ป.ป.)

ชุดทหารสุสานจีนซีฮ่งเต้ (古代兵马俑) เสื้อแขนยาว แขนกว้าง คอตั้ง ขอบเสื้อด้านขวาทับด้านซ้าย สีนํ้าตาลเสริมด้วยสีเงินแวววาว คาดเอวด้วยผ้าสีดำ สวมกางเกงขาสั้นสีดำ รองเท้ารวมกับถุงเท้าสีดำยาวถึงต้นขา ศีรษะลักษณะคล้ายคลึงทรงผมทหารในสุสาน ข้อมูลจากเว็บไซต์ 中华服饰网 กล่าวว่า นางงามจีนหวังจิ่งเหยา ใช้รูปแบบเครื่องแต่งกายพระราชวังสมัยโบราณผสมผสานกับแฟชั่นที่ทันสมัย เพื่อแสดงผลลัพธ์ที่สวยงามของการผสมผสานกันระหว่างยุคโบราณกับยุคปัจจุบัน ซึ่งนางงามจีนสวมใส่ชุดนี้กรบดินเผาโบราณแสดงถึงความงดงามของฮวามู่หลาน การนำเสนอชุดประจำชาตินี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า เนื่องจากต้องการนำเสนอสุสานจีนซีฮ่งเต้ สถานที่ที่สำคัญทางประวัติศาสตร์จีนและสถานที่ท่องเที่ยวอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรม ซึ่งประกาศขึ้นทะเบียนโดยยูเนสโกให้นานาชาติได้รับรู้ถึงความยิ่งใหญ่และความรุ่งเรืองของอารยธรรมจีนในสมัยโบราณ โดยราชวงศ์ฉินเป็นยุคที่มีตำนานและรุ่งโรจน์ในประวัติศาสตร์จีน ได้สะสมและถ่ายทอดรูปแบบการดำเนินชีวิต การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสังคมซึ่งส่งอิทธิพลต่อวัฒนธรรมจีนอย่างมาก (Zong, 2014, p.3) นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2552 เป็นปีที่ภาพยนตร์เรื่องมู่หลาน วีรสตรีโลกจารึก 《花木兰》 ออกฉายจึงทำให้ชุดประจำชาติจีนในปีนี้ออกแบบผสมผสานชุดให้เป็นทหารนักรบเสมือนฮวามู่หลาน เพื่อประชาสัมพันธ์ภาพยนตร์และเรียกกระแสภาพยนตร์ผ่านชุดประจำชาตินี้

1.4.3 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2553

ภาพ 14 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2553 (ที่มา: images.app.google, ม.ป.ป.)

ชุดเดรสสั้นสามส่วน โทนสีขาวประยุกต์ลายผ้าจากเครื่องลายคราม ชายกระโปรงเป็นพู่ห้อยสีแดง ข้อมูลจากเว็บไซต์ <http://news.yule.com.cn> กล่าวในบางตอนของข่าวว่า ในการประกวดชุดประจำชาติมิสยูนิเวิร์ส ถึงเหวินปรากฏตัวในชุดผีเสื้อที่สวยงามสร้างความตื่นตะลึงให้กับผู้ชม การออกแบบชุดนี้ได้รับแรงบันดาลใจมาจากเครื่องลายครามดอกกุหลาบของราชวงศ์ชิงในประเทศจีน ผสมผสานสีและลวดลายกับเสื้อผ้าโดยใช้ลายผีเสื้อเป็นหลักของการออกแบบ โดยเครื่องลายครามเป็นสิ่งประดิษฐ์ที่สำคัญของแรงงานในประเทศจีนสมัยโบราณ ตั้งแต่เครื่องลายครามลายสีน้ำเงินสีขาวและเครื่องลายครามลายสีแดงสีเขียวในสมัยราชวงศ์หยวนไปจนถึงเครื่องลายครามห้าสีและเครื่องลายครามหลากสีในสมัยราชวงศ์หมิง (Wu, 2018, p.6) การนำเสนอชุดประจำชาติชุดนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า เนื่องจากต้องการผสมผสานศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีนอย่างเครื่องลายครามประยุกต์ให้เป็นชุดเดรสสั้นสมัยใหม่

1.4.4 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2555

ภาพ 15 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2555 (ที่มา: chinadaily.com.cn, 2562)

ชุดเครื่องลายคราม 青花瓷 เป็นชุดราตรียาว รูปแบบและลวดลายเป็นเครื่องลายครามสีขาวและน้ำเงิน จับจีบผ้าไล่ระดับ ประดับศีรษะด้วยรูปทรงพัด มีพู่ห้อย ตรงกลางเป็นเครื่องลายครามลักษณะเดียวกันกับชุดสมัยราชวงศ์ชิง ข้อมูลจากเว็บไซต์ missology.org เว็บไซต์นางงามชื่อดัง กล่าวว่าชุดประจำชาติจีนปี ค.ศ. 2012 ออกแบบโดยดีไซเนอร์ชื่อดังโอด์กูร์คนแรกของคนจีนและเป็นที่รู้จักไปทั่วโลกอย่าง กั๋วเพ่ย (郭培) โดยพิธีกรในการประกวดรอบชุดประจำชาติ Shanna Moakler กล่าวว่า ชุดประจำชาติจีนนำเสนอแนวคิดแบบดั้งเดิมคือ ชุดสมัยราชวงศ์ชิงประยุกต์ผสมผสานเข้ากับลวดลายของเครื่อง

ลายคราม โดยรายละเอียดลวดลายของชุดสามารถมองเห็นลวดลายของดอกบัว ลวดลายน้ำมหาสมุทร และลายมังกร (Youtube, 2012) โดยการนำเสนอชุดประจำชาติชุดนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า เนื่องจากผู้ออกแบบต้องการนำเสนอความงามของศิลปะจีนอย่างเครื่องลายคราม ซึ่งเป็นสินค้าที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจที่สำคัญของจีน รวมถึงยังต้องการนำเสนอความรุ่งเรืองของวัฒนธรรมของจีนโบราณผ่านรูปแบบชุดสตรีในสมัยราชวงศ์ชิงอีกด้วย

1.4.5 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2556

ภาพ 16 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2556 (ที่มา: images.app.google, 2562)

ชุดสีเหลืองทอง เนื้อผ้าปักลวดลายเหมือนเกล็ดของมังกร บริเวณหัวไหล่ทั้งสองข้างเป็นมังกรสีทอง ข้อมูลจากเว็บไซต์ missosology.org เว็บไซต์นางงามชื่อดังกล่าวว่าชุดประจำชาติจีนปี ค.ศ. 2013 ออกแบบโดยดีไซน์เนอร์ชื่อดัง กัวเพ่ย (郭培) ได้รับแรงบันดาลใจในการออกแบบจากตำนานมังกรของจีน และการตกแต่งลวดลายมังกรบนหลังคาของสถานที่ในประเทศจีน อีกทั้งผู้ออกแบบยังต้องการแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกและหัวใจของผู้หญิงอีกด้วย ซึ่งผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า เนื่องจากต้องการนำเสนอหนึ่งในสัญลักษณ์สำคัญของประเทศจีนนั่นก็คือ มังกร ซึ่งเป็นหนึ่งในสี่สัตว์มงคลของจีน เมื่อนานาชาติมองเห็นชุดนี้ก็สามารถรับรู้ได้ว่าเป็นชุดประจำชาติจากประเทศจีน และยังต้องการนำเสนอความงามของสถาปัตยกรรมจีนที่มักจะปรากฏลวดลายของมังกรตกแต่งบนหลังคา และส่วนอื่นๆ ของอาคาร ผ่านเครื่องแต่งกายของนางงามอีกด้วย

1.4.6 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2559

ภาพ 17 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2559 (ที่มา: images.app.google, 2562)

ชุดราตรีรูป ปลายกระโปรงบานด้วยผ้าชีฟอง สีชุดเป็นสีแดงเสริมด้วยสีดำ ประดับประดาไปด้วยคริสตัลเม็ดเล็กๆ ตรงกลางชุดเป็นลายแพนด้ายักษ์ แพนด้าขนาดเล็ก และพรมกระดาดน้ำมัน (油纸伞) เขียนลายไฟ โดยข้อมูลจากรอบการประกวดชุดประจำชาติ พิธีกรในงาน Nick Teplitz กล่าวว่า ชุดประจำชาติจีนนำเสนอแพนด้า โดยแพนด้าเป็นสิ่งที่เธอชื่นชอบ ออกแบบร่วมกับบรัมไฟว์ แพนด้าแสดงถึงวัฒนธรรมของชาวจีน เนื่องจากเป็นของขวัญแก่เอเชียและชาติอื่น ๆ (Youtube, 2560, 65th Miss Universe National Costume Show) ซึ่งการนำเสนอชุดประจำชาติชุดนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า เนื่องจากการสื่อให้เห็นว่านางงามผู้สวมใส่ชุดชื่นชอบแพนด้ามาก และยังต้องการนำเสนอเอกลักษณ์และสัญลักษณ์ที่สำคัญของประเทศจีนนั่นก็คือ สีแดงและแพนด้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับแพนด้าที่นับว่าเป็นสัตว์สัญลักษณ์สำคัญของจีน เนื่องจากแพนด้าเป็นสัตว์ที่พบได้มากในประเทศจีน และแพนด้ายังเป็นสัตว์สำคัญทางพุทธศาสนาของประเทศจีนอีกด้วย กล่าวคือ ประเทศจีนส่งแพนด้าไปยังสวนสัตว์ประเทศต่างๆ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมกับชาติต่างๆ ในฐานะทูตสันถวไมตรี นอกจากนี้ยังต้องการนำเสนอวัฒนธรรมกระดาดน้ำมันซึ่งเป็นงานศิลปหัตถกรรมพื้นเมืองของชาวจีนและตกแต่งด้วยลวดลายไฟที่แสดงถึงประเทศจีน

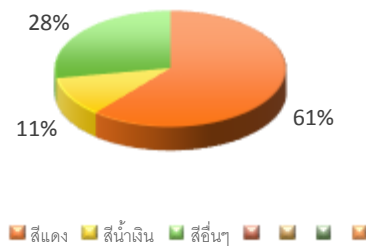
1.4.7 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2560

ภาพ 18 ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2560 (ที่มา: geniusalfalah.com, 2562)

เสื้อสายเดี่ยวสีแดงเอวลอย ข้างเอวเสริมด้วยสีดำและพู่สีแดงเล็กๆ กางเกงบิกินีสีแดง ด้านหลังของชุดเป็นพุดสีแดง ลวดลายแบบศิลปะการตัดกระดาษจีน ตรงกลางพุดเขียนว่า 福 โดยข้อมูลจากรอบการประกวดชุดประจำชาติ ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา พิธีกรในงาน Nick Teplitz บรรยายว่า ชุดประจำชาติจีนได้รับแรงบันดาลใจจากศิลปะการตัดกระดาษจีน (Miss Universe National Costume Show, 2560) ศิลปะการตัดกระดาษเป็นมรดกทางวัฒนธรรมดั้งเดิม การตัดกระดาษเป็นศิลปะระดับชาติ เป็นรูปแบบภาษาที่เล่าเรื่องราวพื้นบ้าน และสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะสุนทรียภาพและคุณค่าของความคิดได้อย่างชัดเจน (Huang, 2015, p.2) ซึ่งการเลือกชุดประจำชาติชุดนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าเนื่องจากการต้องการนำเสนอวัฒนธรรมที่สำคัญอีกหนึ่งวัฒนธรรมของจีน นั่นคือศิลปะการตัดกระดาษจีน อีกทั้งยังต้องการนำเสนอให้เห็นว่าศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิมนั้นสามารถประยุกต์เข้ากับแฟชั่นสมัยใหม่ได้ ชุดประจำชาติไม่มีขอบตายตัวหากแต่สามารถปรับเปลี่ยนให้เข้ากับยุคสมัยได้ ดังนั้นจึงทำให้รูปแบบชุดประจำชาติในปีนี้เป็นแฟชั่นสมัยใหม่ผสมผสานกับศิลปวัฒนธรรมดั้งเดิม

2. โทนสี ที่ใช้ในชุดประจำชาติจีนบนเวทีมิสยูนิเวิร์ส พบว่า ใช้โทนสีแดงมากที่สุด 12 ปี น้ำเงิน 2 ปี สีเหลือง 2 ปี สีขาว 1 ปี และสีน้ำตาล 1 ปี โดยสามารถสรุปข้อมูลการเลือกใช้โทนสีชุดประจำชาติได้ดังแผนภูมิการใช้โทนสีชุดประจำชาติดังต่อไปนี้

ภาพ 19 แผนภูมิการใช้โทนสีชุดประจำชาติจีน (ที่มา: ผู้วิจัย, 2566)

การเลือกใช้โทนสีในชุดประจำชาตินั้นมีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมคติความเชื่อของชาวจีน เรื่องสีพื้นฐาน 5 สี ประกอบไปด้วยสีดำ (黑) สีขาว (白) สีแดง (赤) สีเหลือง (黄) และสีน้ำเงินหรือสีเขียว (青)

2.1 ชุดประจำชาติจีนที่ใช้โทนสีแดง เป็นโทนสีหลักของชุดประจำชาติจีนในปี พ.ศ. 2545 ชุดกีฬา พ.ศ. 2546 ชุดราชสำนักสมัยชิง พ.ศ. 2547 ชุดประจำชนเผ่าจ้วง พ.ศ. 2548 ชุดสีแดง พ.ศ. 2549 ชุดอุปการปกป้อง พ.ศ. 2551 ชุดประจำชนเผ่าเหมาหนาน พ.ศ. 2545 ชุดอุปการคุณฉีว พ.ศ. 2557 ชุดประจำชนเผ่าแม้ว พ.ศ. 2559 ชุดสีแดงและแพนด้า พ.ศ. 2560 ชุดศิลปะการตบกระดาจีน และ พ.ศ. 2562 ชุดทิเบตถ่านา สีแดงถือเป็นสีประจำชาติจีน จะเห็นได้ว่าโทนสีแดงเป็นโทนสีที่อยู่บนธงชาติจีน โดยคนจีนชอบสีแดงเนื่องจากในช่วงแรกสีแดงเกี่ยวข้องกับการบูชาไฟของมนุษย์ในยุคดึกดำบรรพ์ ไฟถือเป็นสัญลักษณ์ของพลังของเทพเจ้าสามารถขับไล่ความเย็นและความมืดออกไปได้ สีแดงทรงพลังและมหัศจรรย์ พร้อมกับความสามารถในการขับไล่หมู่มวลความชั่วร้าย ในส่วนการแต่งหน้าของอุปการเป็นสีแดงจะแสดงถึงความจงรักภักดีและความเที่ยงธรรม (Liu, 2015, p.13) ด้วยเหตุผลนี้สีแดงจึงเป็นโทนสีหลักที่นำมาใช้ในการประกวดชุดประจำชาติ เนื่องจากสามารถเสริมสร้างความมั่นใจให้กับนางงามผู้สวมใส่ให้ผู้สวมใสู้สึกว่าสีแดงจะสามารถขจัดความชั่วร้ายหรืออุปสรรคต่างๆ ออกไป และทำให้รู้สึกว่ในระหว่าง การประกวดจะมีแต่ความโชคดี

2.2 ชุดประจำชาติจีนที่ใช้โทนสีน้ำเงิน เป็นโทนสีหลักของชุดประจำชาติปี พ.ศ. 2555 ในชุดเครื่องลายคราม ปี พ.ศ. 2561 ในชุดอุปการปกป้องและอุปการเสฉวน โดยโทนสีน้ำเงินเป็นสีของท้องฟ้า ซึ่งถือได้ว่าเป็นสีที่สูงส่ง เคร่งขรึม สง่างาม สมัยจีนโบราณใช้น้ำเงินในเครื่องใช้และเครื่องแต่งกาย และในการแต่งหน้าใบหน้าของอุปการ ใบหน้าสีเขียว หมายถึง วัชรบุรุษผู้กล้าหาญ ส่วนใบหน้าสีน้ำเงินหมายถึง โจรชั่ว (Liu, 2015, pp. 13-14) ด้วยเหตุนี้การนำเสนอชุดเครื่องลายครามเป็นสีน้ำเงินนั้นเนื่องจากเครื่องลายครามเป็นสิ่งของเครื่องใช้ดั้งเดิมของจีน ซึ่งในอดีตจะใช้สีน้ำเงินในสิ่งของเครื่องใช้ ทำให้ชุดเครื่องลายครามเป็นสีน้ำเงิน ส่วนชุดอุปการปกป้องและเสฉวนที่ประดับด้วยธงรูปโทนสีน้ำเงิน เนื่องจากสะท้อนให้เห็นความสูงส่ง ความสง่างาม และความกล้าหาญของตำแหน่งแม่ทัพนอกจากโทนสีจะมีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมความเชื่อเรื่องสีของชาวจีนแล้ว

2.3 ชุดประจำชาติจีนที่ใช้โทนสีเหลือง เป็นโทนสีหลักของชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2558 ในชุดอุปการปกป้อง และสีทอง ในปี พ.ศ. 2557 โดยสีเหลืองหรือทองหมายถึง ดินแดนที่หล่อเลี้ยงสรรพสิ่ง เป็นสัญลักษณ์ของการมีศรัทธา ความจริงใจความเมตตา และในระบบห้าสี สีเหลืองนั้นอยู่ตรงกลาง หมายความว่า เป็นศูนย์กลาง ในอดีตสีเหลืองเป็นสีที่แสดงถึงอำนาจ ความมั่งคั่ง ความเจริญรุ่งเรือง ความสว่างไสวและสติปัญญา (Liu, 2015, p.14) เช่น ชุดอุปการจีนตัวนางฮวาซาน (花衫) เป็นชุดของตำแหน่งฮองเฮา สนม ซึ่งเป็นหนึ่งในชนชั้นสูงของราชวงศ์จีนที่มีอำนาจและมั่งคั่งเสมือนดังสีเหลือง เป็นต้น

2.4 ชุดประจำชาติจีนที่ใช้โทนสีขาว เป็นสีหลักของชุดประจำชาติปี พ.ศ. 2553 ในชุดเครื่องลายครามดอกกุหลาบของราชวงศ์ชิง โดยสีขาวเป็นสีที่ชาวจีนเชื่อว่าเป็นสัญลักษณ์ของแสงสว่าง ความบริสุทธิ์และความสมบูรณ์ (Liu, 2015, p.12) และด้วยความเชื่อที่ว่าสีขาวเป็นสีแสดงถึงความบริสุทธิ์ ความสง่างามและความสมบูรณ์จึงสะท้อนถึงตัวนางงามที่เข้าร่วมประกวดในปี พ.ศ. 2553 ได้เป็นอย่างดี เนื่องจากเธอมีอายุเพียง 19 ปี ซึ่งแสดงถึงความบริสุทธิ์ สดใสของหญิงสาววัยเยาว์ แต่เต็มไปด้วยความสามารถที่เจิดจ้าเสมือนแสงสว่าง

นอกจากนี้โทนสีอื่นๆ ยังมีความสัมพันธ์รูปแบบแนวคิดของแต่ละชุด การเลือกใช้โทนสีน้ำตาลในปี พ.ศ. 2552 ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจในการออกแบบจากสุสานทหารจีนซีฮ้องเต้ โดยโทนสีน้ำตาลเป็นโทนสีแทนสีของดินในสุสาน จึงทำให้สีของชุดประจำชาตินี้เลือกใช้โทนสีน้ำตาลเป็นหลัก

3. สัญลักษณ์และลวดลาย ที่ปรากฏบนชุดประจำชาติจีนบนเวทีมิสยูนิเวิร์ส พบว่า มีดอกโบตั๋น ฝั่ หงส์ นกยูง มังกร ฝั่เสื้อ แพนด้า ตัวอักษรฝู (福) สามารถจำแนกข้อมูลสัญลักษณ์และลวดลายที่ปรากฏบนชุดประจำชาติได้ ดังนี้

3.1 ลายดอกโบตั๋น ปรากฏบนชุดประจำชาติในปี พ.ศ. 2545 ชุดกิ๊พ้า พ.ศ. 2546 ชุดราชสำนักสมัยชิง พ.ศ. 2547 ชุดประจำชนเผ่าจ้วง และปี พ.ศ. 2560 ชุดศิลปะการตักกระดาดจีน ซึ่งดอกโบตั๋นตามวัฒนธรรมความเชื่อของจีนเชื่อว่าชาวจีนชื่นชอบ เป็นสัญลักษณ์อันเป็นมงคล ลวดลายดอกโบตั๋นแสดงถึงความคาดหวังและการแสวงหาชีวิตที่มีความสุขหน้า เป็นสัญลักษณ์ของความเจริญรุ่งเรือง ความมั่งคั่งและความสงบสุข (Liu, 2563, p.56) และด้วยวัฒนธรรมความเชื่อเช่นนี้ทำให้ดอกโบตั๋นถูกนำมาเป็นส่วนหนึ่งของลวดลายบนชุดประจำชาติจีน ซึ่งการนำเสนอลวดลายดอกโบตั๋นบนชุดประจำชาติเนื่องจากดอกโบตั๋นเป็นดอกไม้ที่เป็นสัญลักษณ์ประจำชาติจีน ผนวกกับความเชื่อว่าเป็นดอกไม้ที่เป็นเลิศทางด้านความงามและมีความหมายมงคล จึงทำให้ชุดประจำชาติจีนในหลายๆ ปีเป็นลวดลายดอกโบตั๋น

3.2 ลายฝั่ ปรากฏบนชุดประจำชาติในปี พ.ศ. 2559 ชุดสีแดงกับแพนด้า โดยลายฝั่เป็นลวดลายที่ตกแต่งบนร่มกระดาดฝั่ฝั่ ซึ่งฝั่ฝั่ตามวัฒนธรรมความเชื่อของจีนเชื่อว่าเสียงแตกของฝั่ฝั่ในกองไฟสามารถขจัดภูติผีปีศาจได้ (ฐิติมา อังกรวัชรพันธุ์, 2549, หน้า 16) ทั้งนี้ฝั่ฝั่ยังมักจะให้ความหมายที่เน้นให้อายุยืนยาว สงบร่มเย็นและความสุขสมหวัง (ธวัชไชย ปานดำรงค์, 2553, หน้า 21) การใช้ลวดลายฝั่ตกแต่งบนร่มกระดาดเพื่อแสดงถึงประเทศจีนที่อุดมไปด้วยฝั่ฝั่จำนวนมาก และเพื่อป้องกันสิ่งชั่วร้ายและสะท้อนความชั่วร้ายออกไปเสมือนร่มเป็นโล่ป้องกัน ทำให้นางงามรู้สึกมั่นใจว่าจะไม่มีอุปสรรคความชั่วร้ายมาเป็นอุปสรรคระหว่างการประกวด และประสบความสำเร็จกับการประกวด

3.3 ลายหงส์ ปรากฏบนเครื่องประดับศีรษะชุดประจำชาติในปี พ.ศ. 2546 และเครื่องประดับศีรษะชุดประจำชาติในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งเครื่องประดับศีรษะเป็นรูปหงส์ โดยความเชื่อของจีนเชื่อว่าหงส์เป็นใหญ่ในหมู่สัตว์ปีกทั้งหมด สามารถหยั่งรู้ความทุกข์ในโลกลมนุษย์ได้ หงส์มักปรากฏเมื่อโลกสงบ

(ฐิตินา อังกรวัชรพันธุ์, 2549, หน้า 17) ในเทพนิยายของจีน หงส์เป็นสัตว์ปีกที่ใหญ่ที่สุด ชาวจีนใช้หงส์เป็นสัญลักษณ์แห่งโชคลาภ (กนกพร ศรีญาณลักษณ์, 2554, หน้า 29) การนำเสนอเครื่องประดับหงส์เนื่องจากในปี พ.ศ. 2546 เป็นรูปแบบชุดของตัวนางเตาหม่าตัน (刀马旦) จึงต้องสวมเครื่องประดับศีรษะประจำตำแหน่งแม่ทัพหญิง นักรบหญิง ซึ่งมีลักษณะเป็นมงกุฎหงส์ด้านบนเสริมด้วยลูกบอลกำมะหยี่สีแดง ทั้งนี้การที่แม่ทัพมีสัญลักษณ์หงส์ประดับศีรษะอยู่ อาจสะท้อนถึงการนำทัพสยบความวุ่นวายสงครามต่างๆ นำบ้านเมืองสู่ความสงบสุข และในปี พ.ศ. 2558 เป็นรูปแบบชุดตัวนางฮวาซาน (花衫) โดยตัวนางนี้จะสวมเครื่องประดับศีรษะมงกุฎหงส์ ซึ่งใช้กับตัวนางสูงศักดิ์ ได้แก่ ฮองเฮา พระสนมองค์หญิงหรือสตรีตระกูลสูงที่ได้รับพระราชทาน โดยตำแหน่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นตำแหน่งสูงศักดิ์เสมือนหงส์ที่เป็นใหญ่ในหมู่สัตว์ปีกทั้งหมด

3.4 ลายนกยูง ปรากฏบนชุดประจำชาติชุดอุปการคุณฉีวในปี พ.ศ. 2554 นกยูงเป็นสัญลักษณ์ของข้าราชการฝ่ายขุน หรือข้าราชการฝ่ายพลเรือน ทั้งนี้เพราะนกยูงมีความสงบบ่งเงี่ยม และสง่าขุมรอบคอบ ชุดประจำชาติชุดนี้จึงสะท้อนให้เห็นความสงบบ่งเงี่ยม ความสง่างามของนางงามผู้สวมใส่ รวมถึงแสดงถึงความมีสติปัญญาเสมือนข้าราชการฝ่ายขุน โดยแสดงให้เห็นว่านางงามไม่ใช่มีเพียงความสวยแต่ยังเปี่ยมพร้อมไปด้วยสติปัญญา

3.5 ลายมังกร ปรากฏบนชุดประจำชาติในปี พ.ศ. 2548 และ พ.ศ. 2556 มังกรชาวจีนเชื่อว่า เป็นสัตว์มงคลพิเศษสามารถช่วยขจัดภูตผีปีศาจและความชั่วร้ายต่างๆ ได้ (ฐิตินา อังกรวัชรพันธุ์, 2549, หน้า 18) นอกจากนี้มังกรยังเป็นสัตว์มงคลที่เป็นสัญลักษณ์ของอำนาจ ความกล้าหาญและความยิ่งใหญ่ได้ (ธวัชไชย ปานดำรงค์, 2553, หน้า 23) การนำเสนอชุดประจำชาติผ่านลวดลายมังกรเพื่อแสดงสัญลักษณ์อันเป็นเอกลักษณ์ของชาติจีน อีกทั้งยังเป็นการแสดงอำนาจ ความยิ่งใหญ่และความเป็นมหาอำนาจ

3.6 ตัวอักษรฝู (福) ปรากฏบนชุดประจำชาติ ชุดศิลปะการตัดกระดาษจีนในปี พ.ศ. 2560 โดยตัวอักษรฝู (福) เป็นอักษรมงคลที่เน้นความหมายด้านความสุข ฝู (福) หมายถึง โชควาสนา ความสมบูรณ์พูนสุข (สุภัทรา โยธินศิริกุล, 2561, หน้า 126) การนำเสนอลวดลายตัวอักษรฝู (福) ผ่านชุดศิลปะการตัดกระดาษจีน ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าเนื่องจากศิลปะการตัดกระดาษจีนมักจะตัดกระดาษเป็นตัวอักษรฝู (福) ตกแต่งในวันตรุษจีนซึ่งเป็นวันขึ้นปีใหม่ของชาวจีน ดังนั้นจึงต้องการให้โชควาสนา ความสมบูรณ์พูนสุข มาสู่ชีวิตในปีใหม่ อีกทั้งยังส่งผลต่อความมั่นใจของนางงามผู้เข้าประกวด เนื่องจากเชื่อว่าตัวอักษรฝูจะนำมาซึ่งความโชคดีและความสุข

นอกจากนี้บางลวดลายของชุดอาจจะไม่ได้เน้นการนำเสนอลวดลายที่เป็นมงคลเป็นหลัก แต่หากนำเสนอลวดลายตามแรงบันดาลใจของชุด ได้แก่ ลวดลายผีเสื้อ ปรากฏบนชุดประจำชาติปี พ.ศ. 2553 โดยลวดลายชุดเป็นผีเสื้อที่ได้รับแรงบันดาลใจจากชุดเครื่องลายครามดอกกุหลาบของราชวงศ์ชิงในประเทศจีน และลายแพนด้าปรากฏบนชุดประจำชาติปี พ.ศ. 2559 เป็นลวดลายที่นำเสนอขึ้นเพราะตัวนางงามผู้สวมใส่ชื่นชอบแพนด้า

สรุปและอภิปรายผล

จากวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบและวัฒนธรรมที่สะท้อนผ่านชุดประจำชาติจีนบนเวที มิสยูนิเวิร์สระหว่างปี พ.ศ. 2545–2562

ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบชุดที่นำเสนอบนเวทีมิสยูนิเวิร์ส สามารถจำแนกรูปแบบออกเป็น 4 รูปแบบ ดังนี้ 1) รูปแบบชุดตามสมัยราชวงศ์ จำนวน 2 ชุด ได้แก่ ชุดที่ฟ้า ในปี พ.ศ. 2545 ชุดราชสำนักสมัยราชวงศ์ชิง ในปี พ.ศ. 2546 2) รูปแบบชุดประจำชนเผ่า จำนวน 5 ชุด ได้แก่ ชุดประจำชนเผ่าจ้วง ในปี พ.ศ. 2547 ชุดประจำชนเผ่าอู่ ในปี พ.ศ. 2550 ชุดประจำชนเผ่าเหมาหนาน ในปี พ.ศ. 2551 ชุดประจำชนเผ่าแม้ว ในปี พ.ศ. 2557 และชุดประจำชนเผ่าทิเบต ชุดถ่านา ในปี พ.ศ. 2562 3) รูปแบบชุดอุปการจิ้น จำนวน 4 ชุด ได้แก่ ชุดอุปการปักกิ่ง ตัวนางเตาหม่าตัน ในปี พ.ศ. 2549 ชุดอุปการคุนฉีว ในปี พ.ศ. 2554 ชุดอุปการปักกิ่งตัวนางฮวาซาน ในปี พ.ศ. 2558 และชุดอุปการปักกิ่ง อุปการเสฉวน ในปี พ.ศ. 2561 และ 4) รูปแบบชุดจีนประยุกต์ จำนวน 7 ชุด ได้แก่ ชุดสีแดงจิ้น ในปี พ.ศ. 2548 ชุดทหารสุสานจิ้นซีฮ่องเต้ ในปี พ.ศ. 2552 ชุดเครื่องลายครามดอกกุหลาบของราชวงศ์ชิง ในปี พ.ศ. 2553 ชุดเครื่องลายคราม ในปี พ.ศ. 2555 ชุดมังกรของจิ้น ในปี พ.ศ. 2557 ชุดสีแดงกับแพนด้า ในปี พ.ศ. 2559 และชุดศิลปะการตัดกระดาษจิ้น ในปี พ.ศ. 2560 ทั้งนี้การเลือกใช้รูปแบบชุดประจำชาติมักจะมีความสัมพันธ์กับศิลปวัฒนธรรมที่สำคัญและเป็นเอกลักษณ์ของประเทศจีน ซึ่งพบว่าศิลปวัฒนธรรมที่นำเสนอผ่านชุดประจำชาติในแต่ละปีล้วนแต่เป็นชุดที่มักปรากฏต่อนานาชาติ มีอยู่ในสื่อต่างชาติอยู่แล้ว จึงหยิบยกมานำเสนอเป็นชุดประจำชาติ เพื่อแสดงให้เห็นเด่นชัดว่า นี่คือนางงามจากประเทศจีน อาทิ ชุดราชสำนักสมัยราชวงศ์ชิงที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากชุดองค์หญิงกัมละที่กำลังโด่งดังในขณะนั้น ชุดทหารสุสานจิ้นซี ที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากภาพยนตร์เรื่องมู่หลาน วีรสตรีโลกจารึกที่โด่งดังในปีนั้น เป็นต้น

นอกจากนี้ยังพบว่า โทนสีที่ใช้ในการประกวดชุดประจำชาติบนเวทีมิสยูนิเวิร์สระหว่างปี พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ. 2562 เลือกใช้โทนสีแดงเป็นโทนสีหลักของชุดมากที่สุด จำนวน 12 ชุด ได้แก่ ชุดที่ฟ้า ในปี พ.ศ. 2545 ชุดราชสำนักสมัยราชวงศ์ชิง ในปี พ.ศ. 2546 ชุดประจำชนเผ่าจ้วง ในปี พ.ศ. 2547 ชุดสีแดงจิ้น ในปี พ.ศ. 2548 ชุดอุปการปักกิ่ง ตัวนางเตาหม่าตัน ในปี พ.ศ. 2549 ชุดประจำชนเผ่าเหมาหนาน ในปี พ.ศ. 2551 ชุดอุปการคุนฉีว ในปี พ.ศ. 2554 ชุดสีแดงกับแพนด้า ในปี พ.ศ. 2559 ชุดศิลปะการตัดกระดาษจิ้น ในปี พ.ศ. 2560 และ ชุดประจำชนเผ่าทิเบต ชุดทิเบตถ่านา ในปี พ.ศ. 2562 ถัดมาคือ สีน้ำเงินและสีเหลือง จำนวน 2 ชุด ได้แก่ ชุดเครื่องลายคราม ในปี พ.ศ. 2555 ชุดอุปการปักกิ่ง อุปการเสฉวน ในปี พ.ศ. 2561 ชุดมังกร ในปี พ.ศ. 2556 และชุดอุปการปักกิ่ง ในปี พ.ศ. 2558 นอกจากนี้ยังพบสีอื่นๆ ที่ใช้เป็นโทนสีหลักในชุดประจำชาติ ได้แก่ สีขาว และสีน้ำตาล ทั้งนี้โทนสีที่เลือกใช้สัมพันธ์กับวัฒนธรรมความเชื่อเรื่องสีของชาวจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับสีพื้นฐาน 5 สี และขณะเดียวกันโทนสีที่เลือกใช้ยังสัมพันธ์กับแนวคิดในการออกแบบชุดประจำชาตินั้นๆ ชุดประจำชาติแต่ละชุดจะปรากฏลวดลายที่เป็นลวดลายหรือสัญลักษณ์มงคลของชาวจีน ได้แก่ ลายดอกโบตั๋น ลายไผ่ ลายนกยูง ลายหงส์ ลายมังกรและตัวอักษร

ผลการศึกษาด้านรูปแบบชุดสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรม กล่าวคือ รูปแบบชุดแต่ละชุดที่นำเสนอบนเวทีมิสยูนิเวิร์สมักจะสะท้อนวัฒนธรรมที่สำคัญของชาติ รูปแบบชุดยังสะท้อนถึงระบบค่านิยม ตลอดจนขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี และความเชื่อต่างๆ สอดคล้องกับ นิคม มุสิกคามะ (2545) ที่กล่าวว่าวัฒนธรรมคือ วิถีชีวิตของคน เกิดจากกระบวนการอันซับซ้อน ทางสังคมหรือกลุ่มชน โดยรวมเอามิติทางด้านจิตใจ วัตถุ ภูมิปัญญา และอารมณ์เข้าไว้ด้วยกัน จนเป็นรูปแบบเอกลักษณ์ของสังคมนั้น มิใช่เพียงเรื่องของศิลปะและวรรณกรรม หากหมายถึงความถึง รูปแบบของชีวิต สิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ระบบค่านิยม ตลอดจนขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี และความเชื่อต่างๆ

ด้านโทนสีของชุดประจำชาติจีน สะท้อนถึงวัฒนธรรมความเชื่อเรื่องสีของชาวจีนเรื่องสีพื้นฐาน ดังที่ Liu (2015) กล่าวว่า ระบบสี “ห้าสี” แบบดั้งเดิมของประเทศจีน เป็นแนวคิดสีที่บรรพบุรุษมีต่อธรรมชาติ และได้รับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องผ่านการเรียนรู้และถ่ายทอดต่อกัน ในอารยธรรมจีน โครงสร้างห้าสี ประกอบด้วย สีเหลือง สีน้ำเงิน สีแดง สีดำและสีขาว โดยปรากฏขึ้นในช่วงต้นของอารยธรรมจีน ซึ่งเข้ากับองค์ประกอบทั้งห้า อันได้แก่ ไม้ ไฟ น้ำ ทอง และดิน ชาวจีนในสภาพธรรมชาติที่แตกต่างกัน ภายใต้อารยธรรมความเชื่อเกี่ยวกับจักรวาล ปรัชญา จริยธรรมและความคิดอื่นๆ ทำให้เกิดวัฒนธรรมสีแบบดั้งเดิมที่มีลักษณะเฉพาะของจีน นอกจากนี้โทนสีชุดประจำชาติจีนเลือกใช้โทนสีแดงมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ Shi (2015) ที่กล่าวว่า ชาวจีนกับถือว่าสีแดงเป็นสัญลักษณ์ของความมงคล การเฉลิมฉลอง ความกระตือรือร้น ความงาม และความเจริญรุ่งเรือง

ผลการศึกษาด้านสัญลักษณ์และลวดลายที่ประดับตกแต่งชุดประจำชาติ มักจะสะท้อนถึงความเชื่อเรื่องความเป็นสิริมงคลของจีน ซึ่งสอดคล้องกับ พรพรรณ จันทโรนานนท์ (2550) กล่าวว่า สิริมงคลจีน คือ วัตถุหรือระบบสัญลักษณ์ หรือกระบวนการในการสร้างความหมายของชาวจีน เพื่อบันดาลให้เกิดความสุข ความสมหวัง โชคลาภ ความร่ำรวย ความเจริญรุ่งเรืองด้วยลาภ ยศ สรรเสริญ หรือบันดาลให้เกิดขวัญและกำลังใจ ฯลฯ โดยมีทั้งตัวอักษร รูปภาพ ลวดลาย และสัญลักษณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้พิเศษ ผลไม้ดอกไม้ สัตว์ หรือของใช้มาเกี่ยวพันมากมาย สำหรับการใส่สิริมงคลจีน มีการสืบทอดผ่านภาษา วิถีชีวิต ประเพณี เทศกาล และพิธีกรรมต่างๆ ของจีน ซึ่งชาวจีนจึงถือว่าเป็นสัญลักษณ์แห่งความโชคดี ที่มนุษย์ต้องการและปรารถนา เนื่องจากชาวจีนมีสิ่งสิริมงคลที่เกี่ยวข้องมากมายตั้งแต่พิธีเกิด แต่งงาน แห่ขันหมาก วัฒนธรรม และประเพณีความเชื่อ โดยมีสัตว์ สิ่งของ ดอกไม้ ผลไม้ หรือรูปสัญลักษณ์ที่สื่อความหมายมงคล คือ อายุยืน โชคลาภ สมปรารถนา สุขภาพดี ประสบความสำเร็จ และความร่ำรวย ดังนั้น ชุดประจำชาติที่น่าเสนอบนเวทีมิสยูนิเวิร์สล้วนแต่สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมประจำชาติ วัฒนธรรมที่แสดงความเป็นชาติจีน นำเสนอสู่สายตาคนนานาชาติในทุกๆ ชุดประจำชาติ

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการวิจัย

การศึกษารูปแบบและวัฒนธรรมผ่านชุดประจำชาติจีนบนเวทีมิสยูนิเวิร์สระหว่างปี พ.ศ. 2545–2562 ผลการศึกษาค้นพบวัฒนธรรมจีนที่แฝงและถูกนำเสนอผ่านชุดประจำชาติจีน ได้แก่ วัฒนธรรมและความเชื่อเรื่องสีของชาวจีน สีที่ถูกเลือกนำมาใช้เป็นชุดประจำชาติจีนมากที่สุด คือ สีแดงที่ชาวจีนเชื่อว่าทรงพลังและมหัศจรรย์ วัฒนธรรมลวดลาย สัญลักษณ์มงคลของชาวจีน เช่น ดอกโบตั๋น หงส์ มังกร เป็นต้น นอกจากนี้ชุดประจำชาติจีนบนเวทีมิสยูนิเวิร์สยังสะท้อนถึงวัฒนธรรม วิถีชีวิตของชาวจีนอีกมากมาย เช่น เครื่องลายคราม ชนเผ่า อุปรากรจีน เป็นต้น ซึ่งองค์ความรู้เหล่านี้ล้วนเป็นองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการศึกษาวัฒนธรรมผ่านชุดประจำชาติจีนบนเวทีมิสยูนิเวิร์ส ที่ยังไม่มีปรากฏในงานวิจัยภาษาไทย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าสามารถสร้างความเข้าใจสังคมจีน เข้าใจวัฒนธรรมจีนและนำไปสู่การจัดการความรู้ด้านวัฒนธรรมเพื่อการศึกษาและการท่องเที่ยวได้ เช่น สอดแทรกในการเรียนการสอนวิชาภาษาจีน หรือวิชาประวัติศาสตร์ได้ เข้าใจวัฒนธรรมชาวจีนเพื่อจัดการการท่องเที่ยวที่ตอบสนองต่อ

วัฒนธรรมชาวจีนได้ และสามารถสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์หรือพัฒนาท่องเที่ยวจากการเรียนรู้วัฒนธรรมจีน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ศึกษาวิจัยรูปแบบและวัฒนธรรมที่ปรากฏในชุดประจำชาติบนเวทีมิสยูนิเวิร์สปี พ.ศ. 2563–2565 เนื่องจากเป็นช่วงที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 การประกวดมิสยูนิเวิร์สยังไม่มีประกาศอย่างเป็นทางการว่าจะมีการจัดประกวดในปี พ.ศ. 2563 อย่างแน่ชัด ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาชุดประจำชาติจีนถึงเพียงแคปี พ.ศ. 2562 และต่อมาได้มีการจัดประกวดเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน หากทำวิจัยครั้งต่อไปจะศึกษาวัฒนธรรมปรากฏในชุดประจำชาติบนเวทีมิสยูนิเวิร์สในปีดังกล่าว นอกจากนี้เนื่องจากในปัจจุบันการประกวดนางงามมีหลากหลายเวที หากทำวิจัยครั้งต่อไปจึงสามารถศึกษาวัฒนธรรมชุดประจำชาติจีน หรือลวดลายมงคลจีนที่ปรากฏบนเวทีนางงามต่างๆ

เอกสารอ้างอิง

- 65th Miss Universe National Costume Show. (2560). Retrieved January 15, 2023, from <https://www.youtube.com/watch?v=2ccx8UnuM1s>.
- 2012 Miss Universe National Costume Show. (2012). Retrieved January 15, 2023, from <https://www.youtube.com/watch?v=OrlHgl91zUo>.
- 2017 Miss Universe National Costume Show. (2560). Retrieved January 15, 2023, from <https://www.youtube.com/watch?v=Bzji05zubSc>.
- กนกพร ศรีญาณลักษณ์. (2554, เมษายน-กันยายน). การสื่อความหมายของภาพมงคลจีน. **วารสารจีนศึกษา, 4(4)**, 22-43.
- กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (2562). **जूว สำคัญอย่างไรกับเทศกาลตรุษจีนในประเทศไทย**. สืบค้น พฤศจิกายน 3, 2563, จาก www.culture.go.th.
- จักริน จุลพรหม, และอาสา ทองธรรมชาติ. (2560, กรกฎาคม-กันยายน). การปรับเปลี่ยนรูปแบบและความหมายของสัญลักษณ์มงคลจากสมัยทวารวดีสู่สมัยรัตนโกสินทร์. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 37(3)**, 108-124.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2545. (2545). สืบค้น พฤศจิกายน 3, 2564, จาก <http://eladies.sina.com.cn/2002-05-28/54458.html>.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2546. (2556). สืบค้น พฤศจิกายน 10, 2564, จาก <http://www.chinanews.com.cn/n/2003-06-03/26/309736.html>.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ.2547. (2554). สืบค้น พฤศจิกายน 15, 2564, จาก <https://images.app.goo.gl/r1eK8RMtKnVuRmSC8>.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ.2548. (2548). สืบค้น ธันวาคม 26, 2565, จาก <https://images.app.goo.gl/f1kiYRVidKEmYn6S8>.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2549. (2549). สืบค้น ธันวาคม 20, 2565, จาก <https://images.app.goo.gl/GfVeiYhN63wyWM91A>.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ.2550. (2550). สืบค้น พฤศจิกายน 20, 2564, จาก <https://images.app.goo.gl/26S7Ad9YC5CY7pKHA>.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ.2551. (2557). สืบค้น พฤศจิกายน 30, 2565, จาก <https://images.app.goo.gl/MbTNg1jPVNnjEp5q8>.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2552. (ม.ป.ป.). สืบค้น ธันวาคม 27, 2565, จาก <http://www.dresschina.com/culture/2009/0823/759.html>.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2553. (ม.ป.ป.). สืบค้น ธันวาคม 27, 2565, จาก <https://images.app.goo.gl/8NGN5P9gcGd8tft57>.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2554. (2562). สืบค้น ธันวาคม 20, 2565, จาก <https://images.app.goo.gl/rSdDQGbp03psXDIT6>.

- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2555. (2562). สืบค้น มกราคม 3, 2566, จาก
https://www.chinadaily.com.cn/fashion/2012-12/17/content_16023000_7.htm.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2556. (2562). สืบค้น มกราคม 3, 2566, จาก
<https://images.app.goo.gl/y9VXR3dnpn5UyXuV6>.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2557. (ม.ป.ป.). สืบค้น ธันวาคม 3, 2565, จาก
<https://images.app.goo.gl/DFCRgCrL9JGEwSAa8>.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2558. (2558). สืบค้น ธันวาคม 22, 2565, จาก
<https://www.dailymail.co.uk/femail/article-3363896/Miss-Universe-hopefuls-walk-runway-Victoria-Secret-Angels-inspired-costumes.html>.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2559. (2562). สืบค้น มกราคม 5, 2566, จาก
<https://images.app.goo.gl/FQ8UPBmjZGZon4zw8>.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2560. (2562). สืบค้น มกราคม 5, 2566, จาก
<https://www.geniusalfalah.com/dalor.aspx?iid=243608380-best+national+costume+miss+universe+2017&cid=34>.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2561. (2561). สืบค้น ธันวาคม 26, 2565, จาก
https://chinaplus.cri.cn/photo/world/19/20181211/221414_7.html.
- ชุดประจำชาติจีนปี พ.ศ. 2562. (2563). สืบค้น ธันวาคม 13, 2565, จาก
<https://www.sanook.com/women/155293/gallery/1626809/>.
- ชาติ ภาสวร. (2558, มกราคม-มิถุนายน). การศึกษาวิวัฒนาการเชิงสัญลักษณ์และความหมายของลวดลายประดับจีนตามชนบ. วารสารวิชาการคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สจล, 17(20), 63-71.
- ฐิติมา อังกรวัชรพันธุ์. (2549). ภาพสัญลักษณ์มงคล ฮก ลก ซิ่ว: คติความเชื่อแบบจีนในงานศิลปกรรมสมัยรัชกาลที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธวัชไชย ปานดำรง. (2553, กรกฎาคม-ธันวาคม). การศึกษาลวดลายศิลปกรรมจีน. วารสารอารยธรรมศึกษาโขง-สาละวิน, 1(2), 15-28.
- นิคม มุสิกคามะ. (2545). วัฒนธรรม: บทบาทใหม่ในยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- ปรีศญา คูหามุข, และชาตรี ไต้ฟ้าพล. (2563, มกราคม-เมษายน). การสื่อสารอัตลักษณ์ความเป็นไทยผ่านการเป็นเจ้าภาพการประกวดมิสยูนิเวิร์ส 2018 ณ ประเทศไทย. วารสารธรรมศาสตร์, 39(1), 159-182.
- พรพรรณ จันทโรนานนท์. (2550, กรกฎาคม-ธันวาคม). ไม้มงคลจีน: เรื่องสิริมงคลที่เกี่ยวกับต้นไม้ดอกไม้และผลไม้. วารสารรวมคำแหง ฉบับมนุษยศาสตร์, 24(2), 95-96.
- เมฆม สอดส่องฤช. (2554). สารานุกรมชนกลุ่มน้อยในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน. อุบลราชธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- สถาบันสังคมศาสตร์จีน. (2561). พจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบันฉบับ (พิมพ์ครั้งที่ 7). ปักกิ่ง: Commercial Press.

- สุพัตรา กอบกิจสุขสกุล. (2531). **การประกวดนางสาวไทย (พ.ศ. 2477-2530)**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุภัทรา โยธินศิริกุล. (2561, กันยายน-ตุลาคม). สิริมงคลจีนกับความเชื่อตามศาสตร์ฮวงจุ้ยของชาวไทยเชื้อสายจีนในชุมชนเยาวราช. **วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร**, 38(5), 119-143.
- อภิโชค แซ่ไคว้. (2541). **จ้าว**. กรุงเทพฯ: บริษัท คอมแพคท์พริ้นท์ จำกัด.
- อรอนงค์ อินสอาด. (2563, พฤษภาคม-สิงหาคม). การอ้างอัตลักษณ์และความทรงจำร่วมจากวรรณกรรมจีนสำหรับการแสดงจ้าวแต่จ้าวในสังคมไทย. **วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น**, 37(2), 258-278.
- อารยา โลหาคาศ. (2557). **ความงามของวิถีจ้าวสู่การออกแบบเครื่องประดับร่วมสมัย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Huang, F. (2013). **Chinese Traditional Folk Paper-cut Art and Its Application in Fashion Design**. Master's thesis, Zhejiang Sci-Tech University.
- Huang, Y. (2015). **ลักษณะการแต่งกายที่เผ้าของคนไทยเชื้อสายจีนในสังคมไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- Liu, S. (2563, มกราคม-มิถุนายน). ดอกโบตั๋น ดอกไม้มงคลจีนในงานศิลปะไทย. **วารสารศิลปกรรมบูรพา**, 23(1), 52-66.
- Liu, P. (2015). **Application Research of the Color System of Traditional Chinese "Five Colors" in Animation**. Master's thesis, Guangxi Normal University.
- Shi, H. (2012). **A Comparative Analysis of the Yi Nationality Dances in Yunnan and Sichuan**. Master's thesis, Chongqing University.
- Shi, S. (2015). **A comparison of The Cultural Meanings of Chinese and Japanese Color Words Taking "Red and White" as an Example**. Master's thesis, Liaoning Institute of Technology.
- The 70th Miss Universe National Costume Show | Full Show. (2563). Retrieved January 15, 2023, from https://www.youtube.com/watch?v=N_D9VmKGMDQ.
- Wang, W. (2012). **Kunqu Opera Flute Research**. Master's thesis, Nanjing University of the Arts.
- Wu, X. (2018). **Patterns of Fmille Rose Porcelain from The Yongzheng and Qianlong Periods of the Qing Dynasty**. Master's thesis, China Academy of Arts.
- Zong, C. (2014). **The Road to Centralized Material Culture**. Master's thesis, Nanjing University of the Arts.

A Study of Implementation Needs of Environmental Education Standards School for Sustainable Development of Schools under Lopburi Primary Educational Service Area Office 2

Pimpawan Suebsaithongkum

Master of Education, Educational Administration Program

Thepsatri Rajabhat University

Phatsayakron Laosawatdikul and Sunchai Chucheeep

Lecturer of Education Faculty, Thepsatri Rajabhat University

Corresponding Author: numpungx77@gmail.com

Received: August 13, 2023 **Revised:** September 22, 2023 **Accepted:** October 12, 2023

Abstract

The purposes of this research are to: 1. study the current and desirable conditions to implement the environmental education standards school project for the sustainable development of the schools under the Primary Educational Service Area Office 2, Lopburi, and 2. study the necessities in implementing the environmental education standards school project for the schools. The samples were 158 people involved with the project. The research instruments included a five-level rating scale questionnaire and frequency, percentage, mean, and standard deviation, the priority needs index, and content analysis were used to analyze the data.

The results showed that: 1. the current conditions of environmental education standards school project, overall, was at a high level. The desirable conditions of the project operations, overall, were at the highest level; and 2. for the necessities on the project implementation, it was found that the most needed aspect was participation and network building, followed by a curriculum and learning management, the effects from an environmental management and the project operations, respectively.

Keywords: Necessity, Operation of Environmental Education Standards School, Environmental Studies Standard School, Environmental Studies

การศึกษาความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐาน
สิ่งแวดล้อมศึกษา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

พิมพ์วรรณ สืบสายทองคำ

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภัสสร เลาสวัสดิกุล และ สรรชัย ชูชีพ

อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Corresponding Author: numpungx77@gmail.com

ได้รับบทความ: 13 สิงหาคม 2566 ปรับปรุงแก้ไข: 22 กันยายน 2566 ตอรับตีพิมพ์: 12 ตุลาคม 2566

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 2. ศึกษาความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษา กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 158 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นและการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า 1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และ 2. ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษา พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่าย รองลงมาคือ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมและด้านการบริหารจัดการ ตามลำดับ

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น, การดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษา,
โรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษา, สิ่งแวดล้อมศึกษา

บทนำ

คุณภาพสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเป็นจุดมุ่งเน้นของการพัฒนาประเทศ ในการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ. 2561-2580 ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมาภิบาลและความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศ บูรณาการใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงาน (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2563, หน้า 7)

การพัฒนาด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งเป็นแผนหลักของการพัฒนาประเทศและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566–2570 ซึ่งเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ หมายความว่า 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ โดยสอดคล้องกับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและสร้างสังคมคาร์บอนต่ำ สนับสนุนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พัฒนาและใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อลดมลพิษและผลกระทบสิ่งแวดล้อม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565, หน้า 106-107)

กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ยึดเป็นกรอบสำหรับการดำเนินงานไปสู่เป้าหมายในภาพรวม ในช่วงระยะเวลา 3 ปีแรก (พ.ศ. 2563-2565) ซึ่งปรากฏประเด็นสำคัญของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการเติบโตอย่างยั่งยืน ได้แก่ (1) บูรณาการประเด็นด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในกระบวนการจัดทำแผนรายสาขาและรายพื้นที่ (2) ส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย (3) สร้างความรู้ ความเข้าใจ การตระหนักรู้และการมีส่วนร่วมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยสอดแทรกในหลักสูตรการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งในระบบและนอกระบบ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2563, หน้า 18)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีพันธกิจหลักในการสร้างประชากรหรือคนที่มีคุณภาพจากการศึกษาให้กับสังคมจากรุ่นสู่รุ่น กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยได้น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ตามหลัก 3 ประการคือ “มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน” เป็นหลักในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติควบคู่กับการนำเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน มาเป็นกรอบแนวคิดที่จะผลักดันดำเนินการเพื่อนำไปสู่การบรรลุ โดยมีวิสัยทัศน์เพื่อให้ประเทศไทย “เป็นประเทศพัฒนาแล้ว มีคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุดในอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2580” ดังนั้น นโยบายด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับวิสัยทัศน์ดังกล่าว จึงได้น้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนมาเป็นหลักในการปรับปรุงหลักสูตร การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้และการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563, หน้า 27)

ปัจจุบันโรงเรียนในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ส่วนใหญ่จัดการเรียนรู้โดยบูรณาการสิ่งแวดล้อมศึกษาในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวปฏิรูปการศึกษา หน่วยงานที่ดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาเข้ามามีบทบาทส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน ทั้งระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับโลก จึงได้ร่วมมือกันป้องกันและแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมทั้งระยะสั้นและระยะยาว ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาตรฐานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาที่เป็นข้อกำหนดคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการบริหารจัดการโรงเรียน การจัดการหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษา การมีส่วนร่วมและเครือข่าย และผลที่เกิดกับนักเรียน ครู โรงเรียน ตลอดจนชุมชน อันจะส่งผลในระยะยาวคือ การเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเติบโตขึ้นเป็นประชาชน มีความรู้ ความเข้าใจอย่างถูกต้องและมีกระบวนการวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ในประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมและมีสมรรถนะในการปฏิบัติจริงทั้งในด้านการคิด การตัดสินใจ การร่วมมือกันปฏิบัติงาน การใช้และบำรุงทรัพยากรธรรมชาติอย่างชาญฉลาด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558, หน้า 6-7)

จากการศึกษาแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ระยะ 3 ปี พ.ศ. 2563–2565 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2, 2563, หน้า 27-28) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ได้กำหนดนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งมีกลยุทธ์และจุดเน้นในการพัฒนาสถานศึกษาให้พร้อมบริการ ได้แก่ สถานศึกษามีสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก สะอาด ร่มรื่น สวยงาม ปลอดภัย มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การปฏิบัติงาน และการจัดกิจกรรมต่างๆ โดยให้ครู นักเรียนและชุมชน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2, 2563, หน้า 33) ภายใต้โครงการและกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ โครงการเปลี่ยนขยะให้มีชีวิตเพื่อเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Zero Waste) และโครงการ Resort Office และจากการศึกษาแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ได้จัดทำแผนงานด้านการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ โครงการอนุรักษ์โลกและสิ่งแวดล้อม โครงการห้องเรียนสีเขียว โครงการการบริหารจัดการขยะแบบบูรณาการและโครงการ Zero Waste School เพื่อพัฒนาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาด้านการบริหารสิ่งแวดล้อมศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2, 2564, หน้า 37)

ดังจะเห็นได้ว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ให้ความสำคัญของการจัดการสิ่งแวดล้อมศึกษาในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้อง มีความตระหนัก เห็นคุณค่าในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีวิถีชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งผลต่อสภาพแวดล้อมที่ดีปราศจากมลพิษ เป็นโรงเรียน ชุมชน สังคมแห่งความสะอาด สวยงาม และปลอดภัย ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2559 ถึงปัจจุบันสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 มีสถานศึกษาในสังกัดที่ดำเนินงานสิ่งแวดล้อมศึกษาและผ่านเกณฑ์การประเมินโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน จำนวน 50 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 36 ซึ่งไม่บรรลุตาม

เป้าหมายที่กำหนดไว้ร้อยละ 50 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2, 2559, หน้า 1-2) จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และศึกษาความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษา เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและการวางแผนงาน ส่งเสริม กำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานสิ่งแวดล้อมศึกษาในสถานศึกษาและพัฒนาสถานศึกษาตามกรอบแนวคิดโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560, หน้า 10-13) ได้กำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดของโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นการกำหนดมาตรฐาน ในการดำเนินการจัดการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ของสิ่งแวดล้อมศึกษา จึงกำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัด เพื่อการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายการจัดการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในโรงเรียน ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่ายและด้านผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม

จริยาภรณ์ มาสวัสดิ์, ปิยะรักษ์ ประดับเพชรรัตน์, และจุฑามาศ แก้วมณี (2562, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมระดับมัธยมศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ ผลการศึกษาพบว่าการจัดการศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อมในภาพรวม อยู่ในระดับดีมาก ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรม ด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์ ส่วนด้านการวัดและประเมินผล พบว่าอยู่ในระดับดี ส่วนในด้านแนวทางการจัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมระดับมัธยมศึกษา พบว่า ประกอบด้วย 5 แนวทาง ได้แก่ การอบรมให้ความรู้ การจัดทำหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนด้านสิ่งแวดล้อมแบบบูรณาการโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การติดตามประเมินผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนความร่วมมือจากทุกภาคส่วน และการสนับสนุนงบประมาณ

ศศิธร บุตรเมือง (2562, หน้า 155) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสำหรับเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบ้านสันดาบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบ Bansandab Model นักเรียนได้เรียนรู้และมีพฤติกรรมทัศนคติในการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนจัดกิจกรรมด้านการอนุรักษ์

พลังงานและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการเสริมสร้างจิตสำนึกและส่งเสริมบทบาทการมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมโดยเข้าร่วมโครงการโรงเรียนปลอดขยะ (Zero Waste School) ของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายใต้กลยุทธ์หรือหลัก 3 Rs เพื่อกระตุ้น รณรงค์ เสริมสร้าง จิตสำนึกและความรู้ ความเข้าใจ มุ่งเน้นการสร้างกระบวนการเรียนรู้แก่ผู้เรียนผ่านกิจกรรมต่างๆ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562, หน้า จ-ฉ) ได้ให้การส่งเสริมการจัดการศึกษาให้เกิดความรู้ ปฏิบัติจิตสำนึก สร้างความตระหนักในการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ที่มีเป้าหมายสร้างคนทุกช่วงวัยมีจิตสำนึก รักสิ่งแวดล้อม มีพฤติกรรมแสดงออกถึงความสำคัญของชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีคุณธรรม จริยธรรม ส่งเสริมพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้เสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2562, หน้า 80) ได้ให้แนวทางการศึกษาที่สำคัญไว้ว่าจะต้องเน้นการสร้างความตระหนักในเรื่องความหลากหลายทางชีวภาพ และสมรรถนะการเป็นพลโลกที่ดี ด้านการมีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม มีแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดำเนินกิจกรรมทั้งในลักษณะของการบูรณาการหลักการจัดการศึกษาเพื่อสร้างให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความตระหนัก ความรู้ เกิดทัศนคติ ทักษะ และลงมือปฏิบัติในการแก้ไขปัญหา โดยสร้างจิตสำนึกให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิ่งแวดล้อมโดยสอดแทรกสิ่งแวดล้อมศึกษาไว้ในหลักสูตรการศึกษาทุกระบบ เพื่อปลูกฝังทัศนคติและค่านิยมที่ถูกต้องในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างพฤติกรรมการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสร้างความตระหนักในสิทธิหน้าที่ในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม

นรินทร์พัทธ์ พรหมฤทธิ์, กนกรัตน์ รัตนพันธุ์, สุวิทย์ จิตรภักดี, และอุมาพร มณีแนม (2564, หน้า 16) ได้ศึกษาการสร้างหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการจัดการขยะมูลฝอยสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กรณีศึกษาโรงเรียนเสม็ดจวนวิทยาคม อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าการสร้างหลักสูตรและจัดกระบวนการเรียนรู้ได้นำเครื่องมือการจัดกระบวนการเรียนรู้บันได 7 ขั้นตอนเป็นการจัดการเรียนรู้จากสภาพหรือสถานการณ์จริงและได้ออกแบบชุดการเรียนรู้หรือกิจกรรมการเรียนรู้โดยบูรณาการเข้ากับประเด็นศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา จะเป็นพื้นฐานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และตระหนักในประเด็นปัญหาสิ่งแวดล้อมรอบตัวหรือชุมชนท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับหลักสูตรการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้เป็นประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564, หน้า 36) ได้ให้โรงเรียนมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้ปฏิบัติจริง และเติบโตขึ้นเป็นพลเมือง เพื่อสิ่งแวดล้อมที่พร้อมลงมือปฏิบัติอย่างมีความรับผิดชอบบริโภคตามแนวคิด “การพัฒนาทั้งโรงเรียน” (Whole-school Approach) มาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์โรงเรียน เป็นการดำเนินงานครอบคลุมทุกองค์ประกอบ โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยให้มีการพัฒนาหลักสูตรและการจัดกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งทักษะในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาโดยการหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Need Index Modified: PNI_{modified}) (สุวิมล ว่องวานิช, 2558, หน้า 279) ภายใต้กรอบแนวคิดของโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) ประกอบด้วยมาตรฐาน 4 ด้าน ดังนี้

1. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ
2. มาตรฐานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
3. มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่าย
4. มาตรฐานด้านผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม

การดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560) ประกอบด้วยมาตรฐาน 4 ด้าน ดังนี้

1. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ
2. มาตรฐานด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
3. มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่าย
4. มาตรฐานด้านผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม

การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา ประกอบด้วย

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา
2. ศึกษาความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Need Index Modified: PNI_{modified})

ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ผู้รับผิดชอบงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2565 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 130 คน และครูผู้รับผิดชอบงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา จำนวน 130 คน รวมทั้งสิ้น 260 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลพบุรี เขต 2, 2565, หน้า 9-18)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ผู้รับผิดชอบงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 เนื่องจากประชากรมีจำนวนที่แน่นอน (Finite Population) ผู้วิจัยจึงใช้สูตรของ Taro Yamane ในการคำนวณหาขนาดของตัวอย่าง (Yamane, 1973 อ้างถึงใน ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์, และดิเรก ศรีสุโข, 2555, หน้า 115) จากการคำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้ความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนที่ .05 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 158 คน ได้สัดส่วนผู้บริหารสถานศึกษาต่อครู ผู้รับผิดชอบงานสิ่งแวดล้อมเป็น 50: 50 ได้ผู้บริหารสถานศึกษา 79 คน และครูผู้รับผิดชอบงานสิ่งแวดล้อม 79 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน เป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษา เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Opened Questionnaire)

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหา (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน อยู่ระหว่าง 0.60–1.00 แล้วนำไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 15 คน และครูในสถานศึกษา จำนวน 15 คน ที่เป็นสถานศึกษานอกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ซึ่งได้จำนวนทั้งหมด 30 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 แล้วนำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม $\alpha = 0.985$

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 แล้วจัดส่งแบบสอบถามให้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 79 โรงเรียน รวมแบบสอบถามทั้งหมด 158 ฉบับ และขอความร่วมมือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ในการส่งแบบสอบถาม

และรับแบบสอบถามคืนจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยบางส่วนผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง โดยได้รับแบบสอบถามฉบับที่มีความสมบูรณ์กลับคืนมาทั้งหมด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบหาความสมบูรณ์ และวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 เกี่ยวกับ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา การแจกแจงความถี่และการหาค่าร้อยละ นำเสนอข้อมูลตารางประกอบความเรียง

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 2 เกี่ยวกับการศึกษาความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 วิเคราะห์โดยการหาข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 นำมาวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แปลความหมายการให้คะแนนจากค่าเฉลี่ย (Mean) ข้อคำตอบทั้งหมดตามเกณฑ์ของคะแนนเฉลี่ยตามวิธีของ Best (1981, p.179) และการคำนวณหาดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Need Index: PNI) โดยใช้สูตรคำนวณด้วยเทคนิค Modified Priority Need Index (PNI_{modified}) ของสุวิมล ว่องวานิช (2558, หน้า 279)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งผลการศึกษาเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา พบว่า เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา จำนวน 79 คนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 50 เท่ากัน ซึ่งส่วนใหญ่ มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.04 และส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 51.89

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.15, S.D. = 0.82) ซึ่งรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{x}$ = 4.32, S.D. = 0.72) 2) ด้านผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{x}$ = 4.27, S.D. = 0.73) 3) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x}$ = 4.02, S.D. = 0.84) และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่าย ($\bar{x}$ = 3.97, S.D. = 0.99) และสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.59, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{x}$ = 4.65, S.D. = 0.52) 2) ด้านผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ($\bar{x}$ = 4.63, S.D. = 0.60) 3) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x}$ = 4.57, S.D. = 0.60) และ 4) ด้านการมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่าย ($\bar{x}$ = 4.52, S.D. = 0.71)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและเสนอเป็นรายด้าน ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและดัชนีจัดเรียงอันดับความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ในภาพรวม

การดำเนินงานโรงเรียน มาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษา	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		ความ ต้องการ จำเป็น	ลำดับที่
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.		
1. ด้านการบริหารจัดการ	4.32	0.72	4.65	0.52	0.076	4
2. ด้านหลักสูตรและการจัดการ เรียนรู้	4.02	0.84	4.57	0.60	0.137	2
3. ด้านการมีส่วนร่วมและ การสร้างเครือข่าย	3.97	0.99	4.52	0.71	0.139	1
4. ด้านผลที่เกิดขึ้นจากการ ดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม	4.27	0.73	4.63	0.60	0.084	3
รวมเฉลี่ย	4.15	0.82	4.59	0.61	0.106	

จากตาราง 1 พบว่าความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ในภาพรวม พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่าย (PNI = 0.139) รองลงมาคือ 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ (PNI = 0.137) 3) ด้านผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม (PNI = 0.084) และ 4) ด้านการบริหารจัดการ (PNI = 0.076) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ผลสรุปข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

สรุปข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาโดยภาพรวมในการตอบแบบสอบถามปลายเปิด (Opened Questionnaire) ดังนี้

4.1 การดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา ควรสร้างความร่วมมือจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น ผู้ปกครอง ชุมชน โดยรอบสถานศึกษาให้การสนับสนุนและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมร่วมกัน

4.2 การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา ควรมีกิจกรรมให้นักเรียนตระหนักเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกและค่านิยมที่ดีงามแก่นักเรียน

4.3 สถานศึกษาควรประสานความร่วมมือในการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาจากบุคลากรหน่วยงานทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ผู้วิจัยได้อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2

สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่าย และด้านผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารจัดการของสถานศึกษามีความแตกต่างกันตามบริบทพื้นที่ ชุมชน และจำนวนบุคลากรที่มีความแตกต่างกัน ทำให้การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาหลายแห่งมีนโยบาย แผนงาน โครงการไม่ต่อเนื่อง ขาดการมีส่วนร่วมจากภาคีเครือข่าย การจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อมยังไม่ชัดเจนในการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ ยังไม่หลากหลาย รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษานิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา สอดคล้องกับ อุดมศักดิ์ จักรน้าอ่าง, และสัมพันธ์ รอดพิงครุฑ (2556) ที่ได้ศึกษาสภาพการบริหารและการพัฒนารูปแบบการบริหารงานสิ่งแวดล้อมศึกษา ผลการศึกษา ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมศึกษา ไม่มีการกำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการบูรณาการด้านสิ่งแวดล้อมไว้ในหลักสูตรท้องถิ่น สอดคล้องกับ สุพรรณิ อัครเดชเรืองศรี (2559) ซึ่งได้ทำการศึกษากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์สูงกว่าสภาพปัจจุบันทุกด้านและสอดคล้องกับ สุรีย์พร สายวาริรัตน์ (2559) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินการสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ผลการวิจัยพบว่า สิ่งแวดล้อมศึกษาทุกด้านมีสภาพในระดับดี โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพสิ่งแวดล้อมศึกษาดีกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก และปัญหาหลักสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้แก่ โรงเรียนได้รับผลกระทบจากกลิ่น เสียง ขยะ โรงเรียนและชุมชนให้ความสนใจหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษาน้อย บุคลากรของโรงเรียนขาดระเบียบวินัยและไม่ให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมศึกษา

สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ใน 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านการมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่าย ด้านผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้รับผิดชอบงานสิ่งแวดล้อมต้องการให้สถานศึกษาบริหารจัดการโดยให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบาย แผนงาน โครงการและแนวทางที่ชัดเจนอย่างต่อเนื่องในการพัฒนาปรับปรุงสิ่งแวดล้อมศึกษาของสถานศึกษา สนับสนุนงบประมาณให้ครูและบุคลากรดำเนินการ มีการปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การปฏิบัตินำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ อย่างเป็นรูปธรรม พัฒนาครู นักเรียน และบุคลากรในสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อที่มีต่อสิ่งแวดล้อม บริหารงานแบบมีส่วนร่วมและขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม โดยให้ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน หน่วยงานและเครือข่ายต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน และร่วมกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับ สุริย์พร สายวาริรัตน์ (2559) ซึ่งได้ทำการศึกษาสภาพ ปัญหา และแนวทางการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินการสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยผลการวิจัยพบว่า แนวทางสำคัญในการพัฒนาปรับปรุงสิ่งแวดล้อมศึกษาของสถานศึกษา ได้แก่ การเก็บ และทำลายขยะที่มีประสิทธิภาพ ความร่วมมือของโรงเรียน ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุงสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน การปรับปรุงหลักสูตรและเนื้อหารายวิชาเพื่อการเรียนการสอน บุคลากรทุกฝ่ายของโรงเรียนร่วมมือกันรักษาสิ่งแวดล้อมศึกษา และสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของบุคลากรในโรงเรียนและชุมชนและสอดคล้องกับ สุพรรณิ อัครเดชเรืองศรี (2559) ได้ศึกษากลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า 1) กรอบแนวคิดการบริหารโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนประกอบด้วย (1) การบริหารโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาประกอบด้วยนโยบายสิ่งแวดล้อมศึกษาและโครงสร้างการบริหารงาน การจัดกระบวนการเรียนรู้การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมการมีส่วนร่วมและเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม (2) ผลลัพธ์การเรียนรู้สู่การพัฒนาที่ยั่งยืนประกอบด้วย ผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านวิธีการเชิงระบบ 2) จุดแข็ง ได้แก่ การจัดกระบวนการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมและเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อม จุดอ่อน ได้แก่ ด้านการเมืองและนโยบายของรัฐ และด้านเทคโนโลยี ภาวะคุกคาม ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจและสังคม 3) กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์หลัก คือ (1) พัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน (2) พัฒนานโยบายสิ่งแวดล้อมและโครงสร้างการบริหารจัดการมุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน (3) พัฒนาการมีส่วนร่วมและเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อมศึกษามุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน (4) พัฒนาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน

2. ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 สรุปโดยภาพรวมในรายด้าน 4 ด้าน อภิปรายผลได้ ดังนี้

ความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยภาพรวม

ในรายด้าน 4 ด้าน พบว่า ด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่าย ซึ่งสถานศึกษาหากมีการดำเนินงานอย่างมีระบบด้วยความร่วมมือกันของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา และชุมชน รวมทั้งมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ส่งเสริมงานด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาร่วมกันทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม ทำให้สถานศึกษาเพิ่มโอกาสการเข้าถึงองค์ความรู้และสารสนเทศด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาได้มากขึ้น สอดคล้องกับ นินาท พลเดช (2558) กล่าวถึงการประสานความสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมทั้งภายในสถานศึกษาและระหว่างสถานศึกษากับชุมชนมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนการดำเนินงานการบริหารสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา ซึ่งเชื่อมโยงกับแนวการศึกษาของ Abbas, &Singh (2014) ได้ทำการศึกษาถึงความตระหนักถึงสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย Lovely Professional University (LPU) ในประเทศอินเดีย ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาร้อยละ 63.9 มีความตระหนักต่อสิ่งแวดล้อม แต่ในทางตรงข้ามผลการศึกษากลับพบว่า นักศึกษาร้อยละ 74 มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมในระดับต่ำนอกจากนั้น ผลการศึกษาพบว่า ความตระหนักถึงสิ่งแวดล้อมสูงจะส่งผลต่อทัศนคติที่ดีและความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ส่วนด้านที่มีความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการ ซึ่งในการดำเนินงานของสถานศึกษามีการกำหนดโครงสร้างการบริหารงานที่ครอบคลุมในทุกด้าน รวมทั้งด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา สอดคล้องกับกรอบแนวคิดของโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2560) มีเครือข่ายทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก ที่ให้สถานศึกษานำนโยบายลงสู่การปฏิบัติ

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

ผู้วิจัยได้พบองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากงานวิจัยนี้ คือ ทราบถึงสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ในภาพรวม 4 ด้าน คือ ด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ 1) ด้านการมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่าย รองลงมาคือ 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้) ด้านผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม และ 4) ด้านการบริหารจัดการ ตามลำดับ อันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ประสานงานกับสถานศึกษา และหน่วยงานอื่น ควรนำผลการวิจัยการศึกษาความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา ไปกำหนดนโยบาย สนับสนุนงบประมาณ และจัดทำแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานสิ่งแวดล้อมไปสู่การปฏิบัติ โดยสร้างความตระหนักให้ผู้บริหารสถานศึกษาให้สามารถบริหารจัดการและพัฒนาการดำเนินงานสิ่งแวดล้อมได้ตามนโยบายและสอดคล้อง

กับบริบทของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ภาคีเครือข่ายจากบุคคล ชุมชน หน่วยงานทั้งภายในและภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมจะช่วยให้มีความยั่งยืนต่อไป

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำผลการวิจัยที่มีความต้องการในการพัฒนาการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา ในด้านมากที่สุดเป็นอันดับแรก คือ ด้านการมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่ายและรายชื่อ คือ สถานศึกษามีการจัดตั้งชุมชน/ชมรมที่ดำเนินงานสิ่งแวดล้อมศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน ทั้งมีการเผยแพร่กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาและเปิดโอกาสให้ภาคีเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษาในการจัดทำแผนงาน โครงการและจัดกิจกรรมสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการวิจัยความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่า ควรมีการศึกษาความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่ายเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชนให้มากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการวิจัยแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่ายของการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 เพื่อเป็นสถานศึกษาต้นแบบด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- จริยาภรณ์ มาสวัสต์, ปิยะรักษ์ ประดับเพชรรัตน์, และจุฑามาศ แก้วมณี. (2562). การจัดการศึกษา
ด้านสิ่งแวดล้อมระดับมัธยมศึกษาใน 3 จังหวัดชายแดนใต้. ยะลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ยะลา.
- นรินทร์พัทธ์ พรหมฤทธิ์, กนกรัตน์ รัตนพันธุ์, สุวิทย์ จิตรภักดี, และอุมาพร มุณีแนม. (2564,
มกราคม-มิถุนายน). การพัฒนาหลักสูตรสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการจัดการขยะมูลฝอย
สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1: กรณีศึกษาโรงเรียนเสม็ดจวนวิทยาคม
อำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารวิชาการ สถาบันการอาชีวศึกษาเกษตร,
5(1), 9-21.
- นินาท พลเดช. (2558). รูปแบบการบริหารสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชกุบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ศศิธร บุตรเมือง. (2562). รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาและพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษา
สำหรับเสริมสร้างพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนบ้านสันตปา สังเกต
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์, และดิเรก ศรีสุข. (2555). การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสม
สำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพรรณิ อัครเดชเรืองศรี. (2559). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์
การเรียนรู้สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชกุบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- สุรีย์พร สายวาริรัตน์. (2559, มกราคม-มิถุนายน). สภาพ ปัญหาและแนวทางการปรับปรุงพัฒนา
การดำเนินการสิ่งแวดล้อมศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังเกตสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, 17(1), 89-96.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). การวิจัยการประเมินความต้องการจำเป็น (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2. (2559). รายการอ้างอิง ตัวชี้วัดตาม
แผนการปฏิบัติราชการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559. ลพบุรี: ผู้แต่ง.
- _____. (2563). แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563-2565).
ลพบุรี: ผู้แต่ง.
- _____. (2563). รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563. ลพบุรี: ผู้แต่ง.
- _____. (2564). แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564. ลพบุรี: ผู้แต่ง.
- _____. (2565). ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ปีการศึกษา 2565. ลพบุรี: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. 2559. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

- _____. (2560). **คู่มือโรงเรียนมาตรฐานสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- _____. (2563). **นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- _____. (2564). **เกณฑ์การประเมินมาตรฐานโรงเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2565). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566-2570**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2563). **แผนยุทธศาสตร์กระทรวงศึกษาธิการ**. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). **แนวทางการพัฒนาการศึกษาเพื่อรองรับการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม**. กรุงเทพฯ: กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา.
- อุดมศักดิ์ จักรนำอ่าง, และสัมพันธ์ รอดพิงครุฑ. (2556, กรกฎาคม-ธันวาคม). การพัฒนารูปแบบการบริหารแผนสิ่งแวดล้อมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1. **วารสารจันทร์เกษมสาร ยะลา**, 19(37), 75-84.
- Abbas, M. Y., & Singh, R. (2014). A Survey of Environmental Awareness, Attitude and Participation Amongst University Students: A Case Study. **International Journal of Science and Research (IJSR)**, 3(5), 1755-1760. Retrieved May 10, 2023, from <http://www.ijsr.net/archive/v3i5/MDIwMTMyMTg3.pdf>.
- Best, J. W. (1981). **Research in Education**. New Jersey: Prentice – Hall.
- Yamane, T. (1973). **Statistics: An Introductory Analysis** (3rd ed). New York: Harper and Row Publications.

Research on The Distribution of The Wore "SHEN (深)" in Modern Chinese Based on The Qualia Structure Theory

Qian Zou

College of Chinese Studies, Huachiew Chalernprakiet University, Thailand

First Author: 190245563@qq.com

Shichun Li

College of Chinese Studies, Huachiew Chalernprakiet University, Thailand

Corresponding Author: 546224432@qq.com

Received: February 27, 2023 Revised: March 31, 2023 Accepted: April 3, 2023

Abstract

This paper takes the word "SHEN (深)" as the research object, extracts enough corpus from the CCL corpus of Peking University, analyzes its sememe distribution in the real corpus and the prominent qualia roles of the corpus, and then according to the frequency of use, the meaning of the word reclassify and describe. On the basis of the existing 9 meanings in A Dictionary of Current Chinese (7th ed.) [Xiandai Hanyu Cidian (7th ed.)], 7 new meanings were found: "the pitch of the voice is lower than that of the conventional or comparison object", "completely participates in a certain activity or state", describe people have a quiet and introverted personality, and do not express their true feelings or opinions easily "the volume of air inhaled or discharged is larger than that of conventional or comparison objects" "describes sharp eyes and contains rich meanings", "people are in a state of deep sleep and are not easily awakened" and "below the surface of abstract things and develop towards a more core stage". In addition, according to the theory of qualia structure in the generative lexicon, the derivation relationship between the meaning items of "SHEN (深)" is explained, which provides new basis for the existing dictionary definitions and optimizes and adjusts some meaning items.

Keywords: Qualia Structure, Corpus, Semantic Distribution, Semantic Description,
Deep

基于物性结构理论的现代汉语“深”字义项分布情况研究

Qian Zou

College of Chinese Studies, Huachiew Chalernprakiet University, Thailand

First Author: 190245563@qq.com

Shichun Li

College of Chinese Studies, Huachiew Chalernprakiet University, Thailand

Corresponding Author: 546224432@qq.com

文章收到日期: 2023 年 2 月 27 日 修订日期: 2023 年 3 月 31 日 发表回复: 2023 年 4 月 3 日

摘要

本文以“深”字作为研究对象,从北京大学的 CCL 语料库中抽取满足研究数量的语料,分析其在真实语料中的义位分布以及语料凸显的物性角色,进而根据使用频率对该字的义项进行重新划分和描写。在《现代汉语》(第七版)已有 9 个义项的基础上,还发现了 7 个新义项:“声音音调比常规或比较对象低”“完全参与到某种活动或状态当中”“形容人的性格安静内敛,不轻易表达真实感受或意见”“吸入或排出的气量比常规或比较对象大”“形容目光锐利且有包含了丰富的含义”“人处于沉睡的状态,不易被唤醒”“低于抽象事物表面向更核心的阶段发展”。此外,根据生成词库中的物性结构理论对“深”字义项之间的衍生关系进行解释,为已有的词典释义提供新的依据并对部分义项进行优化调整。

关键词: 物性结构, 语料库, 义项分布, 义项描写, 深

引言

在不同的社会文化背景下，词典作为语言系统的表现者与民族文化的记录者都起着举足轻重的作用。随着国际“汉语热”的不断升温，对外汉语教学亟待发展，编纂出高质量的、学习者广泛认可的外向型汉语学习词典迫在眉睫，对于我国外向型学习词典编纂的现状，张科蕾和于屏方 (Zhang, & Yu, 2013, pp. 56-63) 委婉地指出：其目标用户主要是具有初、中级汉语水平的外国汉语学习者，基本上都是中小型词典，面向高阶学习者的外向型单语学习词典尚未出现，与单语学习词典以及英汉双解型词典大、中、小型词典体系的完整性形成了鲜明的对照，这也暴露了我国学习词典编纂在体系性方面存在的问题。结合现有汉语词典存在的问题及学习词典、机用词典的编纂需要，我们认为将物性结构理论与语料库技术相结合用于指导辞书的编纂和释义对词典编纂现代化具有重大意义。

其中物性结构理论源于美国布兰代斯大学教授 Pustejovsky 提出的生成词库论。该理论建立了一个包括论元结构、事件结构、物性结构、词汇继承结构的四级词义结构体系。其核心是物性结构，主要用来描写词汇所指对象指向什么、由什么构成、怎样产生以及有什么用途或功能。物性结构包括语义知识的四个层面，表现为四种物性角色，分别是形式角色、构成角色、施成角色和功用角色。同时，从词典编纂技术来看，随着计算机的发展，章宜华 (Zhang, 2004, pp.5-9) 认为语料库语言学对词典编纂起到了较大的作用。相较于传统以卡片收集的形式编纂词典，用语料库技术搜集语料的优势是可以在极短的时间内搜集到几百万字的语料，保障了语料的多样性从而保证了义项分析的完整性和可靠性。因此，我们可以通过语料库，尽可能地搜集词汇集中所有成员及其特征，观察它们的用法，分析词出现在不同语境而凸显的不同物性角色，为词典全面描述该词的物性角色提供语言材料。

义项精细度是指语文词典中多义词义项划分的粗疏与细密程度。为了能直观地显示“深”字在汉英外向型词典义项精细度，我们根据李仕春 (Li, 2013, pp. 9-15) 的方法，选取了汉英类各三部词典，分别是《现代汉语词典》(第 7 版) (Lexicography Department of the Institute of Linguistics [LDIL], 2016, p.1159)、《现代汉语规范词典》(第 3 版) (Li, 2014, p.1164)、《现代汉语学习词典》(2010 年商务印书馆) (Commercial Press Dictionary Research Centre [CPDRC], 2010, p.1117)、《Oxford Advanced Learner's Dictionary》(Hornby, & Ashby, Eds, 2020, p.403)、《Longman Dictionary of Contemporary English》(Procter, & Landon, Eds, 2014, p.464) 和《Collins COBUILD Advanced Learner's Dictionary》(Collins COBUILD, 2017, p.389)，统计“深”及对应词“deep”的义项精细度。统计结果具体如下：

表 1 “深” 字在汉英词典中义项精细度比较表

词典类别	英语 (deep)			汉语 (深)		
	《Oxford Advanced Learner's Dictionary》	《Longman Dictionary of Contemporary English》	《Collins COBUILD Advanced Learner's Dictionary》	《现代汉语词典》(第 7 版)	《现代汉语规范词典》(第 3 版)	《现代汉语学习词典》(2010 年商务印书馆)
义项数	16	18	18	9	8	9
总数		52			28	
平均数		17.3			8.7	

从上表我们可以看出英语外向型词典的义项精细度是高于汉语外向型词典的，但从理论上讲，汉语的义项是存在比英语还要多的可能性的，这是因为英语作为屈折语，是可以通过词形变化，成为一个新词的，比如：形容词 quick 的副词形式是 quickly；名词 wood 的形容词形式是 wooden。而汉语除了动词性、名词性、形容词性可以兼居一词外，介词性、副词性等虚词性义项也可以兼居一词，例如：在《现汉》(LDIL, 2016, p.1159) 中“深”字有 9 个义项，2 个名词性义项，1 个副词性义项，6 个形容词性义项。由此可见，英语的词性变化分担了义项增加的任务，而这一点是汉语无法做到的。

研究目的

- (1) 提高“深”字义项描写的准确性。对于义项描写的问题，章宜华和黄群英 (Zhang, &Huang, 2000, pp. 371-382) 指出：“释义不再是一个结构短语，而是一个完整的句子，被释词的语义、语法和使用规则，包括搭配特性和选择限制都直接融入这一个句子中，使读者一目了然。” 本文将物性结构理论运用到“深”字的义项描写中，基于北京大学 CCL 语料库 (Zhan, Guo, & Chen, 2003) 的数据，全面研究该字在不同语境中涉及的物性角色，将该词的的搭配用法体现在释义中，使其释义更准确。
- (2) 提高“深”字释义的科学性。本文在语料库中抽取语料，分析该字在真实语料中的义位分布以及语料凸显的物性角色，进而根据使用频率对该字进行义项划分和义项描写，提高其释义的科学性。

文献综述

本文从以下两个方面进行了文献梳理，包括：1、前人关于外向型汉语学习词典的释义研究；2、物性结构理论研究现状。

1. 前人关于外向型汉语学习词典的释义研究

随着“汉语热”的持续升温，外向型汉语学习词典的编纂和研究受到了广泛的关注，众多学者的研究成果对规范和优化我国对外汉语学习型词典的编纂起到了重要的作用。外向型汉语词典理论研究的首次探索与尝试开始于任念麒(Ren, 1984, pp. 125-132)发表的《外用汉外教学词典的基础》一文，自那时起往后的三十多年里，相关的理论研究不断深化拓展，大致分为了宏观和微观两个方面：宏观层面是指词典编纂原则、综合理论研究、发展趋势研究等；微观层面则是涵盖了释义研究、配例及用法说明研究、词典对比研究等，其中释义研究成为了外向型汉语学习词典研究的“重头戏”，同时这也是本文所需要研究的内容。

释义研究方面相关的成果主要涉及释义内容、释义方式、释义的元语言研究。

(1) 释义内容研究

关于这方面的研究，学者们主要是就现有词典中的一些问题进行了考察分析，并提出相应的建议。比如孙全洲(Sun, 1986, pp. 83-88)就通过对《现代汉语学习词典》的编纂研究，提出外汉词典需要区别字和词的语法分析，重视话语信息，同时应注意同义反义词和类义词的研究和汇集，突显汉语民族性特征。章宜华(Zhang, 1999, pp. 73-78)将《牛津高级学习词典》《朗文当代英语词典》《当代法语词典》和《现代汉语学习词典》的释义结构进行对比分析，发现学习型词典的释义一般由三部分组成：释义的条件、概念意义和附加意义成分。英语学习词典十分注意结合语言学研究的新成果，在处理语词各种意义成分方面有一整套实用的原则和方法。

(2) 释义方式研究

较早将释义方式进行归纳的是符淮青(Fu, 1980, pp. 158-169)的《词的释义方式》，他提出三种普遍性的释义方式为：用同义近义词语释义、用反义词或有关词语的否定式释义、定义式的释义。而后章宜华(Zhang, 2002, pp. 91-101)将概念意义的释义方式分为了直接释义、解述性释义、复合释义和功能性释义四大类（共计十五个小类）。鲁健骥和吕文华(Lu, &Lv, 2006, pp. 59-72)则根据《商务馆学汉语词典》编写的实际情况，归纳出显性释义、隐性释义、提示性释义和图解释义这几种词典的释义方式。

(3) 释义的元语言研究

词典释义语言的研究集中在释义解释的元语言和释义指示语上，张津和黄昌宁(Zhang, &Huang, 1997, pp. 28-33)的《在单语辞典中获取定义原语的一种方法》一文开创了国内汉语释义元语言研究的先河。冯文博(Feng, 2008, pp. 3-64)详细地介绍了李葆嘉、安华林、曲维光、苏新春等学者有关词典释义元语言的研究，以真实语料为蓝本提取出了《现代汉语词典》的释义元语言集。方丹阳(Feng, 2016, pp. 14-55)将《汉语 8000 词词典》《商务馆学汉语词典》和《朗文当代英语词典》（第4版）《牛津高阶英汉双解词典》（第7版）的动词释义指示语分别进行考察，总结了外向型汉语词典动词释义指示语的特点以及在运用上的不足之处。

具体到外向型词典中形容词的研究上，主要有朱金平(Zhu, 2014, pp. 31-57)考察了《商务馆学汉语词典》甲、乙两级词汇中双音节形容词的释义情况及特点，指出其释义类型主要有：词语或短语释义、解述说明释义、综合释义。任晓霓(Ren, 2016, pp. 10-32)对比分析了《商务馆学汉语词典》和《牛津高阶英汉双解词典》形容词的释义语言结构，建议借鉴其他对外学习型词典（如：对外英语学习型词典）在释义等方面的优点，规范和优化我国对外汉语学习型词典的编纂。而在相关外向型汉语学习词典释义研究的基础上，采用对比分析、描写与解释相结合、定性与定量相结合等研究方法，利用中介语语料库和语言学、词典学的相关理论，从常用多义形容词的释义方式、释义语言、释义内容三个方面对《汉语 8000 词》进行了较为完整的分析研究。

2. 物性结构理论研究现状

张秀松和张爱玲(Zhang, &Zhang, 2009, pp. 267-271)在《生成词库论简介》中介绍了 Pustejovsky 提出的生成词库论的基本主张、研究目标、理论框架及其语义运作系统，该理论的核心思想是：“词义是相对稳定的，但在上下文中，词能通过一些语义生成机制获得延伸意义，能通过词项的词汇特征和语义生成机制来解释词的创新性用法”。自 20 世纪 90 年代以来，国内学者引入生成词库论，尤其关注作为其核心的物性结构理论，试图建立适用于汉语的描写体系，取得了相当可观的研究成果。本文就对其研究成果进行回顾和总结。

袁毓林(Yuan, 2013, pp. 23-30)在《基于生成词库论和论元结构理论的语义知识体系研究》中试图构建汉语语义描写体系，建立相应知识库。他(Yuan, 2014, pp. 31-48)还在《汉语名词物性结构的描写体系和运用案例》中介绍了物性结构理论，进而根据汉语名词的实际使用情况定义了十种物性角色，并对个案进行分析。李强(Li, 2014, pp. 44-53)在《基于物性结构和概念整合的名词隐喻现象分析》中在概念整合理论背景下，结合物性结构理论分析名词隐喻现象，并对四个例证进行分析，以达到帮助我们理解名词隐喻现象的目的。张念歆和宋作艳(Zhang, &Song, 2015, pp. 38-45)在《汉语形名复合词的语义建构：基于物性结构与概念整合理论》中基于概念整合理论和物性结构对形名复合词的语义建构做出了较为详尽的分析，该文章考察了形名复合词的修饰关系，发现了形语素对名语素的物性角色具有选择约束作用。赵青青和宋作艳(Zhao, &Song, 2017, pp. 11-17)对现代汉语双音节隐喻式复合词进了语义信息标注，分析“涉及的物性角色并探讨了构词语素的语义类与物性角色、隐喻式复合名词的语义类之间的相关性”。李强和袁毓林(Li, &Yuan, 2019, pp. 263-295)从名词的物性角色和语义类型的角度对名词的词典释义进行检视，发现一些复合名词和合成类名词的词典释义存在不准确性和不完备性。

国内学者正在尝试运用生成词库论建立汉语语义知识库，实现计算机自动分析文本语义，并已经得到了初步的研究成果。总体来看，国内已形成了一套基于物性结构的汉语名词描写体系，并偶尔涉及汉语词典释义研究，但多为对形名复合词、名名复合词和动名复合词的个案分析，运用物性结构理论系统描写和分析汉语单音多义词的研究较少有学者专家涉及。

研究方法

1. 建立现代汉语“深”字平衡语料库并进行标注

(1) 下载语料

文章所用语料均来自北京大学中国语言学研究 中心研制的 CCL 现代汉语语料库 (Zhan, Guo, &Chen, 2003)。CCL 现代汉语语料库创始于 1992 年，截至 2022 年 7 月，其规模已达 7.8 亿多字。该语料库语料可分为当代和现代两类，其中当代包含 CWAC、口语、史传、应用文、报刊、文学、电视电影、相声小品、网络预料和翻译作品 10 类，现代包含戏剧和文学两类。

我们在 CCL 现代语料中抽取了 10000 条语料，且选取了多领域多作者多作品，该方法也符合张志毅、张庆云 (Zhang, &Zhang, 2015) 的论断：“语料库必须包含书籍和报刊，而且多地域、多语域、多语体、多作者、多学科的，一个或各个断代的。它们代表活语言的真实文本，由此产生的词典才能是活语言的缩印本。”

我们将“深”字输入 CCL 语料库（网页版）(Zhan, Guo, &Chen, 2003) 搜索框中，勾选现代汉语语料，得出“深”字在 CCL 现代语料库中包含 293400 条语料，包含了汉语当代语料 291292 条，汉语现代语料 2108 条。按分类和比例抽取了 10000 条的语料建立“深”字的平衡语料库。“深”字平衡语料库所含各类语料情况如下：

表 2 “深” 字平衡语料分布情况

		二级分类	三级分类	下载语料	抽样语料
“深”字平衡语料分布情况	汉语当代语料	1. CWAC		2476	1032
		2. 口语		498	498
		3. 史传		1906	1032
		4. 应用文		7455	1032
		5. 报刊		233168	1033
		6. 文学		15652	1032
		7. 电视电影		2865	1032
		8. 相声小品		152	152
		9. 网路语料		11170	1032
		10. 翻译作品		15950	1032
汉语现代语料	1. 戏剧		61	61	
	2. 文学		2047	1032	
		总数		293400	10000

在上述语料中，有 505 条占 5.05% 的“深”字语料中为专有名词，例如人名、书名等，对于研究“深”字的义项划分没有研究价值，故无需标注义项且不再进行讨论。

(2) 建立语料库

首先，新建 Microsoft Office Access 数据库文件，导入抽取语料。打开文件新建 Access 数据库，从【外部数据】中选取【文本文件】，将在 CCL 语料库按比例、分范围所下载的“粗”字语料（TXT 格式）导入到数据库的表格中，并在数据表格中新插入 8 列，将 Access 表格中的【字段】分别命名为例句、复字词、义项、专名、备注、出处、文章类别及作者。

其次，对表格中新插入列的标注。将【义项】按后章中所列义项顺序标记为数字 1 至 9，复字词和专名按照不重复不遗漏的原则（即首次出现标注）进行标注，【备注】标注出专名的类别，如人名、地名、书名等。

2. 分析物性角色

为全面描写“深”字在现代汉语中的义项分布情况、确定其释义所涉及的物性角色、统一同一物性角色的释义用语，本文拟从以下两个角度入手：

(1) 分析语料。

要运用物性角色知识对“深”字的义项在特定语境中产生的动态性变化进行说明，就需要分析足量语料，因此文章先借助 CCL 语料库，按照上文步骤建立平衡语料库，分析词项出现的实际语境，再运用物性角色知识对其进行解释和说明。

(2) 对比词典释义。

本文主要选取的汉语词典为：《现汉》(LDIL, 2016, p.1159)《现规》(Li, 2014, p.1164) 和《现学》(CPDRC, 2010, p.1117)，英语词典为：《牛高》(Hornby, Wehmeier, & Ashby, Eds., 2020, p.403)《朗高》(Procter, & Landon, Eds., 2014, p.464) 和《柯高》(Collins COBUILD, 2017, p.389)。其中《现代汉语词典》目前已修订到第 7 版，是中国目前最具权威性的汉语中型语文词典，本文以《现汉》(LDIL, 2016, p.1159) 的释义为基础，同时参考《现规》和《现学》的释义，对“深”字释义所涉及的物性角色进行对比分析和提取。黄建华 (Huang, 1984, pp. 58-65) 指出：“释义这种思维方式为全人类所有，而不同民族又表现出自己不同的特点。要是有人对中外词典的释义做系统的对比研究，准会发现一些富有启发性的东西。”因此本文拟比较“深”字在汉、英语文词典中的释义情况，通过参考英语词典的释义，达到取长补短，为该字义项描写提供参考的目的。

3. 运用的研究方法

(1) 比较研究法：本文拟参考汉语词典：《现汉》(LDIL, 2016, p.1159)、《现学》(CPDRC, 2010, p.1117)《现规》(Li, 2014, p.1164) 与英语词典：《牛高》(Hornby, Wehmeier, & Ashby, Eds., 2020, p.403)《朗高》(Procter, & Landon, Eds., 2014,

p.464)《柯高》(Collins COBUILD, 2017, p.389), 比较不同词典中“深”字的释义, 取人之长, 补己之短。

(2) 定量与定性相结合的方法。首先本文运用北京大学 CCL 语料库, 按分类和比例抽取满足研究数量的语料, 统计出“深”字每个义项的使用频率, 以达到定量; 其次就其义项描写和释义模式进行定性分析。

(3) 描写与解释相结合的方法。文章运用物性结构理论描写“深”字的义项分布再对其词义衍生和释义用语的选定进行解释。

研究结果

通过逐条分析和标注重新描写了“深”字在现代汉语中的义项分布情况, 具体如下:

一、《现汉》中已有义项分布情况

(一)“深”字修饰不同的具体事物所产生的义项

义项 1: **形**从顶部到底部或者从前边缘到内部最远点的距离大。

该义项在“深”字平衡语料库中共有 1488 条, 使用频率约为 14.88%。常见的复字词为:“深山”“深渊”“深处”等。例句:

① 他顶着凛冽的寒风, 翻山越岭, 进厂矿, 到山村, 入农户, 奔波在太行深山区的腹地。

② 大太太, 听曹某一句话, 眼下乔家正在悬崖边上, 一脚踏空就是万丈深渊, 这会儿可不是哭的时候啊!”(现代\文学\散文 3)

③ 不过了一天, 周处果然带着弓箭, 背着利剑, 进山找虎去了。到了密林深处, 只听见一阵虎啸, 从远处窜出了一只白额猛虎。(当代\应用文\社会科学\中华上下五千年)

按: 该义项对应的是“深”在《现汉》(LDIL, 2016, p.1159) 的第一个义项“**形**从上到下或者从外到里的距离”。东汉许慎《说文解字》(Xu, Xu, &Wang, 2005) 中对“深”的基本义考察为:“深, 水, 出桂阳南平, 西入营道, 从水深声。”此处说明其原始义是河流名称, 但该释义在人的认知发展过程没有得到广范围的运用, 所以很快意义就消亡了。《说文解字<穴部>》(Xu, Xu, &Wang, 2005) 中, 解释:“‘深·同·采’, 深也”。通“深”, 指水面到水底距离大。通过在北京大学 CCL 古代汉语语料库中的搜索, 我们发现“水深”不仅出现的很早, 使用范围也很广, 在认知语义学理论中, 词义的发展是从具体再到抽象的, “深”从河流的名称再到人的空间认知, 完成了意义范畴的转换, 随着河流名称义的消失或边缘化, 水深义在认知中成为最典型、最具代表性的本义。

此外, 根据《现学》(CPDRC, 2010, p.1117) 中未使用“下”这一释义, 而是使用“底部”, 释义为“从上面到底部或从外表到内里的距离大”这一点我们可以看出:“上”“下”与“顶部”“底部”这两组词在释义方面, 后者是更为清晰、浅显的, 该释义修饰的名词有“山、渊、洞、潭”等词语,

通过突出描写对象在物理空间上的属性，用于区别其他事物，属于形式角色。综上，将该释义重新描写为：[形]从顶部到底部或者从外表到内里的距离大。

（二）“深”字修饰不同的抽象事物所产生的义项

义项 2: [形]事物具有复杂性且不易被表面现象所理解。

该义项在“深”字平衡语料库中共有 324 条，使用频率约为 3.24%。常见的复字词为：“深奥”“深入浅出”“高深”“艰深晦涩”等。例句：

① 因此，对于众生，我们不可轻轻估量，众生的心灵实在隐藏了深奥的宝藏，远远超过我们的想像。（当代\文学\台湾作家\林清玄散文）

② 究复杂术语的今天，对本书的文字作者力求通顺、流畅，讲平常话，深入浅出，不刻意追求高深，尽量用一些最普通、平常的语言文字来表达思想。

（当代\CWAC\APT0099）

③ 举两种表现上不见得老实的修辞方法为例：一是丽，词藻典故；二是曲，艰深晦涩。流弊固多，其初义也是颠扑不破的。（现代\文学\俞平伯）

按：该义项对应的是“深”在《现汉》（LDIL, 2016, p.1159）的第三个义项“[形]深奥”。结合对语料的分析我们发现，例句中“深奥”“深入浅出”“高深”“艰深晦涩”被人们认识时最凸显的属性之一是事物重要但复杂或难以理解，属于形式角色。被修饰的名词通常是“内容、书本、知识、问题”等词语。我们将该释义重新描写为：[形]事物具有复杂性且不易被表面现象所理解。

义项 3: [形]强调某事的严肃性、强度、重要性或程度。

该义项在“深”字平衡语料库中共有 3452 条，使用频率约为 34.52%。常见的复字词为：“深刻”“深思”“深切”等。例句：

① 由此而论，“社区共治”结构的协调机制是以这种治理结构的权力协调机制为基础的，更进一步地说，前者是受后者支配的。因此，要深刻认识公民社会的微观基础，仅仅注意到“社区共治”是不够的。（当代\CWAC\ASJ0109）

② 但“三农”问题为什么严重？如何才能走出困境？却是一个更令入深思的问题。（当代\CWAC\CEB0133）

③ 把一个什么样的世界带入 21 世纪，是国际社会深切关注的重大问题。冷战结束以来，国际关系发生了一些积极的变化，同时也爆发了许多地区性冲突和错综复杂的深刻矛盾。霸权主义、强权政治和不公正的经济秩序依然存在，危及世界的和平与发展，阻碍人权和基本自由的实现。（当代\应用文\中国政府白皮书\中国人权事业的进展）

按：该义项对应的是“深”在《现汉》（LDIL, 2016, p.1159）的第四个义项“[形]深刻；深入”。通过语料标注，该义项例句中“深刻”“深思”“深切”等最凸显的属性之一是强调了某事的强度或重要性，该义项属于形式角色。结合语料的标注，我们将该义项重新描写为：[形]强调某事的严肃性、强度、重要性或程度。

义项 4: 形容彼此的感情好, 关系亲近。

该义项在“深”字平衡语料库中共有 363 条, 使用频率约为 3.63%。
常见的复字词为: “深情”“深厚”等。例句:

① 他得了“最后陈述”的机会。他的陈述很短, 但其中有几句充满悲怆和深情的话, 却永远刻在我的脑海里。(当代\翻译作品\应用文\斯大林肃反秘史)

② 但兄妹二入学业上比翼双飞, 互相鼓励互相支持又互相照顾, 手足情深。每至周日, 他们常一同下海游泳, 一同给父母写信。即便后来宋美龄身边出现了刘纪文之后, 她和哥哥之间的那一种同胞手足之情, 也仍是有增无减, 日愈深厚。(当代\史传\宋氏家族全传)

③ 十三姨轻轻叹了口气, 说到: “也难怪她为什么会对你情深一往了。”
(当代\翻译作品\应用文\哲学问题)

按: 该义项对应的是“深”在《现汉》(LDIL, 2016, p.1159) 的第五个义项“形(感情)厚; (关系)密切”。结合语料, 被修饰对象通常指向情感、友谊等, 指关系紧密、亲近。该义项属于形式角色。被修饰的名词有“感情、友谊、情谊”等词语。我们可将该释义重新描写为: 形容彼此的感情好, 关系亲近。

义项 5: 颜色的亮度较低、色素较多。

该义项在“深”字平衡语料库中共有 324 条, 使用频率约为 3.24%。
常见的复字词为: “深色”“深黑”“深蓝”等。例句:

① 维生素 C 的主要来源为新鲜蔬菜与水果。深色蔬菜含维生素 C 较丰富, 如青菜、韭菜、菠菜、雪里蕻、柿子椒。(当代\应用文\健康养生\健康饮食委员会《吃对不生病》)

② 它被种植在一个深黑色滚着白边的磁盆里, 看起来就像黑夜雪地里的红枫。卖花的小贩告诉我, 那株红植物名字叫“非洲红”, 是引自非洲的观叶植物。
(当代\电视电影\文艺\新结婚时代)

③ 每晚和繁星相对, 我把它们认得很熟了。我躺在舱面上, 仰望天空。深蓝色的天空里悬着无数半明半昧的星。(现代\文学\散文 1)

按: 该义项对应的是“深”在《现汉》(LDIL, 2016, p.1159) 的第六个义项“形(颜色)浓”。该义项的例句中“深色”“深黑”“深蓝”这些“物”凸显的是颜色的色泽比较浓郁, 用以区别其他事物, 属于形式角色。被修饰的一般是: “夜晚、颜色、等词语。我们可将该释义重新描写为: 颜色的亮度较低、色素较多。

义项 6: 比喻季节或夜晚从开始以来经历的时间久远。

该义项在“深”字平衡语料库中共有 634 条, 使用频率约为 6.34%。
常见的复字词为: “深夜”“深秋”“年深日久”等。例句:

① 我每天除了“烤电”以外, 便坐在葡萄架下的摇椅上, 看见叶子繁密了, 变黄了, 脱落了, 一直坐到深夜很晚很晚才睡(现代\文学\散文 1)

② 陈墨涵梦一般地看着石云彪，看见那副身躯犹如一座沉重晃动的山，那只独眼骤然炸裂，迸射的碎末流金溢彩地飞向深秋的蓝天。（当代\电视电影\文艺\新结婚时代）

③ 年深日久，“理念”这个名词已经获得了许许多多不相干的联系，所以把它用于柏拉图的“理念”上的时候，很容易造成误解。因此，我们便不用“理念”而用“共相”这个词来阐述柏拉图的意见。（当代\翻译作品\应用文\哲学问题）

按：该义项对应的是“深”在《现汉》(LDIL, 2016, p.1159) 的第七个义项“形距离开始的时间很久”。该义项的例句中“深夜”“深秋”“年深日久”这些“物”凸显的是描写时间跨度延续的比较长，用以区别其他事物，属于形式角色。被修饰的一般是具体事物，例如“夜晚、秋天、夏天、冬天”等词语。参考《现规》中的释义，我们可将该释义重新描写为：形比喻季节或夜晚从开始以来经历的时间久远。

（三）“深”字作为名词时所产生的义项

义项 7: [名]从顶部到底部或者从外表到内里的距离。

该义项在“深”字平衡语料库中共有 525 条，使用频率约为 5.25%。常见的复字词为：“深度”“纵深”等。例句：

① 新莽时还设计制造了铜卡尺,用来测量圆球体的直径,同时对测量容器的深度、端面也提供了简便、准确的测量工具。（当代\应用文\社会科学\中国古代文化史）

② 当面之敌为梁必达两个营，其防御阵地为一线堑壕，纵深内无重火器配置。防御正面较宽，薄弱环节较多，宜多路突击。（当代\电视电影\文艺\杨银波《中国的主人》）

③ 三面是沟，三条公路干线从村外通过，但因为隔着一条深 47 米、宽 144 米的大沟，北胡人祖辈只能望沟兴叹，没有能力修。（当代\报刊\1994 年报刊精选\01）

按：该义项对应的是“深”在《现汉》(LDIL, 2016, p.1159) 的第二个义项“[名]深度”。而《现规》和《牛高》中对应义项的释义基本相同，分别为：[名]从上到下或从外到里的距离，“used to describe or ask about the depth of something”，通过对比我们发现《现规》《牛高》的释义模式是使用描写性话语，而不是以词释词，这样更能达到便于查阅者理解的目的。该义项突出描写对象在物理空间上的属性，用于区别其他事物，属于形式角色。因此综合以上因素，我们将该释义重新描写为：[名]从顶部到底部或者从外表到内里的距离。

(四) “深”字作为副词时所产生的义项

义项 8: **副**表示动作进行的程度超过一般, 相当于“很、十分”

该义项在所分析的语料中共 909 条, 使用频率为 9.09%。常见的复字词为: “深信” “深受” “深感” 等。例句:

① 它们的创作者都有真诚的愿望, 它们却都不脱俗套的作法, 都是在那些深信悲惨结局可以赚钱的制片商的鼓励下制作出来的。(当代\翻译作品\应用文\世界电影史)

② 他认为学佛并不是渺不可及的事, 将人做好, 离佛也就不远了。我深受太虚大师的影响, 渡海来台后, 将“人间佛教”从寺院带入社会。(当代\口语\对话\传媒大亨与佛教宗师的对话: 包容的智慧)

③ 从山脚至峰顶, 共有三百零六个石阶, 虽然每个还不到一尺高, 但因为路很狭仄, 所以走起来深感困难。有位朋友的哥哥, 两次来游桂林, 先后住过一年, 游公园的次数, 至少在五十次以上, 但他始终没有爬上去, 有时鼓起勇气走到半途, 往下一看, 忽觉独立危崖, 摇摇欲坠, 于是连忙跑了下来, 以后他连山顶望都不敢望了。(现代\文学\散文 3)

按: 该义项对应的是“深”在《现汉》(LDIL, 2016, p.1159) 的第八个义项 “**副**很; 十分: ~知|~信|~恐|~表同情|~有此感|~受其害。”该义项中的副词性义项的产生与“深”所修饰动词的属性变化有关系。当动作进行的程度比较深入时, “深”表达的是动作的程度, 强调动作的程度深, 就产生了《现汉》中对应的义项 8 “**副**很; 十分”。结合语料分析, 我们将该义项重新描写为: **副**表示动作进行的程度超过一般, 相当于“很、十分”。

二、通过语料库发现“深”字新义项情况

通过对所收集语料进行分析, 我们发现还有 1466 条约占 14.66% 的“深”字语料无法用上文提到的三部汉语类词典中已有的义项加以说明, 因此我们拟为“深”设立以下新义项:

义项 9: **形**声音音调比常规或比较对象低。

该义项在所分析的语料中共 15 条, 使用频率为 0.15%。常见的复字词为: “深沉” “深笑” “悠深” 等。例句:

① 略微沉默了一会, 周总理起身在屋里走了几个来回, 在一个窗前站住了, 双眼望着窗外, 语气深沉: “没有高老师的教导, 我不会有今天。(当代\报刊\1994 年报刊精选\01)

② 刘招华听后从胸腔里发出一阵共鸣的深笑! 阿光的话软里带着刺儿, 字字见血, 他真是不可小瞧了! (当代\口语\对话\女记者与大毒梟刘招华面对面)

③ 但是秋恐怕还不止一个, 一刻钟就要闹一次, 一个闹完了一个闹, 报刻以外还要报时; 早晨傍晚, 教堂里还要悠深地冗长地敲着骇人的钟声。

(现代\文学\散文 3)

按: 该义项是在语料标注过程中发现的新义项。该义项被修饰对象通常指向声音, 指声音音调较低, 用以区别其他事物, 属于形式角色。被修饰的名

词通常是“笑声、声音”等词语。结合语料分析，我们将该义项重新描写为：**形**声音音调比常规或比较对象低。

义项 10: **形完全参与到某种活动或状态当中。**

该义项在所分析的语料中共 303 条，使用频率为 3.03%。常见的复字词为：“深入”“诱敌深入”“深涉险地”等。例句：

① 但是，当时一个全副武装的民族敌人深入国土的事实，却不可能不与蒋介石及国民党的意愿相反。（当代\史传\宋氏家族全传）

② 史光柱：有关系。第一步：稳扎稳打，步步为营；第二步：诱敌深入，然后小火力吸引；最后一关就是近距离作战，一举歼灭！（当代\口语\电视访谈\鲁豫有约《沉浮》）

③ 等到能解读这些谈话内容了，而大蟒蛇吞吃小鹿的录音则不但足以证明我深涉险地，更能在那些访问我的电台文教节目中穿插放一下。（当代\文学\台湾作家\张大春《四喜忧国》）

按：该义项仍然是在语料标注过程中发现的新义项。我们在分析语料时发现被修饰的一般是某个地点、活动或者某个状态，表示从外部进入事物内部或核心的程度，用以区别其他事物，属于形式角色。被修饰的名词通常是“基层、敌占区、国土、人民群众”等词语。结合语料分析，我们将该义项重新描写为：**形**完全参与到某种活动或状态当中。

义项 11: **形形容人的性格安静内敛，不轻易表达真实感受或意见。**

该义项在所分析的语料中共 54 条，使用频率为 0.54%。常见的复字词为：“深沉”“深郁”“深稳”等。例句：

① 龙小云也许已不再是孩子了，也许比大多数人都深沉世故，但当他睡着了的时候，他看来却还是个孩子。（当代\文学\台湾作家\古龙《小李飞刀》）

② 他谈笑的时候，撩得人心花怒放；严肃的时候，显得刚毅深郁。宽阔的额头，蕴藏着无穷智慧；瘦削的胸中，似有百万雄兵。（当代\史传\宋氏家族全传）

③ 他敏感得深稳。（当代\电视电影\文艺\三毛《滚滚红尘》）

按：该义项是在语料标注过程中发现的新义项。结合对语料的分析我们发现，例句中“深沉”“深郁”“深稳”被人们认识时最凸显的属性之一是人的性格比较安静、内敛。被修饰的名词通常是“性格”等词语。结合语料分析，我们将该义项重新描写为：**形**形容人的性格安静内敛，不轻易表达真实感受或意见。

义项 12: **形吸入或排出的气量比常规或比较对象大。**

该义项在所分析的语料中共 283 条，使用频率为 2.83%。常见的复字词为：“深呼吸”“深长”等。例句：

① 但是，四周的喊声令他不能自己，他还想制造一个高潮，只见他深吸一口长气，猛然飞跃，双腿剪起，向坠落的球上一点，球竟伏伏贴贴地附着在脚背。（当代\文学\台湾作家\朱邦复《东尼！东尼！》）

② 也许这句话说得早了一点。十六年后适间的来客兵败白帝，黄承彦再度在鱼腹浦出现，日将西沉，沙滩上升起一阵阵杀气，江流汹涌，仿佛有千军万马排山倒海而来，他在山坡上散步，突然记起当年小桥边的景色，不禁深深叹息：“这三个人走得真快！”（现代\文学\散文 2）

③ 梦中看见了两年前死去的祖母，和去腊刚亡的两个表弟妹。祖母很和蔼地在微笑着抱住我亲吻，弟妹则牵着我的衣要求我讲《红毛野人的故事》，我似醒非醒地在觉伤心，叹了一口气深长的冷气。（现代\文学\散文 3）

按：该义项仍是在语料标注过程中发现的新义项。该义项被修饰对象通常指向呼吸的气量，指呼吸时的气量比较大，用以区别其他事物，属于形式角色。被修饰的名词通常是“呼吸”“叹气”等词语。结合语料分析，我们将该义项重新描写为：**形**吸入或排出的气量比常规或比较对象大。

义项 13: **形**形容目光锐利且有包含了丰富的含义。

该义项在所分析的语料中共 56 条，使用频率为 0.56%。常见的复字词为：“深邃”“深深”等。例句：

① 在印度最大的钢铁厂——塔塔钢铁公司的大门口，矗立着一座巨大的铜像，他以深邃而安详的目光，宛如佛陀一般俯视着进进出出上班的员工们。这就是塔塔财团的创始人贾姆谢特吉·塔塔的塑像。（当代\史传\张剑《世界 100 位富豪发迹史》）

② 不料茂才只是神色略显悲凉，半晌低声道：“信石，你当我不想吗，可是……”铁信石刚要询问，却见茂才深深看着他，以攻为守地反问：“信石，你我相处一阵，也算有缘，你也年纪不小，却为何也不娶亲？”铁信石脑中立刻掠过一个倩丽的身影，当下张口结舌起来。（当代\电视电影\文艺\乔家大院）

③ 能才走在两个女性的中间。走了两步，停了。能才略带感触又幸福的看天、看树梢、看了街、看月风，再深深的注视韶华不移。（当代\电视电影\文艺\中国式离婚）

按：该义项是在语料标注过程中发现的新义项。该义项被修饰对象通常指向人的目光，指望向对方或者其他事物时的目光锐利、深邃，用以区别其他事物，属于形式角色。被修饰的名词通常是“目光”等词语。结合语料分析，我们将该义项重新描写为：**形**形容目光锐利且有包含了丰富的含义。

义项 14: **形**人处于沉睡的状态，不易被唤醒。

该义项在所分析的语料中共 16 条，使用频率为 0.16%。常见的复字词为：“深睡”等。例句：

① 失眠是一种现代人常见的睡眠障碍，是指睡眠时间不足或睡得不深、不熟，依情况可分为起始失眠、间断失眠及终点失眠三种。（当代\应用文\健康养生\吕万安《一看就懂的中医养生智慧》）

② 另一个重要的原因就是刘招华每天都是凌晨一点多钟才睡，那么，凌晨四点左右钟是一个人的睡眠进到最深沉最香甜的时候……在刘招华睡得最

沉的时候动手，是为了立争在他还没有反应过来的时候就将其擒获，避免反抗造成的不必要的伤亡（当代\口语\对话\女记者与大毒梟刘招华面对面）

③ 胆的排毒时间人体属于深度睡眠状态。（当代\应用文\健康养生\张小暖《女人养颜经》）

按：该义项仍是在语料标注过程中发现的新义项。该义项被修饰对象通常指向睡眠的程度，指人的睡眠状态处于深度，不易被叫醒，用以区别其他事物，属于形式角色。被修饰的名词通常是“睡眠”等词语。结合语料分析，我们将该义项重新描写为：[形]人处于沉睡的状态，不易被唤醒。

义项 15: [形]低于抽象事物表面向更核心的阶段发展。

该义项在所分析的语料中共 739 条，使用频率为 7.39%。常见的复字词为：“深化”“深处”“深层”等。例句：

① 人们对经济圈自然发展和强化有一充分的认识，而对此认识的进一步深化又体现在经济聚集的城市化形成过程之中。（当代\报刊\1994 年报刊精选\01）

② 一时炮声东南西北一齐起，震天响的炮声像向我灵魂深处进攻。我是应该做理智的动物呢，还是应该做近情的人呢？但是此时理智已经薄弱，她的声音是很低微的。（现代\文学\散文 1）

③ 当我看到教宗在圣坛上烧香，那种感觉就使我幼年的经验从遥远的记忆长廊中浮现出来。教宗手上的一盏香与插在祖宗神案前的香，在深一层的意义里是相同的，都是从平凡的人世往上提升，一直到我们向往的天庭。（当代\文学\台湾作家\林清玄散文）

按：该义项是在语料标注过程中发现的新义项。该义项被修饰对象通常指向抽象事物，指低于抽象事物表面的情况，用以区别其他事物，属于形式角色。被修饰的名词通常是“层次”“灵魂”“脑海”等词语。结合语料分析，我们将该义项重新描写为：[形]低于抽象事物表面向更核心的阶段发展。

总结与建议

文章以形貌类词“深”作为研究对象，考察现有词典对其释义的完备性、准确性和系统性，发现尚有不足之处。因此，文章运用生成词库论及相关语言学理论，结合具体语料，描写了它们在现代汉语中的义项分布情况，解释了其义项衍生原因，提出相应的优化方案。现总结如下：

第一，界定了“深”字释义涉及的物性角色。现代汉语中该字的词典释义主要涉及的是形式角色，所指的是事物的距离大小、颜色的深浅等，以及其分类属性、语义类型和分类层级特征。如：“深”的形式角色“从顶部到底部或者从前边缘到内部最远点的距离大”；

第二，“深”字部分义项存在释义不准确、不完备的现象。主要体现在：(1) 义项描写缺乏准确性；(2) 义项划分缺乏准确性。针对上述问题，文章根据语料的使用频率，参考其他优秀汉、英词典，有根据地做出了调整，对该字

义项描写所涉及的物性角色进行增删，并增补了汉语词典未收录的新义项，提高了该字义项描写的准确性和义项划分的完备性。

义项描写准确性方面：使用描写性话语将义项 7 “**名**深度”，修改为“**名**从顶部到底部或者从外表到内里的距离”，通过突出描写对象在物理空间上的属性，用于区别其他事物。

义项划分准确性方面：首先，删除了缺乏语料支撑的历史性义项，如《现代汉语》(LDIL, 2016, p.1159) 原义项 9: **名**姓。其次，为该字平衡语料库中无法用现有义项进行解释的词设立了新义项，如，增补义项 9-15: ⑨ **形**声音音调比常规或比较对象低：声音～沉。⑩ **形**完全参与到某种活动或状态当中：～入|诱敌～入|～涉险地。⑪ **形**形容人的性格安静内敛，不轻易表达真实感受或意见：～沉|～郁。⑫ **形**吸入或排出的气量比常规或比较对象大：～呼吸。⑬ **形**形容目光锐利且有包含了丰富的含义：～邃。⑭ **形**人处于沉睡的状态，不易被唤醒：～睡。⑮ **形**低于抽象事物表面向更核心的阶段发展：灵魂～处|脑海～层|～化。

本文在物性结构理论的指导下，结合语料，对形貌类词“深”在现代汉语中的义项分布情况进行了深入描写，得到了一些新的结论。但该研究还存在一定局限性：首先，所选字在 CCL 语料库 (Zhan, Guo, & Chen, 2003) 中共有 293400 条语料，本研究的结论是基于其中的约 10000 条语料所得出的，不排除在未选择的语料中存在其他较为凸显的物性角色或尚未发现的新义项，未来研究可扩大语料抽样数量，继续完善对该字的义项研究。其次，由于本人外语水平的局限性，仅选取英语词典作为本文参考。世界优秀的语文词典远不止英语词典，还有俄语等其他语言的词典也值得我们学习。现代汉语形貌类词的释义还有待我们进一步研究。最后，本研究选取的是形貌词中的一个字，未来研究可将该字作为基点，对形貌类词的释义继续进行探索。

本文的创新之处

本文试图利用语料库技术，发掘形貌类词“深”使用频率高却漏收的义项，同时，利用生成词库理论分析适合于词典用户理解的名词多义词义项，为词典中形貌类名词的义项划分和义项描写提供科学的理论基础，使汉语形貌类名词释义更准确、更系统、更科学，提高辞书编纂效率，推动汉语词典编纂的理论现代化。

References

- Collins COBUILD. (2017). **Collins COBUILD Advanced Learner's Dictionary** (9th ed.). Glasgow: Harper Collins Publishers.
- Commercial Press Dictionary Research Centre. (2010). **Xiandai Hanyu Xuexi Cidian = A Learner's Dictionary of Modern Chinese**. Beijing: The Commercial Press.
- Duan, Y. C. (1988). **The Shuowen Jiezi Zhu**. Shanghai: Shanghai Ancient Books Publishing House.
- Feng, D. Y. (2016). **Research on Verb Interpretation Indicators in External-oriented Learning Dictionary**. Master's thesis. Guangzhou: Sun Yat-Sen University.
- Feng, W. B. (2008). **Research on the Syntactic Semantic Rules of Interpretation Metalanguage of Combined Adjectives in Modern Chinese Dictionary**. Doctoral dissertation. Yanbian University.
- Fu, H. Q. (1980, February). Way of interpreting words. **Lexicographical Studies**, 2(2), 158-169.
- Hornby, A. S., Wehmeier, S., & Ashby, M. (Eds.). (2020). **Oxford Advanced Learner's Dictionary** (10th ed.). Oxford: Oxford University Press.
- Huang, J. H. (1984, April). Dictionaries. **Lexicographical Studies**, 6(4), 58-65.
- Lexicography Department of the Institute of Linguistics, Chinese Academy of Social Sciences. (2016). **Xiandai Hanyu Cidian = A Dictionary of Current Chinese** (7th ed.). Beijing: The Commercial Press.
- Li, Q. (2014, October). An Analysis of Noun Metaphor Based on Qualia Structure and Conceptual Integration. **Language Teaching and Research**, 36(6), 44-53.
- Li, Q., & Yuan, Y. L. (2019, May). The Structural Description and Conceptual Interpretation of Nouns' Meaning from the Perspective of Generative Lexicon Theory. **Linguistics**, 59(1), 263-295.
- Li, S. C. (2013, October). A Corpus Based Study of the Semantic Item Distribution of the Modern Chinese "Green". **Journal of Shanxi Datong University (Social Science Edition)**, 27(5), 62-66.
- Li, S. C. (2013, December). A Study on the Distribution of 100 Core Words in Chinese English Dictionaries. **Journal of North China University (Social Sciences Edition)**, 14(6), 9-15.
- Li, X. (2014). **Xiandai Hanyu Guifan Cidian = A Standard Chinese Dictionary of Contemporary Words** (3rd ed.). Beijing: Foreign Language Teaching and Research Press.

- Lu, J. J., &Lv, W. H. (2006, January). Attempts and Reflections on Compiling a Monolingual Dictionary of Chinese as a Foreign Language After Compilation of "Commercial Chinese Dictionary". **Chinese Teaching in The World**, 16(1), 59-69.
- Procter, P., & Landon, J. (Eds.). (2014). **Longman Dictionary of Contemporary English** (6th ed.). Harlow: Pearson Education Limited.
- Ren, N. Q. (1984, March). The Basics of Chinese-Foreign Teaching Dictionary for External Use. **Lexicographical Studies**, 6(3), 125-132.
- Ren, Y. J. (2000). **Semantic Analysis of Spatial Dimension Words in Modern Chinese**. Master's thesis. Yanbian University.
- Song, Z. Y. (2015). **Generative Lexicon Theory and Chinese Event-Forcing Phenomenon**. Beijing: Peking University Press.
- Sun, Q. Z. (1986, March). Exploration in Compilation of "Modern Chinese Learning Dictionary". **Lexicographical Studies**, 8(3), 83-88.
- Xu, S., Xu, X., &Wang, H. (2005). **Xu Shen's Etymological Dictionary**. Beijing: Social Sciences Academic Press.
- Yuan, Y. L. (2013, November). A Study of Chinese Semantic Knowledge System Based on the Theory of Generative Lexicon and Argument Structure. **Journal of Chinese Information Processing**, 27(6), 23-30.
- Yuan, Y. L. (2014, January). The Description System and Application Cases of the Qualia Structure of Chinese Nouns. **Contemporary Linguistics**, 16(1), 31-48.
- Zhan, W., Guo, R., &Chen, Y. (2003). **The CCL Corpus of Chinese Texts: 700 Million Chinese Characters, the 11th Century B.C. - Present**, Available Online at the Website of Center for Chinese Linguistics (Abbreviated as CCL) of Peking University. Retrieved December 17, 2022, from http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus.
- Zhang, J., &Huang, C. N. (1997, March). A Method of Obtaining Definition Primitives from Monolingual Dictionaries. **Journal of Tsinghua University (Natural Science Edition)**, 37(3), 28-33.
- Zhang, K. L., & Yu, P. F. (2013, March). Overview of Learning Dictionary Compilation Scenarios in Developed Countries Chinese Dictionary Compilation Scenarios. **Journal of Ludong University (Philosophy and Social Sciences Edition)**, 30(2), 56-63.

- Zhang, N. X., & Song, Z. Y. (2015, November). The Semantic Construction of Chinese Formal Noun Compounds: Based on the Theory of Qualia Structure and Concept Integration. **Chinese Journal of Information Science**, **29(6)**, 38-45.
- Zhang, X. S., & Zhang, A. L. (2009, March). Introduction to Generative Lexicon Theory. **Contemporary Linguistics**, **11(3)**, 267-271.
- Zhang, Y. H. (1999, March). A Preliminary Study on the Interpretation Structure and Method of Learning Dictionaries A Comparative Study of English, French and Chinese Learning Dictionaries. **Shanghai International Studies University Journal**, **22(3)**, 73-78.
- Zhang, Y. H., & H, Q. Y. (2000, October). Evolution and Trends of the Researches on Lexicographical Definitions. **Modern Foreign Languages (Quarterly)**, **23(4)**, 371-382.
- Zhang, Y. H. (2002). **Semantics and Dictionary Definition**. Shanghai: Shanghai Dictionary Publishing House.
- _____. (2004, August). Problems and Countermeasures in the Development of Computational Lexicology in my country. **Dictionaries and Digitization Research**, **(05)**, 5-9.
- Zhang, Z. Y., & Zhang, Q. Y. (2014). **Theoretical Lexicology**. Beijing: The Commercial Press.
- Zhao, Q. Q., & Song, Z. Y. (2017, March). A Study on Disyllabic Metaphorical Noun-Noun Compounds in Mandarin Chinese: A Generative Lexicon Theory-Based Approach. **Chinese Journal of Information Science**, **31(2)**, 11-17.
- Zhu, J. P. (2014). **A Study on the Interpretation of Two-syllable Adjectives in the Chinese Dictionary of Business Studies**. Master's thesis. Jinan University.

A Study on the Efficiency of Using the Aircraft Mechanic Training Aid Handbook: A Case Study of the 23rd Aircraft Maintenance Technical Inspector and Supervisor Course

Theerapong Boonterm

LTC., Army Aviation Instructor, Army Aviation School

Corresponding Author: xaviting@gmail.com

Received: May 23, 2023 Revised: June 28, 2023 Accepted: July 14, 2023

Abstract

The objectives of this study are to: 1. study the efficiency on using an Aircraft Mechanic Training Aid Handbook with an 85/85 criteria and 2. compare the learning outcomes before and after the training. The samples were fifteen students studying in the 23rd Aircraft Maintenance Technical Inspector and Supervisor Course. The research tools included the Aircraft Mechanic Training Aid Handbook, the training aids, hands-on skill record forms, and the learning achievement tests. To determine the learning achievement from the use of handbook, the pre-and post-training outcomes were evaluated using mean, standard deviation, and t-test dependent.

The research results showed that: 1. the samples' achievement test scores after the training using the handbook were 88.53/92.00 which reflected the efficiency related to the criteria, and 2. the results after using the Aircraft Mechanic Training Aid Handbook in the 23rd Aircraft Maintenance Technical Inspector and Supervisor Course, showed that the samples' practical-test scores after the training were increased with a statistical significance at 0.05. This indicates the effectiveness of the handbook used in the training that it has positive effects on the samples' post-test scores.

Keywords: Aircraft Mechanic Training Aid Handbook, Aircraft Mechanic Tools, Technical Inspector, Army Aviation School

การศึกษาประสิทธิภาพการใช้อุปกรณ์ใช้เครื่องช่วยฝึกทักษะช่างอากาศยาน
ทหารบก กรณีศึกษา: หลักสูตรช่างตรวจสอบสภาพทางเทคนิคและกำกับดูแล
การซ่อมบำรุงอากาศยาน รุ่นที่ 23

ธีรพงษ์ บุญเดิม

พันโท ดร., อาจารย์โรงเรียนการบินทหารบก, โรงเรียนการบินทหารบก

Corresponding Author: xaviting@gmail.com

ได้รับบทความ: 23 พฤษภาคม 2566 ปรับปรุงแก้ไข: 28 มิถุนายน 2566 ตอรับตีพิมพ์: 14 กรกฎาคม 2566

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1. ศึกษาประสิทธิภาพการใช้อุปกรณ์ใช้เครื่องช่วยฝึกทักษะช่างอากาศยานทหารบก ตามเกณฑ์ 85/85 2. ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม หลักสูตรช่างตรวจสอบสภาพทางเทคนิคและกำกับดูแลการซ่อมบำรุงอากาศยาน รุ่นที่ 23 จำนวน 15 นาย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ คู่มือการใช้เครื่องช่วยฝึกทักษะช่างอากาศยานทหารบก เครื่องช่วยฝึกทักษะการซ่อมบำรุง แบบบันทึกผลการปฏิบัติแบบทดสอบ หลักการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่เกิดจากการใช้อุปกรณ์นี้ เป็นการประเมินผลก่อนการฝึกอบรม และหลังการฝึกอบรม แล้วนำมาวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้เพื่อทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ T-test Dependent

ผลการศึกษาพบว่า 1. การฝึกอบรมโดยใช้อุปกรณ์ประกอบกับการใช้เครื่องช่วยฝึก มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.53/92.00 ซึ่งมีประสิทธิภาพใกล้เคียงกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2. หลังจากมีการใช้อุปกรณ์ใช้เครื่องช่วยฝึกทักษะช่างอากาศยานทหารบก ในหลักสูตรการฝึกอบรมหลักสูตรช่างตรวจสอบสภาพทางเทคนิคและกำกับการซ่อมบำรุงอากาศยาน รุ่นที่ 23 คะแนนการปฏิบัติหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการอบรมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่าการฝึกอบรมโดยใช้อุปกรณ์ประกอบกับการใช้เครื่องฝึกส่งผลต่อคะแนนหลังการฝึกอบรมอย่างชัดเจน

คำสำคัญ: คู่มือการใช้เครื่องช่วยฝึกทักษะ, เครื่องมือซ่อมบำรุงอากาศยาน, ช่างตรวจสอบสภาพทางเทคนิค, โรงเรียนการบินทหารบก

บทนำ

สถาบันการศึกษาของกองทัพบก ได้ให้ความสำคัญกับ 4 เสาหลัก ได้แก่ ครู ผู้เข้ารับการฝึกอบรม หลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งต้องมีการพัฒนาไปพร้อม ๆ กับการบูรณาการด้านการฝึกอบรมและการศึกษา ให้เป็นเรื่องเดียวกัน เรียนแล้วใช้งานได้จริง มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นการฝึกเป็นบุคคล (Individual Training) ให้เกิดทักษะความชำนาญเฉพาะหน้าที่/ตำแหน่งเฉพาะเจาะจง (กองทัพบก, 2562, หน้า 1) โรงเรียนการบินทหารบก จึงต้องมีการผลิตและพัฒนาบุคคลากร ด้านการซ่อมบำรุงอากาศยาน ให้มีความรู้ ทักษะ และความสามารถ ในการปรนนิบัติบำรุงสามารถดำรงสภาพยุทธโธปกรณ์ สามารถตอบสนองต่อการกิจของกองทัพบก ได้อย่างต่อเนื่อง โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรม ต้องมีความเข้าใจ สามารถปฏิบัติได้ จนเกิดความชำนาญ เชี่ยวชาญ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายสูงสุดในการก้าวสู่ความเป็นมืออาชีพ กล่าวคือ เป็นความเชี่ยวชาญในสาขางานหรืออาชีพที่บุคคลได้รับการฝึกฝนและประสบการณ์เป็นพิเศษ ในการดำเนินงาน อีกทั้งการซ่อมบำรุงอากาศยาน หากช่างซ่อมบำรุงอากาศยาน ไม่เข้าใจวิธีการใช้ที่ถูกต้อง ย่อมจะเสียเวลา ขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ดังนั้นช่างซ่อมบำรุงอากาศยานจะต้องมีความรู้ ความชำนาญในการใช้เครื่องมือและรู้จักวิธีการรักษาเครื่องมือให้คงสภาพดีตลอดเวลา (ธัชพงศ์ คงวุฒิ, 2553, หน้า 1-2) และคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับกระบวนการทำงานของช่างเทคนิค คือ ความเป็นมืออาชีพ ความรู้ และทักษะในการซ่อม (Ozcan, Vuranok, & Ball, 2017, pp. 79-96)

จารุตา ช่วยเอื้อ, และชัยฤทธิ์ ทองรอด (2559, หน้า 15-27) ได้ศึกษาปัจจัยด้านการปฏิบัติงาน ที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของช่างซ่อมบำรุงอากาศยาน และเพื่อศึกษาแนวทางในการปรับปรุงผลการปฏิบัติงานของช่างซ่อมบำรุงอากาศยานสำหรับธุรกิจการขนส่งทางอากาศในประเทศไทย กล่าวว่า ผลการปฏิบัติงานด้านคุณภาพของงานของช่างซ่อมบำรุงอากาศยาน ขึ้นอยู่กับความสามารถในการปฏิบัติงาน และความต้องการในการปฏิบัติงาน เพราะการซ่อมบำรุงอากาศยานจำเป็นต้องใช้กำลังพลที่มีทักษะมีความรู้ความสามารถ เพื่อปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และถ้ามีความต้องการที่จะปฏิบัติงานสูงก็จะสามารถแสดงความสามารถของตนเองออกมาได้อย่างเต็มที่ ผลสัมฤทธิ์ของการซ่อมบำรุงที่ออกมาก็มีคุณภาพสูงเช่นกัน

ธัชพงศ์ คงวุฒิ (2553, หน้า 31) ได้อธิบายว่า ในการซ่อมบำรุงอากาศยานมีการใช้เครื่องจักรกล และเครื่องมือพิเศษต่าง ๆ เป็นหลัก จำเป็นต้องมีความพิถีพิถันเรื่องการใช้เครื่องมืออย่างมากหากช่างซ่อมบำรุงอากาศยานไม่รู้วิธีการใช้ที่ถูกต้องย่อมจะเสียเวลา ไม่มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ดังนั้น ช่างซ่อมบำรุงอากาศยานจะต้องมีความรู้ความชำนาญในการใช้เครื่องมือและรู้จักวิธีการรักษาเครื่องมือให้คงสภาพดีตลอดเวลา

จิรภา อรรถพร, และประกอบ กรณีกิจ (2560, หน้า 122-136) ได้พัฒนารูปแบบการสอนเชิงรุกออนไลน์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ของนิสิตปริญญาบัณฑิต รูปแบบการสอนเชิงรุกออนไลน์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ฯ มี 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นศึกษาค้นคว้า ขั้นเชื่อมโยงปัญหา ขั้นระดมสมอง ขั้นสังเกตการณ์ และขั้นสะท้อนคิด

Olawale, & Joshua (2015, p. 101) ได้ศึกษาเรื่องทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการเข้าทำงานเป็นช่าง ดังนี้ ทักษะด้านเทคนิค คือ ด้านระบบและการทำงาน มีความรู้พื้นฐาน การถอดเปลี่ยนชิ้นส่วน การแก้ไข ปัญหาข้อบกพร่อง การใช้เครื่องมือช่าง ทักษะด้านการจัดการ คือ การดูแลวางแผนงานซ่อมบำรุงอากาศยาน การตัดสินใจ ความเป็นผู้นำ ทักษะด้านการใช้เครื่องมือ คือ การรู้จักหน้าที่ของเครื่องมือแต่ละอย่างเพื่อการใช้งานที่ถูกต้อง

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสร้างคู่มือการใช้เครื่องช่วยฝึกทักษะช่างอากาศยานทหารบกขึ้นมาเพื่อเป็นองค์ความรู้ให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เข้าใจในรายละเอียดขั้นตอนการฝึกซ้อมบำรุงอากาศยานได้อย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการใช้อุปกรณ์ใช้เครื่องช่วยฝึกทักษะช่างอากาศยานทหารบกในวิชาการตรวจสอบระบบต่าง ๆ ของอากาศยานของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรช่างตรวจสอบทางเทคนิคและกำกับดูแลการซ่อมบำรุงอากาศยาน รุ่นที่ 23 แล้วหาประสิทธิภาพ ให้ได้ตามเกณฑ์ 85/85
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556, หน้า 1-19) ได้แนะนำเรื่องของการพัฒนาต้นแบบชิ้นงาน (Prototype) ใหม่หรือนวัตกรรม สำหรับผลิตภัณฑ์และบริการใด ๆ ก่อนที่จะนำมาเผยแพร่หรือใช้จริง จำเป็นจะต้องผ่านกระบวนการควบคุมและประกันคุณภาพ เพื่อให้แน่ใจว่าต้นแบบชิ้นงานของผลิตภัณฑ์และบริการใหม่นั้นมีประสิทธิภาพจริง เรียกว่า การทดสอบประสิทธิภาพ (Developmental Testing) การผลิตสื่อและชุดการสอนที่เป็นต้นแบบชิ้นงานใหม่ก็เช่นเดียวกัน จำเป็นที่ต้องผ่านการทดสอบประสิทธิภาพก่อนที่จะให้ครูนำไปใช้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม โดยดำเนินการตามกระบวนการ 2 ขั้นตอนคือการทดลองใช้เบื้องต้น (Tryout) และการทดลองใช้จริง (Trial Run) บทความนี้ เสนอแนวคิด วิธีการทดสอบประสิทธิภาพ การใช้สูตร E1/ E2 สำหรับการทดสอบประสิทธิภาพของกระบวนการ (Process-E1) และทดสอบประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (Product-E2) การที่จะกำหนดเกณฑ์ E1/E2 ให้มีค่าเท่าใดนั้น ให้ผู้สอนเป็นผู้พิจารณาตามความพอใจ 75/75 ถ้าคะแนนผู้เข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่านั้นสามารถปรับเป็น 80/80 หรือ 85/85 แต่ห้ามต่ำกว่า 75/75 สำหรับทักษะพิสัย แล้วไปทดลองใช้จริงในช่วงเวลาหนึ่งภาคการศึกษา สูตร E1/ E2 ใช้ได้กับการทดสอบประสิทธิภาพของสื่อและชุดการสอน ทุกประเภททั้งในการสอนแบบเผชิญหน้า การสอนทางไกล และการเรียนทางอิเล็กทรอนิกส์

ในส่วนของการทดสอบประสิทธิภาพของกระบวนการ (Process-E1) จะต้องได้คะแนน $\pm 2.5\%$ ของ 85 จึงจะถือว่ามีประสิทธิภาพ และการทดสอบประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (Product-E2) เป็นไปในลักษณะเดียวกัน แต่การเปรียบเทียบค่าผลต่างระหว่าง E1 และ E2 นั้นต้องต่างกันไม่เกิน 5% หมายความว่า การทดสอบหลังการฝึกอบรมมีความยากง่ายไม่ต่างกัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธัชพล ทิธี (2561, หน้า 11-22) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการวิเคราะห์โครงการและการบริหารโครงการเรื่อง การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ โดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อนได้ให้นิยามของ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไว้ว่า เป็นผลที่เกิดจากการกระทำของบุคคล เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยเป็นผลจากการได้รับประสบการณ์จากการเรียนรู้ด้วยตนเอง หรือจากการเรียนการสอนในชั้นเรียน สามารถประเมินหรือวัดประมาณได้จากการทดสอบ หรือการสังเกตพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป

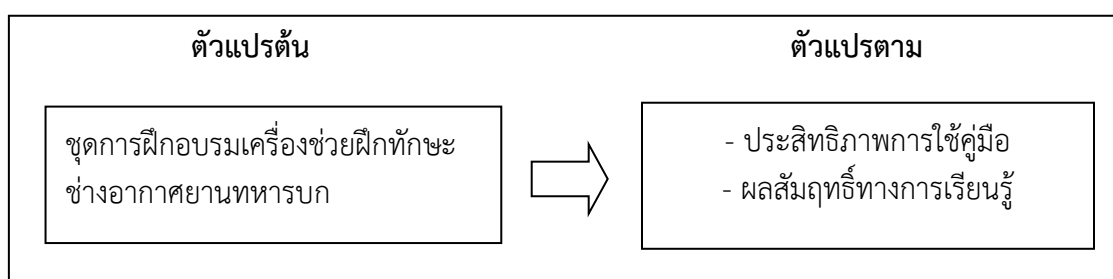
อภิวัฒน์ สุริยศ (2565, หน้า 53-66) ได้ศึกษาค่าประสิทธิภาพของหนังสือ Trumpet Exercises Book สำหรับทักษะการบรรเลงทรัมเป็ต (Trumpet) ในระดับอุดมศึกษา ผลการวิจัยพบว่าการใช้คู่มือทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถพัฒนาทักษะ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการบรรเลงสูงขึ้น

ธัญญลักษณ์ วีระสมบัติ (2562, หน้า 128-171) ได้วิจัยความต้องการทักษะช่างในอุตสาหกรรมการบิน (กลุ่มการซ่อมบำรุงอากาศยาน) พบว่า มีความต้องการทักษะ 3 กลุ่มที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยนี้ คือ 1) ทักษะเพื่อการปฏิบัติงาน เช่น ทักษะการใช้เครื่องมือ ความรู้เกี่ยวกับเครื่องบินและการใช้คู่มือทักษะการทำงานตามขั้นตอน เป็นต้น 2) ทักษะตามขอบเขตการซ่อม เช่น ความคล่องแคล่วการใช้เครื่องมือขั้นพื้นฐาน ตระหนักถึงความปลอดภัย การประสานงาน เป็นต้น และ 3) ทักษะเฉพาะ เช่น ทักษะการซ่อมเฉพาะแบบ ทักษะการตรวจสอบชิ้นส่วน เป็นต้น ดังนั้นแนวทางพัฒนาทักษะช่าง คือ การปรับปรุงการเรียนการสอนเน้น Demand Driven เนื้อหาการเรียนต้องเข้มข้นและทันสมัย บูรณาการการเรียน และการฝึกปฏิบัติอย่างมีคุณภาพ

Ozcan, Vuranok, &Ball (2017, pp. 79-96) ได้ศึกษาวิจัย คุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับกระบวนการทำงานของช่างเทคนิคช่างไฟฟ้ายานยนต์ คือ ความเป็นมืออาชีพ ความรู้ และทักษะในการซ่อม เป็นสิ่งที่จำเป็นในการพิจารณารับเข้าทำงานของนายจ้าง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสำหรับคู่มือการใช้เครื่องช่วยฝึกทักษะช่างอากาศยานทหารบก ผู้วิจัยได้สร้างชุดการฝึกอบรมจำนวน 6 ชุดฝึก โดยมีคู่มือทางเทคนิคที่ใช้สำหรับการซ่อมบำรุงอากาศยานเป็นแบบอย่างสำหรับการฝึกทักษะ ดังนี้ 1) Technical Manual Aviation Unit and Aviation Intermediate Maintenance Manual Engine Assembly ของ Department of The Army and The Air Force (1981) 2) Technical Manual Aviation Unit and Intermediate Maintenance Instructions Army Model UH-1H/V/EH-1H/X ของ Department of the Army (1987) ซึ่งเป็นคู่มือทางเทคนิคที่ใช้ประกอบการซ่อมบำรุงอากาศยาน ที่มีขั้นตอนการตรวจ การถอด/การประกอบที่เป็นมาตรฐาน แล้วนำมาพัฒนาให้เหมาะสำหรับผู้เข้ารับการฝึกอบรม หลักสูตร ระยะเวลา และเครื่องช่วยฝึกที่มีประจำการ จนเป็นคู่มือการใช้เครื่องช่วยฝึกทักษะช่างอากาศยานทหารบก เพื่อใช้ในการฝึกทักษะของผู้เข้ารับการฝึกอบรมช่างตรวจสอบสภาพทางเทคนิค

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรในการวิจัย

1. ตัวแปรต้น คือ ชุดการฝึกอบรมเครื่องช่วยฝึกทักษะช่างอากาศยานทหารบก มีดังนี้
 - ชุดที่ 1 ส่วนประกอบและหลักการทำงานของเครื่องยนต์แก๊สเทอร์โบน์ สถานี Engine inspection (Engine INSP) 2 คาบเรียน
 - ชุดที่ 2 ระบบ Variable Inlet Guide Vane สถานี Variable Inlet guide Vane (VIGV) 2 คาบเรียน
 - ชุดที่ 3 ระบบ Interstage Air Bleed System สถานี Interstage Air Bleed System (Airbleed) 2 คาบเรียน
 - ชุดที่ 4 ระบบ Ignition สถานี Ignition System (Ignition) 2 คาบเรียน
 - ชุดที่ 5 การทำงานเบื้องต้นของระบบไฮดรอลิกส์
 - ชุดที่ 6 การตรวจการรั่วซึมของระบบ การถอดและติดตั้ง Tube, Flexible Hose and Fitting สถานี Hydraulics System (Hydraulics) โดยชุดที่ 5 และ 6 รวมกันเป็น 2 คาบเรียน ประเมินเป็นสถานีเดียวกัน
2. ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพการใช้คู่มือ โดยวัดได้จากการผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้

นิยามศัพท์เฉพาะ

- คู่มือ** หมายถึง คู่มือการใช้เครื่องช่วยฝึกทักษะช่างอากาศยานทหารบก
- การฝึกทักษะ** หมายถึง กระบวนการที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมลงมือปฏิบัติการซ่อมบำรุงกับเครื่องช่วยฝึกที่กำหนดให้ ตามคู่มือการใช้เครื่องช่วยฝึกทักษะช่างอากาศยานทหารบก
- ผู้เข้ารับการฝึกอบรม** หมายถึง ผู้เข้ารับการฝึกอบรม หลักสูตร ช่างตรวจสอบสภาพทางเทคนิค และกำกับการซ่อมบำรุงอากาศยาน รุ่นที่ 23
- ประสิทธิภาพการใช้คู่มือ** วัดได้จากการผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้** หมายถึง ระดับคะแนนที่ได้จากงานที่ผู้ฝึกอบรมมอบให้ โดยการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการฝึกอบรม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรช่างตรวจสอบสภาพทางเทคนิคและกำกับการซ่อมบำรุงอากาศยาน รุ่นที่ 23 จำนวน 15 นาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.1 คู่มือการใช้เครื่องช่วยฝึกทักษะช่างอากาศยานทหารบก ท้ายบทเรียนมีแบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการฝึกปฏิบัติในชุดการฝึกอบรม ทักษะที่ 1 ถึง 6 มีการเก็บคะแนนการปฏิบัติตามหัวข้อดังนี้
 - 2.1.1 การทำงานตามขั้นตอนตามคู่มือทางเทคนิค
 - 2.1.2 การตรวจหาความผิดปกติ
 - 2.1.3 การบันทึกผล
 - 2.1.4 การใช้เครื่องมือได้อย่างถูกต้อง

2.1.5 การวิเคราะห์ผลกระทบของความผิดปกติ

โดยในแต่ละข้อจะมีระดับการให้คะแนนดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ปฏิบัติได้ในระดับดีมากและเป็นแบบอย่างที่ดีได้

คะแนน 4 หมายถึง ปฏิบัติได้ในระดับดีมาก

คะแนน 3 หมายถึง ปฏิบัติได้ในระดับดี

คะแนน 2 หมายถึง ปฏิบัติได้ในระดับพอใช้

คะแนน 1 หมายถึง ปฏิบัติได้ในระดับพื้นฐาน

รวมคะแนนเต็ม 100 คะแนน

2.2 นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความถูกต้องของชุดการฝึกอบรม แบบประเมินและสถานประกอบการทดสอบในคู่มือ โดยผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเนื้อหา ด้านการบินและการซ่อมบำรุงอากาศยาน นำไปหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) ได้ค่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.60-0.80

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลและขั้นตอนการปฏิบัตินั้นเป็นไปตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 เตรียมบทเรียนตามคู่มือ

3.2 ตรวจสอบความพร้อมเครื่องช่วยฝึก โดยคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นสำคัญ

3.3 ทำแบบทดสอบก่อนการฝึกอบรม

3.4 อธิบายหลักการทำงาน ส่วนประกอบของระบบนั้น ๆ ที่จำเป็นให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเข้าใจเบื้องต้น

3.5 ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำใบงานที่ได้รับมอบหมาย

3.6 กำกับดูแลการป้อนนิบัติบำรุงเครื่องช่วยฝึกหลังการฝึกอบรม

3.7 ในบทเรียนใดที่มีการฝึกถอดประกอบชิ้นส่วนให้มีการแบ่งกลุ่มผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นผู้ปฏิบัติและผู้ตรวจสอบคุณภาพการซ่อมบำรุง และให้ดำเนินการถกแถลงเป็นกลุ่มย่อย โดย ครู/อาจารย์ให้คำแนะนำที่ถูกต้องให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม

3.8 ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทำแบบทดสอบหลังการฝึกอบรม

3.9 สอบปฏิบัติหลังการฝึกอบรม

3.10 สรุปผลการใช้คู่มือ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 หาประสิทธิภาพการใช้คู่มือ ตามเกณฑ์ 85/85 สำหรับทักษะพิสัย

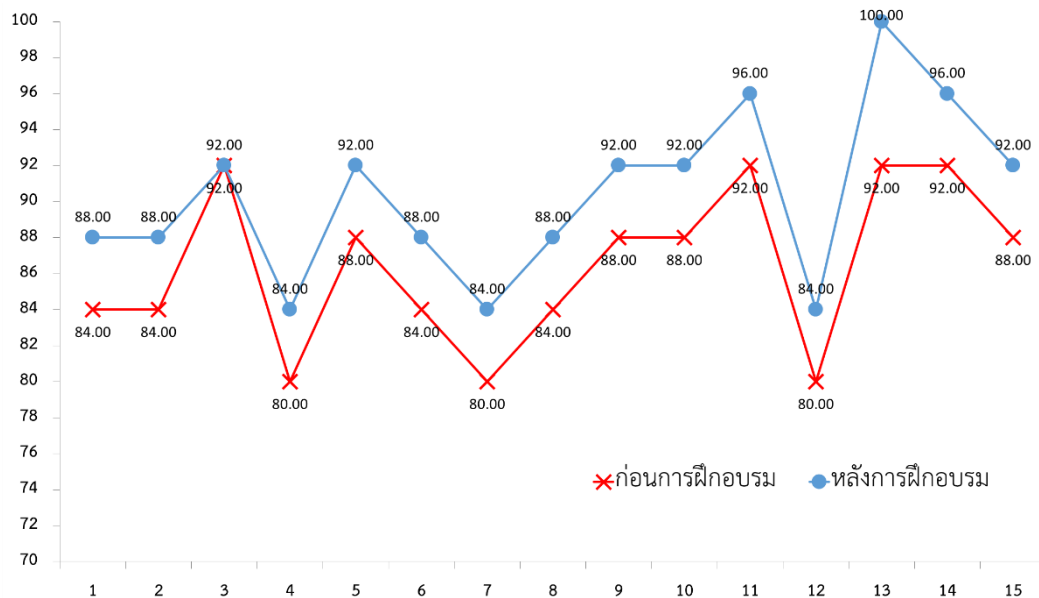
85 ตัวแรก หมายถึง ผลรวมเฉลี่ยของคะแนนจากการทดสอบทักษะก่อนการฝึกอบรม โดยคิดเป็นร้อยละ 85 สำหรับการทดสอบประสิทธิภาพของกระบวนการ (Process-E1)

85 ตัวหลัง หมายถึง ผลรวมเฉลี่ยของคะแนนจากการทดสอบทักษะหลังการฝึกอบรม โดยคิดเป็น ร้อยละ 85 และทดสอบประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (Product-E2)

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้คะแนนทักษะการปฏิบัติก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 วิเคราะห์คะแนนของผู้เข้ารับการฝึกอบรมด้วย โดยใช้สถิติพื้นฐาน หาค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และแปลผลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

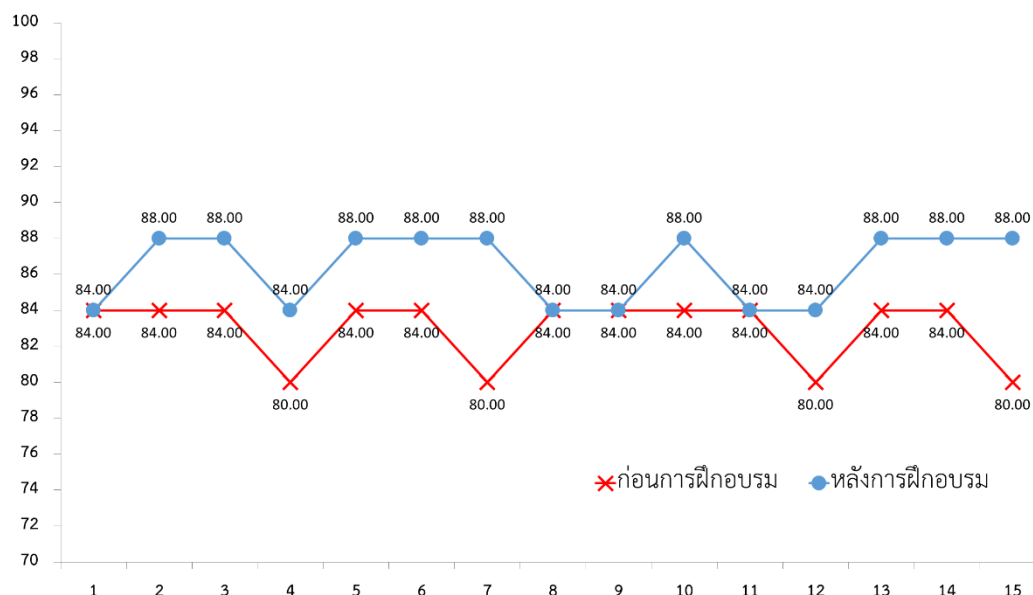
ภาพ 2 คะแนนการปฏิบัติก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม สถานี Engine Inspection

จากภาพ 2 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนการปฏิบัติก่อนการฝึกอบรมและการปฏิบัติ หลังการฝึกอบรมของสถานี Engine Inspection โดยการปฏิบัติหลังการฝึกอบรมได้คะแนนสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมเกือบทุกนาย แตกต่างต่ำสุด 0.00 แตกต่างสูงสุด 2.00 คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 4.00 ของคะแนนเต็ม 100 คะแนน

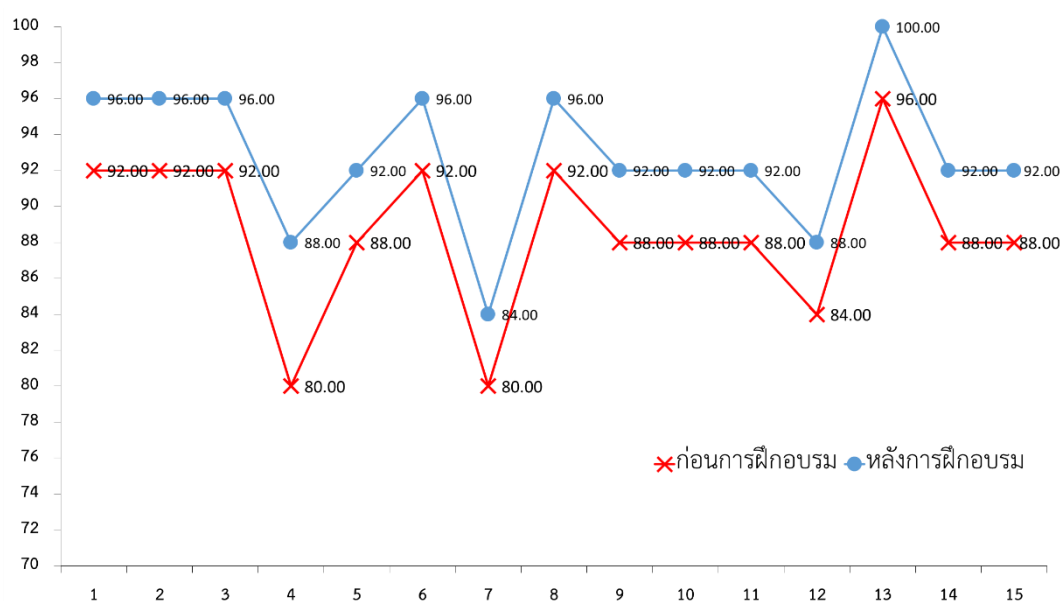
ภาพ 3 คะแนนการปฏิบัติก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม สถานี Variable Inlet Guide Vane

จากภาพ 3 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนการปฏิบัติก่อนการฝึกอบรมและการปฏิบัติหลังการฝึกอบรมของสถานี Variable Inlet Guide Vane โดยการปฏิบัติหลังการฝึกอบรมได้คะแนนสูงกว่าระหว่างการฝึกอบรมเกือบทุกนาย แตกต่างต่ำสุด 0.00 แตกต่างสูงสุด 1.00 คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 2.92 ของคะแนนเต็ม 100 คะแนน

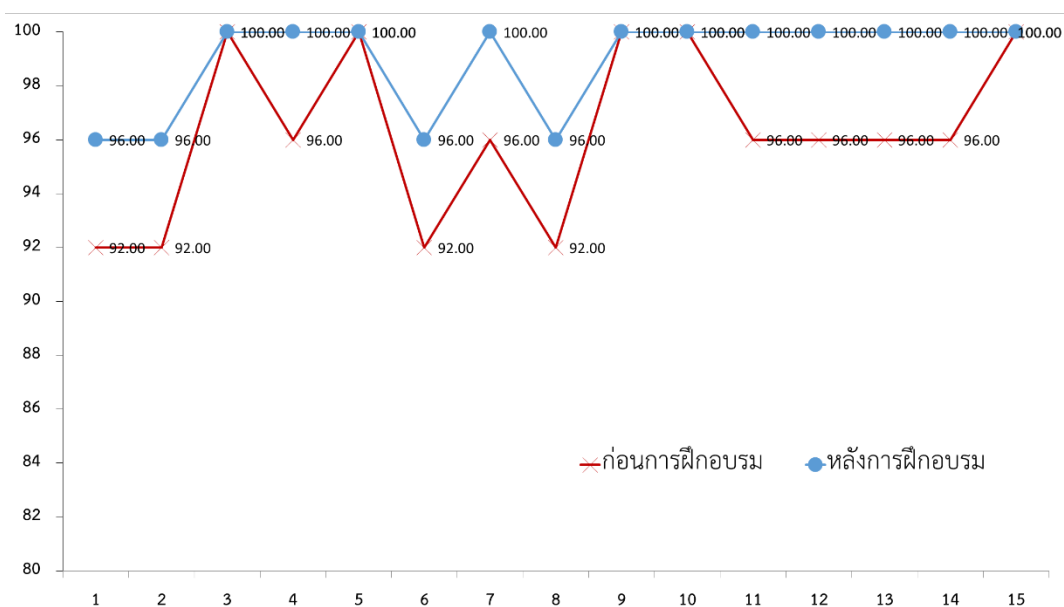
ภาพ 4 คะแนนการปฏิบัติก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม สถานี Interstage Air Bleed System

จากภาพ 4 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนการปฏิบัติก่อนการฝึกอบรมและการปฏิบัติหลังการฝึกอบรมของสถานี Interstage Air Bleed System โดยการปฏิบัติหลังการฝึกอบรมได้คะแนนสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมเกือบทุกนาย แตกต่างต่ำสุด 0.00 แตกต่างสูงสุด 2.00 คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.48 ของคะแนนเต็ม 100 คะแนน

ภาพ 5 คะแนนการปฏิบัติก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม สถานี Ignition System

จากภาพ 5 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนการปฏิบัติก่อนการฝึกอบรมและการปฏิบัติหลังการฝึกอบรมของสถานี Ignition System โดยการปฏิบัติหลังการฝึกอบรมได้คะแนนสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมเกือบทุกนาย แตกต่างต่ำสุด 0.00 แตกต่างสูงสุด 2.00 คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 4.28 ของคะแนนเต็ม 100 คะแนน

ภาพ 6 คะแนนการปฏิบัติก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม สถานี Hydraulics System

จากภาพ 6 แสดงการเปรียบเทียบคะแนนการปฏิบัติก่อนการฝึกอบรมและการปฏิบัติหลังการฝึกอบรมของสถานี Hydraulics System โดยการปฏิบัติหลังการฝึกอบรมได้คะแนนสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมเกือบทุกนาย แตกต่างต่ำสุด 0.00 แตกต่างสูงสุด 1.00 คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 2.68 ของคะแนนเต็ม 100 คะแนน

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลความแตกต่างของคะแนนก่อนการฝึกอบรมและคะแนนหลังการฝึกอบรม

ตาราง 1 ผลการคำนวณการทดสอบ T-test Dependent

	ระหว่าง	หลัง
Mean (%)	88.53	92.00
Variance	5.46	3.93
Observations	15.00	15.00
Pearson Correlation	0.90	
Hypothesized Mean Difference	0.00	
df	14.00	
t Stat	-13.00	

ตาราง 1 ผลการคำนวณการทดสอบ T-test Dependent (ต่อ)

	ระหว่าง	หลัง
P(T<=t) one-tail	0.00	
t Critical one-tail	1.76	
P(T<=t) two-tail	0.00	
t Critical two-tail	2.14	

μ_1 คือ คะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติก่อนการฝึกอบรม

μ_2 คือ คะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติหลังการฝึกอบรม

$$\mu_1 = \mu_1 - \mu_2$$

1. สมมติฐาน

$$H_0 : \mu_1 \geq \mu_2 \text{ หรือ } \mu_d \geq 0$$

ถ้าการทดสอบประสิทธิภาพ (E1) (คะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติก่อนการฝึกอบรม) มากกว่าการทดสอบประสิทธิภาพ (E2) (คะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติหลังการฝึกอบรม) ถือว่าไม่มีประสิทธิภาพ

$$H_1 : \mu_1 \leq \mu_2 \text{ หรือ } \mu_d \leq 0$$

ถ้าการทดสอบประสิทธิภาพ (E1) (คะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติก่อนการฝึกอบรม) น้อยกว่าการทดสอบประสิทธิภาพ (E2) (คะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติหลังการฝึกอบรม) ถือว่ามีประสิทธิภาพ

2. ให้ระดับนัยสำคัญเป็น 0.05

$$3. t = -13.00$$

$$4. P\text{-value significance (1-tailed)} = 0.00 \text{ (มีค่าน้อยมากเข้าใกล้ 0)}$$

$$5. \text{เนื่องจาก } P\text{-value} < 0.05 \text{ จึงปฏิเสธ } H_0 \text{ ยอมรับ } H_1$$

จากตาราง พบว่า ค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) ระหว่างคะแนนก่อนการฝึกอบรมกับคะแนนหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม หลักสูตรช่างตรวจสอบสภาพทางเทคนิคและกำกับดูแลการซ่อมบำรุงอากาศยาน รุ่นที่ 23 อยู่ที่ 0.90 ค่าสถิติ t มีค่า -13.00 ค่า Sig. (1 tailed) มีค่า .000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงว่า คะแนนก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมมีความสัมพันธ์กัน และเมื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีคะแนนการปฏิบัติหลังการฝึกอบรมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาประสิทธิภาพการใช้คู่มือการใช้เครื่องช่วยฝึกทักษะช่างอากาศยานทหารบก: กรณีศึกษา หลักสูตรช่างตรวจสอบสภาพทางเทคนิคและกำกับดูแลการซ่อมบำรุงอากาศยาน รุ่นที่ 23 สามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. คะแนนการปฏิบัติระหว่างการฝึกอบรมของทุกสถานี ได้คะแนนเปรียบเทียบกับทดสอบประสิทธิภาพของกระบวนการ (Process-E1) 85 คะแนน ได้ความแตกต่างเฉลี่ยรวม 0.28% ไม่เกิน $\pm 2.5\%$ ของ 85 ถือว่ามีประสิทธิภาพซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556) แสดงว่าคู่มือการใช้เครื่องช่วยฝึกทักษะช่างอากาศยานทหารบกที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

เนื่องจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ทำการศึกษาเนื้อหาและทำแบบทดสอบก่อนเรียนฝึกทักษะ แล้วเข้าทำการฝึกอบรมตามขั้นตอนตามคู่มือ เริ่มจากการแนะนำเครื่องช่วยฝึกที่มีในห้องปฏิบัติการ มีภาพประกอบและการสรุปขั้นตอนการปฏิบัติโดยสังเขป และมี QR Code การปฏิบัติโดยละเอียดจากคู่มือการซ่อมบำรุงอากาศยานเล่มเต็มซึ่งมีภาพประกอบโดยละเอียด ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเข้าใจได้ง่าย ด้านเนื้อหาได้มีการเรียงลำดับที่เริ่มจากความรู้ทั่วไป รวมไปถึงทักษะการตรวจหาความผิดปกติ ข้อควรระวังด้านความปลอดภัยในการทำงาน รูปแบบการฝึกจะมุ่งเน้นไปที่การทำงานเป็นทีม เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเกิดทักษะและความชำนาญ โดยมีอาจารย์/ครูประจำกลุ่มให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด ทำให้สามารถพัฒนาทักษะช่างในอุตสาหกรรมการบิน (กลุ่มการซ่อมบำรุงอากาศยาน) ได้ตามความต้องการตามงานวิจัยของ รัญญลักษณ์ วีระสมบัติ (2562) ที่ต้องปรับปรุงการเรียนการสอนเน้น Demand Driven เนื้อหาการเรียนต้องเข้มข้นและทันสมัย บูรณาการการเรียน และการฝึกปฏิบัติอย่างมีคุณภาพ

2. คะแนนการปฏิบัติหลังการฝึกอบรมของทุกสถานี ได้คะแนนเปรียบเทียบกับทดสอบประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (Product-E2) 85 คะแนน ได้ความแตกต่างเฉลี่ยรวม 1.07% ซึ่งไม่เกิน $\pm 2.5\%$ ของ 85 ถือว่ามีประสิทธิภาพสำหรับการฝึกอบรมที่ต้องมีการใช้ทักษะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2556) คะแนนการปฏิบัติหลังการฝึกอบรมของทุกสถานีสูงกว่าคะแนนการปฏิบัติก่อนการฝึกอบรมของทุกสถานี แสดงว่าการจัดการฝึกอบรมโดยการใช้คู่มือประกอบเครื่องช่วยฝึกส่งผลต่อคะแนนหลังการฝึกอบรม ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้และทักษะเพิ่มขึ้น ถึงแม้ว่าระยะเวลาจะผ่านไปเป็นเวลาหนึ่งเดือน และคะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ในเกณฑ์ดี แสดงว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพร้อมในการเข้ารับ การปฏิบัติงานเป็นช่างตรวจสอบสภาพทางเทคนิคและกำกับดูแลการซ่อมบำรุงอากาศยานของแต่ละหน่วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรภา อรรถพร, และประกอบ กรณีกิจ (2560) ที่ได้พัฒนารูปแบบการสอนเชิงรุกออนไลน์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ของนิสิตปริญญาบัณฑิต รูปแบบการสอนเชิงรุกออนไลน์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธรธญา ภูมิจิโรจ, และ สุพัตรา โคตะวงศ์ (2565) ที่มีการใช้ชุดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติทางานาฏศิลป์ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีประสิทธิภาพการเรียนรู้มากกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เช่นเดียวกันการใช้คู่มือการใช้เครื่องช่วยฝึกทักษะการซ่อมบำรุงอากาศยาน ได้มีการให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมศึกษาบทเรียนล่วงหน้าและมีการระดมความคิดทำงานเป็นทีม อีกทั้งการพัฒนาความรู้และทักษะจากการใช้คู่มือ ยังส่งผลต่อการปฏิบัติงานด้านคุณภาพของงานของช่างซ่อมบำรุงอากาศยานที่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการปฏิบัติงาน เพราะการซ่อมบำรุงอากาศยานจำเป็นต้องใช้กำลังพลที่มีทักษะมีความรู้ความสามารถเพื่อปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพมากที่สุด จากงานวิจัยของ จารุตา ช่วยเอื้อ, และชัยฤทธิ์ ทองรอด (2559)

3. ค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) ระหว่างคะแนนก่อนการฝึกอบรมกับคะแนนหลังการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม หลักสูตร ช่างตรวจสอบสภาพทางเทคนิคและกำกับดูแลการซ่อมบำรุงอากาศยานรุ่นที่ 23 อยู่ที่ 0.90 พบว่า ค่า Sig. (1 tailed) มีค่า .000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงว่า คะแนนก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมมีความสัมพันธ์กันและเมื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีคะแนนการปฏิบัติหลังการฝึกอบรมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่า การใช้คู่มือประกอบการฝึกทักษะส่งผลต่อคะแนนหลังการฝึกอบรมอย่างชัดเจน เนื่องจากการจัดระบบของเนื้อหาแบบฝึกหัดให้ลงมือฝึกปฏิบัติตามคู่มือประจำอากาศยาน การทำงานเป็นทีม การกำหนดตรวจจุดวิกฤตที่ส่งผลต่อการทำงานของระบบ พร้อมทั้งการให้คำแนะนำของผู้ฝึกอบรมประจำกลุ่ม โดยสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ อภิวัฒน์ สุริยศ (2565) ที่มีการใช้หนังสือฝึกทักษะการบรรเลง Trumpet แล้วสามารถพัฒนาผู้เข้ารับการฝึกอบรมให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการบรรเลงสูงขึ้น

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

1. ได้คู่มือการใช้เครื่องช่วยฝึกที่เป็นมาตรฐาน ทั้งเนื้อหาทบทวนโดยย่อก่อนฝึกปฏิบัติ และการประเมินท้ายชุดการฝึกอบรม ทำให้ผู้ฝึกอบรม (อาจารย์/ครู) สามารถทำการฝึกอบรมได้อย่างเป็นระบบตามคู่มือการซ่อมบำรุงอากาศยาน

2. งานวิจัยนี้ทำให้ได้คู่มือที่ฝึกให้มีความรู้เกี่ยวกับการซ่อมบำรุงอากาศยาน ทักษะการใช้เครื่องมือ ทักษะการทำงานตามขั้นตอน ทักษะการตรวจสอบชิ้นส่วน ทักษะการทำงานเป็นทีม ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานช่างซ่อมบำรุงอากาศยาน

3. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนอกจากจะได้ความรู้ ความเข้าใจและทักษะที่เกิดจากการฝึกปฏิบัติอย่างเป็นระบบแล้ว เมื่อสำเร็จจากหลักสูตรสามารถให้คำแนะนำทางด้านเทคนิคให้กับผู้บังคับบัญชา ถ่ายทอดความรู้และกำกับดูแลการซ่อมบำรุงให้กับช่างซ่อมอากาศยานทั่วไปภายในหน่วยบินได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ควรใช้เป็นคู่มือที่ใช้สำหรับเสริมสร้างความรู้และทักษะการซ่อมบำรุงให้กับผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตรช่างตรวจสอบสภาพทางเทคนิคและกำกับดูแลการซ่อมบำรุงอากาศยาน

2. การนำกระบวนการจัดการฝึกอบรมจากคู่มือการใช้เครื่องช่วยฝึกทักษะช่างอากาศยานทหารบก เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดควรตรวจสอบเครื่องมือและเครื่องช่วยฝึกที่เกี่ยวข้องให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานเสมอ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรติดตามพฤติกรรมหรือนำความรู้ไปใช้หลังการฝึกอบรมระยะเวลาเกินกว่าสามเดือน เพื่อทดสอบทักษะ และความรู้ที่ยังคงอยู่

2. ควรศึกษาปัจจัยอื่นที่อาจจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการใช้คู่มือ เช่น ระยะเวลาการฝึกอบรมในแต่ละชุดการฝึกอบรม พื้นฐานความรู้แบบของอากาศยานที่คุ้นเคยในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

3. ควรศึกษาความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีต่อการใช้คู่มือ

เอกสารอ้างอิง

- กองทัพบก. (2562). **ระเบียบ ทบ. ว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาทางทหารของสถาบันการศึกษาทางทหาร โรงเรียน หน่วย เหล่า สายวิทยาการ และหน่วยจัดการศึกษาของ ทบ. พ.ศ. 2562.** (ม.ป.ท.).
- จิรภา อรรถพร, และประกอบ กรณีกิจ. (2560, ตุลาคม-ธันวาคม). การพัฒนารูปแบบการสอนเชิงรุกออนไลน์เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ของนิสิตปริญญาบัณฑิต. *OJED*, **9(4)**, 122-136.
- จารุตา ช่วยเอื้อ, และชัยฤทธิ์ ทองรอด. (2559, มกราคม-มิถุนายน). การจัดการผลการปฏิบัติงานของช่างซ่อมบำรุงอากาศยานสำหรับธุรกิจการขนส่งทางอากาศในประเทศไทย. *วารสารวิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน*, **2(1)**, 15-27.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556, มกราคม-มิถุนายน). การทดสอบประสิทธิภาพสื่อหรือชุดการสอน. *วารสารศิลปากร ศึกษาศาสตร์วิจัย*, **5(1)**, 1-19.
- ธัชพงศ์ คงวุฒิ. (2553). **ปรับปรุงระบบการซ่อมบำรุงอากาศยานระดับหน่วยและระดับกลาง (ซ่อมขั้นฝูงบิน).** การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- ธัชพล ทิธี. (2561, กรกฎาคม-ธันวาคม). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการวิเคราะห์โครงการและการบริหารโครงการ เรื่อง การศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการ โดยวิธีการจัดการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน. *วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี*, **9(2)**, 11-22.
- ธัญญลักษณ์ วีระสมบัติ. (2562). **ความต้องการทักษะช่างในอุตสาหกรรมหุ่นยนต์และอุตสาหกรรมการบิน (กลุ่มซ่อมบำรุงอากาศยาน).** กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ธรรณู ภูมิจิโรจ, และสุพัตรา โคตะวงศ์. (2565, มกราคม-เมษายน). การพัฒนาชุดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติทางนาฏศิลป์เพื่อส่งเสริมสุนทรียะสำหรบนักศึกษาวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. *Lawarath Social E-Journal*, **4(1)**, 129-146.
- อภิวัฒน์ สุริยศ. (2565, มกราคม-เมษายน). ค่าประสิทธิภาพของหนังสือ Trumpet Book สำหรับทักษะการบรรเลงทรัมเป็ต (Trumpet) ในระดับอุดมศึกษา ของนักศึกษาเครื่องมือนอกทรัมเป็ตของมหาวิทยาลัยราชภัฏ. *Lawarath Social E-Journal*, **5(1)**, 53-66.
- Department of The Army and The Air Force. (1981). **Technical Manual Aviation Unit and Aviation Intermediate Maintenance Manual Engine Assembly.** Washington, D.C.: Author.
- Department of the Army. (1987). **Technical Manual Aviation Unit and Intermediate Maintenance Instructions Army Model UH-1H/V/EH-1H/X.** Washington, D.C.: Author.
- Ozcan M., Vuranok T., &Ball C. (2017, September). Assessment of Electromechanics Technician Qualifications in the Context of European Transparency Tools. *Eurasian Journal of Educational Research*, **18(71)**, 79-96.

Olawale, O. & Joshua, O. (2015). Employability and Technical Skill Required to Establish a Small Scale Automobile Workshop. **Journal of Education and Practice**, **6(13)**, 94-103.

Guidelines for Debt Management of the Women's Development Fund in Sawangha District, Ang Thong Province

Patinya Muangyen

Master of Public Administration Program in Public Administration

Mayuri Rattanasermpong and Wasita Kerdphol Prasopsak

Assistant Professor, Dr. Department of Public Administration

Thepsatri Rajabhat University

Corresponding Author: Patinya349@gmail.com

Received: September 10, 2023 **Revised:** October 17, 2023 **Accepted:** October 30, 2023

Abstract

The research aims to: 1. study problems, and obstacles in debt management of the Women's Development Fund in Sawangha district, Ang Thong province, and 2. determine the guidelines for debt management of the organization. This mixed methods research was done with 385 samples selected by stratified random sampling. The research tool was a five-rating scale questionnaire and data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation. An in-depth interview was used to collect data from the samples of 8 steering groups including the officers at the organization, the volunteer coordinators of the Village Women's Development Fund, and the organization's members.

The findings showed that: 1. the problems in debt management of the Women's Development Fund, overall, was at the highest level. A fund management problem due to the overdue debt as the debtors' default on the payment was presented at the highest average, followed by the management problem caused by members' lack of knowledge and understanding in writing projects, the long document review process, and the problem during the in-debt period as the debtors spent the money in the way that did not relate to the purpose of the project and the debtors' unsuccessful business and 2. the knowledge gained from this study could enhance knowledge and mutual understanding of all target groups including officers and members of the fund who apply for the loans. This will help them to understand the objectives and operation guidelines. They could write a suitable project to get support. The members could learn about the loan project reviewing process and how to pay the debt before proposing

a project. With this guideline, the operations would truly meet the organization's objectives, and it would help reduce the outstanding debts in the future.

Keywords: Debt Management, The Women's Development Fund, Guidelines for Solving Debt Problems

แนวทางการบริหารจัดการหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง

ปริญญญา เมืองเย็น

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มยุรี รัตนเสริมพงศ์

วาสิตา เกิดผล ประสพศักดิ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Corresponding Author: Patinya349@gmail.com

ได้รับบทความ: 10 กันยายน 2566 ปรับปรุงแก้ไข: 17 ตุลาคม 2566 ตอรับตีพิมพ์: 30 ตุลาคม 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาปัญหา และอุปสรรคในการบริหารจัดการหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง 2. ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยผสม โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน แล้วสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 8 คน ได้แก่ คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อาสาสมัครผู้ประสานงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีหมู่บ้าน และสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีโดยรวมอยู่ในระดับสูงสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการกองทุนภายหลังเป็นหนี้ค้างชำระ เกิดจากลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ ด้านการบริหารจัดการกองทุนก่อนเป็นหนี้ เกิดจากสมาชิกขาดความรู้ความเข้าใจในการเขียนโครงการ กระบวนการพิจารณาโครงการใช้เวลานาน และด้านการบริหารจัดการกองทุนขณะเป็นหนี้ ลูกหนี้นำเงินไปใช้ไม่ตรงวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ และลูกหนี้ขาดทุนในการดำเนินงาน 2. องค์ความรู้จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ กล่าวคือ สร้างการเรียนรู้และสร้างความเข้าใจร่วมกันทุกกลุ่มเป้าหมาย ทั้งผู้ปฏิบัติงาน และสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ผู้ขอกู้เงิน เพื่อให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ แนวทางการดำเนินงานของกองทุน การเขียนโครงการเพื่อรับการสนับสนุน การพิจารณาโครงการประกอบการกู้เงิน และการส่งใช้เงินคืน ก่อนที่จะเสนอโครงการเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนอย่างแท้จริง และลดการเกิดหนี้ค้างชำระในอนาคต

คำสำคัญ: การบริหารจัดการหนี้, กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี, แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้

บทนำ

รัฐบาลมีนโยบายจัดตั้งกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เมื่อปีงบประมาณ พ.ศ.2555 ภายใต้สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี (สสน.) โดยเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนแบบดอกเบี้ยต่ำในการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ เพื่อการพัฒนาไปสู่การสร้างสวัสดิภาพ และสวัสดิการให้แก่สตรี รวมถึงการพัฒนาศักยภาพสตรีและเครือข่ายสตรี การพัฒนาบทบาทสตรี การสร้างภาวะผู้นำ และการคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิสตรี ต่อมาคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้มีมติในการโอนย้ายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ให้มาสังกัดกรมการพัฒนาชุมชน โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้จัดตั้งกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2558 ดังนั้นกรมการพัฒนาชุมชน จึงต้องรับโอนภาระหนี้สินของกองทุนเดิมมาบริหารจัดการในกองทุนใหม่ ซึ่ง ณ วันที่ 1 พฤษภาคม 2559 กองทุนเดิมมีหนี้ค้างชำระอยู่ประมาณ 2,700 ล้านบาท จึงเป็นที่มาของการบริหารจัดการหนี้ค้างชำระภายใต้การบริหารจัดการของคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีระดับจังหวัด คณะอนุกรรมการกลั่นกรองและติดตามการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอ รวมทั้งคณะทำงานขับเคลื่อนชุดต่างๆ ในแต่ละระดับตามกฎหมายข้อบังคับในปัจจุบัน โดยกรมการพัฒนาชุมชนได้รับจัดสรรงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 จำนวน 100 ล้านบาท และต่อมาคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 12 เมษายน 2559 ให้ควรวรรณกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี เข้ากับกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรมการพัฒนาชุมชน ทำให้การบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอยู่ในความรับผิดชอบของกรมการพัฒนาชุมชน ซึ่งมีพันธกิจคือ เป็นแหล่งทุนในการพัฒนาสตรี เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากเข้มแข็งและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น (สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรมการพัฒนาชุมชน, 2562, หน้า 2-3)

จังหวัดอ่างทอง เป็นจังหวัดหนึ่งที่ได้รับการจัดสรรเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จากกรมการพัฒนาชุมชน เพื่อใช้ในการพัฒนาศักยภาพและสร้างโอกาสให้กับสตรีได้เข้าถึงแหล่งทุนในการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ และได้มีการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีระดับจังหวัด โดยการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีได้ยึดแนวทางตามระเบียบและคู่มือการดำเนินงาน ซึ่งการจัดสรรเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดอ่างทอง ได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุน โดยให้ใช้จ่ายเพื่อกิจการเป็นเงินทุนหมุนเวียน หรือเงินอุดหนุน ซึ่งในปี พ.ศ. 2564 มีสมาชิกกองทุนจำนวน 78,213 คน และในปี พ.ศ. 2565 มีสมาชิกกองทุนจำนวน 82,144 คน โดยเพิ่มจากปี พ.ศ. 2564 คิดเป็นร้อยละ 66 หรือ 3,931 คน ได้รับงบประมาณสนับสนุนเป็นเงินทุนหมุนเวียนให้สมาชิกกู้เงินจำนวน 7,000,000 บาท และในปี พ.ศ. 2565 ได้ปล่อยเงินกู้ให้แก่สมาชิก ที่ทำโครงการขอกู้เงินจำนวน 68 กลุ่ม เป็นเงินจำนวน 6,200,000 บาท (สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจังหวัดอ่างทอง, 2565, ย่อหน้า 2)

กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง เป็นหนึ่งในกองทุนที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี โดยสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดอ่างทอง ซึ่งมีคณะอนุกรรมการกลั่นกรองและติดตามผลการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอ โดยมีนายอำเภอเป็นประธานอนุกรรมการระดับอำเภอ มีนักวิชาการพัฒนาชุมชน สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแสวงหาที่รับผิดชอบงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเป็นอนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแสวงหา เป็นหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบการบริหารจัดการกองทุนพัฒนาบทบาท

สตรีระดับอำเภอ จำนวน 7 ตำบล ในปี พ.ศ. 2565 มีสมาชิกจำนวน 9,794 คน สตรีในอำเภอแสวงหาที่เข้าถึงโอกาสทางการศึกษา มีบทบาทในการทำงานหารายได้เพื่อเลี้ยงดูตนเองและคนในครอบครัว บางคนมีบทบาทหน้าที่เป็นผู้นำของสังคม ไม่ว่าจะเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำทางจิตวิญญาณ แต่ก็ยังมีสตรีจำนวนไม่น้อยเช่นกัน ที่ขาดโอกาสในการศึกษา ส่งผลให้ทางเลือกในการประกอบอาชีพมีไม่มากนัก อีกทั้งจำนวนเงินทุน ที่จัดหาเพื่อเป็นต้นทุนในการประกอบอาชีพไม่เพียงพอ กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอแสวงหา จึงเป็นทางเลือกและทางออกที่ดีแก่สตรีในการกู้ยืมเงินไปประกอบอาชีพ เนื่องจากเป็นแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ ช่วยให้สตรีในอำเภอแสวงหา สร้างงาน สร้างอาชีพ และเลี้ยงดูคนในครอบครัวได้อย่างดี ซึ่งในปี พ.ศ. 2565 กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอแสวงหา ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกรมการพัฒนาชุมชน จำนวน 920,000 บาท มีสมาชิกที่ยื่นกู้ และได้รับเงินกู้จากกองทุนจำนวน 8 กลุ่ม เป็นเงินจำนวน 905,000 บาท รวมลูกหนี้เดิมและลูกหนี้ใหม่จำนวน 569 คน คิดเป็นเงินจำนวน 6,835,152.37 บาท (สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จังหวัดอ่างทอง, 2565, ย่อหน้า 5)

จากข้อมูลดังกล่าว จะเห็นได้ว่าสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแสวงหา ได้ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ในการเสริมสร้างศักยภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์ และเกิดประสิทธิภาพต่อสตรีอำเภอแสวงหา โดยเป็นแหล่งเงินทุนเพื่อการพัฒนาศักยภาพสตรีและเครือข่ายสตรี รวมถึงเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนดอกเบี้ยต่ำหรือปลอดดอกเบี้ย ซึ่งจะสร้างโอกาสให้สตรีเข้าถึงแหล่งทุนสำหรับการลงทุน สร้างอาชีพ สร้างรายได้ อย่างไรก็ตามการดำเนินงานของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอแสวงหา ยังประสบปัญหาที่สำคัญ คือ ลูกหนี้เก่าและลูกหนี้ใหม่ขาดวินัยในการชำระหนี้ จึงส่งผลให้กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอแสวงหา มีหนี้ค้างชำระสะสม ซึ่งก่อให้เกิดภาพลักษณ์ในการบริหารจัดการที่ไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งไม่ตรงตามตัวชี้วัดการบริหารจัดการหนี้ของกรมการพัฒนาชุมชนที่ได้กำหนดไว้ โดยมีหนี้ผิดค้างชำระสะสม ณ พฤศจิกายน 2565 คิดเป็นเงิน 1,156,450.56 บาท (หนึ่งล้านหนึ่งแสนห้าหมื่นห้าร้อยห้าสิบบาทห้าสิบกสตางค์) และมีหนี้ที่คาดว่าจะเป็หนี้เสียคิดเป็นเงิน 1,773,374.3 บาท (หนึ่งล้านเจ็ดแสนเจ็ดหมื่นสามพันสามร้อยเจ็ดสิบบาทสามสตางค์) ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง โดยผลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจะเป็นประโยชน์ที่สำคัญในการดำเนินการให้คณะกรรมการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีนำไปวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางปรับปรุงและพัฒนาเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรค ในการบริหารจัดการหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเรื่องการบริหารจัดการหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อยู่ภายใต้กฎหมาย ทุนหมุนเวียน การบริหารงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีมุ่งเน้นการบริหารจัดการเรื่องหนี้ แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่

1. การบริหารจัดการกองทุนก่อนเป็นหนี้ เป็นกระบวนการพิจารณาสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีก่อนเป็นหนี้ เกิดจากความสมัครใจของสมาชิกร่วมกันจัดทำโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

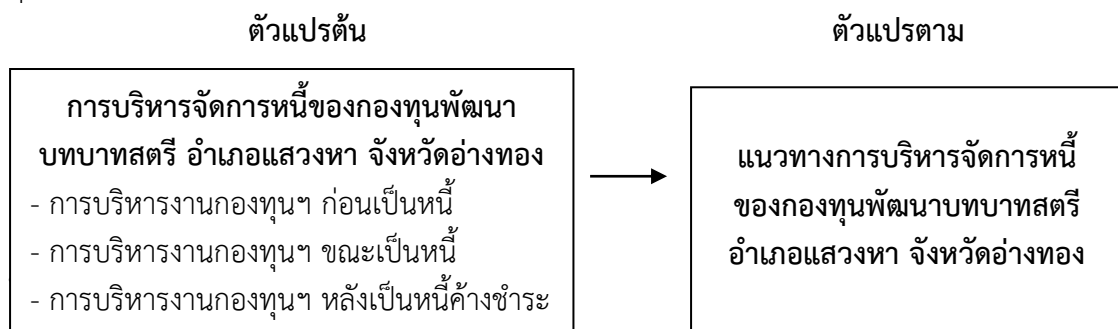
2. การบริหารจัดการกองทุนขณะเป็นหนี้ เป็นการบริการงานภายหลังที่ลูกหนี้ได้ทำสัญญากับกองทุนและได้รับโอนเงินเป็นที่ยอมรับเรียบร้อยแล้ว โดยลูกหนี้ต้องรายงานผลการปฏิบัติงาน และรายงานการใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี มีการติดตามผลการดำเนินงานในพื้นที่ของลูกหนี้อันเป็นที่ตั้งของโครงการเพื่อติดตามและให้กำลังใจ

3. การบริหารจัดการกองทุนหลังเป็นหนี้ค้างชำระ เมื่อพ้นกำหนดตามสัญญา หากลูกหนี้ไม่สามารถนำเงินมาชำระคืนได้ หนี้ดังกล่าวจะกลายเป็นหนี้ค้างชำระ เจ้าหน้าที่กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีดำเนินการติดต่อประสานให้ลูกหนี้ที่มีหนี้ค้างชำระตามสัญญาทำการชำระหนี้ รับสภาพหนี้ หรือดำเนินคดีกับหนี้ที่ค้างชำระนั้น

วัตถุประสงค์หลักของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีมุ่งเน้นให้สมาชิกกู้ยืมเงินเพื่อนำเงินไปสร้างอาชีพ สร้างรายได้ และเมื่อครบกำหนดชำระตามสัญญา ลูกหนี้ต้องนำเงินมาชำระคืนให้กับกองทุน ดังนั้นการบริหารจัดการหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีควรให้ความสำคัญตั้งแต่กระบวนการก่อนเป็นหนี้ การเขียนโครงการ การพิจารณาความเหมาะสมของโครงการ ขณะเป็นหนี้ มีการติดตามรายงานผลการดำเนินงานของลูกหนี้ และหลังเป็นหนี้ค้างชำระ มีการติดตามลูกหนี้ค้างชำระตามกระบวนการของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี (สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี, 2562, หน้า 12-41)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดการบริหารจัดการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีของกรมการพัฒนาชุมชน รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจึงได้ทำการสังเคราะห์จนได้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) คือ การวิจัยเชิงปริมาณ การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เทศบาล/ตำบล	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
เทศบาลตำบลแสงวหา	190	9
เทศบาลตำบลเพชรเมืองทอง	2,357	90
ตำบลศรีพราน	777	32
ตำบลบ้านพราน	1,787	71
ตำบลวังน้ำเย็น	1,353	52
ตำบลสีบัวทอง	1,772	68
ตำบลห้วยไผ่	743	30
ตำบลจำลอง	815	33
รวม	9,794	385

1.1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อาสาสมัครผู้ประสานงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีหมู่บ้าน/ชุมชน และสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอแสงวหา จังหวัดอ่างทอง ในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของอำเภอแสงวหา จำนวน 9,794 คน (สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จังหวัดอ่างทอง, 2565, ย่อหน้า 3)

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เลือกมาจากประชากร ได้แก่ คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อาสาสมัครผู้ประสานงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีหมู่บ้าน/ชุมชน และสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของอำเภอแสงวหา จังหวัดอ่างทอง กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (1967, หน้า 727 - 728) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 0.05 กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 385 คน

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษาวิจัย โดยนำแบบสอบถามฉบับร่างที่แก้ไขปรับปรุง ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลได้ค่าความสอดคล้องระหว่าง 0.67 - 1.00 ตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) กับสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอแสงวหา ที่ไม่ใช่ประชากรที่กำหนด จำนวน 30 คน ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้สูตรของ Cronbach's Alpha ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.930 โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และตำแหน่งนากองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอแสงหา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแนวทางการบริหารจัดการหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอแสงหา จังหวัดอ่างทอง จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการกองทุนก่อนเป็นหนี้ จำนวน 8 ข้อ การบริหารจัดการกองทุนขณะเป็นหนี้ จำนวน 7 ข้อ และการบริหารจัดการกองทุนหลังเป็นหนี้ค้างชำระ จำนวน 5 ข้อ มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับตามแบบของ Likert ดังนี้

5	หมายถึง	มีการบริหารจัดการหนี้อยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการบริหารจัดการหนี้อยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีการบริหารจัดการหนี้อยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีการบริหารจัดการหนี้อยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีการบริหารจัดการหนี้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เช่น หนังสือทั่วไป เอกสารของทางราชการเอกสารอื่นๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการสืบค้นจากฐานข้อมูลออนไลน์ทางอินเทอร์เน็ต

1.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 385 ชุด หากเป็นผู้สูงอายุหรือผู้ไม่รู้หนังสือ ผู้วิจัยอ่านแบบสอบถามให้ฟัง และเลือกคำตอบตามที่กลุ่มตัวอย่างบอก จากนั้นนำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เมื่อได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 385 ชุดแล้วใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

4.2 วิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลจากข้อมูลแบบสอบถามระดับแนวความคิดการบริหารจัดการหนี้กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอแสงหา จังหวัดอ่างทอง โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) และใช้เกณฑ์การแปลผลของข้อมูลการวิเคราะห์ ตามแนวทางของ Best (1970, pp. 204–208)

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1.1 ประชากรในการสัมภาษณ์แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จำนวน 66 คน อาสาสมัครผู้ประสานงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีหมู่บ้าน/ชุมชน จำนวน 78 คน และสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอแสวงหา จำนวน 9,650 คน

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 8 คน เลือกจากคณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบล จำนวน 2 คน และอาสาสมัครผู้ประสานงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีหมู่บ้าน/ชุมชน จำนวน 2 คน โดยพิจารณาจากบทบาทหน้าที่ ประสบการณ์การทำงาน และบริบทในพื้นที่ซึ่งจะสามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่งานวิจัยได้เป็นอย่างดี สำหรับการคัดเลือกสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี พิจารณาจากสมาชิกที่กู้ยืมเงินกองทุนที่ชำระเงินตรงตามกำหนด จำนวน 2 คน และสมาชิกที่กู้ยืมเงินกองทุนที่ผิดนัดชำระหนี้ จำนวน 2 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 8 คน เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยใช้คำถามแบบกึ่งโครงสร้าง (The Semi - Structured Interview) ด้วยวิธีเฉพาะเจาะจงเพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และแนวทางในการบริหารจัดการหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง โดยมีส่วนประกอบของแบบสัมภาษณ์ 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ปัญหา และอุปสรรค การบริหารจัดการหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง 3 ด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการกองทุนก่อนเป็นหนี้ การบริหารจัดการกองทุนขณะเป็นหนี้ และการบริหารจัดการกองทุนหลังเป็นหนี้ค้างชำระ

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร โดยการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เช่น หนังสือทั่วไป เอกสารของทางราชการเอกสารอื่นๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการสืบค้นจากฐานข้อมูลออนไลน์ทางอินเทอร์เน็ต

2.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยมีผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ 3 กลุ่ม คือ คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จำนวน 2 คน อาสาสมัครผู้ประสานงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีหมู่บ้าน/ชุมชน จำนวน 2 คน สมาชิกกองทุนที่สามารถชำระเงินตรงตามกำหนด จำนวน 2 คน และสมาชิกกองทุนที่ผิดนัดชำระหนี้ จำนวน 2 คน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดประเด็นคำถามไว้ล่วงหน้า ดำเนินการสัมภาษณ์รายบุคคลให้ครอบคลุมประเด็นศึกษาอย่างครบถ้วน โดยสอบถามปัญหาและอุปสรรค การบริหารจัดการหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จากประสบการณ์ของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการกองทุนก่อนเป็นหนี้ การบริหารจัดการกองทุนขณะเป็นหนี้ และการบริหารจัดการกองทุนหลังเป็นหนี้ค้างชำระ

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีตำบล อาสาสมัครผู้ประสานงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีหมู่บ้าน/ชุมชน และสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ตั้งแต่ก่อนเป็นหนี้ ระหว่างเป็นหนี้ และหลังเป็นหนี้ค้างชำระ

โดยข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการตอบประเด็นการสัมภาษณ์ จะถูกนำมาวิเคราะห์และประมวลผล โดยเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในแง่ต่างๆ ตามข้อเท็จจริงในเชิงเหตุผล ซึ่งการวิเคราะห์จะออกมาในลักษณะของการพรรณานำไปสู่คำตอบในการศึกษาและสรุปตามหลักวิชาการประกอบการเขียนรายงาน เพื่อชี้ให้เห็นถึงแนวทางการบริหารจัดการหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอสว่างหา จังหวัดอ่างทอง โดยผู้วิจัยทำการวิเคราะห์แบบส่วนประกอบ (Component Analysis) รายงานตามความเป็นจริงจากข้อมูลที่ได้รับ ไม่ทำการตัดทิ้งข้อมูลหรือเพิ่มเติมความคิดเห็นของตนเองไปในเนื้อหา และได้วิเคราะห์แปลความหมายอย่างปราศจากอคติ

ผลการวิจัย

1. ปัญหา และอุปสรรค ในการบริหารจัดการหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอสว่างหา จังหวัดอ่างทอง

1.1 ด้านการบริหารจัดการกองทุนก่อนเป็นหนี้ สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไม่เข้าใจกระบวนการเขียนโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนจากกองทุน และคณะกรรมการที่พิจารณาอนุมัติโครงการมีความรู้ไม่ตรงกับอาชีพที่สมาชิกได้ยื่นโครงการ เช่น ด้านปศุสัตว์ ด้านการตลาดฯ อาจทำให้การพิจารณาโครงการไม่ครอบคลุม นอกจากนี้สมาชิกบางกลุ่มได้รับการอนุมัติวงเงินน้อยกว่าที่ขอรับการสนับสนุนส่งผลให้กลุ่มต้องบริหารจัดการเงินที่ได้รับให้เหมาะสม

1.2 ด้านการบริหารจัดการกองทุนขณะเป็นหนี้ กระบวนการพิจารณาอนุมัติโครงการใช้เวลานาน อาจส่งผลให้ราคาที่เสนอตามโครงการมีการเปลี่ยนแปลงที่สูงขึ้น ทำให้ได้วัตถุดิบหรือวัสดุในการประกอบอาชีพไม่ตรงตามต้องการ นอกจากนี้หลังจากลูกหนี้ได้รับเงินแล้ว ลูกหนี้นำเงินที่ได้รับไปดำเนินการตามโครงการล่าช้า หรือลูกหนี้นำเงินที่ได้รับไปใช้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้

1.3 ด้านการบริหารจัดการกองทุนหลังเป็นหนี้ค้างชำระ ปัญหาลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้เนื่องจากลูกหนี้ขาดทุนในการประกอบอาชีพ เพราะเกิดปัญหาด้านโรคระบาดในพืชและสัตว์ ส่งผลให้ราคาสินค้าในตลาดมีการเปลี่ยนแปลง และกรณีลูกหนี้นำเงินที่ได้รับไปใช้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ รวมไปถึงลูกหนี้บางกลุ่มเชื่อว่า เงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเป็นเงินของราชการไม่จำเป็นต้องชำระคืน เพราะกระบวนการติดตามหนี้และการดำเนินการทางกฎหมายไม่เข้มงวดเท่ากับธนาคารพาณิชย์ หรือบริษัทสินเชื่อต่างๆ

2. แนวทางการบริหารจัดการหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอสว่างหา จังหวัดอ่างทอง

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 385 คน คนส่วนใหญ่มีอายุ 51-60 ปี จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 36.40 ระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 37.90 ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม จำนวน 171 คน คิดเป็นร้อยละ 44.40 มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 174 คน คิดเป็นร้อยละ 45.20 และตำแหน่งสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอสว่างหา จำนวน 313 คน คิดเป็น ร้อยละ 81.30

2.2 การวิเคราะห์แนวทางการบริหารจัดการหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอสว่างหา จังหวัดอ่างทอง

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นที่มีต่อแนวทางการบริหารจัดการหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง ในภาพรวม

แนวทางการบริหารจัดการหนี้ของกองทุนพัฒนา บทบาทสตรี อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง	$\bar{X}$	(S.D.)	แปลผล	ลำดับ
1. ด้านการบริหารจัดการกองทุนก่อนเป็นหนี้	4.53	0.65	มากที่สุด	2
2. ด้านการบริหารจัดการกองทุนขณะเป็นหนี้	4.46	0.67	มาก	3
3. ด้านการบริหารจัดการกองทุนภายหลังเป็นหนี้	4.66	0.54	มากที่สุด	1
ค่าเฉลี่ยรวม	4.55	0.62	มากที่สุด	

จากตาราง 2 พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อแนวทางการบริหารจัดการหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทองในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารจัดการกองทุนภายหลังเป็นหนี้ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.54) รองลงมาคือ ด้านการบริหารจัดการกองทุนก่อนเป็นหนี้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.65) และด้านการบริหารจัดการกองทุนขณะเป็นหนี้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ

2.2.1 แนวทางการบริหารจัดการหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง ด้านการบริหารจัดการกองทุนก่อนเป็นหนี้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่การจัดทำโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนจากกองทุนต้องปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.58) รองลงมาคือ ท่านเห็นด้วยหรือไม่ในการพิจารณาแต่ละโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนต้องมีเหตุผลปรากฏในรายงานการประชุมของคณะกรรมการอำเภอ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.60) และ ท่านคิดว่าการใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาโครงการของคณะกรรมการฯ อำเภอ ควรคำนึงถึงหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินประเภททุนหมุนเวียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.60) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณา ปัญหาและอุปสรรคจากการสัมภาษณ์ ด้านการบริหารจัดการกองทุนก่อนเป็นหนี้ ในการจัดทำโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนจากกองทุนต้องปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษร พบว่า สมาชิกไม่มีประสบการณ์ ขาดความรู้ ความเข้าใจในการเขียนโครงการ จึงควรจัดอบรมให้ความรู้การเขียนโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ให้แก่สมาชิก สำหรับการพิจารณาโครงการต้องมีเหตุผลปรากฏในรายงานการประชุมของคณะกรรมการอำเภอ และการใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาโครงการของคณะกรรมการฯ อำเภอ ควรคำนึงถึงหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินประเภททุนหมุนเวียน พบปัญหาและอุปสรรค คือ คณะกรรมการที่พิจารณาอนุมัติโครงการมีความรู้ไม่ตรงกับอาชีพที่สมาชิกได้ยื่นโครงการ อาจทำให้การพิจารณาโครงการไม่ครอบคลุม และสมาชิกบางกลุ่มได้รับการอนุมัติวงเงินน้อยกว่าที่ขอรับการสนับสนุน ดังนั้นควรแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาโครงการที่หลากหลายสาขาอาชีพ เพื่อจะได้ให้คำแนะนำและ

พิจารณาความเหมาะสมของโครงการให้สอดคล้องกับวงเงินที่อนุมัติ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ขอกู้

2.2.2 แนวทางการบริหารจัดการหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอสว่างหา จังหวัดอ่างทอง ด้านการบริหารจัดการกองทุนขณะเป็นหนี้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.46, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ท่านคิดว่าการตรวจสอบความถูกต้องของการบริหารงานกองทุนขณะเป็นหนี้ นอกจากเป็นการตรวจสอบลูกหนี้แล้ว ยังเป็นการตรวจสอบการปฏิบัติงานของคณะกรรมการอำเภอ และคณะทำงานขับเคลื่อนแต่ละระดับด้วย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.51, S.D. = 0.61) รองลงมาคือ ท่านเห็นด้วยหรือไม่สภาพการเป็นหนี้ของลูกหนี้มีผลผูกพันกับกองทุน คือ ลูกหนี้ต้องนำเงินที่ได้รับโอนจากกองทุนไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่แจ้งไว้กับกองทุน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.50, S.D. = 0.69) และท่านคิดว่าคณะกรรมการอำเภอ และคณะทำงานขับเคลื่อนแต่ละระดับควรมีการประเมินผลการดำเนินงานเพื่อให้คำแนะนำก่อนที่จะครบสัญญา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.48, S.D. = 0.64) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณา ปัญหาและอุปสรรคจากการสัมภาษณ์ ด้านการบริหารจัดการกองทุนขณะเป็นหนี้ สภาพการเป็นหนี้ของลูกหนี้มีผลผูกพันกับกองทุน คือ ลูกหนี้ต้องนำเงินที่ได้รับโอนจากกองทุนไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่แจ้งไว้กับกองทุน พบว่า ลูกหนี้นำเงินที่ได้รับไปดำเนินการตามโครงการล่าช้า หรือลูกหนี้นำเงินที่ได้รับไปใช้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ แนวทางแก้ไข คือ เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี และอาสาสมัครผู้ประสานงานกองทุนลงพื้นที่ตรวจสอบการดำเนินงานของสมาชิกลูกหนี้หลังจากได้รับเงิน โดยติดตามการดำเนินงานเป็นระยะเพื่อดูความต่อเนื่องในการดำเนินงานของสมาชิกลูกหนี้ นอกจากนี้คณะกรรมการอำเภอ และคณะทำงานขับเคลื่อนแต่ละระดับควรมีการประเมินผลการดำเนินงานเพื่อให้คำแนะนำก่อนที่จะครบสัญญา โดยการลงพื้นที่ ณ สถานที่ตั้งดำเนินโครงการของลูกหนี้จะช่วยให้คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนฯ และอาสาสมัครผู้ประสานงานกองทุนฯ สามารถประเมินศักยภาพการใช้เงินยืมของสมาชิกลูกหนี้ได้ เป็นการประกันความเสี่ยงการนำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี

2.2.3 แนวทางการบริหารจัดการหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอสว่างหา จังหวัดอ่างทอง ด้านการบริหารจัดการกองทุนหลังเป็นหนี้ค้างชำระ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.66, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ท่านคิดว่าการดำเนินคดีต่อลูกหนี้ที่เพิกเฉย กระบวนการที่สำคัญที่สุดคือการดำเนินคดีตามที่กฎหมายกำหนด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.76, S.D. = 0.54) รองลงมาคือ ท่านเห็นด้วยหรือไม่การบริหารจัดการหนี้ค้างชำระควรคำนึงถึงการผ่อนชำระหนี้มากกว่าการรับสภาพหนี้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.69, S.D. = 0.50) และ ท่านคิดว่าการรับสภาพหนี้แต่ไม่มีการผ่อนชำระหนี้ การกระทำดังกล่าวไม่ก่อให้เกิดประโยชน์กับกองทุน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.68, S.D. = 0.54) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณา ปัญหาและอุปสรรคจากการสัมภาษณ์ ด้านการบริหารจัดการกองทุนหลังเป็นหนี้ค้างชำระ การดำเนินคดีต่อลูกหนี้ที่เพิกเฉย กระบวนการที่สำคัญที่สุดคือการดำเนินคดีตามที่กฎหมายกำหนด พบว่า ลูกหนี้นำเงินที่ได้รับไปใช้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ จึงไม่สามารถชำระหนี้ได้ และลูกหนี้คิดว่าเงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีเป็นเงินราชการ การดำเนินการทางกฎหมายไม่เข้มงวดเท่ากับธนาคารพาณิชย์ หรือบริษัทสินเชื่อต่างๆ แนวทางแก้ไข คือ การดำเนินคดีตาม

กฎหมายกับลูกหนี้ที่เพิกเฉยอย่างจริงจัง เพื่อให้เป็นตัวอย่างกับสมาชิกสตรีกลุ่มอื่นๆ นอกจากนี้การบริหารจัดการหนี้ค้างชำระควรคำนึงถึงการผ่อนชำระหนี้มากกว่าการรับสภาพหนี้ ปัญหาที่พบ คือ ลูกหนี้ขาดทุน ในการประกอบอาชีพ เพราะเกิดปัญหาด้านโรคระบาดในพืช และสัตว์ ส่งผลให้ราคาสินค้าในตลาดมีการเปลี่ยนแปลง แนวทางแก้ไข คือ กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ดำเนินการตามกระบวนการติดตามทวงถามหนี้อย่างเป็นขั้นตอน โดยให้ลูกหนี้ที่ผิดนัดชำระหนี้ทุกรายทำหนังสือรับสภาพหนี้ เนื่องจากเป็นการบริหารงานในช่วงที่ลูกหนี้ผิดสัญญากู้ยืม และเป็นช่วงที่ลูกหนี้มีปัญหาด้านการเงิน ทางกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจึงมีมาตรการต่าง ๆ เพื่อให้ลูกหนี้มีความสามารถ ชำระหนี้ค้างชำระให้กองทุนได้ และปรับสัญญาให้ลูกหนี้ผ่อนชำระหนี้ตามศักยภาพที่สามารถจ่ายได้ให้กับกองทุน

สรุปผลจากการวิจัย

การดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง ควรมีการส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการกองทุนก่อนเป็นหนี้ การบริหารจัดการกองทุนขณะเป็นหนี้ และการบริหารจัดการกองทุนหลังเป็นหนี้ค้างชำระ ประเด็นสำคัญ คือ สร้างการเรียนรู้และสร้างความเข้าใจร่วมกันทุกกลุ่มเป้าหมายทั้งผู้ปฏิบัติงาน และสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีผู้ขอกู้เงิน ให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ แนวทางการดำเนินงานของกองทุน การเขียนโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนให้มีความถูกต้องและครอบคลุมและเหมาะสม ซึ่งจะส่งผลกับการพิจารณาโครงการประกอบการกู้เงิน การนำเงินไปใช้ตามที่เขียนไว้ในโครงการ การส่งใช้เงินคืนให้ตรงตามกำหนดสัญญา และการดำเนินคดีต่อลูกหนี้ที่เพิกเฉย โดยดำเนินการสร้างความรู้ ความเข้าใจก่อนที่จะเสนอโครงการ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุนอย่างแท้จริง และลดการเกิดหนี้ค้างชำระในอนาคต

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษา แนวทางการบริหารจัดการหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง มีประเด็นสำคัญที่ต้องนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การบริหารจัดการหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง

1.1 ด้านการบริหารจัดการกองทุนก่อนเป็นหนี้ จากการศึกษพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด กล่าวคือในการจัดทำโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนจากกองทุนต้องปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษร รวมถึงการพิจารณาแต่ละโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียน ต้องมีเหตุผลปรากฏในรายงานการประชุมของคณะอนุกรรมการอำเภอ และการใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาโครงการ ของคณะอนุกรรมการฯ อำเภอ ควรคำนึงถึงหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินประเภทเงินทุนหมุนเวียน สอดคล้องกับสำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี (2562) ด้านการบริหารจัดการกองทุนก่อนเป็นหนี้ คือ การจัดทำโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนจากกองทุนจำเป็นต้องปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษร ได้แก่ รายงานการประชุม โดยมีเนื้อหาสาระ คือ วัน เวลา สถานที่ประชุม ข้อมูลของสมาชิกกลุ่ม การเลือกประธานกลุ่ม แนวคิดที่จะร่วมกันดำเนินการจัดทำโครงการ การกำหนดค่าใช้จ่ายตามโครงการ การกำหนดวงเงินที่ต้องกู้ยืม การวางแผนการดำเนินงาน และการกำหนดเวลาที่จะชำระเงินคืนไว้อย่างชัดเจน ซึ่งคณะอนุกรรมการอำเภอ และคณะอนุกรรมการ

จังหวัด ดำเนินการพิจารณาโครงการโดยต้องมีเหตุผลปรากฏในรายงานการประชุม ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินประเภทเงินทุนหมุนเวียน พ.ศ. 2559 รายการที่ต้องให้ความเห็นหรือตรวจสอบจะแยกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่เป็นคุณสมบัติของสมาชิก กับหลักเกณฑ์พื้นฐานที่เป็นลักษณะของโครงการ

1.2 ด้านการบริหารจัดการกองทุนขณะเป็นหนี้ จากการศึกษาพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ การตรวจสอบความถูกต้องของการบริหารงานกองทุนขณะเป็นหนี้ นอกจากเป็นการตรวจสอบลูกหนี้แล้ว ยังเป็นการตรวจสอบการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมการอำเภอ และคณะทำงานขับเคลื่อนแต่ละระดับด้วย รวมถึงสภาพการเป็นหนี้ของลูกหนี้มีผลผูกพันกับกองทุน คือ ลูกหนี้ต้องนำเงินที่ได้รับโอนจากกองทุนไปดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่แจ้งไว้กับกองทุน และคณะอนุกรรมการอำเภอ คณะทำงานขับเคลื่อนแต่ละระดับควรมีการประเมินผลการดำเนินงานเพื่อให้คำแนะนำก่อนที่จะครบสัญญา สอดคล้องกับ วันเพ็ญ กองคำ, และธนวิทย์ บุตรอุดม (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติในจังหวัดอุดรธานี พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำ มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติ การโน้มน้าวใจให้บุคลากรทุกระดับของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ปฏิบัติตามกระบวนการดำเนินงานอย่างเต็มศักยภาพพร้อมทั้งการประเมินตรวจสอบติดตามความคืบหน้าการดำเนินงานของกองทุน ส่งผลให้การดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.3 ด้านการบริหารจัดการกองทุนหลังเป็นหนี้ค้างชำระจากการศึกษาพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด กล่าวคือ การดำเนินคดีต่อลูกหนี้ที่เพิกเฉย กระบวนการที่สำคัญที่สุดคือการดำเนินคดีตามที่กฎหมายกำหนด รวมถึงการบริหารจัดการหนี้ค้างชำระควรคำนึงถึงการผ่อนชำระหนี้มากกว่าการรับสภาพหนี้ และการรับสภาพหนี้แต่ไม่มีการผ่อนชำระหนี้ การกระทำดังกล่าวไม่ก่อให้เกิดประโยชน์กับกองทุน สอดคล้องกับ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดจันทบุรี (2562) ได้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสหกรณ์ ดังนี้ การผ่อนผันชำระหนี้ คือการที่ลูกหนี้และเจ้าหนี้ทำข้อตกลงประนีประนอมหนี้กันเมื่อลูกหนี้เริ่มมีปัญหาในการชำระหนี้ การปรับโครงสร้างหนี้ คือ การขยายระยะเวลาในการชำระหนี้ แต่หนี้ของลูกหนี้ไม่หมดไปเพียงแต่ยืดระยะเวลาในการผ่อนนานขึ้น และการดำเนินคดีตามกฎหมาย คือ การฟ้องทางแพ่งให้ชำระหนี้และการบังคับคดีเพื่อยึดทรัพย์มาชำระหนี้

2. ปัญหา และอุปสรรค ในการบริหารจัดการหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง

2.1 ด้านการบริหารจัดการกองทุนก่อนเป็นหนี้ ปัญหาและอุปสรรคที่พบ คือ สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ไม่เข้าใจกระบวนการเขียนโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนจากกองทุน และคณะกรรมการที่พิจารณาอนุมัติโครงการมีความรู้ไม่ตรงกับอาชีพที่สมาชิกได้ยื่นโครงการ เช่น ด้านปศุสัตว์ ด้านการตลาด ฯ อาจทำให้การพิจารณาโครงการไม่ครอบคลุม นอกจากนี้สมาชิกบางกลุ่มได้รับการอนุมัติวงเงินน้อยกว่าที่ขอรับการสนับสนุนส่งผลให้กลุ่มต้องบริหารจัดการเงินที่ได้รับให้เหมาะสม สอดคล้องกับ วราวุฒิ องค์กร, และชาญชัย จิวจินดา (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ผลสำเร็จของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรณีศึกษา อำเภอขามเฒ่าลักษ์บุรี จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ขาดความรู้ความเข้าใจในการเขียนโครงการ และขาดความรู้เรื่องกฎ ระเบียบหลักเกณฑ์การขอรับเงินทุนสนับสนุน สอดคล้องกับ อัญชลี ขวัญอ่อน (2565) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มี

ผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรณีศึกษา: อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ด้านจำนวนเงินกู้ สมาชิกกลุ่มได้รับเงินสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ในวงเงินจำนวน 50,000 – 200,000 บาท ซึ่งบางกลุ่มได้รับการอนุมัติตามจำนวนเงินที่สมาชิกกลุ่มเขียนโครงการกู้ยืม แต่มีบางกลุ่มที่ได้รับการอนุมัติเงินที่น้อยกว่าจำนวนเงินที่ขอกู้ยืมเงินไป ส่งผลให้กลุ่มต้องบริหารจัดการการลงทุนให้เพียงพอต่อเงินที่ได้รับ และมีบางกลุ่มที่ต้องไปหาเงินลงทุนเพิ่มเพื่อให้เพียงพอต่อการลงทุน ทำให้เป็นหนี้เพิ่มขึ้น

2.2 ด้านการบริหารจัดการกองทุนขณะเป็นหนี้ ปัญหาและอุปสรรคที่พบ คือ กระบวนการพิจารณาอนุมัติโครงการใช้เวลานาน อาจส่งผลให้ราคาที่สูงขึ้นตามโครงการมีการเปลี่ยนแปลงที่สูงขึ้น ทำให้ได้วัตถุดิบหรือวัสดุในการประกอบอาชีพไม่ตรงตามต้องการ นอกจากนี้หลังจากลูกหนี้ได้รับเงินแล้ว ลูกหนี้นำเงินที่ได้รับไปดำเนินการตามโครงการล่าช้า หรือลูกหนี้นำเงินที่ได้รับไปใช้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ สอดคล้องกับ วรภณ เกรสบัว, และสุชาติ ศรียารัตน์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการจัดการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรณีศึกษาพื้นที่อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า กระบวนการพิจารณาอนุมัติโครงการต้องผ่านหลายคณะซึ่งใช้เวลานานเกินไป ประกอบกับกระบวนการโอนเงินมีความล่าช้าทำให้ไม่สามารถนำเงินไปใช้เพื่อประกอบอาชีพได้ตามช่วงฤดูกาลเพาะปลูกได้ทันเวลา

2.3 ด้านการบริหารจัดการกองทุนหลังเป็นหนี้ค้างชำระ ปัญหาและอุปสรรคที่พบ คือ ปัญหาลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ เนื่องจากลูกหนี้ขาดทุนในการประกอบอาชีพ และกรณีลูกหนี้นำเงินที่ได้รับไปใช้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ รวมไปถึงลูกหนี้บางกลุ่มเชื่อว่า เงินกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เป็นเงินของราชการไม่จำเป็นต้องชำระคืน เพราะกระบวนการติดตามหนี้และการดำเนินการทางกฎหมายไม่เข้มงวดเท่ากับธนาคารพาณิชย์ หรือบริษัทสินเชื่อต่างๆ สอดคล้องกับ สาวิณี เฟื่องธรรม, และศิวฤทธิ์ สุนทรเสถียร (2563) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อธนาคารประชาชนของธนาคารออมสินเขตชัยภูมิ พบว่า การนำเงินกู้ไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ในการกู้เงินและวงเงินที่ได้รับไม่เหมาะสมและเพียงพอ จึงไม่สามารถหมุนเวียนเงินได้ทันตามกำหนด ผู้กู้มีพฤติกรรมก่อหนี้สินเพิ่มขึ้น และลูกหนี้นำเงินที่จะชำระหนี้ธนาคารไปใช้จ่ายหนี้สินอื่นๆ ก่อน และขาดการวางแผนทางการเงิน รายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย จึงมีการแก้ปัญหาโดยการกู้เงินทั้งในระบบและนอกระบบ เพื่อหมุนเวียนเงินในกิจการและใช้จ่ายภายในครอบครัว จึงมีการผ่อนชำระหนี้หลายทาง ต้องนำเงินไปชำระหนี้ทางอื่นก่อนทำให้เกิดหนี้ค้างชำระ

3. แนวทางในการบริหารจัดการหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง

การจัดอบรมให้ความรู้ในการเขียนโครงการ ให้แก่สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี และอาสาสมัครผู้ประสานงานกองทุน ควรให้คำแนะนำในการเขียนโครงการให้กับสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับกับวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ สอดคล้องกับ ปุริดา บัวหลวง, และอารีรัตน์ ภูธรธม (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จังหวัดเลย ได้ให้ข้อเสนอแนะด้านการวางแผน คือ ควรจัดทำแผนงานเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อความชัดเจน เขียนแผนกลยุทธ์ แผนธุรกิจ เพื่อจะได้ทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานของกลุ่ม หรือให้ผู้เชี่ยวชาญการทำแผนมาสอนและแนะนำเพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อแหล่งเงินทุน

การลงพื้นที่ตรวจสอบความพร้อมของสมาชิกลูกหนี้ก่อนจะพิจารณาอนุมัติ เมื่อลูกหนี้ได้รับเงินแล้วควรมีการติดตามการดำเนินงานของลูกหนี้ และก่อนถึงกำหนดชำระคืนเงิน ต้องลงพื้นที่ติดตามพร้อมทั้งแจ้งกำหนดการที่ต้องชำระคืนเงิน และจำนวนเงิน หากถึงกำหนดแล้วยังไม่ชำระหนี้ให้ดำเนินการตามกฎหมาย สอดคล้องกับ นงนภัส ไพรศรี (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการดำเนินงานนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรีในกลุ่มจังหวัดภาคกลาง โดยได้เสนอแนะให้มีการปรับปรุงปัจจัยในการดำเนินงานนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรีในกลุ่มจังหวัดภาคกลางให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ 1. ปัจจัยด้านนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ควรมีการปรับปรุงพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการกองทุนในระดับพื้นที่ และกำกับติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อป้องกันการนำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ 2. ปัจจัยด้านการดำเนินงานไปปฏิบัติ โดยกรมพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่นำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติต้องเข้มงวดกับการเบิกจ่ายเงินกองทุนให้ตรงกับวัตถุประสงค์ของกองทุนอย่างแท้จริง และสอดคล้องกับ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (2564) เสนอแนวคิดการบริหารลูกหนี้ค้างชำระ ไว้ว่าการบริหารลูกหนี้การค้า คือ การกำหนดแนวทางการเร่งรัดและติดตามหนี้สินจากลูกหนี้การค้าเพื่อให้เจ้าหนี้ที่ได้รับผิดชอบมีแนวทางการดำเนินงานได้อย่างชัดเจน เช่น ลูกหนี้ที่ชำระไม่ตรงกำหนดให้พนักงานโทรติดตามทันทีในวันรุ่งขึ้น หากลูกหนี้ค้างชำระครบ 5 วันให้พนักงานไปพบเพื่อทวงถาม หากเลยกำหนดการชำระไปแล้ว 1 เดือน ให้มีจดหมายเตือนจากฝ่ายบัญชี เมื่อพ้นกำหนดจดหมายเตือน 1 เดือนแล้วก็มีการยื่นจดหมายจากทนายความส่งไปที่ลูกหนี้ หากกิจการไม่มีการบันทึกและจัดเก็บข้อมูลการชำระเงินของลูกหนี้เลย จะทำให้เกิดหนี้เสียและกลายเป็นหนี้สูญได้ในที่สุด

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า การบริหารจัดการหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอแสวงหา จังหวัดอ่างทอง ควรมีการจัดอบรมเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจแก่สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ก่อนที่จะเสนอโครงการ โดยเริ่มจากการสร้างการรับรู้วัตถุประสงค์ของกองทุนเพื่อให้สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีนำเงินไปดำเนินการให้ถูกต้อง สอนการเขียนโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเพื่อให้สมาชิกที่ประสงค์กู้เงินสามารถเขียนอธิบายแผนธุรกิจได้อย่างเหมาะสม มีการลงพื้นที่ตรวจสอบ ณ พื้นที่ดำเนินโครงการของสมาชิก เพื่อวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ และเจ้าหน้าที่ควรลงพื้นที่ร่วมกันเพื่อติดตามสนับสนุนอาชีพ ประชาสัมพันธ์และติดตามสมาชิกลูกหนี้ให้ชำระหนี้ตามสัญญา เมื่อลูกหนี้ประสบปัญหาให้มีการส่งเสริมให้เข้าถึงมาตรการการช่วยเหลือ และดำเนินการกับลูกหนี้ที่เพิกเฉยอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ควรมีการแลกเปลี่ยนการดำเนินงานในเวทีประชุมประจำเดือน ๆ ละ 1 ครั้ง เพื่อทบทวนการดำเนินงานและหาวิธีป้องกันแก้ไขปัญหาาร่วมกัน เป็นลดการเกิดหนี้ค้างชำระ และหนี้เสียในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอสว่างหา จังหวัดอ่างทอง ผู้ศึกษาวิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จัดอบรมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีในการเขียนโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนให้มีความถูกต้อง เหมาะสม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการขอ
2. มีการตรวจสอบโครงการ และคุณสมบัติของผู้กู้จากต้นทาง โดยอาสาสมัครกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีระดับตำบล ลงพื้นที่ตรวจสอบ ณ สถานที่ดำเนินโครงการของผู้กู้
3. หลังจากลูกหนี้ได้รับเงินแล้ว อาสาสมัครกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน คณะทำงานขับเคลื่อนกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีระดับตำบล ควรลงพื้นที่ติดตามการดำเนินงานตามโครงการของลูกหนี้ เพื่อตรวจสอบการนำเงินไปใช้ตรงตามวัตถุประสงค์และให้คำแนะนำแก่ลูกหนี้ในการดำเนินการให้ถูกต้องตามแนวทางกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี
4. ประสานภาคีเครือข่าย ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และส่งเสริมช่องทางการตลาด เพื่อเพิ่มโอกาสการส่งใช้คืนเงินให้เป็นไปตามสัญญา
5. ดำเนินการทางกฎหมายกับลูกหนี้ที่เพิกเฉยในการชำระหนี้อย่างจริงจัง เพื่อเป็นตัวอย่างให้สมาชิกกลุ่มอื่นๆ ไม่ให้เกิดพฤติกรรมเลียนแบบ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีของเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนผู้รับผิดชอบงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เพื่อให้ได้แนวทางที่มีประโยชน์ต่อองค์กร และผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่มากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาแนวทางการบริหารจัดการหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ในพื้นที่อำเภออื่น ๆ ในจังหวัดอ่างทอง เพราะบริบทคล้ายคลึงกันอาจมีปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขปัญหามากมาย

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. (2564). การบริหารลูกหนี้การค้า. สืบค้น ธันวาคม 22, 2565, จาก <https://www.dip.go.th/th/category/2020-05-22-19-38-58/2021-11-25-15-57-47>.
- นงนภัส ไพรศรี. (2558). ประสิทธิภาพการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตสตรีในกลุ่มจังหวัดภาคกลาง. การค้นคว้าอิสระปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ปฐมา บัวหลวง, และอารีรัตน์ ภูธรธนะ. (2561). การจัดการของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จังหวัดเลย. การค้นคว้าอิสระปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- วรกมล เกสรบัว, และสุชาติ ศรีอารักษ์. (2561). ประสิทธิภาพการจัดการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรณีศึกษาพื้นที่อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา. การค้นคว้าอิสระปริญญาโท มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วราวุฒิ องค์กร, และชาญชัย จิวจินดา. (2563). ผลสำเร็จของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรณีศึกษา อำเภอขามเฒ่าลือบุรี จังหวัดกำแพงเพชร. การค้นคว้าอิสระปริญญาโท มหาวิทยาลัยรังสิต.
- วันเพ็ญ กองคำ, และธนวิทย์ บุตรอุดม. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการนำนโยบายกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีไปปฏิบัติ ในจังหวัดอุดรธานี. การค้นคว้าอิสระปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สาวินี เพ็งธรรม, และศิวฤทธิ์ สุนทรเสถียร. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระสินเชื่อธนาคารประชาชนของธนาคารออมสินเขตชัยภูมิ. การค้นคว้าอิสระปริญญาโท มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี. (2562). คู่มือการบริหารจัดการหนี้กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี (ฉบับเจ้าหน้าที่). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จังหวัดอ่างทอง. (2565). จัดการโครงการหมุนเวียน/อุดหนุน. สืบค้น ธันวาคม 15, 2565, จาก <http://164.115.23.70/twdf/index.php>.
- สำนักงานสหกรณ์จังหวัดจันทบุรี. (2562). แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสหกรณ์. สืบค้น ธันวาคม 19, 2565, จาก <https://km.cpd.go.th/pdf>.
- อัญชลี ขวัญอ่อน. (2565). ปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดหนี้ค้างชำระกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี กรณีศึกษา: อำเภอบางคนที จังหวัดสมุทรสงคราม. การค้นคว้าอิสระปริญญาโท มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Best, W. John. (1970). *Research in Education* (3rd ed.). New Jersey: Prentice-Hall Inc.
- Yamane, T. (1967). *Statistics an Introductory Analysis* (2nd ed.). New York: Harper & Row.

Research on The Use of Dictionaries by International Students
In China Based on The User Perspective
-----Take Some Universities in Guangdong, GuangXi and YunNan
Provinces as Examples^{*}

Huang Yun

Doctoral Candidate, College of Chinese Studies, Huachiew Chalermprakiet University

First Author: 114530661@qq.com

Li Shichu

Professor, College of Chinese Studies, Huachiew Chalermprakiet University

Corresponding Author: 546224432@qq.com

Received: March 1, 2023 Revised: April 24, 2023 Accepted: April 27, 2023

Abstract

This paper studies Chinese overseas students, and examines the attitudes of 358 international students in regarding the user experience of Chinese learning dictionaries by distributing questionnaires, including the number of dictionaries used, commonly used dictionary categories, dictionary use purpose, dictionary use skills, interpretation requirements and so on. By analyzing the current problems of dictionary use in the field of teaching Chinese as a foreign language, such as students' lack of involvement in Chinese dictionaries in learning, less involvement in dictionary categories, single purpose of use, and weak dictionary use skills, it is suggested that the compilation of Chinese dictionaries for foreigners should consider research on users from the demand perspective, acceptance perspective, and communicative perspective, in order to better adapt to users' needs.

Keywords: User Perspective, International Students, Dictionary Use, Investigation and Research, Suggestions

^{*} This article is part of Dr. Huang Yun's graduation thesis "A Case Study of the Interpretation of Modern Chinese Plant Words Centered on Dictionary Users".

基于用户视角的赴华留学生词典使用调查研究 ——以广东、广西、云南部分高校为例**

黄 韵

博士研究生 华侨崇圣大学 中国学学院

First Author: 114530661@qq.com

李仕春

教 授 华侨崇圣大学 中国学学院

Corresponding Author: 546224432@qq.com

文章收到日期: 2023 年 3 月 1 日 修订日期: 2023 年 4 月 24 日 发表回复: 2023 年 4 月 27 日

摘要

本文以汉语留学生为研究对象,通过调查问卷的形式考察了 358 名赴华留学生在汉语学习词典的使用体验上所表现出的态度,包括所用词典数量、常用词典类别、词典使用目的、词典使用技能、释义需求等几个方面。通过分析目前对外汉语教学领域中词典使用存在的学生的学习中汉语词典参与度不够高、词典类别涉及较少、使用目的比较单一、词典使用技能比较薄弱的问题,建议对外汉语词典的编撰应该考虑从需求视角、接受视角、和交际视角对用户进行研究,以期对更好地适应用户需要。

关键词: 用户视角, 留学生, 词典使用, 调查分析, 建议

**本文为黄韵博士毕业论文《以词典用户为中心的现代汉语植物类词释义个案研究》的一部分。

引言

汉语教育发展的必然结果是越来越多的人学汉语，而学生的学习和教师的教学都离不开重要的参考工具——词典。积极型外汉词典最重要的任务就是要帮助词典用户准确地理解和掌握源语言，词典出版者为拓展市场而更应关注使用者的喜好、情感与需要，故“用户中心”的原则最早出现于西方系列学习词典编纂过程。在词典编纂实践研究日渐兴盛的今天，学界对学习词典的比较研究亦逐渐开展起来。

20 世纪下半叶以来，外向型学习词典在商业上取得巨大成功，并且各品牌外向型词典之间竞争激烈，亨利·贝戎 (Xiang, 2016, p.27) 指出外向型学习词典“受到全世界大批词典编纂者和教师的广泛分析和评论，它们不断地得到改进并对所有的词典产生影响。”

随着国外词典用户理论研究的不断展开和推广，中国自上世纪 80、90 年代始也逐步展开词典用户视角研究。章宜华，雍和明 (Zhang, 2010, pp.5-9; Yong, & Peng, 2014, p.81) 提出，从词典角度看，可划分出词典编纂者、词典出版者，词典研究者、词典使用者这四类主要群体；他们互相影响、互相激励，共同推动词典编纂现代化进程。词典编撰者、词典出版机构和词典使用人员构成了词典编纂过程中三个最基本的要素，而词典使用者则起着决定性的作用。如果说，影响 20 世纪上半期及之前词典编纂工作的首要因素，莫过于词典编纂者、词典的出版者、词典研究者，那么，影响 20 世纪后半期词典编纂最重要的因素就是词典使用者，这是因为外向型学习词典的出现产生了变化。外向型学习词典的兴起，不仅给词典编纂带来了新的发展机遇，而且也使词典编撰者面临着前所未有的挑战。

随后，越来越多的学者从不同方面对词典的用户需求和词典使用进行了讨论和实证研究，研究层面不断拓宽和加深，同时出现了关于用户词典使用和词典需求的调查成果。章宜华 (Zhang, 2010, p.5) 对外国留学生的汉语词典认知状况等作了考察；夏立新 (Xia, 2009, pp. 65-69) 采用问卷调查与口头访问相结合的方式考察了当时广州地区就读汉语的外国留学生对外汉语学习词典使用状况，以及读者对于词典开本、尺寸、价位的现实要求；杜焕君 (Du, 2010, p.20) 从教师的角度考察外国留学生汉语学习词典使用状况及词典需求；陈燕妮 (Chen, 2020) 分别对对德国学生和印尼学生的词典使用和认知做了调查。

上述研究，视角基本相同，都是以留学生对词典的使用层面和认知层面为主，也对对外汉语学习词典出版工作提出了一些具体意见。但是对于留学生群体的词典用户真正的需求，挖掘还是不够的。汉语学界虽已关注到这一现象，但是多停留于理论层面上，对于词典的微观层面如词典检索、基本注释、释义方式、例证信息、词语辨析等方面的使用体验和用户需求，论述尚未充分。不论是外向型词典还是内向型词典，都应与词典用户的认知相一致，以适应用户理解的需要。对外汉语词典应该具有丰富的词汇资源、灵活多变的结构形式、方便易用的检索方式以及准确可靠的释义等特性，以期对外汉语词典更好地适应用户需要。

因此，本文探讨的便是一种以词典用户为视角，通过设计问卷对留学生和

汉语教师基本情况以及词典使用情况、基本认知状况和查阅技能、基本注释、错误提示、释义方式、例证信息、同义辨析、文化信息的态度进行了调查,深度剖析用户视角下对外汉语词典需求现状和存在问题,展开赴华留学生对汉语学习词典需求的深入调研,以及从用户需求角度解决如何提高学生使用率、使词典能被留学生所广泛接受,以期今后能为词典编撰提供参考。

研究目的

1. 通过梳理前人的研究成果,在问卷中增加如词典使用引导、多元化释义、释义方式需求、文化介入等内容来考量赴华留学生对汉语词典的使用体验和真实的需求。

2. 通过结合问卷调查的统计结果,分析目前对外汉语教学中词典使用存在的一些问题,来说明词典编纂过程中需考虑并重视用户因素。

3. 通过分析留学生用户对汉语词典关注的方面,希望从不同视角对用户进行研究,以期对外汉语词典能更好地适应词典用户的需要。

研究综述

随着二语习得研究的不断深入,词典这一必要的学习工具越来越受到重视,而用户友好性也就成了考虑词典质量的重要尺度。词典出版者为拓展市场而更关注使用者的情感与需要,故“用户中心”的原则最早体现于西方系列学习词典编纂过程。规范主义和历史主义、描写主义词典的编纂导向均着眼于词典编纂者。而在接受美学的影响下,对词典用户的关注和研究也越来越多。从美国辞书学者克雷伦斯·巴恩哈特在 1960 年发表了针对词典用户信息的需求的调查报告,到维根德建立“词典用户社会学”的构想,再到哈特曼正式提出“用户视角”理论,意味着“词典用户中心论”的词典研究领域正式开启,从而使西方词典编纂由“编者视角”逐步转向“用户视角”,编纂重心也由编者“怎样编”转到读者“怎样接受”,以词典使用者为本的词典编纂理念,已逐步成为国际词典学研究的主流视野之一,词典用户的研究研究亦逐渐深入。

随着国外词典用户理论研究的不断展开和推广,中国也逐步展开了词典用户视角研究。章宜华 (Zhang, 2010, pp. 5-9) 对英语学习词典释义方式做了用户调查研究,并指出释义结构及释义用语影响着用户的理解与运用;章宜华 (Zhang, 2010, p.53) 还综合阐述了词典用户视角和对外汉语词典用户调查,通过对内向型汉语词典和外向型汉语词典释义和国内外学习词典释义进行比较和分析,最终构建对外汉语学习词典多维释义模式。

胡文飞、王娇 (Hu, &Wang, 2016, pp. 97-104) 基于接受美学和涌现理论,从用户认知视角出发,并立足于用户的认知结构和查阅需求,从评价的主体、客体、范式和准则四个维度系统构建了汉英词典多维评价体系。该评价体系的构建完善和促进了汉英词典的理论研究和编纂实践,也推动了整个双语词典批评的发展。

黄群英、章宜华 (Huang, &Zhang, 2018, pp. 90-94) 从用户视角出发探讨了词典释义与词典使用之间的互动关系,并结合市场上的主流词典进行了用户测试,结果表明释义的结构和用词会对用户理解释义和使用被释义词产生重要的影响。

王兴隆、亢世勇(Wang, & Hang, 2021, pp. 132-141) 顺应融媒体辞书的发展趋势, 基于《当代汉语学习词典》及其编纂实践, 论述了融媒体辞书的特征及其与用户融合优化的路径与展望。介绍了《当代汉语学习词典》的融合特征及融合效果, 然后阐述了融媒体汉语学习词典与用户融合优化的实践路径, 最后提出了融媒体汉语学习词典与用户融合优化的研究展望。

曹杰旺、罗思明(Cao, & Luo, 2022, pp. 51-53) 指出词典使用技能教学是词典用户研究的一个重要领域。其研究从认知角度出发, 着重围绕词典使用技能、教学的性质、理据、用户的心理表征、教学内容等问题展开讨论。

由上可知, 词典编纂实践已经开始把注意力转移到对词典用户的分析上。包括需求调查与语言调查, 语言习得机制研究与学习策略运用。但与之对应的词典理论通常缺乏从用户视角进行研究与探索, 词典查阅者实际需求与认知能力往往因不属于词典学的研究范畴而被忽略。仅有少部分词典学家将自己的视野延伸至普通词典用户。词典编纂的“用户视角”一直未得到前人理论研究的更多的重视。

研究方法

1. 本文采用了文献研究法和历时研究法, 同时运用了对比、归纳的分析方法。充分利用各种相关文献与史料, 参考已有的学术成果, 尽可能全面地探究与分析在词典用户研究方面所做的工作以及对中国词典用户研究发展的贡献。

2. 问卷调查法。本文的分析研究是建立在问卷调查数据基础上的。以赴华留学生为主要调研对象, 通过小程序“问卷星”发放问卷共计 400 份, 回收问卷 376 份, 其中有效问卷 358 份, 问卷的回收率和有效性分别是 94% 和 95.21%。通过设计问卷对留学生基本情况以及词典使用情况、基本认知状况和查阅技能、基本注释、错误提示、释义方式、例证信息、同义辨析、文化信息的态度进行了调查, 深度剖析留学生用户视角下对外汉语词典需求现状。

3. 数据采集和分析。问卷分析使用 SPSS26.0 软件, 统计、分析了留学生的词典使用需求和使用行为, 以词典使用调查原则为框架, 以期发现规律, 强化词典使用指导。

研究范围及研究对象

1. 调查的内容主要是留学生对外向型汉语学习词典的选择和需求情况, 涉及市面上普及度最高的《现代汉语词典》、《现代汉语学习词典》、《HSK 汉语水平考试词典》和《现代汉语规范词典》等。为了更加充分地了解留学生使用汉语词典的总体情况, 我们还把两本有影响的内向型汉语词典——《汉英大词典》、《新华词典》以及电子词典也纳入调查范围之内。

2. 中国一直不断扩大和深化国际教育交流合作, 很多留学生赴华的首选是中国一线城市、沿海南部地区或边境省会城市。因笔者在广西高校工作, 常年往返于广东、广西, 所以此次调查对象以广东、广西、云南(如华南理工大学、深圳大学、深圳科技大学、广西大学、广西民族大学、广西师范大学、桂林电子科技大学、桂林理工大学、广西外国语学院、贺州学院、梧州学院、玉林师范学院、云南民族大学、云南师范大学、云南财经大学等十几所高校)

的对外汉语教师和留学生为主。

研究过程

杰拉尔茨明确指出“词典学不是发生在真空中的脱离现实的活动，而是现实世界中的交际行为”。雍和明 (Yong, & Peng, 2014, p.6) 的《词典交际论》对词典学的上述交际特点做出了积极、肯定的回应：“就其本质而言，词典编纂是一个传播和分享知识与信息的过程，而词典学则研究这个过程是如何实现的，以及它是怎样影响词典用户的检索行为和知识结构的”。

章宜华以认知语言学为基础的多维解释理论为基础，提出词典的多维释义涵盖了语词形态、语法、概念结构、句法结构以及语用规则等方面的全面描述。章宜华 (Zhang, 2010, pp. 5-9) 进一步指出，近年来出版的学习型词典，基本是《新华字典》、《现代汉语词典》等词典的删改本，没有真正站在外国学生汉语学习的角度去考虑编撰，包括收字、收词、释义和例证。如果词典不能满足学习者的要求，也不可能达到预期效果。词典要满足用户的需要，必须先了解用户，掌握其学习特点及查阅需求，做好用户视角的研究。

基于雍和明和章宜华先生的理论，本文以外国留学生为主要调研对象，深入剖析外国留学生视角下对汉语词典的需求现状，筛选了来自于 14 个国家的 13 种母语的留学生作为调研对象，共计发放问卷 400 份，回收问卷 376 份，最后回收有效问卷 358 份。其中，无效问卷的剔除原则如下：(1) 删除问卷填写时间不足 1 分钟的问卷；(2) 删除问卷答案完全一致的问卷；(3) 删除答案存在明显错误的问卷等；最后得到有效问卷 358 份，问卷的回收率和有效性分别是 94% 和 95.21%。

问卷分析使用的是 SPSS26.0 数据分析软件。SPSS 是一款集数据录入、整理、分析功能于一身的统计分析软件；具有操作界面友好、输出结果美观等特点。SPSS 以统计理论为基础，结合统计学原理及方法，提供各种统计图例及其他多种可视化图形工具；其统计过程涵盖了一系列常见而成熟的统计方法，在学术研究和实践操作中已被广泛运用。

1. 被调研者基本特征

本研究从性别、年龄、国别和母语语种四个方面描述被调研者基本特征。基本功能包括数据管理、统计分析、因素分析、输出管理等等。结果显示：(1) 从性别占比上看：男性被调研者有 188 人，占比 52.3%，女性被调研者有 170 人，占比 47.5%。被调研者性别占比没有明显差异，问卷数据有效。(2) 从年龄占比上看：受访者主要集中在 20-25 岁（样本量 135 人，占比 37.7%）、25-30 岁（样本量 93 人，占比 26%）的青少年，与目前留学生的年龄占比相吻合，问卷数据可靠性较高。

表 1 被调研者基本特征分析（性别和年龄）

变量	值	频率	百分比
性别	男	188	52.5
	女	170	47.5
年龄	18-20 岁	101	28.2
	20-25 岁	135	37.7
	25-30 岁	93	26.0
	30 岁以上	29	8.1

被调研者国别以及母语语种结果显示：27.4%的留学生来自于泰国，泰语是其主要母语；15.6%的学生来自于韩国，韩语是其母语，而母语为英语的美国留学生、英国留学生占比合计接近 20%。其他国家，语种的也存在一定占比，利于较为均衡地评估不同国家留学生汉语词典使用现状。

表 2 被调研者国别以及母语语种

国别	母语	人数	百分比	国别	母语	人数	百分比
俄罗斯	俄语	22	6.1	墨西哥	西班牙语	7	2.0
法国	法语	10	2.8	日本	日语	32	8.9
菲律宾	菲律宾语	2	0.6	瑞典	瑞典语	4	1.1
韩国	韩语	56	15.6	泰国	泰语	37	10.3
马来西亚	马来语	4	1.1	土耳其	土耳其语	7	2.0
美国	英语	35	19.9	印度尼西亚	印尼语	98	27.4
英国	英语	36		越南	越南语	8	2.2

2. 被调研者的汉语接触时间与汉语学习水平

调研分析发现，留学生接触汉语的时间与汉语学习水平大致成一定的正相关关系。被调研者接触汉语的时间结果显示，115 名留学生接触汉语时间达到 1-3 年，108 名留学生接触汉语有 3-5 年，而接触汉语时间在 1 年及以下以及 5 年及以上的分别由 74 人和 61 人。被调研者留学生的汉语学习等级结果表明，41.6% 的留学生的汉语水平仍处于初级阶段，38.5%的留学生的汉语水平仍处于中级阶段，仅有 19.8%的留学生的汉语水平仍处于高级阶段，总体上看，被调研者的汉语学习水平以中低级为主。结合被调研者的汉语接触时间与汉语学习水平卡方检验结果可以看出，接触汉语时间越短汉语学习等级为初级的占比越高，相反的，接触汉语时间越长汉语学习等级为高级的占比越高。

表 3 被调研者的汉语接触时间与汉语学习水平

学习汉语时长		汉语学习等级		
		初级	中级	高级
接触汉语的时间	1 年及以下	49 (32.9%)	17 (12.3%)	8 (11.3%)
	1-3 年	34 (22.8%)	62 (44.9%)	19 (26.8%)
	3-5 年	39 (26.2%)	40 (29.0%)	29 (40.8%)
	5 年及以上	27 (18.1%)	19 (13.8%)	15 (21.1%)

3. 不同等级的学生拥有词典的情况

不同汉语学习水平的留学生拥有的汉语词典的数量存在一定差异，对于初级留学生而言，由于接触汉语的时间相对较短，以学拼音，识汉字为主，一般先从学习发音，笔画和偏旁部首开始，对各个词语的释义需求相对低于其他水平的留学生，因此，他们的词典水平多以一个为主，随着他们学习汉字、生词、成语、习惯表达，甚至词背后的文化内涵的层层理解，他们对汉语词典的需求也不断增加，其拥有的词典数量也称递增趋势。

表 4 不同等级的学生拥有词典的情况

		拥有汉语词典的数量					所拥有的词典类型
		0 本	1 本	2 本	3 本及以上		
汉语学习等级	初级	人数	36	48	30	35	新华词典；电子词典；
		比例	24.2%	32.2%	20.1%	23.5%	
	中级	人数	34	66	25	13	现代汉语词典；新华词典；汉泰词典汉韩词典；汉语成语词典
		比例	24.6%	47.8%	18.1%	9.4%	
	高级	人数	0	24	27	20	现代汉语词典；现代汉语规范词典；新华词典
		比例	0.0%	33.8%	38.0%	28.2%	

4. 留学生学习汉语动机和拥有词典名称

留学生学习汉语的目的具有多重性，一般认为，留学生的学习动机预期对词典的选择具有一定关联关系，调研结果显示，留学学习需要是留学生学习汉语最重要的一个动机 (221 人，占比 26.1%)。其次，19.7% 的被调研者表示是因为喜欢汉语所以对其进行深化学习研究。此外，也有部分留学生是因为工作需要 (28.4%); 方便交流 (17.5%); 提升技能 (14.5%) 等原因学习汉语。并且得到留学生学习汉语动机和拥有词典名称的卡方检验结果显示，留学生学习汉语动机和拥有词典名称之间不存在明显的差异性。数据结果挑选了每一学习动机后排名前 5 的汉语词典选择，不同动机下，汉语词典差异较小。其中，新华词

典；现代汉语词典；汉英大词典等均是各个留学生的重要选择。

表 5 留学生学习汉语动机和拥有词典名称

		人数	百分比	拥有词典名称（前五名）
学习汉语 的原因	喜欢汉语	167	19.7%	新华词典；现代汉语词典；汉英大词典；现代汉语规范词典；电子词典
	留学学习需要	221	26.1%	新华词典；现代汉语词典；电子词典；汉英大词典；日韩词典
	工作需要	156	18.4%	现代汉语词典；新华词典；汉英大词典；日韩词典；电子词典
	方便交流	148	17.5%	现代汉语词典；汉英大词典；新华词典；电子词典；精选英汉汉英词典
	提升技能	123	14.5%	现代汉语词典；电子词典；日韩词典；汉英大词典；新华词典
	其他	32	3.8%	现代汉语词典；电子词典；汉英大词典；汉语成语词典；精选英汉汉英词典
总计		847	100.0%	

基于此，得到留学生拥有词典的种类调查结果显示，新华词典（11.7%）；现代汉语词典（14.9%）；汉英大词典（11.2%）；电子词典（金山词霸、有道词典、文曲星、快译通、好易通等）（10.7%）是四种广受留学生偏好的词典类型。

表 6 被调研者拥有词典名称类型

		响 应		个案百分比
		个案数	百分比	
字典名称	新华词典	73	11.7%	24.2%
	现代汉语词典	93	14.9%	30.8%
	现代汉语规范词典	61	9.8%	20.2%
	现代汉语学习词典	37	5.9%	12.3%
	汉英大词典	70	11.2%	23.2%
	汉语成语词典	8	1.3%	2.6%
	四角号码词典	24	3.8%	7.9%
	精选英汉汉英词典	51	8.2%	16.9%
	汉泰词典	36	5.8%	11.9%
	日韩词典	56	9.0%	18.5%

表 6 被调研者拥有词典名称类型（续）

	响 应		个案百分比
	个案数	百分比	
电子词典（金山词霸、有道词典、文曲星、快译通、好易通等）	67	10.7%	22.2%
其他	49	7.8%	16.2%
总计	625	100.0%	207.0%

为了进一步弄清留学生实际学习中使用电子词典和纸质词典的相对比例，本文进行了现状调研，结果显示：57.5%的留学生倾向于选择电子词典，其认为电子词典具有携带方便（22.0%）；界面友好（10.5%）；易查易懂（28.6%）；内容和纸质词典差不多（24.6%）等有点，42.5% 的留学生倾向于选择纸质词典，其认为纸质词典具有老牌纸质词典更权威（23.4%）；释义全面（27.4%）；例证丰富（25%）；用法和搭配讲解清楚（24.2%）等有点，总体看来，倾向于选择电子词典的比重有所增加。

表 7 留学生实际学习中使用电子词典和纸质词典

类型	频率	百分比	原因
纸质词典	152	42.5	老牌纸质词典更权威 (23.4%); 释义全面 (27.4%); 例证丰富 (25%); 用法和搭配讲解清楚 (24.2%)
电子词典	206	57.5	携带方便 (22.0%); 界面友好 (10.5%); 易查易懂 (28.6%); 内容和纸质词典差不多 (24.6%)

5. 留学生使用词典的偏好和原因

不同的留学生偏好的词典类型具有差异性，本文认为词典偏好类型主要包括汉-汉词典和汉-本族语词典两类，其中，偏好汉-本族语词典的占比高于偏好汉-汉词典的占比（59.2% > 40.8%）。究其原因发现。35.5% 的留学生认为汉-本族语词典容易结合实际，方便理解，34.9% 的留学生认为汉-本族语更易理解并掌握，由于本族语言的优势加深了留学生对中文词汇的理解。当然，偏爱汉-汉词典的留学生则认为汉-汉词典释义详尽，例句丰富（36.6%）。

表 8 留学生使用词典的偏好和原因

喜爱的词典	人数	百分比	原因	人数	百分比
汉-汉词典	146	40.8	汉-汉词典释义详尽， 例句丰富	131	36.6
			汉-本族语词典解释不全面	32	8.9
			汉-汉词典词汇量丰富， 利于学习新词汇	104	29.1
			汉-汉词典有助于培养语感	91	25.4
汉-本族语词典	212	59.2	汉-汉词典难查难懂	106	29.6
			汉-本族语更易理解并掌握	125	34.9
			汉-本族语词典容易结合 实际，方便理解	127	35.5

6. 影响留学生选购词典的因素

本文认为影响留学生选购词典的因素主要从总体特征因素；词典规模；价格因素；评价来源四个方面对其加以阐述，调研结果显示：(1) 留学生选购词典的重要考量之一是词典的词汇量是否适中 (140 人，占比 39.1%)，其次，词典的便携性也是重要的考量因素之一 (92 人，占比 38.3%)；再之，词典的消费者评价和词典的价格便宜也对消费者的词典选购具有一定影响。(2) 从词典规模上看，袖珍型的词典设计具有很强的偏好，137 名留学生表示倾向于选择袖珍型的词典，其认为袖珍型的词典在不影响效果的前提下，随身携带，随时查阅不清楚的中文词汇，着重体现了袖珍型词典的便捷性，其次，29.9% 的留学生选择长条型词典，其认为符合常规查阅模式。而选择 16 开的留学生占比最低，仅占比 10.3%，主要源于携带不便导致的。(3) 从词典价格上看，用户选购词典的理想价位是 100-200 元 (138 人，占比 38.5%)，甚至在 50-100 元 (113 人，占比 31.6%)。对于留学生而言，其没有足够的经济来源，其价格支付能力受限，因此，希望汉语词典的价格设定在自己可接受范围内。(4) 从词典评价来源上看，32.7% 的留学生凭自己喜好选购词典，毕竟自己喜欢是进一步加深学习的基础；其次，教师推荐和消费者评价也起到一定促进作用。

表 9 影响留学生选购词典的因素

		频率	百分比	有效百分比	累积百分比
总体特征因素	词典词汇量适中	140	39.1	39.1	39.1
	词典价格便宜	50	14.0	14.0	53.1
	消费者评价高	76	21.2	21.2	74.3
	词典方便携带	92	25.7	25.7	100.0

表 9 影响留学生选购词典的因素（续）

		频率	百分比	有效百分比	累积百分比
词典 规模	袖珍型	137	38.3	38.3	38.3
	长条型	107	29.9	29.9	68.2
	32 开	77	21.5	21.5	89.7
	16 开	37	10.3	10.3	100.0
价格 因素	50 元及以下	41	11.5	11.5	11.5
	50-100 元	113	31.6	31.6	43.0
	100-200 元	138	38.5	38.5	81.6
	200 元以上	66	18.4	18.4	100.0
评价 来源	教师推荐	98	27.4	27.4	27.4
	广告宣传	54	15.1	15.1	42.5
	自我喜好	117	32.7	32.7	75.1
	消费者评价	89	24.9	24.9	100.0

7. 留学生对汉语词典各种检字法的需求

目前，词典检字法的方法有很多，主要涉及部首法、音序法、笔画法、义序法等，而音序法检索是最重要的一种检索方法，受到了留学生的广泛青睐。其次，部首法也是重要的检索方法之一，调查数据结果显示：47 名 (13.1%) 调研者表示不清楚自己对各种汉语词典检字法的偏好，28.5%的留学生表示倾向于使用音序法，28.2%的留学生倾向于选择部首法，有 15.1%的留学生倾向于选择笔画法和义序法。通过留学生对汉语词典各种检字法的要求与汉语学习水平做交叉分析结结果显示，汉语学习水平与汉语词典各种检字法的要求具有一定差异性，具体看来：初级的汉语学习水平者，持不清楚态度的占比要明显高于中高级汉语学习水平者的占比。对于初中级能力的留学生而言，倾向于部首法、音序法；而对于高级的留学生而言，各种检索方法的选择较为多元化。

表 10 留学生对汉语词典各种检字法的要求

汉语级别			词典检字法要求				
			不清楚	部首法	音序法	笔画法	义序法
汉语学习等级	初级	人数	35	42	41	19	12
		比例	23.5%	28.2%	27.5%	12.8%	8.1%
	中级	人数	6	44	39	20	29
		比例	4.3%	31.9%	28.3%	14.5%	21.0%
	高级	人数	6	15	22	15	13
		比例	8.5%	21.1%	31.0%	21.1%	18.3%

8. 留学生对汉语词典释义方式的要求

首先，通过使用 SPSS 26.0 数据分析软件，对留学生对汉语词典释义方式的要求进行描述性统计，结果显示，33.5% 的被调研者倾向于选择提供汉语-本国语释义的译文或者提供汉语-本国语对等词。其认为本国语言的优势能加深其对汉语的转化理解。通过留学生对汉语词典释义方式的要求与汉语学习水平做卡方检验结果显示：对于初级的留学生而言，更倾向于选择选择提供汉语-本国语释义的译文或者提供汉语-本国语对等词，而对于中高级的留学生而言，他们对于汉语词典释义方式的要求并不高，这与他们的汉语学习水平相契合。从使用者角度进行的阐释研究告诉我们，对于不同汉语层次的留学生，阐释方法应该有所差异。对于初级水平的留学生来说，母语是他们了解汉语的主要辅助方式，因此释义中应该采用双语解释，而对于高级水平的留学生来说，汉语单语释义有助于他们学习地道的汉语。但这并不是说，内向型汉语单语词典就适应他们的需要。

表 11 留学生对汉语词典释义方式的要求

释义形式	等级	人数	百分比	总人数	总百分比
只提供汉语释义	初级	12	25.00%	48	13.4
	中级	15	31.30%		
	高级	21	43.80%		
只提供本国语对等词	初级	24	34.30%	70	19.6
	中级	26	37.10%		
	高级	20	28.60%		
提供汉语-本国语释义的译文	初级	48	40.00%	120	33.5
	中级	51	42.50%		
	高级	21	17.50%		
提供汉语-本国语对等词	初级	65	54.20%	120	33.5

其次，留学生对汉语词典释义内容的要求结果显示，词语的意义、概念及知识范畴、词语的渊源和发展、词语的搭配和用法均是汉语词典需要重点考量的方面，其中词语的释义 (30.4%) 占比最高。

表 12 对汉语词典释义内容的要求

释义要求	频率响应		个案百分比
	个案数	百分比	
对汉语词典释义内容的要求	词语的意义	193	30.4%
	概念及知识范畴	165	26.0%
	词语的渊源和发展	101	15.9%
	词语的搭配和用法	176	27.7%
总计	635	100.0%	186.2%

词典的释义描写是对于词汇语言意义的综合。认证语言学的多维释义理论告诉我们，作为一个复杂的认知知识体系，意义表征综合了语言认知的各种形象化图示，语法形式（比如语音，形态，句法等）则为语言运用中的语义投射，保障了句法结构和句法功能的正确使用。

9. 留学生对汉语词典例证现状与需求分析

本题主要从留学生对汉语词典提供例证的态度和留学生对汉语词典提供例证的作用的认识两个方面，解释留学生对汉语词典例证的需求。结果表明，33%的留学生认为汉语词典提供例证是非常有必要的，33.5% 的留学生认为汉语词典提供例证是有必要的，仅有 7.3% 的留学生认为必要性较低。这是因为 36.9% 的留学生认为汉语词典提供例证对于更好的理解汉语文化能够提供较大帮助，26.8%的留学生认为汉语词典提供例证对于更好的理解汉语文化能够提供很大的帮助。总体上看，大部分留学生认为汉语词典提供例证有其必要性和可行性。

表 13 留学生对汉语词提供例证的需求

汉语词典提供例证的态度			汉语词典提供例证的作用认识		
态度	人数	百分比	态度	人数	百分比
非常有必要	118	33.0	能够提供很大帮助	96	26.8
有一定必要	120	33.5	能够提供较大帮助	132	36.9
有一定必要	94	26.3	帮助较小	109	30.4
没有必要	26	7.3	没有帮助	21	5.9

10. 留学生寻求同义词辨析的途径及对词典同义词辨析的态度

表 14 留学生寻求同义辨析的途径及态度

留学生对词典同义辨析的态度			留学生寻求同义辨析的途径		
态度	人数	百分比	态度	人数	百分比
非常有必要	102	28.5	查阅词典	135	37.7
有一定必要	129	36.0	请教老师或同学	98	27.4
有一定必要	68	19.0	网络查询	76	21.2
没有必要	59	16.5	查阅书籍	49	13.7

留学生对词典同义辨析的态度结果表明，36% 的留学生认为汉语词典提供同义辨析是非常有必要的，28.5% 留学生对词典提供同义辨析的态度是有必要的，仅有 16.5% 的留学生认为必要性较低。总体上看，大部分留学生认为汉语词典提供同义词辨析有其必要性和可行性。其次，留学生寻求同义辨析的途径结果显示，37.7% 的被调研者主要通过查阅词典的方式寻找答案，当然也有 27.4% 和 21.2% 的留学生选择请教老师或同学；网络查询获取同义词辨析的答案。

研究结果

1. 词典用户的使用和需求现状调查问卷分析

通过对来自不同国家和地区的 358 名留学生进行问卷调查和分析,深入了解他们在学习过程中对词典的态度，以及留学生用户拥有和使用词典的情况等，我们可以发现：

(1) 大多数对学生认为, 汉语词典对留学生的学习大有裨益。但另一方面, 无论是老师还是学生,都忽略了对学生词典查阅技巧的训练,对于如何引导学生使用词典还有待加强。

(2) 留学生在选择词典时主要考虑的是易用性，不一定需要太多的词汇量，而是要有详细的释义、丰富的例句和实用的语法注释。对于价格和携带方便的问题,相对于词典释义人们关注的并不多,但在内容不变的情况下,他们会倾向于方便携带的词典。

(3) 对于词典的释义模式的问题, 学生和教师认可度最高的是对双解释义的方式,认可度最低的是只提供外语对等词的外汉双语词典,汉语单语词典居中。大部分教师都高度重视例证的作用，学生和教师对句法搭配结构、语法标注、用法解释、惯用语表达、语用文化信息和同义辨析信息等多元化释义方式都有很强的要求。

相对于内向型词典，对外汉语词典主要是为非中文为母语的汉语学生服务的，需要考虑第二语言学习的特征。作为积极性语言活动，二语学习涉及语言认知，词汇习得和学习策略的应用等诸多问题。如果以对二语习得提供有效的帮助为目的，就必须先了解调查用户对释义的各种需求，以及他们对释义内容和形式的期待。归根结底，所有词典都是受到读者词汇需求的激发而编写的，并以之为评判的标准。如果不考虑到各种读者在各种场合中可能的需求，任何词典的设计都是不现实的。总的来说，用户对汉语词典的各种需求是客观存在的，

而且会越来越强烈。但另一方面，现有的对外汉语词典无论是在编纂质量还是用户匹配度方面都还尚有可提升的空间。

2. 词典用户存在的问题

无论社会发展至哪个阶段，词典都是为适应社会文化需要，尤其是面向教学之需而编纂的。词典的价值在使用中得以发挥，词典脱离了用户就毫无价值可言。词典使用要求用户具有词典知识和词典使用意识。根据上述调查和分析，目前在用户中普遍存在的词典使用问题是：

(1) 有关词典基本常识的缺乏。许多使用者对于词典究竟为何物并无明确的概念，对于词典的种类，哪种词典应具备哪些功能以及哪些问题应在哪种词典上解决等也不十分清楚。在词典发展史中，词典具有按词性划分等诸多分类方式；按照内容分类等等。但这几种分类方法均无法适应不同要求读者对分类的要求程度与范围。

随着社会信息化的深入进行，人们对词典的要求也越来越高了。词典应既能解答使用者的种种问题，并且还应该能够使学习者在运用中加深对它的认识。词典应该是一个提供给读者在特定领域中解决问题的有效指南，而不是简单地存储或检索语言符号的机器。因此词典应该具有“学习”的作用，必须含有知识和技能方面的信息，也要有问题解决的战略和技术。词典在帮助学习者建立概念体系、提高语言能力等方面起着重要作用。对学习者的而言，词典是他们获取知识和运用知识的工具。

(2) 对于词典的使用没有一个整体的认识，普通用户仅知可从词典中获得语词含义及读音；而关于词典中提供的如语法、语用、语体、词源及其他功能，用户通常是不了解和不清楚的，以致于在二语学习过程中遇到困惑时没有第一时间通过查词典来解决问题。有些人甚至认为词典只是一种工具书，只要能查字典就行。由此导致用户对于词典功能的认识产生错误，还影响了词典自身的使用可靠性与实用性。另外，由于人们对于词典功能认识不足，导致了目前一些词典功能设置上存在着许多缺陷。从而提高词典功能应用的层次与质量，要加大该领域的研发力度，使其能较好的满足大多数用户的需求。

(3) 由于用户不懂词典内部结构，特别是对于某些用非常规方法排列的词典，对其结构摸不清楚，以致于无法检索，导致其无法有效地得到相关词典信息。目前国内大多数词典都没有实现网络式索引功能，这极大地限制了人们使用这些词典进行文献检索的效率。词典所用符号，术语、缩略语不够标准，不够一致，且难度较大，用户望而生畏，对它所表达的含义缺乏积极的认识兴趣。在实际工作中，用户往往只凭自己的经验和直觉来选择词典。有的用户甚至为此拒绝接受任何一本词典。

(4) 用户常常忽略了“凡例，导言，用法说明”这样一个项目在词典前信息阅读中的重要作用。在实际工作中，用户往往只凭自己的经验和直觉来选择词典。使用者有词典，但从未读过体例、用法说明之类资料并不少见。上述涉及词典使用方面的若干问题，均为词典使用意识淡薄的反映。因此，应加强用户对于词典知识及格式的理解，加强对这方面知识的普及是非常必要的。

讨论

本文以“词典用户”作为研究对象，围绕用户的需求和研究视角展开探讨，既是对词典用户研究的一个延伸，也在一定程度上弥补了现有研究的不足，同时也希望能为今后的词典用户调研和词典编撰提供参考。

调查结果显示，目前普遍存在的词典使用问题主要有四点：一是由于缺乏查阅技巧和对词典知识的了解和实用技能的训练，在使用过程中，留学生没有充分利用词典信息；二是对于词典的使用没有一个整体的认识，导致对于纸质词典，留学生们更倾向于使用电子辞典；三是对于词典的释义方式和信息项问题，留学生们对汉外双解释义的方式认可度最高，对只提供外语对等词的外汉双语词典认可度最低，汉语单语词典居中；四是大部分学生对例证、句法结构、搭配结构、用法说明、惯用表达，以及语用文化信息和同义辨析信息等都有比较强的需求，这也是词典用户的关键性需求。站在词典用户的角度看，要考虑词典的编撰对象是谁，用户的需求是什么，其知识结构如何等等。由此，建议从需求视角、接受视角和交际视角对词典用户进行研究，以期对外汉语词典能更好地适应留学生词典用户的需要。

1. 用户需求视角

词典的作用是解疑释惑，是人们在工作和学习中为求解语言问题查阅用的，而不是用来通读和欣赏的。因此词典的服务对象常被称之为用户 (user)，而不是习惯上所说的读者 (reader)。

在词典设计和编纂工作中，用户是最核心的。词典收录哪些词语，以何种方式进行释义，提供哪些语料和例证等等，都要把满足用户需要作为首要任务。然而，我国传统的词典编撰一直以编者为中心，用户群体的类型概念在词典编纂者的心目中比较模糊。这一现状，给词典编撰带来了全新的要求：如何从用户的实际需求出发，决定词典目的？如何从不同侧面反映出用户在词典使用过程中的种种状况及其相互关系等，使得其适用性更加宽泛？

传统辞书编纂和研究更多关注词典编纂的本体，强调收词立目，释义的精准性，释义模式的科学性以及例句等辞书内部微观设计的原则性，而在融媒体占据绝对话语权之时，传统词典本体的研究，显然已无法满足融媒词典的研究发展与需求。解海江和章黎平 (Xie, & Zhang, 2010, pp. 27-41) 在穷尽国外词典编纂理论的基础上，归纳出词典编写理念的第二次转向：一是从规定主义到描写主义；后由描写主义转向以读者为中心的实用主义、由体现编者意志转向以读者为主体、充分考虑学习者的需求等。

2. 用户接受视角

词典释义应准确，简明，通俗易懂。第一，掌握自然语言认知原理，摆正语言单位间种种复杂关系；其次，要开展用户视角下的调研与考察，将释义内容与释义方式基于使用者接受视野与期望视野。理解与阐释是两个不同概念，前者主要体现于词义本身，后者则表现为人们如何从语义角度来解释词语。接受视野是一个人具有的语言经验或者是先备知识的构成和范畴，期望视野是指人为了补偿自身知识的不足、拓展接受视野预期获得知识的内容与范围。词典释义是一个不断从已有信息中学习新知识并将之运用于实践的过程。使用者所获得的语言经验愈丰富，接受词典知识越多，因而其期待视野就越宽。

由此引发出一个非常有意义的课题，怎样才能较完整，确切地了解语文词典词目的语言含义？词典是用什么材料编写而成的，它能不能像字典那样解释词义和说明用法？是通过丰富例证加上特别设计设定百科词条即可？答案是否定的。在释义过程中必须结合语境进行推理论证才能够得出正确结论，这是辞书编纂工作中的基本原则。例如《柯林斯》、《朗曼》、《钱伯斯》等大型国外词典不厌其烦的举例、分析义项，将功夫用在补充信息结构上，使释义得到扩大，加深和提高。词典应向读者展示的不只是语词字面含义，也包含语词后面的历史意义、文化与语用意义，特别展示了两种文化之间的区别与关联，达到文化的真正意义上的双向融通。

3. 用户交际视角

雍和明 (Yong, & Peng, 2014) 《交际词典学》以分析传统的“词典工具论”和“词典语篇论”为前提，提出了“词典交际论”的理念。它认为词典是编者与用户的交际系统，所以词典的编纂与释义“既要涉及语言自身，又要涉及到其他人文，信息，社会心理等多个学科与领域。”

词典交际理论认为词典是编者和用户互动的信息交流及传输系统。在此意义上，词典交际可分为释义交际、语用交际和语境交际三类。词典编纂过程就是对这些言语行为进行加工处理的过程。通俗来说就是词典编者、词典与词典用户组成语言交际的发起人 (Addresser)、信息 (Message) 和接收人 (Addressee)，也就是词典编者借助词典媒介，向词典使用者传达某种语言知识信息，由此形成了视词典的交际框架或者交际模式。词典交际模式与传统词典编纂模式存在差异。传统的模式主要由词典编者主导，词典功能设计、语料的搜集和词典信息的供给，均围绕编者意愿展开；此外，词典使用者对词典的使用具有一定程度上的主观性，即词典使用者可以根据自己的理解来决定是否阅读词典。而且交际要求交际双方的相互作用，所以，交际模式强调词典用户对词典知识信息传递的首要影响，将用户置于词典编纂或者交际的整体框架中进行考量；它是指词典用户的查字典需要和查字典习惯、所查之认知心理过程均成了词典设计与编纂中不得不考虑之要素。

与已有研究成果相比，本文呈现出来的见解同中有异。从共同点来看，基于接受美学“用户视角”理论的影响下，学界对词典用户的研究逐渐深入。研究面也由最初对用户检索需要的单一了解，拓宽至对用户类型、检索行为、词典意识、检索技巧培训以及对词典设计中用户友好特征等全方位的研究。与前人研究不同的是，现有研究多集中于留学生和汉语教师的词典使用情况、基本认知状况、使用态度和查阅技能，从本次调研通过设计问卷，重点考察了汉语学习者对词典的微观层面如基本注释、错误提示、释义方式、例证信息、同义辨析、文化信息的态度等，并进行了细致的分析。对外汉语词典的释义是为非本族语用户学习汉语服务的，二语学习则属积极性语言活动范畴，涵盖了语言认知、词汇习得以及学习策略运用。从调查结果可以得知，词典应从二语习得角度去思考词典中的释义、考察使用者在释义方面的种种需求及使用者所期望的释义内容与释义模式。

独创性和知识体系

本文以汉语留学生为研究对象，通过设计调查问卷，考察了留学生在汉语学习词典的使用体验上所表现出的态度，包括所用词典数量、常用词典类别、词典使用目的、词典使用技能、释义需求等几个方面。调查结果显示，学生在学习汉语词典参与度不够高，词典类别涉及较少，使用目的比较单一，词典使用技能比较薄弱。通过分析目前对外汉语教学领域里词典使用存在的一些问题，建议对外汉语词典的编撰应该考虑从需求视角、接受视角、和交际视角对用户进行研究，以期对更好地适应用户需要。

结合对外汉语教学实际来看，语言学在语言教学中的作用主要表现在宏观层面上，如教学思想方针、教学原则方法论等；而词典理论和实践对于语言教学的作用主要是通过词典协助语言教学完成的，更多地表现为具体的教学内容，教学方法、教学手段等微观层面上。词典编纂是一种创造性劳动，它不仅为语言学家提供了丰富而宝贵的语料资源，而且还有助于提高教师的教学水平和学生的综合能力。这说明语言学与词典学在语言教学中的作用是相辅相成的，词典能够让语言教学内容更加丰富、更具体化、更加客观实际。因此，将词典学和汉语教学有机融合在一起，能促使词典编者更切合实际地思考语言教学所需，强化用户意识。

建议

本文针对学习者需求分析的问卷调查部分，虽在涉及专业术语的地方举例，并给出了英语的翻译。但仍存在语言表述偏专业化的问题，可能会影响被试回答及问卷的效度。此外，问卷中未设置开放性问题的项目，也可能遗漏一些学生认为重要的语用项目，希望今后还能更进一步地进行研究。

词典编纂的过程就是一个不断地满足用户需求并满足其需求的动态发展过程，因而只有把这种需求作为一种系统来看待才能更全面地认识和把握词典编纂。对于纸质词典，留学生在日常学习中更倾向于使用电子辞典。数字化融媒体媒体的崛起，给辞书带来飞跃式发展良机。融媒辞书的主要特征是“跨界关联”，更需要整合不同媒介，整合编纂者和用户，整合辞书和相关资源；尤其是手机词典和融媒体词典的快速普及，使得辞书的发展进入到一个前所未有的转型期(Wang, & Hang, 2021)。未来，辞书编撰者们可以准确把脉市场动向、洞察用户需求，将多模态元素和词典设计编纂有机结合，有利于词典信息从单模态向多模态转化。

References

- Cao, J. W., & Luo, S. M. (2022, May). The Reason and Content of Dictionary Use Skills Teaching. **Foreign Language Research**, 5(3), 51-53.
- Chen, Y. N. (2020, November). **Research and Research on the Demand of Chinese Learning Dictionary for Indonesian International Students**. Guangxi: Guangxi University.
- Du, H. J. (2010, September). Survey on the User Needs of the Chinese as a Foreign Language Dictionary. **Journal of Guangdong University of Foreign Studies**, 21(5), 20-23.
- Huang, Q. Y., & Zhang, Y. H. (2018, May). Discussion on the Interaction Between Dictionary Definition and Dictionary Users. **Journal of Guangdong University of Foreign Studies**, 19(3), 90-94.
- Hu, W. F., & Wang, J. (2016, February). Construction of Multi-dimensional Evaluation System of Chinese-English Dictionary Under User Cognitive Perspective. **The English Studies**, 8(2), 97-104.
- Wang, X.L., & Hang, S.Y. (2021, April). Take "Contemporary Chinese Learning Dictionary" as An Example. **Language Application**, 10(4), 132-141 .
- Xie. H.J., & Zhang. L.P. (2010, June). A Second Turn in The Concept of Lexicography. **Study of Dictionaries**, 15(6), 27-41.
- Xia, L.X. (2009, January). Publication and User Survey of Dictionaries for Learning Chinese as a Foreign Language. **Publishing Science**, 17(1), 65-69.
- Yong, H. M., & Peng. J. (2014). **Communicative Lexicography (A Dictionary Research Library)**. Shanghai: Shanghai Dictionary Publishing House.
- Zhang, Y. H. (2010, April). A Comparative Study of Inward-looking General Dictionaries and Outward-looking Learning Dictionaries - A Discussion of The Problems of Foreign Chinese Dictionaries and Their Blue-print Dictionaries. **Journal of Guangdong University of Foreign Studies**, 21(5), 5-9.

Mapping Local Students' Proficiency to CEFR Standard and the Investigation on Coursework's Impacts from Students' Perspectives

Shin Fuangfungsuk

English Language Programme, Faculty of Humanities and Social Sciences
Thepsatri Rajabhat University

First Author: shin.f@lawasri.tru.ac.th

Jitraporn Ngamnet and Chiraphan Misiri

English Language Programme, Faculty of Humanities and Social Sciences
Thepsatri Rajabhat University

Corresponding Author: jitraporn.n@lawasri.tru.ac.th, finn4889@gmail.com

Received: February 8, 2024 Revised: February 29, 2024 Accepted: March 29, 2024

Abstract

This research article explores level of English language proficiency of English as a Foreign Language (EFL) students in Thailand. The intact group represents the Thai students from a public university located in central Thailand. The objectives of this study are to assess the level of English proficiency of students and to investigate of courses enrolled by students play a crucial role in mastering their English language proficiency from students' perspective. Instruments used are the redesigned mock TOEIC test administered to 129 students majoring in English. Apart from the test, the semi-structure interviews were conducted with 8 participants from four different years of study. For data analysis, descriptive statistics is employed to explain findings on students' proficiency in English language in comparison to Common European Framework of Reference (CEFR). This study is deemed to be a showcase of local students at a public university in Thailand where the institution is limited to conduct admission test besides the placement test, which extremely influence to learning and teaching of English language. The limitations and suggestions are presented at the latter part for future researcher and further improvement.

Keywords: Language Proficiency, CEFR, TOEIC, Investigation

การเปรียบเทียบผลการทดสอบวัดความสามารถของผู้เรียนในท้องถิ่นกับ มาตรฐาน CEFR และการศึกษาผลกระทบของรายวิชาจากมุมมองของผู้เรียน

ชิน เฟื่องฟุ้งสุข

สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

First Author: shin.f@lawasri.tru.ac.th

จิตรพร งามเนตร และ จิรพันธ์ มีศิริ

สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Corresponding Author: jitraporn.n@lawasri.tru.ac.th, finn4889@gmail.com

ได้รับบทความ: 8 กุมภาพันธ์ 2567 ปรับปรุงแก้ไข: 29 กุมภาพันธ์ 2567 ตอรับตีพิมพ์: 29 มีนาคม 2567

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ศึกษาระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษของผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยคือผู้เรียนภาษาอังกฤษชาวไทยจากมหาวิทยาลัยของรัฐแห่งหนึ่งที่ตั้งอยู่ในภาคกลางของประเทศ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษของผู้เรียน และเพื่อตรวจสอบว่ารายวิชาที่ผู้เรียนศึกษามีผลต่อการเรียนรู้ซึ่งสะท้อนผ่านคะแนนสอบมาตรฐานภาษาอังกฤษจากมุมมองของผู้เรียน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วยแบบทดสอบเสมือนจริง (Mock TOEIC) โดยจัดการสอบแก่ผู้เรียนจำนวน 129 คน จากนั้นมีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างกับผู้เข้าร่วม 8 คนซึ่งเป็นผู้เรียนจากสี่ชั้นปีการศึกษา การวิเคราะห์เชิงปริมาณประกอบด้วยการใช้สถิติเชิงพรรณนาในการอธิบายผลการสอบวัดระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษของผู้เรียน การศึกษานี้เป็นผลการแสดงระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษของผู้เรียนในมหาวิทยาลัยท้องถิ่นของรัฐในประเทศไทยที่สถาบันมีข้อจำกัดในการรับนักศึกษาใหม่เข้าเรียนด้วยวิธีการทดสอบ ซึ่งนับว่าส่งผลและมีอิทธิพลอย่างมากต่อการจัดการเรียนรู้และการสอนภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ในบทความยังได้นำเสนอข้อจำกัดและข้อเสนอแนะสำหรับผู้วิจัยในอนาคตเพื่อการพัฒนาปรับปรุงอีกด้วย

คำสำคัญ: ความสามารถทางภาษา, ซีอีเอฟอาร์, โทอิก, การศึกษาผลกระทบ

Introduction

English education in many countries especially in the country which use English as a foreign language is an indicator in growth and development in education, economy, society, and culture. Thailand is placed upon the outer group of English language users asides native speakers circle, followed by the inner group of English language users who use English as a second official language (ESL). This underpins the significance role of English language as an international language entailing education industry in the direction to which growth and development is undertaken.

Regardless of the limited opportunities for the university to recruit new students, it is also the institute's responsibility to ensure that their potential graduates are highly qualified in both academic and non-academic skills. In the context of local university recruitment of intake students, this involves conducting interviews and utilising portfolio admissions. Various programmes aim to attract students by either creating their own admission tests or using standardised tests to assess the suitability of prospective students. The primary objective of the university is to fulfill its missions, which include ensuring that non-English major students reach a B1 Common European Framework of Reference (CEFR) level and English major students attain a B2 CEFR level. This applies to students pursuing both Bachelor of Arts and Bachelor of Education degrees. It is important to note that determining the appropriate level of language proficiency for students at the start of the recruitment process may be challenging for the university. However, the university remains accountable for helping students achieve the desired Common European Framework of Reference (CEFR) level. In practice, students are required to enroll in various courses throughout their academic journey in accordance with the programme's requirements.

Thai EFL learners recognise the significance of mastering their English language abilities by actively incorporating it into their everyday routines. Nevertheless, students face constraints and challenges that hinder their exposure to the English language. The practical application of English in real-life situations is often confined to the classroom or restricted to formal educational settings only.

Context of regional universities in Thailand.

Due to the fact that there are several state universities in Thailand serving educational services in different groups of students, the intake students' admission is varied upon circumstances, competitive environment among the prospective students. The highest tier encompasses universities that excel in providing academic services and possess remarkable intellectual attributes. The second tier comprises regional universities, where

the competitive environment is relatively less intense. Lastly, the third tier consists of private universities, which are not highly competitive in intake admission. Nevertheless, there are inconsistencies between the admission system's nature, student experiences, and the objectives set by the Ministry of Higher Education, Sciences, and Innovation (MHESI) for these universities. Consequently, this circumstance causes the mixture of student's ability in certain programme that is students in the same major or programme of study in the regional, second tier of the university consist of the mixed ability students in classroom.

Educators must give due consideration to the advancements in the recently introduced Asian University Assurance Quality Assurance (AUNQA) system. This is crucial as it ensures that the programmes designed are in line with the needs and expectations of various stakeholders, including specific groups of individuals and organisations such as current students, alumni, faculty members, entrepreneurs. The components of this innovative quality assurance system incorporate a fundamental basis that necessitates evaluation with respect to the actual needs of the stakeholders. These needs are subsequently harmonised with Bloom's taxonomy (Bloom, 1956) to establish programme learning outcomes (PLO), year learning outcomes (YLO), and course learning outcomes (CLO). Therefore, this present study is designed to provide insightful information on the following research objectives:

1. To assess level of English proficiency of students at a state local university.
2. To investigate if coursework plays a crucial role in mastering an English standardised test score from students' perspective.

Literature Review

The literature review section of this study provides an overview of important subjects related to English language education and international standard language assessment. It aims to identify key elements and offer a comprehensive body of knowledge to support the analysis conducted in this research. The subsequent section examines the concept of English as a Lingua Franca (ELF), the Common European Framework of Reference (CEFR), standardised tests, specifically the Test of English for International Communication (TOEIC), roles of the test, and the Asian Universities Network Quality Assurance (AUNQA).

English as a Lingua Franca (ELF)

English as a lingua franca (ELF) denotes the instruction, acquisition, and utilisation of English as a shared medium of interaction or contact language among individuals

with diverse mother tongues. Kachru (1985, pp.11-36) introduced his model, which encompassed the concept of World Englishes thereby paving the way for fresh perspectives on the global dissemination of the English language. Kachru's model, as outlined in his work from 1985, delineated the distribution of English by categorising it into three concentric circles: the Inner Circle, the Outer Circle, and the Expanding Circle.

English language in countries where it is taught as a foreign language (EFL) plays a crucial role as a facilitator for individuals to access various opportunities. It serves as a gateway for users to delve into advancements in their respective professions, engage in the exchange of cultural diversity, and pursue education, among other benefits.

Common European Framework of Reference (CEFR)

The present study revolves around Common European Framework of Reference (CEFR) since the principle-based curriculum of the academic programme prescribe the level of proficiency among Thai EFL students. CEFR is remarked international language assessment framework in which teaching and learning of foreign languages worldwide. Council of Europe (n.d., para.1) interprets ranges of learners' differences and classifies three classes of language users upon the proficiency namely basic users, independent users, and proficient users. Brief descriptions are discussed in the following section.

First, basic users include users of level A1 and A2. Basic users possess the ability to comprehend and utilise common everyday phrases and basic expressions that cater to fulfilling specific needs. Basic users can engage in simple interactions, provided that the other person speaks slowly and clearly and is willing to help. They can also engage in simple communication, as long as the other individual speaks slowly and clearly and is willing to provide assistance.

Next, independent users include users of level B1 and B2. Independent users possess the ability to comprehend the key points of clear and standard input on familiar matters that are commonly encountered in various settings such as work, school, and leisure activities. Moreover, they can produce clear and detailed written texts on a wide range of subjects. They are also able to express their viewpoints on a current issue, providing the advantages and disadvantages of various options.

The last is proficient users including users of level C1 and C2. Proficient users possess the ability to comprehend a wide range of challenging and lengthy texts, while also being able to grasp implicit meanings. Furthermore, they exhibit a high level of language proficiency, allowing them to use language in a flexible and effective manner for various social, academic, and professional purposes. Additionally, they can produce

clear, well-structured, and detailed texts on complex subjects, demonstrating a controlled use of organisational patterns, connectors, and cohesive devices.

All in all, CEFR is a universal framework applicable to language proficiency. The Common European Framework of Reference is globally recognised as a standard criterion for foreign language learning and teaching leading to the widespread adoption and greater transformation in language education (Supanya, 2022, pp.33-48). Educational institutions worldwide apply to place students upon levels of proficiency to be performed as language placement test to investigate level of proficiency as well as actively impacts pedagogical practices in educational policy and educational system at both basic education and higher education in Thailand since the year 2014 (Wudthayagorn, 2018, pp.123-140).

Standardised Test

Standardised tests are a form of evaluation that is created and administered consistently for all test-takers. The main goal of these assessments is to measure the skills and knowledge of examinees on an equal basis, thus minimising potential biases that could arise from differences in testing conditions or subjective evaluation. Standardised assessments play a pivotal role in assisting educators and educational institutions in assessing progress and catering to the diverse needs of students (Fulcher, 2010, p.4). Standardised tests are structured and administered uniformly to all individuals taking the test. The main objective of these assessments is to assess the understanding and skills of the test-takers on an equal footing, thereby eradicating any potential biases that may arise from varying test conditions or subjective grading.

Standardised tests are of importance across different sectors, with a notable emphasis on the realm of education. These assessments are primarily employed to evaluate students' academic achievements and the overall efficiency of the educational system. Through offering a uniform gauge of competencies and expertise, standardised tests aid educators in pinpointing areas that require enhancement and adjusting their instructional strategies to better cater to the educational requirements of their students.

In addition, standardised testing plays a crucial role as an assessment tool for educational policymakers and administrators to assess the effectiveness of schools, districts, and the overall educational systems. The information derived from these assessments can provide valuable insights for making informed decisions related to curriculum enhancement, allocation of resources, and implementation of educational reforms.

Standardised assessments such as the International English Language Testing System (IELTS), the Test of English as a Foreign Language (TOEFL), and the Test of English

for International Communication (TOEIC) are commonly used worldwide. These tests cater to various needs and contexts, with IELTS and TOEFL being popular choices for academic purposes, while TOEIC is favored for assessing professional and career-related language skills.

Test of English for International Communication

The Test of English for International Communication (TOEIC) is a standardised English language testing which has been popular and well known as an important indicator of EFL proficiency in using English language in an international and communicative context, especially daily life, business communication. The TOEIC Test structure combines seven sections (ETS, online) including listening comprehension and reading comprehension. The first section, listening comprehension, allows forty-five minutes for test execution with the number of one hundred test items in total. There are four parts including Part 1 - Photographs (6 items); Part 2 - Question-Response (25 items); Part 3 - Conversations (39 items); Part 4 - Talks (30 items). The other section is reading comprehension which includes three parts giving test takers seventy-five minutes. This section again covers one hundred test items in total dividing into Part 5 - Incomplete Sentences (30 items); Part 6 - Text Completion (16 items); Part 7 - Reading comprehension (54 items) (ETS, 2024).

Roles of the test

Brown, &Abeywickrama (2018, p.3) defined that testing is a method of measuring a person's ability, knowledge, or performance in each domain. Tests can be categorised according to the types of information they reflect. There are five test types including achievement tests: a crucial component test in assessing educational achievement and have a significant impact on the allocation of school funding. Second, a diagnostic assessment is an evaluative tool that aids educators and students in identifying language-related difficulties they may encounter. Third, placement test refers to a test which many higher education institutions utilise to evaluate students' preparedness for college and to place them in appropriate courses. Fourth, proficiency tests are standardised tests that individuals complete to measure their proficiency in comprehending, speaking, and formulating coherent and understandable ideas using the English language. And fifth, aptitude assessment is specifically crafted to evaluate an individual's potential or forecast their capacity to acquire new knowledge and skills with appropriate education and guidance. The primary objective of an aptitude test is to anticipate one's ability to acquire and develop new proficiencies. It serves as a measure of an individual's competence in performing a particular task or activity.

The role of TOEIC test result in this context is therefore as proficiency test and diagnostic test (Hughes, 2002) providing information that will help place students at the level. In this research, the utilisation of TOEIC as a proficiency test holds significant role as it serves the purpose of assessing the English language skills of students majoring in English and determining their proficiency level according to the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR). From an educational standpoint, attaining a commendable score on the TOEIC examination, which is designed to evaluate English communication abilities in an international context, opens up enhanced opportunities for higher education and career advancement. Moreover, in professional settings, TOEIC enjoys widespread recognition among diverse organisations and companies worldwide, making a TOEIC certificate an undeniable asset for future career prospects.

In addition, the test functions as a diagnostic test as the test is planned to be hosted on an annual basis calling for all students in the programme ranging from freshmen year to senior year. The study findings will provide insight into the deficiencies in students' knowledge related to TOEIC and CEFR scales. As educators and programme committees, the researchers hope that the results will serve as a foundation for curriculum development in the future. Students have the opportunity to track their development by taking the annual test.

Nowadays, with an increasingly globalised economy and work culture, English has become the global lingua franca for the corporate world. Recruiters for in demand positions are attracted to profiles that show a high ability of English language. Candidates are evaluated and appraised based on not only their academic qualifications but also their proficiency in various practical skills such as work experience, computer literacy, and foreign language proficiency, including English language proficiency. It will be a real opportunity to boost candidates' curricular vitae.

Merit of the test is thus examined within the educational setting and has become obligatory for language assessors in formal education, higher education, and informal education, such as tutoring schools, to explore inventive methods to enhance the learning experience and competence of their students. In aligning the TOEIC score with the international CEFR standard, ETS has provided a mapping of these two criteria, as illustrated in Table 1.

Table 1 TOEIC score conversion table (ETS, online)

TOEIC Minimum Score	Listening Minimum Score	Reading minimum Score	CEFR Levels	
945 pts	490	455	Proficient user - Effective Operational Proficiency	C1
785 pts	400	385	Independent user - Vantage	B2
550 pts	275	275	Independent user - Threshold	B1
225 pts	110	115	Basic user - Waystage	A2
120 pts	60	60	Basic user - Breakthrough	A1

Asian Universities Network Quality Assurance (AUNQA)

Quality assurance (QA) is a significant arena in higher education management. Eaton (2021, p.181) stated that QA, the internal and external examination of the effectiveness and performance of colleges and universities, has always played a crucial role in sustaining and improving the best of what higher education has done in the past to build the future. The consensus among countries in southeast Asian countries were agreed on 1998 leading the launch of ASEAN University Network Quality Assurance (AUNQA) at programme level version 1.0 in 2006 and the latest version, 4.0, in the year 2020. ASEAN University Network Quality Assurance (AUNQA) is a system for accrediting curriculum quality and standards. The main objectives of AUNQA include: to develop the curriculum to be of the same standard among ASEAN countries; to be a standard for exchanging learners between ASEAN member countries; to aim to increase the quality of learning management for students, teachers, and personnel in higher education institution; to create cooperation with educational quality agencies in other regions to provide a framework Higher education quality standards are consistent; to enhance expertise in quality assurance of ASEAN countries (ASEAN University Network, 2020).

The main components of this quality assurance process involve various stakeholders such as employers, alumni, current students, programme administrators, faculty members, and potential employers. These individuals play a crucial role in shaping the expected outcomes of the future graduates. In Outcome-Based Education (OBE), the focus is on the results of learning, which involve clearly identifying and articulating the knowledge, skills, and attitudes that learners are expected to gain as desired learning

outcomes. OBE requires aligning and prioritising educational elements strategically to ensure that every student succeeds by the conclusion of their educational experience. This includes first determining essential learning goals, then organising the syllabus, instructional techniques, and assessment procedures to secure the achievement of these goals (ASEAN University Network, 2020, pp. 6-11).

Conceptual Framework

The current study can be visualised within the research framework outlined below, commencing with the recruitment of participants who are students majoring in English Language. Subsequently, they are encouraged to undertake a Mock TOEIC examination. The outcomes of the test are subsequently aligned with the Common European Framework of Reference (CEFR) level, utilising a conversion table. Following this, a total of eight participants were selectively chosen to partake in a comprehensive interview (Figure 1).

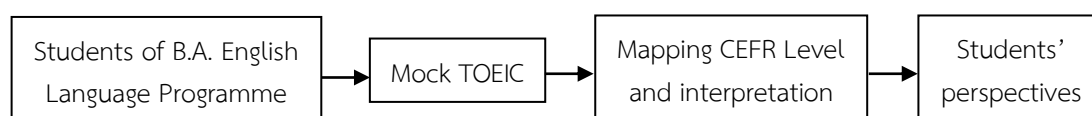

Figure 1 Conceptual Framework

Research Methodology

This research employs mixed-method research design undertaken to investigate quantitative and qualitative enquiries to the research questions. The below sections discuss the research design, participants, instrumentation, data collection, and data analysis respectively.

Research design

The current study explores language proficiency level of English language majored students in the 2023 academic year and aims to emphasise the use of TOEIC test result as a main indicator reflecting their competence in English language. Mixed method research is undertaken to elicit both quantitative data: students' proficiency in English language. This variable is demonstrated through the result of Mock TOEIC test to be later elaborated in the instrumentation section. Another research enquiry is qualitative data: students' perspectives towards the impact of coursework they have enrolled in relation to the result of their proficiency level.

Participants

In response to the research questions, the English major students at a regional public university located in the central province of Thailand constitute the population of this research. The participants who participated in the current investigation were chosen based on the purposive sampling technique. The selection criteria for participants comprised of students who are English major students and non-native English speakers, leading to a total of 129 participants out of 137 active students in the present academic year.

Recruiting participants from 4 years of study: freshmen, sophomore, junior, and senior, summed the number of 129 (table 2). The TOEIC, being an internationally recognised standardised test, is not restricted to a specific demographic of test takers. This allows participants to evaluate their English language proficiency and identify areas of weakness, thereby providing clear guidance on areas for improvement within the programme.

Table 2 Participants' profile of Mock-TOEIC Test

Participants	Freshmen	Sophomore	Junior	Senior	Total
Male	9	4	13	10	36
Female	32	23	14	24	93
Total	41	27	27	34	129

Instrumentation

The instrumentation section outlines two main instruments used in gaining data from the target participants namely quantitative research instrument and qualitative research instrument. There are Mock TOEIC test, CEFR conversion table, and in-depth interview form respectively.

Mock TOEIC

The test specification of this mock TOEIC has been designed following the structure of the Test of English for International Communication (TOEIC) (ETS, Online). There are two sections including one hundred items of listening comprehension test and one hundred items of reading comprehension test. In total, there are two hundred questions items (table 3). Due to copyright reasons, we find it critical that the trademarked label of TOEIC is unable to be claimed in this research. Thus, the specification of the test is adopted in searching authentic materials in the publishing market to retain validity and reliability in assessing students' proficiency level in CEFR scale instead of adopting existing standardised tests currently available in the market.

Moreover, the current investigation utilises the Mock TOEIC test due to the lack of validation in terms of test validity and reliability for the in-house English Proficiency Test. Consequently, it becomes challenging to assert that the said in-house English Proficiency Test possesses the same level of quality as other in-house tests like K-StEP of King Mongkut's University of Technology North Bangkok (KMUTNB) (Wimolkasem et al, 2020, pp. 86-102) or Chulalongkorn University Test of English Proficiency (CU-TEP) (Wudthayagorn, 2018, pp. 163-180), which are meticulously aligned with the CEFR standard scale of language proficiency.

The compilation of question items includes sampling question items and comparing them to the authentic TOEIC test items published in commercial books and internet. This practice was employed to verify if the design and adaptation of the said standardised test is that of qualified as a proficiency test.

Furthermore, the researchers place significant emphasis on content validity, in addition to enhancing the validity of test administration (Hughes, 2002, p.215). As part of the item-object congruence (IOC), experts in the respective fields of study were invited to thoroughly evaluate question items, test format, and test contents (table 3). These improvements aim at retaining quality of the test validity and reliability.

Table 3 Test Format

	TOEIC (ETS, Online)	Mock-TOEIC
Listening	Photographs: 6 items	Photographs: 6 items
	Questions - Response: 25 items	Questions - Response: 25 items
	Conversations: 39 items	Conversations: 39 items
	Talks: 30 items	Talks: 30 items
Reading	Incomplete Sentences: 30 items	Incomplete Sentences: 30 items
	Text Completion: 16 items	Text Completion: 16 items
	Single Passages: 29 items	Single Passages: 29 items
	Multiple Passages: 25 items	Multiple Passages: 25 items

Concerning language assessment, the item object congruence (IOC) is conducted aiming to present validity and reliability attributes of the test administration. Three experts in the field of English Language Teaching (ELT) and applied linguistics are invited to validate set of Mock TOEIC Test. All experts are English language teachers at both public and private universities in Thailand. They possess extensive experience in teaching English preparation courses for TOEIC tests and have personally taken the test at least once. These experts' qualifications and firsthand experiences contribute

to the credibility and reliability of the compiled Mock-TOEIC test. In addition, criteria used in validating the instrument include four consecutive aspects: 1. Number of items are similar to authentic TOEIC test; 2. Test format is similar to authentic TOEIC test; 3. Difficulty level of the sampling question is appropriate; and 4. Test administration is similar to authentic TOEIC test (i.e. seat, venue, examinees, quality of test paper) (Table 4).

Table 4 Score of Item-Object Congruence Index of Mock TOEIC

Item	Expert			Total	IOC	Interpretation
1. Total number of test items are like authentic TOEIC test.	+1	+1	+1	3	1	Accepted
2. Test format is like authentic TOEIC test.	+1	+1	+1	3	1	Accepted
3. Difficulty level of the sampling questions is appropriate.	+1	0	+1	2	0.66	Accepted
4. Test administration is like authentic TOEIC test.	+1	+1	0	2	0.66	Accepted

The result from IOC shows that the redesigned Mock TOEIC is appropriate for using as a proficiency test undertaking with the target students to find out their English language proficiency test in CEFR scale. Based on the recommendations, the researchers adjusted the test administration in the extent of test venue, and technical aspect including audio quality. No matter if the result was already higher than 0.5, the researcher decided to improve the administration practice by improving the test instructions, layout print seat, venue, examinees, quality of test paper.

Semi-structured Interview

Semi-structured interview has been widely used in social sciences (Mashuri, &et. al, 2022, pp.22-29). Semi-depth interviews can significantly gain much in-depth information in nature. Semi-structured interviews allow researchers to develop in-depth accounts of experiences and perceptions with individuals. Its quality is deemed flexible in practice, iterative, and so on. Cresswell (2013, p.163) introduces steps to developing interviewing as qualitative research instruments. Steps applied to conduct the semi-structure interview session include:

1. Decide on the research questions
2. Identify the interviewees
3. Determine the type of interview
4. Use adequate recording procedures and
5. Design and use an interview protocol or interview guide
6. Refine the interview questions
7. Determine place for conducting the interviews
8. Obtain consent
9. Stay to the question during the interview.

After the test result was announced, eight students were invited to join the in-depth interview session. Two students from each year of study including the low performer (A1) and high performer (B1). The researchers aim at gaining in-depth data concerning students both low performing students (A1), which are major proportion according to the result, and high performing students (B1). Considering the male student in his junior year who is classified as a B2 test taker, it is noteworthy that he is subsequently excluded due to his exceptional performance and rarity.

One-hundred twenty-nine students including freshmen to seniors students. It is believed that students' voice from 4-year of study would well reflect their perspectives on the coursework they have enrolled in before attending the test (table 9) Their reflections might reflect differences and are believed to be influenced by their experiences.

The participants of the second data collection session were acknowledged for their own performance prior to the session started. The enquiries to this part seek to understand if courseworks prescribed in the degree programme plays a role in advancing students proficiency toward the task.

Data collection

As previously mentioned, the participants were recruited and invited individually to take part in the test. Additionally, they were motivated by being informed about the test's structure and the advantages they could obtain as test takers, such as the opportunity to experience a standardised test without any cost. This also allowed them to assess their own strengths and weaknesses for personal improvement.

Quantitative data to be collected include interval data of Mock-TOEIC test result, average score (M), and standard deviation (S.D.). To obtain quantitative data, the redesigned Mock TOEIC was administered during the last week of October 2023. This period was after the end of the first semester (June-September) and before the

start of second semester (November-February). The test venue is an air-conditioned classroom equipped with audio speakers. To guarantee the accuracy of the listening comprehension test, a supporting technician was invited to regulate the sound levels within the examination room. The classroom offers a total of fifty folding chairs with tablet arms, ensuring that test takers can sit comfortably and perform their test tasks efficiently in a formal environment reminiscent of the authentic TOEIC test ambience.

Qualitative data gained consists of transcripts obtained from the semi-structured interview session. This interview session took place in the initial week of November 2023, marking the commencement of the second semester of the academic year 2023. The participants were requested to allocate a time frame of twenty to thirty minutes for the semi-structured interview. All the interview sessions were organised in the students' lounge, commonly known as the common room. This venue is equipped with air conditioning, and the participants were encouraged to unwind and feel comfortable to actively contribute to the interview sessions. At the commencement of the session, the participants were informed of their right to leave the interview, which was implemented to safeguard their rights and uphold ethical considerations. They were informed that their constructive comments will be greatly contributed to and only academic purposes that is programme revisions and design of extra-curricular activities. Further details are as well additionally described in the ethical considerations section.

Data analysis

The analysis phase is conducted once the tests have been administered. Descriptive statistics are utilised to interpret the results of the tests. The application of quantitative analysis using descriptive statistics allows for the presentation of Mock-TOEIC test results in relation to the CEFR scale, with the mean (M) and standard deviation (S.D.) being employed. The content analysis was also employed with the transcript gained from the semi-structured interview sessions. The findings of this analysis are presented in a table format, and further elaborated upon in the subsequent sections.

Results

This section portrays findings to the research questions we posed that seek to understand level of proficiency according to CEFR scale. Results presented in table with number of test takers in differences of gender, and level of CEFR in conversion from the Mock-TOEIC test result. The following section presents the results in table of freshmen, sophomore, junior, senior, and overall, respectively.

Freshmen have a tendency of proficiency into level A2 as the biggest proportion of 60.97% (25 students) followed by A1 of 36.58% (15 students) followed by B1 2.43% (1 student) as seen in table 5.

Table 5 Mock TOEIC Test result of Freshmen Students

Student	A1	A2	B1	B2	Mean	SD
Male (n=9)	1	7	1	0	384.44	176.06
Female (n=32)	14	18	0	0	253.13	101.53
Total (n=41)	15	25	1	0	281.95	131.21
Percent	36.58%	60.97%	2.43%	0%		

Sophomore year have tendency of proficiency into level A2 as the biggest proportion of 59.25% (16 students) followed by A1 of 26.62% (8 students) followed by B1 11.11% (3 students) as seen in table 6.

Table 6 Mock TOEIC Test result of Sophomore Students

Student	A1	A2	B1	B2	Mean	SD
Male (n=4)	0	3	1	0	380.00	171.80
Female (n=23)	8	13	2	0	297.83	145.06
Total (n=27)	8	16	3	0	310.00	148.65
Percent	29.62%	59.25%	11.11%	0%		

Junior year have tendency of proficiency into level A2 as the biggest proportion of 70.37% (19 students) followed by A1 of 14.81% (4 students) follow by B1 11.11% (3 students) and B2 3.70% (1 students) as seen in table 7.

Table 7 Mock TOEIC Test result of Junior Students

Student	A1	A2	B1	B2	Mean	SD
Male (n=13)	2	7	3	1	437.31	207.08
Female (n=14)	2	12	0	0	300.00	95.43
Total (n=27)	4	19	3	1	366.11	170.98

Table 7 Mock TOEIC Test result of Junior Students (Continue)

Student	A1	A2	B1	B2	Mean	SD
Percent	14.81%	70.37%	11.11%	3.70%		

Senior year have tendency of proficiency into level A2 as the biggest proportion of 70.58% (24 students) followed by A1 of 20.58% (7 students) and B1 8.82% (3 students) as seen in table 8.

Table 8 Mock TOEIC Test result of Senior Students

Student	A1	A2	B1	B2	Mean	SD
Male (n=10)	2	6	2	0	357.00	143.65
Female (n=24)	5	18	1	0	309.79	103.00
Total (n=34)	7	24	3	0	323.68	116.18
Percent	20.58%	70.58%	8.82%	0%		

The below table presents aggregate numerical data of all students: freshman year to senior year (Table 9).

Table 9: Mock TOEIC Test result of All Students (Freshmen – Senior)

Year	A1	A2	B1	B2	Mean	SD
Freshmen (n=41)	15	25	1	0	281.95	131.21
Sophomore (n=27)	8	16	3	0	310.00	148.65
Junior (n=27)	4	19	3	1	366.11	170.98
Senior (n=34)	7	24	3	0	323.68	116.18
Total (n=129)	34	85	10	1	320.44	142.17
Percent	26.15	65.38	7.69	0.77		

The above table presents the average TOEIC score of students in freshman year is 281.95 out of 990 (S.D. 131.21). The average TOEIC score of students in sophomore year is 310 out of 990 (S.D. 148.65). The average TOEIC score of students in junior

year is 366.11 out of 990 (S.D. 170.98). And the average TOEIC score of students in senior year is 323.68 out of 990 (S.D. 116.18).

Students' Perceptions on the Test

The result of the Mock TOEIC was promptly declared after the administration of the test. The announcement was disseminated through the online platform of Google Spreadsheet, which is part of the Google Service for Education subscribed by the host university. Students were able to conveniently access the provided link and review their placement score. A total of eight students, consisting of two purposive participants from each year's group, were invited to participate in semi-structured interviews. The objective of these interviews was to further explore the qualitative aspects of the students' perspectives regarding the alignment of their English language placement test results with the international standard: CEFR, as well as their perceptions toward the coursework they had enrolled throughout the academic year. Participants' profiles are demonstrated in table 10.

Table 10: Participants' Profile of the semi-structured interview

Name	Gender	Year	Listening Score	Reading Score	Total	CEFR
Alpha	F	Freshman	145	50	195	A1
Bravo	M	Freshman	380	365	745	B1
Charlie	F	Sophomore	110	30	140	A1
Delta	F	Sophomore	430	310	740	B1
Echo	M	Junior	165	50	215	A1
Foxtrot	M	Junior	400	310	710	B1
Golf	F	Senior	115	65	180	A1
Hotel	F	Senior	400	265	665	B1

Prior to the interviews, each informant was asked to confirm if the list of coursework below was that of the enrolled in the previous semester. Lists of course titles were printed and presented to the students during the interview session. This was done as the students often struggle to remember the course titles. Instead, they tend to associate courses with the names of their instructors. The lists of major course titles are presented below.

Freshmen Year: 1. Listening and Speaking in English, 2. Reading Strategies, 3. English Structure in Context, 4. Introduction to Linguistics, 5. Interpretive Reading, 6. Inter-cultural Communication in English Speaking Countries.

Sophomore year: 1. English Writing Strategies, 2. English Phonetics, 3. Business English, 4. Introduction to Literature, 5. Public Speaking, 6. English Creative Writing, 7. English Semantics, 8. English for Local Community Studies, 9. English for Mass Media.

Junior year: 1. English Academic Reading, 2. Morphology and Syntax, 3. English Prose Selection, 4. Introduction to Translation, 5. English for Hotel Personnel, 6. Comparative study of English and Thai, 7. English poetry Selection, 8. English-Thai translation, 9. English for Tourism, 10. English for Airline Personnel

Senior year: 1. Children's Literature, 2. Thai-English Translation, 3. Thai Studies, 4. English for Tour Guides, 5. English for Secretary and Office Management, 6. Independent Study, 7. Language and Culture.

In summary, students enrolled coursework in each academic year are classified into different categories based on the requirements of the programme. These categories include receptive skills, productive skills, linguistics, and literature. The qualitative analysis focuses on these major courses, while general education courses (GE) are excluded from the analysis. This is because the objectives of GE courses do not align with the development of language proficiency.

Qualitative data obtained from the semi-structured interviews with high performers and low performers were coded and analysed. The findings from these interviews provide valuable insights into the experiences and perspectives of participants. Below are key observations regarding their impression on coursework.

Voices from the High Performers

Receptive Skills

High performers expressed their impression toward those courses enhancing their receptive skills. They expressed that the courses play roles in enabling them to read and listen to authentic materials in English language effectively.

'I think those Listening and Speaking courses like Inter-cultural Communication, English Phonetics, Business English, Public Speaking, English Semantics have helped me enhance TOEIC listening skill because listening and speaking skills are important because they are the basis of verbal communication. Both speaking and listening skills are required for casual conversation and learning. These skills are also important in most career fields.' (Participant: Hotel, senior)

‘I’d like to advocate the following courses: Reading Strategies, English Structure in Context, Interpretive Reading, Introduction to Linguistics, English Writing Strategies, Introduction to Literature, English Creative Writing, English for Local community Studies, Mass Media English help me enhance reading skill. I believe I could read more effectively because of those courses.’ (Participant: Delta, sophomore)

Productive Skills

Test takers are not assessed using genuine speaking and writing test tasks in TOEIC tes. Nevertheless, they realised that their ability to produce language is indirectly evaluated through certain test format, for example the incomplete sentence in reading comprehension. The following impression toward productive skills courses expressed by the participants.

‘I endorse Translation course because I learned how to analyse English sentences. I had to correctly understand the sentence I read before translating into Thai.’ (Participant: Foxtrot, junior)

‘Literature courses gave me chances to read tons of reading material. At the same time, I could practice express my thoughts towards the reading lists and my interpretations by writing and expressing my opinion in classroom.’ (Participant: Delta, sophomore)

Voices from the Low Performers

There are 34 students who are placed in the low performers level, with 15 of freshmen, 8 sophomores, 4 juniors, and 7 seniors. As the teachers and programme committees, these participants are of particular interest due to their inability to reach the expected level despite enrolling in courses during the previous academic semester and year. Furthermore, as a student majoring in English and soon to be a graduate, achieving an undesirable level of performance is unlikely to be advantageous in the future job market. The following are perspectives shared by participants who have been placed upon low performers (A1).

Recent Pandemic

The recent COVID-19 pandemic emerged in 2019 and has greater impacts on language learners’ experience in language classrooms worldwide. Similar to negative experiences contributed by participants in the study of Wichanpricha (2021, p.133), causes from weak internet connection, distraction from synchronous classroom, the lack of face-to-face interaction are main obstacles students experiences in their English

language classroom during the mentioned pandemic. The following are the responses provided by participants regarding the late pandemic.

‘I don’t think I had an effective listening class when I was in high school because I recalled internet connection made the delay to video and audio played by the teacher.’ (Participant: Charlie, sophomore)

‘I remembered myself enjoyed listening to audio in high school but when I studied listening by Zoom during the pandemic, I was very annoyed with technical problems.’ (Participant: Golf, senior)

‘When my teacher assigned breakout rooms on Zoom, we (students) were not really participating each other. Everyone was muted.’ (Participant: Echo, junior)

Testing Anxiety

Learners’ anxiety is profound among the results as well as the primary assumption of the researchers as a teacher of the test takers. It was first assumed that the results would reflect the ability of students’ level of academic achievement as well. That is the higher GPA a student has, the more Mock TOEIC score they may gain.

Several female students, based on their academic profile, did not achieve satisfactory results compared to their peers and demonstrated a lower level of proficiency according to the CEFR. This situation has been observed by the researcher who revisited their scores and compared them to their academic grade point average (GPA). This underlines the findings which Kösters, & et al. (2024, p.76) found that female students elicit higher test anxiety than male students. Educators might be encouraged by this phenomenon to seek to understand learner behaviour when it comes to teaching students to achieve standardised test and preparations. Materials in classroom and teaching techniques might be major concerns as in Pan, & Innami (2017, pp. 1-27) who investigated the material instructed in class focused on the practice of test preparation and the four basic skills but did not engage in enough activities to help students to acquire skills such as oral communication that are often used at work.

Discussion, Conclusion, Limitation and Suggestion

Discussion

Taking consideration into uplifting students’ proficiency as the ultimate objective of the present study, students were granted chances to annually attend standardised test without cost. The institution could at the same time monitor students’ progress in developing and mastering language skills throughout the years of attainment by hosting such validated and reliable testing events regulated in formal manner. By making

this an annual routine, it would help reduce students' anxiety and enhance test takers' experience in taking tests in formal environments. The test itself can perform its role as both proficiency test, placement test, and even diagnostic test to help educators improve flaw underneath the test results.

Spotlight to the Seniors

According to the quantitative findings presented in prior section, we have seen remarkable elements of score elicited by the test result in the senior year result (table 8). Almost of the participants are at A2 level with 70.58 percent (n=24) followed by A1 level with 20.78 percent (n=7). That is around ninety percent of students in senior year are still basic users according to CEFR scale. Reflecting on the language exposure journey, this badge was admitted into the programme in the academic year 2020 (B.E. 2563), commencing in June 2020 amidst the initial wave of the Covid-19 pandemic, leading to the shift to synchronous online learning for all classrooms that year. Students in this badge had returned to physical classrooms in 2022, adhering to state-mandated guidelines related to pandemic instruction. Based on this information, it becomes evident that all coursework students who were enrolled in their freshman and sophomore years pursued their studies exclusively through online mode during the academic year 2020-2021.

The same scenario is observed among the participants in junior year, with 70.37 percent (n=10) corresponding to the A2 level, and 14.81 percent (n=4) corresponding to the A1 level. The students in their junior year experienced the repercussions of state-imposed lockdowns due to the pandemic, which had an impact on their final year of high school (2020) and their initial year of university (2021). Nevertheless, they have resumed their studies on campus in the academic year 2022.

The impact of synchronous learning on students and educational systems during the pandemic is believed to have been significant. This effect may have been felt worldwide, particularly in tertiary education where learning management was greatly affected. The disruption in education necessitates careful consideration, and it is the duty of practitioners and educators to comprehend the situation and devise innovative solutions. This responsibility extends not only to the current pandemic but also to potential future scenarios.

Future Direction of the Curriculum

The findings, both quantitative and qualitative, have brought into question the revision of the curriculum in light of the outcome-based education (OBE). As the

programme committee, we have consistently expressed apprehension regarding the programme's outcomes, particularly in relation to the university's goal that prospective graduates in English major are expected to attain a B2 CEFR level of English proficiency after graduation. The quantitative analysis revealed that students who have been part of the language degree programme for a certain period are still struggling to meet the proficiency standards. Courses are seen as interventions designed to help learners achieve the desired learning outcomes. In accordance with Bloom's Taxonomy, programme administrators or committees, who are also the stakeholders included in the curriculum revision process, may need to review the course content in the curriculum to verify the suitability of the course sequence.

In addition to analysing qualitative data, this study triangulated and examined the viewpoints of students across various proficiency levels to highlight the crucial role of courses in providing them with the necessary skills for standardised testing. Furthermore, student feedback emphasised the importance of considering different modes of study to accommodate various learning styles.

Concern Raised over Gender

There is tendency that male students consistently outperform female students in terms of scores throughout their academic years. Although these findings may not hold much numerical significance as the setting of this research as previously mentioned did not recruit intake students by hosting admission test. However, educators may still find value in relating them to pedagogical advancements, particularly in the training of English for Standardisation classes. It is possible that students facing economic constraints may not have the opportunity to practice taking the real test unless institutions provide additional support by administering mock tests similarly to the present research.

Upon the conclusion of this study, we can situate the utilisation of TOEIC as an effective proficiency test that also functions well as a placement test. The management of the test administration requires a significant amount of time to uphold the test's validity and reliability. It is recommended that practitioners exert great effort in maintaining these qualities to ensure the meaningfulness of test validity and reliability. By striving to maintain and optimise cost-effectiveness, the programme can interpret the test results as a means of classifying students according to their respective levels. This classification can contribute to the development of subsequent action plans and annual improvement projects. As the results can be aligned with the Common European Framework of Reference (CEFR), students can be categorised based on

their proficiency levels, and schools can utilise these results for a comprehensive analysis of students' performance and progress.

Conclusion

Standardised assessments play a crucial role in assisting educators determine the proficiency levels of test takers on a universal scale. This established system not only simplifies the process of identifying a student's weaknesses but also enables educators to address and resolve them more efficiently and dependably.

In addition to addressing the research questions, this study has provided a solid theoretical basis for Input Processing (VanPatten, 2012) by highlighting the significance of the curriculum as the main source of input in foreign language programmes. In particular, the input in this context was coursework students enrolled in and under uncontrolled circumstances like the pandemic, learners' styles, and school intake policy. VanPatten (2012) proposed the concept of Input Processing, which elucidates the process in which second language learners enhance their proficiency. This process encompasses three key components: 1. The input, which refers to the language being learned; 2. The internal mental architecture, consisting of linguistic devices and materials; and 3. The processing mechanism, involving cognitive processes through which learners integrate the input with their internal mental architecture.

Applying the Input Processing principle to developing the curriculum integrated with the established Outcome-Based Education (OBE), we could understand that undergraduate students are able delve into knowledge by starting with remembering, understanding, applying, analysing, evaluating, and creating (Bloom, 1956). For curriculum developers, malfunction within the input is greatly crucial as their role as learning facilitators will be dysfunctional too when their students fail to meet the target outcomes. The washback of standardised tests should also be maximised to ensure that intake students are challenged to level up their competence at the right pace with the appropriate mode of the comfort zone of learning. To do so, they could delimit the malfunction of input leading to severity toward learners' experiences and eventually the unexpected outcomes.

Limitations

As introduced in research design and participants' profile, the participants are intact groups who are samples using purposive sampling methods. This is inevitably to label the degree in generalisation is limited since participants of the current study are not the representations of population, the English Language majored students at undergraduate level in Thailand. The findings may somehow shed light to the fact

that students at the same circumstances experience the same context and limitation to exposure of skills and language experience resulting to their level of English language proficiency. The placement test is underpinned to the scenario that the institution limited to placement test. This happens in Thailand in general that institution is unable to place students upon the level of proficiency to administer proper class and assign the right language courses that. However, it can be seen and interpreted from the Mean score of all participants which is an average figure.

In addition, we can anticipate interference occurring between junior and senior students who have experienced their university years solely online due to the pandemic. These years are undeniably regarded as the time they missed out on face-to-face interactions and human connections in a traditional classroom.

The research assumed that the perspectives of participants would be representative of opinions from two extreme levels of proficiency (low performers versus high performers) for a detailed interpretation. Consequently, the secondary analysis included only two levels of students: A1 (low performers) and B1 (high performers), while disregarding B2 (the outperformer). It is suggested that future research should incorporate all levels, including the missing A2 and B2, to provide researchers with a broader understanding of the range of perspectives expressed by students or test takers towards the courses offered by the institution.

Finally, it is recommended that the Mock-TOEIC be trialed through a pilot study. The reliability of this test could have been enhanced if the pilot study had been carried out or if a comparison had been made with other standardised tests using the same group of participants.

Suggestion

Such practice can be made regular and become school policy in which administrators seek to understand how the curriculum affects students' proficiency on a yearly basis. According to the Ministry of Higher Education, Science, and Innovation (MHESI), it is suggested that ELT practitioners take it crucial into consideration to well understand their input students Metaphorically, the input students are like ingredients to the recipe they, the programme, are processing to refine them into output finery cuisine according to the labelled menu.

Based on the findings of the senior students' result, which the majority are on A2 level scoring above 120 and below 225 in the Mock-TOEIC test, it is recommended that future researchers investigate the viewpoints of students across various proficiency

levels. This exploration will help determine if there are additional discrepancies in their opinions and provide valuable insights related to different levels of proficiency.

Educators must seek potential resolutions that best fit their contexts. The test they may conduct can help just quantify problems into number figuring problematic attributes of their own subjects. Then, it is ultimate roles of us as an educator to come up with resolutions incorporating evidence with tools to present innovative such as bringing about pedagogical practices into classrooms: communicative language teaching approaches (CLT) to enhancing students' learning (Lertcharoenwanich, 2022); solving grammatical competence through test taking strategies (Sadeewong, 2020).

Ethical Consideration

It is crucial to uphold the utmost regard for ethical considerations. The aims of the following practices are to protect the rights of research participants and enhance validity of this research. To do so, all participants are informed before continuing each task regarding their rights to leave the research. They are also assured that the test result will be analysed for the sake of educational purposes and would influence neither their grades nor scores of any subject they enroll in in the semester the test is administered. Their test results will be displayed with the use of pennames which help hidden their true identities. In addition, the interviewees were additionally made aware of their entitlement to exit the session at any given time. The subsequent findings derived from the analysis will be disseminated while ensuring the concealment of their actual identities.

References

- ASEAN University Network. (2020). **Guide to AUN-QA Assessment at Programme Level: Version 4.0**. Retrieved November 22, 2023, from https://qa.sut.ac.th/webqa/page/PDF/AUN-QA_V4_2020.pdf.
- Bloom B. S. (1956). **Taxonomy of Educational Objectives: The Classification of Educational Goals**. New York: Longmans, Green.
- Brown, H. D., &Abeywickrama, P. (2018). **Language Assessment: Principles and Classroom Practices** (3rd ed.). New Jersey: Pearson Education.
- Cresswell, J. W. (2013). **Qualitative Inquiry & Research Design Choosing Among Five Approaches**. (3rd ed.). New Jersey: SAGE.
- Council of Europe (n.d.). **Official Translations of The CEFR Global Scale**. Retrieved November 22, 2023, from <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/official-translations-of-the-cefr-global-scale>.
- Eaton, J. S. (2021). **The Role of Quality Assurance and The Values of Higher Education. Chapter in The Promise of Higher Education**. Retrieved November 22, 2023, from <https://doi.org/10.1007/978-3-030-67245-4>.
- ETS. (2024). **About the TOEIC Listening and Reading Test**. Retrieved November 22, 2023, from <https://www.ets.org/toEIC/test-takers/about/listening-reading.html>.
- _____. (2024). **Mapping the Redesigned TOEIC Bridge® Tests on the CEFR Flyer**. Retrieved November 22, 2023, from <https://www.ets.org/pdfs/toEIC/toEIC-bridge-mapping-cefr-reference.pdf>.
- _____. (2024). **Test content**. Retrieved November 22, 2023, from <https://www.etsglobal.org/fr/en/help-center/test-content/format-questions-toEIC-listening-reading>.
- _____. (2024). **TOEIC score conversion table**. Retrieved November 22, 2023, from <https://www.etsglobal.org/fr/en/landing-page/toEIC-tests-with-remote-proctoring>.
- Fulcher, G. (2010). **Practical Language Testing**. London: Routledge.
- Hughes, A. (2002). **Testing for Language Teachers** (2nd ed.). Cambridge: Cambridge University Press.
- Kachru, B. (1985). **Standards, Codification, and Sociolinguistic Realism: English Language in The Outer Circle**. Cambridge: Cambridge University Press.

- Kösters, M., & et al. (2024, March). Validity and Reliability of The Short Test Anxiety Inventory (TAI-5) in Dutch adolescents. **The Journal of General Psychology**, **151(1)**, 76-86. Retrieved November 22, 2023, from <https://doi.org/10.1080/00221309.2023.2188579>.
- Lertcharoenwanich, P. (2022, November). The Effect of Communicative Language Teaching in Test Preparation Course on TOEIC Score of EFL Business English Students. **Journal of Language Teaching and Research**, **13(6)**, 1188-1195. Retrieved November 22, 2023, from <https://doi.org/10.17507/jltr.1306.06>.
- Mashuri, S., & et al. (2022, January-February). Semi-structured Interview: A Methodological Reflection on The Development of a Qualitative Research Instrument in Educational Studies. **IOSR Journal of Research & Method in Education**, **12(1)**, 22-29.
- Pan, Y.C., & Innami, Y. (2017, March). Does TOEIC as a University Exit Test Ensure Higher Employability in Taiwan?. Tabaran Institute of Higher Education International. **Journal of Language Testing**, **7(1)**, 1-27.
- Sadeewong, P. (2020). **Effectiveness of Focus on Forms Supplemented with Test-Taking Strategies in Improving Thai High-School Students' Test Performance in the Grammar Section of TOEIC: a Case Study of Conditional Sentences**. Master's thesis, Thammasat University.
- Supanya, N. (2022, June). Towards the CEFR Action-Oriented Approach: Factors Influencing its Achievement in Thai EFL Classrooms. **3L: Language, Linguistics, Literature. The Southeast Asian Journal of English Language Studies**, **28(2)**, 33-48. Retrieved November 22, 2023, from <http://doi.org/10.17576/3L-2022-2802-03>.
- VanPatten, B. (2012). **Input Processing** *The Routledge Handbook of Second Language Acquisition*. Oxford: Routledge.
- Wichanpricha, T. (2021, September). Synchronous Online Learning through Microsoft Teams at Tertiary Level: Academic English Course. **Journal of Educational and Social Research**, **11(5)**, 123-140. Retrieved November 22, 2023, from <http://DOI:10.36941/jesr-2021-0111>.
- Wimolkasem, N., & et al. (2020, January-June). Mapping The K-StEP Test Scores to The TOEIC Test Scores Based on The Common European Framework of Reference (CEFR). **The Journal of Faculty of Applied Arts**, **13(1)**, 86-102.
- Wudthayagorn, J. (2018, December). Mapping the CU-TEP to the Common European Framework of Reference (CEFR). **LEARN Journal: Language Education and Acquisition Research Network Journal**, **11(2)**, 163-180.

A Study of Chinese Inverse Morphemes Words

Suthanya Panthong

Chinese Language Program, Faculty of Humanities and Social Sciences,

Pibulsongkram Rajabhat University

Corresponding Author: suthanya.p@psru.ac.th

Received: July 13, 2023 Revised: August 5, 2023 Accepted: September 4, 2023

Abstract

This research aims to study the meanings and functions of Chinese inverse morphemes words focusing on the AB - BA format from the book “Chinese Proficiency Vocabulary and Character Level Outline” (2001). The study found that the rearranged Chinese words would often have varied meanings from the original one. They could be classified into three forms: 1. the inverse morphemes words that had similar or related meanings (20 pairs); 2. the inverse morphemes words with different meanings (5 pairs); and 3. the inverse morphemes words that had different meanings but shared some similarities (27 pairs). In terms of the functions of word, when Chinese words undergo the position rearrangements, those words can also serve as different parts of speech. They could be categorized into two groups: 1. the function of original words was unchanged (23 pairs) and 2. the function of words changed from its original function (29 pairs), which those words could serve more than one types of part of speech. Therefore, the Chinese inverse morphemes words might not be defined by solely distinguishing the words' meaning, but word's functions and contexts conveying comprehensive meanings should be also emphasized.

Keywords: Inverse Morphemes Word, Chinese Language, Word Meaning, Functions of Words.

การศึกษาวิเคราะห์คำสลับตำแหน่งภาษาจีน

สุธัญญา ปานทอง

สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Corresponding Author: suthanya.p@psru.ac.th

ได้รับบทความ: 13 กรกฎาคม 2566 ปรับปรุงแก้ไข: 5 สิงหาคม 2566 ตอรับตีพิมพ์: 4 กันยายน 2566

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความหมายและหน้าที่ของคำสลับตำแหน่งภาษาจีน โดยเลือกศึกษาคำสลับตำแหน่งภาษาจีนในรูปแบบ AB - BA จากหนังสือ 《汉语水平词汇与汉字等级大纲》(2001) ผลการศึกษาพบว่า เมื่อคำภาษาจีนสลับตำแหน่งกันแล้ว ความหมายของคำส่วนใหญ่จะแตกต่างกัน ซึ่งสามารถแบ่งรูปแบบความหมายของคำสลับตำแหน่งได้เป็น 3 รูปแบบ คือ 1. คำสลับตำแหน่งมีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกัน จำนวน 20 คู่ 2. คำสลับตำแหน่งมีความหมายแตกต่างกัน จำนวน 5 คู่ 3. คำสลับตำแหน่งมีความหมายแตกต่างกันแต่มีความเกี่ยวข้องกัน จำนวน 27 คู่ ในด้านหน้าที่ของคำ เมื่อคำในภาษาจีนเกิดการสลับตำแหน่งกันแล้ว คำนั้น ๆ สามารถทำหน้าที่เป็นคำชนิดต่าง ๆ ได้ โดยแบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ 1. หน้าที่ของคำคงเดิม ไม่เปลี่ยนแปลง จำนวน 23 คู่ และ 2. หน้าที่ของคำเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จำนวน 29 คู่ โดยอาจทำหน้าที่ได้มากกว่าหนึ่งชนิดคำ ดังนั้น การใช้คำสลับตำแหน่งอาจไม่สามารถใช้วิธีการแยกแยะความหมายของคำเพียงอย่างเดียวได้ แต่ควรให้ความสำคัญกับหน้าที่ของคำและบริบทในการใช้สื่อความหมายประกอบด้วย

คำสำคัญ: คำสลับตำแหน่ง, ภาษาจีน, ความหมายของคำ, หน้าที่ของคำ

บทนำ

คำสลับตำแหน่งภาษาจีน คือ คำภาษาจีนสองพยางค์ที่มีหน่วยคำเหมือนกัน แต่ลำดับโครงสร้างการเรียงคำตรงกันข้ามกัน หรือสลับตำแหน่งกัน โดยมีคำสลับตำแหน่งกันในรูปแบบ "AB - BA" ซึ่ง A หมายถึง พยางค์แรก B หมายถึง พยางค์ที่ 2 เช่น “到达 - 达到” เมื่อสลับตำแหน่งกันแล้ว ความหมายของคำอาจเหมือนกันหรือแตกต่างกัน เช่น “代替 - 替代” เมื่อสลับตำแหน่งกันแล้วความหมายของทั้งสองคำต่างก็แปลว่า แทน แทนที่ ในขณะที่ “会议 - 议会” เมื่อสลับตำแหน่งกันแล้วความหมายจะแตกต่างกัน “会议” หมายถึง การประชุม “议会” หมายถึง สภาผู้แทนราษฎร เป็นต้น Cao (2004, อ้างถึงใน Xu, 2013, p.4) กล่าวว่า คำสลับตำแหน่งหมายถึงกลุ่มคำที่มีรูปแบบการออกเสียง รูปแบบการเขียนและความหมายของหน่วยคำเหมือนกัน แต่การเรียงลำดับของหน่วยคำตรงกันข้ามกัน เช่น “累积 - 积累” และ “吞并 - 并吞” เป็นต้น Ding (1957, p.48) ให้คำจำกัดความของคำสลับตำแหน่งไว้ว่า คำสลับตำแหน่ง คือ กลุ่มคำที่มีรูปแบบโครงสร้างและหน่วยคำเหมือนกัน แต่ลำดับของหน่วยคำสลับกัน คำสลับตำแหน่งเป็นวิธีการหนึ่งในการสร้างคำในภาษาจีน ซึ่งนอกจากจะเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความหมายแล้ว บางครั้งอาจเกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านการออกเสียงอีกด้วย เช่น “兄弟 (xiōngdì) - 弟兄 (dìxiong)” หรือ “故事 (gùshi) - 事故 (shìgù)” เป็นต้น พจนานุกรมภาษาจีนปัจจุบัน 《现代汉语词典》 ฉบับที่ 6 มีคำสลับตำแหน่งภาษาจีนอยู่ จำนวน 783 กลุ่มคำ (Han, 2014, p.6) ถึงแม้จะเป็นสัดส่วนที่ไม่มาก แต่กลับมีความสำคัญและส่งผลต่อผู้ที่ศึกษาภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศเป็นอย่างมาก สำหรับเจ้าของภาษาแล้ว คำสลับตำแหน่งอาจไม่ส่งผลต่อการสื่อสารมากนัก สามารถเลือกใช้คำสลับตำแหน่งให้สอดคล้องและถูกต้องตามบริบทได้ แต่สำหรับนักเรียนต่างชาติหรือผู้ที่ไม่ได้ใช้ภาษาจีนเป็นภาษาแม่แล้ว คำสลับตำแหน่งภาษาจีนถือเป็นจุดยากในการแยกแยะความหมายและอาจนำไปใช้ได้ไม่ถูกต้อง ก่อให้เกิดความผิดพลาดในการสื่อสารได้ ดังที่ Xu (2013, p.39) ได้กล่าวไว้ว่า คำสลับตำแหน่งเป็นลักษณะพิเศษในภาษาจีน ทั้งยังเป็นเรื่องที่ยากสำหรับนักเรียนต่างชาติ ดังนั้นผู้ที่ศึกษาในด้านการเรียนการสอนภาษาจีนในฐานะภาษาต่างประเทศ ควรหาวิธีการ กลยุทธ์และเทคนิคการสอนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อขจัดปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนนี้

คำสลับตำแหน่งภาษาจีนเป็นคำศัพท์ประเภทหนึ่งที่มีปรากฏในการสอบวัดระดับภาษาจีน ซึ่งปัจจุบันผู้ที่เรียนภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศให้ความสำคัญกับการสอบวัดระดับภาษาจีนค่อนข้างมาก การสอบวัดระดับภาษาจีน (HSK) เป็นการทดสอบวัดความรู้ด้านภาษาจีนที่เป็นทางการและน่าเชื่อถือ สามารถวัดทักษะความรู้ด้านภาษาจีนของผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ เป็นสิ่งหนึ่งที่ช่วยพัฒนาทักษะด้านภาษาจีนให้กับผู้เรียน ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจระดับความรู้ด้านภาษาจีนของตนเอง นำไปสู่การพัฒนาทักษะด้านภาษาจีนให้ดียิ่งขึ้น คำสลับตำแหน่งภาษาจีนเป็นคำศัพท์ประเภทหนึ่งที่ผู้เรียนภาษาจีนจำเป็นต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจให้ถูกต้อง เนื่องจากคำในภาษาจีนเมื่อสลับตำแหน่งกันแล้ว อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ ที่ค่อนข้างซับซ้อน ไม่ว่าจะเป็นด้านความหมาย การออกเสียง และหน้าที่ของคำ ซึ่งมีความเกี่ยวโยงในด้านไวยากรณ์ภาษาจีน ดังที่ สิทธา พหลภิญโญ, กัญญาณัฐ เกรียงเกตุ, และกฤษณ์ โกสวัตร์ (2555, หน้า 62) ได้กล่าวไว้ว่า การสลับลำดับหรือตำแหน่งของคำอาจส่งผลให้ชนิด หน้าที่และโครงสร้างของคำเกิดการเปลี่ยนแปลงแตกต่างไปจากเดิม เช่น “合适 - 适合” เมื่อสลับตำแหน่งกันแล้วต่างก็มีความหมายว่าเหมาะสม สอดคล้อง แต่ทั้งสองคำนี้ไม่สามารถใช้แทนกันได้ เนื่องจากเมื่อสลับตำแหน่งกันแล้ว หน้าที่ของคำเปลี่ยนไป คำว่า “合适” เป็นคำคุณศัพท์ “适合” เป็นคำกริยา ทั้งสองคำ

ต่างก็สามารถทำหน้าที่เป็นภาคแสดงได้ “合适” เป็นคำคุณศัพท์ที่ไม่จำเป็นต้องมีกรรมมารองรับ และสามารถขยายด้วยคำวิเศษณ์ได้ เช่น “这件衣服太大了，不太合适。” แต่ “适合” เป็นคำกริยาที่ต้องมีกรรมมารองรับเมื่อทำหน้าที่เป็นภาคแสดง เช่น “这件衣服太大了，不适合我。” หากผู้เรียนเข้าใจความหมายและสามารถแยกแยะวิธีการนำไปใช้ได้ถูกต้อง จะทำให้การสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จากผลการศึกษาของ Song (2020, p. 56) พบว่า ปัจจุบันหนังสือแบบเรียนภาษาจีนที่ได้รับความนิยม เช่น หนังสือแบบเรียนชุด 《发展汉语》《汉语教程》และ《博雅汉语》ต่างก็มีปริมาณคำศัพท์ที่เป็นคำสลับตำแหน่งภาษาจีนแตกต่างกัน หนังสือแบบเรียนชุด《发展汉语》มีทั้งหมด 8 คู่《汉语教程》มีทั้งหมด 10 คู่ ซึ่งถือเป็นจำนวนที่ค่อนข้างน้อย หนังสือแบบเรียนชุด《博雅汉语》มีทั้งหมด 50 คู่ ซึ่งถือว่ามีความสลับตำแหน่งภาษาจีนปรากฏอยู่เป็นจำนวนมาก แต่ทั้งนี้ คำสลับตำแหน่งภาษาจีนที่ปรากฏอยู่ในหนังสือแบบเรียนชุด《博雅汉语》กลับมีคำสลับตำแหน่งจำนวนหนึ่งที่ไม่ได้อยู่ในคลังคำศัพท์และอักษรจีนที่ต้องใช้ในการสอบวัดระดับภาษาจีน (HSK) และบางคำที่อยู่ในคลังคำศัพท์และอักษรจีนที่ต้องใช้ในการสอบวัดระดับ (HSK) ที่จำเป็นต้องเรียนรู้กลับไม่มีปรากฏในชุดหนังสือแบบเรียน จะเห็นได้ว่า คำสลับตำแหน่งภาษาจีนที่ผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อให้นำไปใช้ในการสื่อสารหรือการสอบวัดระดับภาษาจีนกับคำสลับตำแหน่งที่มีในหนังสือแบบเรียนไม่สอดคล้องกัน อีกทั้งในหนังสือแบบเรียนภาษาจีนที่นิยมใช้ในปัจจุบันมีคำสลับตำแหน่งภาษาจีนปรากฏอยู่เป็นจำนวนค่อนข้างน้อย หรือปรากฏในลักษณะคำเดียว โดยไม่มีการอธิบายความหมายหรือวิธีการนำไปใช้เมื่อเกิดการสลับตำแหน่ง ทำให้ผู้เรียนไม่เล็งเห็นความสำคัญของคำสลับตำแหน่งภาษาจีน และเกิดปัญหาเมื่อนำไปใช้ในการสื่อสาร

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความหมายและหน้าที่ของคำสลับตำแหน่งภาษาจีน โดยเลือกศึกษาความหมายและหน้าที่ของคำสลับตำแหน่งภาษาจีนจากหนังสือ《汉语水平词汇与汉字等级大纲》(2001) ซึ่งจัดทำโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน HSK (Hanyu Shuiping Kaoshi) และเป็นหนังสือที่ใช้ในการกำหนดระดับความรู้และความสามารถทางภาษาจีน โดยรายละเอียดเกี่ยวกับคำศัพท์และตัวอักษรจีนในหนังสือ มักจะถูกนำมาใช้ในการสอบวัดระดับความรู้ภาษาจีน HSK และเป็นคำศัพท์ที่สำคัญที่ใช้ในการสื่อสาร เพื่อให้มีความเข้าใจในความหมายและหน้าที่ของคำสลับตำแหน่ง สามารถนำไปใช้ในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความหมายและหน้าที่ของคำสลับตำแหน่งภาษาจีน

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Wu (2020, p.1) ให้นิยามของคำสลับตำแหน่งภาษาจีนไว้ว่า คำสลับตำแหน่งภาษาจีน คือ คำที่มีส่วนประกอบสองตัวที่มีรากศัพท์เหมือนกัน แต่มีการสลับตำแหน่งกันระหว่างส่วนประกอบสองตัวนั้น ซึ่งมักจะมีลักษณะในรูปแบบ “AB—BA” เช่น “色彩 – 彩色” หรือ “到达 – 达到” เป็นต้น

Meng (2020, p.6) กล่าวว่า คำสลับตำแหน่งภาษาจีน คือ คำสองคำที่เรียงตามลำดับอักษรและมีความสัมพันธ์กัน ปรากฏอยู่คู่กัน รูปแบบส่วนใหญ่ คือ รูปแบบ AB-BA เช่น “语言 – 言语” “彩色 – 色彩” และ “人家 – 家人” เป็นต้น

Zhai (2021, p.9) กล่าวว่า คำสลับตำแหน่งภาษาจีน คือ คำที่มีอักษรหรือรูปเขียนเหมือนกัน เสียงอ่านเหมือนกัน มีความหมายของรากศัพท์ที่เกี่ยวข้องกัน มีลำดับการประสมคำสองพยางค์ในรูปแบบ A-B หรือ B-A โดยมีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกัน แต่รูปแบบการใช้อาจเหมือนหรือแตกต่างกันได้

จากคำนิยามข้างต้น สรุปได้ว่า คำสลับตำแหน่งภาษาจีน คือ คำภาษาจีนสองพยางค์ที่มีหน่วยคำเหมือนกัน แต่ลำดับโครงสร้างการเรียงคำตรงกันข้ามกัน หรือสลับตำแหน่งกัน โดยมีคำสลับตำแหน่งกัน ในรูปแบบ "AB—BA" เช่น “到达 – 达到” ซึ่ง A หมายถึง พยางค์แรก B หมายถึง พยางค์ที่ 2 เมื่อสลับตำแหน่งกันแล้ว ความหมายและหน้าที่ของคำอาจเหมือนกันหรือแตกต่างกัน

Liu (2007, p.42) ได้แบ่งประเภทของคำสลับตำแหน่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ คือ คำสลับตำแหน่งที่ความหมายมีความเกี่ยวข้องกัน และ คำสลับตำแหน่งที่ความหมายไม่เกี่ยวข้องกัน Jia (2013, p.10) แบ่งความหมายของคำสลับตำแหน่งออกเป็น 3 ประเภท คือ 1. ความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน 2. ความหมายครอบคลุมและเกี่ยวข้องกัน และ 3. ความหมายต่างกัน

Yu (2014, p.25) แบ่งความหมายของคำสลับตำแหน่งภาษาจีน ออกเป็น 3 ประเภท คือ 1. ความหมายเหมือนกัน 2. ความหมายใกล้เคียงกัน และ 3. ความหมายต่างกัน

กมลทิพย์ รักเกียรติยศ (2562, หน้า 99) แบ่งความหมายของคำสลับตำแหน่งในภาษาจีน ออกเป็น 3 ประเภท คือ 1. คำสลับตำแหน่งที่มีความหมายเดิม 2. คำสลับตำแหน่งที่มีความหมายก้ำกึ่ง และ 3. คำสลับตำแหน่งที่มีความหมายต่างกันโดยสิ้นเชิง

Xing (2020, p.14) แบ่งความหมายของคำสลับตำแหน่งภาษาจีนเป็น 4 ประเภท คือ 1. คำสลับตำแหน่งที่มีความหมายเหมือนกัน 2. คำสลับตำแหน่งที่มีความหมายใกล้เคียง 3. คำสลับตำแหน่งที่มีความหมายเกี่ยวข้องกัน และ 4. คำสลับตำแหน่งที่มีความหมายไม่เกี่ยวข้องกัน

จากการแบ่งประเภทของคำสลับตำแหน่งดังกล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความหมายของคำสลับตำแหน่งภาษาจีน สามารถแบ่งรูปแบบความหมายได้เป็น 3 รูปแบบ คือ 1. คำสลับตำแหน่งที่มีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกัน 2. คำสลับตำแหน่งที่มีความหมายแตกต่างกัน 3) คำสลับตำแหน่งที่มีความหมายแตกต่างกันแต่มีความเกี่ยวข้องกัน

คำในภาษาจีนเมื่อสลับตำแหน่งกันแล้ว นอกจากความหมายที่อาจเปลี่ยนแปลงไปแล้ว อาจทำให้หน้าที่หรือชนิดของคำเปลี่ยนแปลงไปด้วย Zhao (2013, p.6) ได้แบ่งหน้าที่ชนิดของคำสลับตำแหน่งออกเป็น 3 รูปแบบ คือ

1. เมื่อสลับตำแหน่งกันแล้วหน้าที่ชนิดของคำเหมือนกัน
2. เมื่อสลับตำแหน่งกันแล้วมีหน้าที่ชนิดของคำต่างกัน
3. เมื่อสลับตำแหน่งกันแล้ว คำที่มีความหมายต่างกันบางคำอาจทำหน้าที่ได้มากกว่า 1 ชนิด เช่น “科学 – 学科” เมื่อสลับตำแหน่งกันแล้ว คำว่า “科学” ทำหน้าที่เป็นคำนาม คำว่า “学科” สามารถทำหน้าที่ได้ทั้งคำนามและคำคุณศัพท์ คำว่า “花插 – 插花” เมื่อสลับตำแหน่งกันแล้ว คำว่า “花插” ทำหน้าที่เป็นคำนามและคำกริยา คำว่า “插花” สามารถทำหน้าที่เป็นคำนาม คำกริยาหรือคำคุณศัพท์ได้ด้วย

Yu (2014, p.12) แบ่งหน้าที่ของคำสลับตำแหน่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ คำสลับตำแหน่งที่ทำหน้าที่ได้เพียงชนิดเดียว และ คำสลับตำแหน่งที่ทำหน้าที่ได้มากกว่า 1 ชนิด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Han (2014, p.15) ซึ่งแบ่งหน้าที่ของคำสลับตำแหน่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ

1. คำสลับตำแหน่งที่ทำหน้าที่ได้เพียงชนิดเดียว ซึ่งแบ่งเป็น

1.1 เมื่อสลับกันแล้วทั้งสองคำทำหน้าที่เป็นคำชนิดเดียวกัน เช่น “爱情 – 情爱” ต่างก็ทำหน้าที่เป็นคำนาม หรือ “导引 – 引导” ต่างก็ทำหน้าที่เป็นคำกริยา

1.2 เมื่อสลับกันแล้วทั้งสองคำทำหน้าที่เป็นคำต่างชนิดกัน เช่น “质变 – 变质” คำว่า “质变” ทำหน้าที่เป็นคำนาม คำว่า “变质” ทำหน้าที่เป็นคำกริยา

2. คำสลับตำแหน่งที่สามารถทำหน้าที่ได้มากกว่า 1 ชนิดคำ แบ่งเป็น

2.1 มีเพียงหนึ่งคำที่สามารถทำหน้าที่ได้มากกว่า 1 ชนิดคำ เช่น “爱恋 – 恋爱” คำว่า “爱恋” ทำหน้าที่เป็นเพียงคำกริยา คำว่า “恋爱” ทำหน้าที่เป็นได้ทั้งคำกริยาและคำนาม คำว่า “较比 – 比较” คำว่า “较比” ทำหน้าที่เป็นคำวิเศษณ์ “比较” ทำหน้าที่เป็นได้ทั้งคำกริยา คำวิเศษณ์และคำบุพบท เป็นต้น

2.2 ทั้งสองคำสามารถทำหน้าที่ได้มากกว่า 1 ชนิดคำ เช่น “和暖 – 暖和” เมื่อสลับตำแหน่งกันแล้ว ทั้งสองคำสามารถทำหน้าที่เป็นได้ทั้งคำกริยาและคำคุณศัพท์ หรือ “和平 – 平和” คำว่า “和平” สามารถทำหน้าที่เป็นได้ทั้งคำนามและคำคุณศัพท์ คำว่า “平和” สามารถทำหน้าที่เป็นได้ทั้งคำกริยาและคำคุณศัพท์ เป็นต้น

Xia (2014, p.11) และ Hu (2015, p.21) ต่างก็แบ่งหน้าที่ของคำสลับตำแหน่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ 1. เมื่อสลับตำแหน่งกันแล้ว หน้าที่ของคำเปลี่ยนแปลงไป 2. เมื่อสลับตำแหน่งกันแล้วหน้าที่ของคำไม่เปลี่ยนแปลง

จากการวิเคราะห์หน้าที่ของคำสลับตำแหน่ง ดังกล่าวมาข้างต้นนั้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า หน้าที่ของคำสลับตำแหน่งภาษาจีน สามารถแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ คือ 1. เมื่อสลับตำแหน่งกันแล้วหน้าที่ของคำคงเดิม 2. เมื่อสลับตำแหน่งกันแล้วหน้าที่ของคำเปลี่ยนแปลงไป โดยอาจทำหน้าที่ได้เพียงหนึ่ง ชนิดคำ หรือมากกว่าหนึ่งชนิดคำ

กรอบแนวคิดการวิจัย

คำสลับตำแหน่งภาษาจีน คือ คำภาษาจีนสองพยางค์ที่มีหน่วยคำเหมือนกัน แต่ลำดับโครงสร้างการเรียงคำตรงกันข้ามกัน หรือสลับตำแหน่งกัน โดยมีสลับตำแหน่งกันในรูปแบบ "AB - BA" เช่น “到达 – 达到” ซึ่ง A หมายถึง พยางค์แรก B หมายถึง พยางค์ที่ 2 เมื่อสลับตำแหน่งกันแล้ว ความหมายและหน้าที่ของคำอาจเหมือนกันหรือแตกต่างกัน

งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ความหมายของคำสลับตำแหน่งภาษาจีน โดยใช้แนวคิดการแบ่งประเภทความหมายของคำสลับตำแหน่งของ Jia (2013, p.10) ร่วมกับแนวคิดของ Xing (2020, p.14) ซึ่ง Jia (2013, p.10) ได้แบ่งความหมายของคำสลับตำแหน่งออกเป็น 3 ประเภท คือ 1. ความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน 2. ความหมายครอบคลุมและเกี่ยวข้องกัน 3. ความหมายต่างกัน และ Xing (2020, p.14) ได้แบ่งความหมายของคำสลับตำแหน่งภาษาจีนเป็น 4 ประเภท คือ 1. คำสลับตำแหน่งที่มีความหมายเหมือนกัน 2. คำสลับตำแหน่งที่มีความหมายใกล้เคียง 3. คำสลับตำแหน่งที่มีความหมายเกี่ยวข้องกัน และ 4. คำสลับตำแหน่งที่มีความหมายไม่เกี่ยวข้องกัน

และเลือกใช้แนวคิดของ Xia (2014, p.11) และ Han (2014, p.15) ในการวิเคราะห์หน้าที่ของคำสลับตำแหน่งภาษาจีน ซึ่ง Xia (2014, p.11) ได้แบ่งหน้าที่ของคำสลับตำแหน่งออกเป็น 2 รูปแบบ

คือ 1. เมื่อสลับตำแหน่งกันแล้ว หน้าทีของคำเปลี่ยนแปลงไป 2. เมื่อสลับตำแหน่งกันแล้วหน้าทีของคำไม่เปลี่ยนแปลง Han (2014, p.15) แบ่งหน้าที่ของคำสลับตำแหน่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ คำสลับตำแหน่งที่ทำหน้าที่ได้เพียงชนิดเดียว และ คำสลับตำแหน่งที่ทำหน้าที่ได้มากกว่าหนึ่งชนิด

โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎีข้างต้น มาวิเคราะห์แบ่งประเภทความหมายและหน้าที่ของของคำสลับตำแหน่งภาษาจีน โดยพิจารณาถึงความหมายและหน้าที่ของคำที่เปลี่ยนไปเมื่อสลับตำแหน่งกัน รวมถึงรูปแบบในการนำไปใช้ที่ถูกต้อง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ คำสลับตำแหน่งภาษาจีนที่นำมาศึกษาในครั้งนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะคำสลับตำแหน่งภาษาจีนที่ปรากฏในหนังสือ 《汉语水平词汇与汉字等级大纲》(2001) สำนักพิมพ์ Economic Science จำนวน 52 คู่ 104 คำ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ งานวิจัยนี้ใช้ตารางบันทึกในการเก็บรวบรวมข้อมูลคำศัพท์เพื่อวิเคราะห์แยกประเภทของความหมายและหน้าที่ของคำสลับตำแหน่งภาษาจีน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เก็บรวบรวมข้อมูลด้านแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคำสลับตำแหน่งภาษาจีน

3.2 ศึกษา รวบรวมแนวคิดและทฤษฎีการแบ่งประเภทความหมายและหน้าที่ของคำสลับตำแหน่งภาษาจีน เพื่อกำหนดแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล

3.3 รวบรวมข้อมูลคำสลับตำแหน่งภาษาจีนจากหนังสือ 《汉语水平词汇与汉字等级大纲》(2001) เพื่อนำไปวิเคราะห์ความหมายและหน้าที่ของคำสลับตำแหน่งภาษาจีน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ความหมายของคำสลับตำแหน่งภาษาจีนระหว่างก่อนและหลังการสลับตำแหน่ง โดยจัดหมวดหมู่ของความหมายในรูปแบบต่าง ๆ โดยใช้แนวคิดการแบ่งประเภทความหมายของคำสลับตำแหน่งของ Jia (2013, p.10) และ Xing (2020, p.14)

4.2 ศึกษาหน้าที่ของคำสลับตำแหน่งภาษาจีนระหว่างก่อนและหลังการสลับตำแหน่งเพื่อวิเคราะห์หน้าที่ของคำที่ใช้ในโครงสร้างทางไวยากรณ์ภาษาจีน โดยใช้แนวคิด Xia (2014, p.11) และ Han (2014, p.15)

5. สรุปและอภิปรายผลการวิจัย โดยนำเสนอผลการศึกษาในรูปแบบการสรุปและอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาคำสลับตำแหน่งภาษาจีนในรูปแบบ AB - BA จากหนังสือ 《汉语水平词汇与汉字等级大纲》(2001) จำนวน 52 คู่ 104 คำ ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 คำสลับตำแหน่งภาษาจีนจากหนังสือ 《汉语水平词汇与汉字等级大纲》(2001)

คู่ที่	คำศัพท์	คู่ที่	คำศัพท์	คู่ที่	คำศัพท์	คู่ที่	คำศัพท์
1.	儿女 - 女儿	14.	对面 - 面对	27.	回来 - 来回	40.	期限 - 限期
2.	变质 - 质变	15.	法语 - 语法	28.	回收 - 收回	41.	侵入 - 入侵
3.	不要 - 要不	16.	犯罪 - 罪犯	29.	会议 - 议会	42.	前提 - 提前
4.	彩色 - 色彩	17.	蜂蜜 - 蜜蜂	30.	讲演 - 演讲	43.	人生 - 生人
5.	产生 - 生产	18.	感情 - 情感	31.	接连 - 连接	44.	实现 - 现实
6.	称号 - 号称	19.	工人 - 人工	32.	开展 - 展开	45.	孙子 - 子孙
7.	出发 - 发出	20.	故事 - 事故	33.	科学 - 学科	46.	同一 - 一同
8.	点钟 - 钟点	21.	光亮 - 亮光	34.	来历 - 历来	47.	喜欢 - 欢喜
9.	担负 - 负担	22.	国王 - 王国	35.	来往 - 往来	48.	下乡 - 乡下
10.	达到 - 到达	23.	喊叫 - 叫喊	36.	力气 - 气力	49.	心中 - 中心
11.	代替 - 替代	24.	合适 - 适合	37.	路线 - 线路	50.	兄弟 - 弟兄
12.	动机 - 机动	25.	互相 - 相互	38.	面前 - 前面	51.	言语 - 语言
13.	度过 - 过度	26.	黄金 - 金黄	39.	年轻 - 青年	52.	私自 - 自私

ผลการศึกษาคำสลับตำแหน่งภาษาจีน จำนวน 52 คู่ มีผลการศึกษาตามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ความหมายของคำสลับตำแหน่งภาษาจีน

จากการศึกษาและวิเคราะห์ความหมายของคำสลับตำแหน่งภาษาจีน จำนวน 52 คำ พบว่า เมื่อคำภาษาจีนสลับตำแหน่งกันแล้ว ความหมายของคำสามารถแบ่งได้เป็น 3 รูปแบบ คือ

1.1 คำสลับตำแหน่งมีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกัน คือ เมื่อคำศัพท์นั้นเกิดการสลับตำแหน่งจาก A-B เป็น B-A แล้ว ความหมายของคำยังคงมีความหมายเหมือนเดิม หรือมีความหมายที่ใกล้เคียงกัน จำนวน 20 คู่

1.2 คำสลับตำแหน่งมีความหมายแตกต่างกัน คือ เมื่อคำศัพท์นั้นเกิดการสลับตำแหน่งจาก A-B เป็น B-A แล้ว ความหมายของคำมีความแตกต่างจากความหมายเดิม โดยไม่มีความเกี่ยวข้องหรือเชื่อมโยงกัน จำนวน 5 คู่

1.3 คำสลับตำแหน่งมีความหมายแตกต่างกัน แต่มีความเกี่ยวข้องกัน คือ เมื่อคำศัพท์นั้นเกิดการสลับตำแหน่งจาก A-B เป็น B-A แล้ว ความหมายของคำมีความแตกต่างกัน แต่ความหมายของทั้งสองคำมีความเกี่ยวข้องหรือเกี่ยวข้องกัน จำนวน 27 คู่

ตาราง 2 รูปแบบความหมายของคำสลับตำแหน่งภาษาจีน จากหนังสือ 《汉语水平词汇与汉字等级大纲》(2001)

ที่	รูปแบบความหมาย	จำนวน (คำ)	คำศัพท์
1.	ความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกัน	20	代替 - 替代 讲演 - 演讲 来往 - 往来 力气 - 气力 互相 - 相互 合适 - 适合 感情 - 情感 侵入 - 入侵 光亮 - 亮光 路线 - 线路 彩色 - 色彩 喜欢 - 欢喜

ตาราง 2 รูปแบบความหมายของคำสลับตำแหน่งภาษาจีน จากหนังสือ 《汉语水平词汇与汉字等级大纲》 (2001) (ต่อ)

ที่	รูปแบบความหมาย	จำนวน (คำ)	คำศัพท์
			达到 – 到达 担负 – 负担 开展 – 展开 喊叫 – 叫喊 兄弟 – 弟兄 变质 – 质变 来历 – 历来 回来 – 来回
2.	ความหมายแตกต่างกัน	5	不要 – 要不 人生 – 生人 法语 – 语法 动机 – 机动 度过 – 过度
3.	ความหมายแตกต่างกัน แต่มีความเกี่ยวข้องกัน	27	儿女 – 女儿 私自 – 自私 年轻 – 青年 出发 – 发出 产生 – 生产 称号 – 号称 言语 – 语言 对面 – 面对 心中 – 中心 点钟 – 钟点 蜂蜜 – 蜜蜂 下乡 – 乡下 犯罪 – 罪犯 黄金 – 金黄 同一 – 一同 国王 – 王国 接连 – 连接 孙子 – 子孙 回收 – 收回 面前 – 前面 实现 – 现实 科学 – 学科 期限 – 限期 前提 – 提前 工人 – 人工 会议 – 议会 故事 – 事故

1.1 คำสลับตำแหน่งที่มีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกัน คือ คำศัพท์ที่สลับตำแหน่งกัน จาก A-B เป็น B-A แล้ว ความหมายของทั้งสองคำเหมือนหรือใกล้เคียงกัน เช่น

代替 – 替代

代替

หมายถึง

แทน เข้าแทนที่

替代

หมายถึง

แทน ทดแทน

讲演 – 演讲

讲演

หมายถึง

แสดงสุนทรพจน์ บรรยายทางวิชาการ

演讲

หมายถึง

การกล่าวสุนทรพจน์ การแสดงคำกล่าว
คำปราศรัย

力气 – 气力

力气

หมายถึง

กำลัง แรง

气力

หมายถึง

กำลัง พลัง

互相 – 相互

互相

หมายถึง

ซึ่งกันและกัน

相互

หมายถึง

ซึ่งกันและกัน

合适 – 适合

合适

หมายถึง

เหมาะสม สอดคล้อง

适合

หมายถึง

เหมาะสม สอดคล้อง

达到 – 到达

达到

หมายถึง

ถึง บรรลุถึง

到达

หมายถึง

ไปถึง

开展 – 展开

开展

หมายถึง

ขยาย แผ่ขยาย

展开

หมายถึง

ขยายออก ทอดออกไป ทางออก

喜欢 – 欢喜

喜欢

หมายถึง

ชอบ

欢喜

หมายถึง

ดีอกดีใจ รัก ชอบ (ที่จะทำอะไร)

路线 – 线路

路线

หมายถึง

เส้นทาง แนวทาง

线路

หมายถึง

ทาง เส้นทาง วงจร

1.2 คำสลับตำแหน่งมีความหมายแตกต่างกัน คือ เมื่อคำศัพท์นั้นสลับตำแหน่งจาก A-B เป็น B-A แล้ว ความหมายของคำมีความแตกต่างจากความหมายเดิม โดยไม่มีความเกี่ยวข้องหรือเชื่อมโยงกัน เช่น

不要 – 要不

不要

หมายถึง

ห้าม อย่า ไม่ต้อง

要不

หมายถึง

มิฉะนั้น มิน่าเล่า หรือไม่ ถ้าไม่....ก็

法语 – 语法

法语

หมายถึง

ภาษาฝรั่งเศส

语法

หมายถึง

ไวยากรณ์

动机 – 机动

动机

หมายถึง

เจตนา เจตนารมณ์ เจตจำนง

机动

หมายถึง

อาศัยเครื่องจักรชุด พลิกแพลง
เปลี่ยนแปลงไปตามเหตุการณ์

度过 – 过度

度过

หมายถึง

ใช้เวลา (ใช้ช่วงเวลาไปกับเรื่องต่าง ๆ)
ก้าวผ่านช่วงเวลา

过度

หมายถึง

เกินความเหมาะสม เลยเถิด เกินไป

1.3 คำสลับตำแหน่งมีความหมายแตกต่างกัน แต่มีความเกี่ยวข้องกัน คือ เมื่อคำศัพท์นั้นเกิดการสลับตำแหน่งจาก A-B เป็น B-A แล้ว ความหมายของคำมีความแตกต่างกัน แต่ความหมายของทั้งสองคำมีความเกี่ยวข้องหรือเกี่ยวข้องกัน เช่น

言语 – 语言

言语

หมายถึง

คำพูด

语言

หมายถึง

ภาษา

儿女 – 女儿

儿女

หมายถึง

ลูกชายลูกสาว

女儿

หมายถึง

ลูกสาว

期限 – 限期

期限

หมายถึง

ระยะเวลาที่กำหนด

限期

หมายถึง

จำกัดเวลา ระยะเวลาที่จำกัด

蜂蜜 – 蜜蜂

蜂蜜

หมายถึง

น้ำผึ้ง

蜜蜂

หมายถึง

ผึ้ง

出发 – 发出

出发	หมายถึง	ออกเดินทาง
发出	หมายถึง	ส่งออกไป เกิด (เสียง กลิ่น) ประกาศ แถลง
犯罪-罪犯		
犯罪	หมายถึง	ทำผิดกฎหมาย
罪犯	หมายถึง	นักโทษ ผู้ต้องโทษ ผู้ทำผิดกฎหมาย
对面-面对		
对面	หมายถึง	ตรงข้าม ตรงหน้า ต่อหน้า
面对	หมายถึง	เผชิญหน้า
国王-王国		
国王	หมายถึง	พระราชา พระมหากษัตริย์ พระเจ้า
		แผ่นดิน
王国	หมายถึง	ประเทศที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

การใช้คำสลับตำแหน่งภาษาจีนค่อนข้างซับซ้อน คำสลับตำแหน่งที่มีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกัน อาจไม่สามารถใช้สื่อความหมายแทนกันได้ทุกคำ เมื่อต้องการนำไปใช้สื่อความหมาย ต้องคำนึงถึงหน้าที่ของคำและรูปแบบการนำไปใช้ให้ถูกต้องตามบริบท เช่น “合适 – 适合” เมื่อสลับตำแหน่งกันแล้ว ต่างก็มีความหมายว่า เหมาะสม สอดคล้อง แต่คำว่า “合适” ทำหน้าที่เป็นคำคุณศัพท์ (形容词) คำว่า “适合” ทำหน้าที่เป็นคำกริยา (动词) จึงมีวิธีการใช้ที่แตกต่างกันตามหน้าที่ของคำ ซึ่งเราสามารถพูดว่า “这件衣服很合适。” (เสื้อตัวนี้เหมาะสมมาก) แต่ไม่สามารถพูดว่า “这件衣服很适合。” คำว่า “适合” ทำหน้าที่เป็นคำกริยา (动词) ซึ่งต้องมีกรรมมารองรับ ประโยคที่ถูกต้อง คือ “这件衣服很适合你。” (เสื้อตัวนี้เหมาะกับเธอมาก) จะเห็นได้ว่าถึงแม้ทั้งสองคำจะมีความหมายเหมือนกัน แต่หากหน้าที่ของคำหรือบริบทที่นำไปแตกต่างกันต่างกัน จึงทำให้วิธีการใช้มีความแตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอในหัวข้อถัดไป ในเรื่องหน้าที่ของคำ

2. หน้าที่ของคำสลับตำแหน่งภาษาจีน

เมื่อคำศัพท์ในภาษาจีนสลับตำแหน่งกันแล้ว ความหมายของคำสลับตำแหน่งจำนวนหนึ่ง อาจยังคงความหมายเหมือนเดิมหรือใกล้เคียงกัน แต่ไม่สามารถใช้แทนกันได้ เนื่องจากคำสลับตำแหน่งแต่ละคำอาจมีวิธีการนำไปใช้ที่แตกต่างกันตามหน้าที่ของชนิดคำ ผู้วิจัยได้นำคำสลับตำแหน่งภาษาจีน จำนวน 52 คู่ ไปวิเคราะห์หน้าที่ของคำ โดยแบ่งตามชนิดของคำ พบว่า เมื่อคำในภาษาจีนสลับตำแหน่งกันแล้ว คำสลับตำแหน่งนั้น ๆ สามารถทำหน้าที่เป็นคำชนิดต่าง ๆ ได้ โดยสามารถแบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ 1. หน้าที่ของคำคงเดิม ไม่เปลี่ยนแปลง และ 2. หน้าที่ของคำเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

2.1 หน้าที่ของคำคงเดิม ไม่เปลี่ยนแปลง หมายถึง เมื่อคำศัพท์นั้นสลับตำแหน่งจาก A-B เป็น B-A แล้ว ยังคงทำหน้าที่ตามชนิดของคำเหมือนเดิม ไม่เปลี่ยนแปลง จำนวน 23 คู่ 46 คำ

2.2 หน้าที่ของคำเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม หมายถึง เมื่อคำศัพท์นั้นสลับตำแหน่งจาก A-B เป็น B-A แล้ว หน้าที่ของคำเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยอาจมีหน้าที่ตามชนิดของคำเพิ่มขึ้นหรือลดลง จำนวน 29 คู่ 58 คำ

ตาราง 3 คำสลับตำแหน่งจากหนังสือ 《汉语水平词汇与汉字等级大纲》(2001) ที่หน้าที่ของคำคงเดิม ไม่เปลี่ยนแปลง จำนวน 23 คู่ 46 คำ

คำที่	คำศัพท์	A-B	B-A	คำที่	คำศัพท์	A-B	B-A
1.	彩色-色彩	คำนาม	คำนาม	13.	孙子-子孙	คำนาม	คำนาม
2.	兄弟-弟兄	คำนาม	คำนาม	14.	法语-语法	คำนาม	คำนาม
3.	儿女-女儿	คำนาม	คำนาม	15.	产生-生产	คำกริยา	คำกริยา
4.	蜂蜜-蜜蜂	คำนาม	คำนาม	16.	代替-替代	คำกริยา	คำกริยา
5.	感情-情感	คำนาม	คำนาม	17.	达到-到达	คำกริยา	คำกริยา
6.	故事-事故	คำนาม	คำนาม	18.	出发-发出	คำกริยา	คำกริยา
7.	国王-王国	คำนาม	คำนาม	19.	喊叫-叫喊	คำกริยา	คำกริยา
8.	会议-议会	คำนาม	คำนาม	20.	回收-收回	คำกริยา	คำกริยา
9.	力气-气力	คำนาม	คำนาม	21.	侵入-入侵	คำกริยา	คำกริยา
10.	路线-线路	คำนาม	คำนาม	22.	来往-往来	คำกริยา	คำกริยา
11.	面前-前面	คำนาม	คำนาม	23.	心中-中心	คำนาม	คำนาม
12.	欢喜-喜欢	คำคุณศัพท์ คำกริยา	คำคุณศัพท์ คำกริยา				

จากตาราง 3 จะเห็นได้ว่า จากคำศัพท์ภาษาจีนทั้งหมด 52 คู่ 104 คำ มีคำศัพท์ภาษาจีนที่เมื่อสลับตำแหน่งกันแล้วหน้าที่ของคำยังคงเดิม ไม่เปลี่ยนแปลง จำนวน 23 คู่ 46 คำ เช่น “欢喜 – 喜欢” ที่สามารถทำหน้าที่ได้มากกว่า 2 ชนิดคำ เมื่อสลับตำแหน่งแล้วไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงหน้าที่ของคำ ต่างก็ทำหน้าที่เป็นคำคุณศัพท์ (形容词) และคำกริยา (动词) ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบ A-B หรือ B-A ทั้งนี้ เมื่อนำคำสลับตำแหน่งภาษาจีนที่มีหน้าที่คงเดิมไปใช้ ต้องคำนึงถึงความหมายที่เหมาะสมตามที่ใช้ต้องการจะสื่อความหมายร่วมด้วย โดยเฉพาะคำสลับตำแหน่งที่มีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกัน ดังที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น

ตาราง 4 คำสลับตำแหน่งจากหนังสือ 《汉语水平词汇与汉字等级大纲》(2001) ที่หน้าที่ของคำเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จำนวน 29 คู่ 58 คำ

คำที่	คำศัพท์	A-B	B-A	คำที่	คำศัพท์	A-B	B-A
1.	称号-号称	คำนาม	คำกริยา	16.	年青-青年	คำคุณศัพท์	คำนาม
2.	同一-一同	คำคุณศัพท์	คำวิเศษณ์	17.	合适-适合	คำคุณศัพท์	คำกริยา
3.	犯罪-罪犯	คำกริยา	คำนาม	18.	变质-质变	คำกริยา	คำนาม
4.	度过-过度	คำกริยา	คำคุณศัพท์	19.	下乡-乡下	คำกริยา	คำนาม
5.	私自-自私	คำวิเศษณ์	คำคุณศัพท์	20.	点钟-钟点	ลักษณะนาม	คำนาม
6.	来历-历来	คำนาม	คำวิเศษณ์ คำคุณศัพท์	21.	动机-机动	คำนาม	คำคุณศัพท์ คำกริยา

ตาราง 4 คำสลับตำแหน่งจากหนังสือ 《汉语水平词汇与汉字等级大纲》(2001) ที่หน้าที่ของคำเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จำนวน 29 คู่ 58 คำ (ต่อ)

คำที่	คำศัพท์	A-B	B-A	คำที่	คำศัพท์	A-B	B-A
7.	实现-现实	คำกริยา	คำคุณศัพท์ คำนาม	22.	前提-提前	คำนาม	คำกริยา คำคุณศัพท์
8.	互相-相互	คำวิเศษณ์	คำคุณศัพท์ คำวิเศษณ์	23.	不要-要不	คำวิเศษณ์	คำสันธาน คำวิเศษณ์
9.	期限-限期	คำนาม	คำกริยา คำนาม	24.	回来-来回	คำกริยา	คำกริยา คำนาม
10.	人生-生人	คำนาม	คำกริยา คำนาม	25.	光亮-亮光	คำคุณศัพท์ คำนาม	คำนาม
11.	工人-人工	คำนาม	คำคุณศัพท์ คำนาม	26.	科学-学科	คำคุณศัพท์ คำนาม	คำนาม
12.	担负-负担	คำกริยา	คำกริยา คำนาม	27.	黄金-金黄	คำคุณศัพท์ คำนาม	คำคุณศัพท์
13.	面对-对面	คำกริยา	คำนามคำ วิเศษณ์	28.	言语-语言	คำกริยา คำนาม	คำนาม
14.	连接-接连	คำกริยา	คำกริยาคำ วิเศษณ์ คำคุณศัพท์	29.	开展-展开	คำกริยา คำคุณศัพท์	คำกริยา
15.	讲演-演讲	คำกริยา	คำกริยา คำนาม				

จากตาราง 4 จะเห็นได้ว่า คำสลับตำแหน่งภาษาจีนที่หน้าที่ของคำเปลี่ยนไปจากเดิมสามารถทำหน้าที่ของคำได้มากหรือน้อยกว่าเดิม ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 รูปแบบ คือ 1) หน้าที่ของคำเปลี่ยนไปจากเดิม โดยสามารถทำหน้าที่ได้เพียง 1 ชนิดคำ เช่น “下乡 - 乡下” คำว่า “下乡” ทำหน้าที่เป็นคำกริยา เมื่อสลับตำแหน่งเป็น “乡下” หน้าที่ของคำจะเปลี่ยนเป็นคำนาม โดยทำหน้าที่เป็นคำนามได้เพียงอย่างเดียว 2) หน้าที่ของคำเปลี่ยนไปจากเดิม โดยสามารถทำหน้าที่ของคำได้มากกว่าเดิม เช่น “工人 - 人工” คำว่า “工人” ทำหน้าที่เป็นคำนาม เมื่อสลับตำแหน่งเป็น “人工” จะสามารถทำหน้าที่เป็นได้ทั้งคำคุณศัพท์และคำนาม หรือ “连接 - 接连” คำว่า “连接” ทำหน้าที่เป็นคำกริยา เมื่อสลับตำแหน่งเป็น “接连” จะสามารถทำหน้าที่ได้ 3 ชนิดคำ คือ คำกริยา คำวิเศษณ์ และคำคุณศัพท์ 3) หน้าที่ของคำเปลี่ยนไปจากเดิม โดยสามารถทำหน้าที่ของคำได้น้อยกว่าเดิม เช่น “言语 - 语言” คำว่า “言语” ทำหน้าที่เป็นคำกริยาและคำนาม เมื่อสลับตำแหน่งเป็น “语言” จะสามารถทำหน้าที่เป็นคำนามได้เพียงอย่างเดียว

การที่คำสลับตำแหน่งภาษาจีนสามารถทำหน้าที่ของคำได้มากกว่าหนึ่งชนิดคำทำให้การนำไปใช้เกิดความหลากหลาย นำไปใช้ได้หลายรูปแบบตามหน้าที่ชนิดของคำ นอกจากต้องคำนึงถึงความหมายที่ถูกต้องเหมาะสมแล้ว ยังต้องคำนึงถึงรูปประโยคและบริบทของการนำไปใช้ร่วมด้วย

นอกจากนี้ ยังมีคำสลับตำแหน่งภาษาจีนบางคำที่มีวิธีการใช้ที่ต้องคำนึงถึงปัจจัยอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น ใช้กับสิ่งที่เป็กรูปธรรมหรือนามธรรม ใช้ในภาษาพูด ใช้ในภาษาเขียนหรือภาษาทางการ เป็นต้น เช่น คำว่า “达到” และ “到达” ต่างก็ทำหน้าที่เป็นคำกริยาเหมือนกัน อีกทั้งมีความหมายใกล้เคียงกันว่า “ถึง” คำว่า “达到” ใช้ในการสื่อความหมายว่า ถึงระดับ บรรลุถึง มักใช้ในสื่อความหมายว่า ถึงตามวัตถุประสงค์ สื่อความหมายที่เป็นนามธรรม เช่น “我们的目的已经达到了。” หมายถึง พวกเราบรรลุเป้าหมายแล้ว (เป้าหมายที่ตั้งไว้บรรลุผลแล้ว) แต่คำว่า “到达” ใช้ในความหมายว่า ไปถึง มักใช้กับสถานที่ เช่น “本次列车明晨六点到达南京。” หมายถึง รถขบวนนี้ไปถึงนานกิงในเวลาหกโมงเช้าวันพรุ่งนี้ ถึงแม้ทั้งสองคำนี้ต่างก็ทำหน้าที่เป็นคำกริยา (动词) แต่มีความหมายเชิงลึกที่แตกต่างกัน ไม่สามารถใช้แทนกันได้ หรือ คำว่า “言语” และ “语言” ต่างสามารถทำหน้าที่เป็นคำนามและคำกริยาได้ แต่คำว่า “言语” เมื่อทำหน้าที่เป็นคำกริยามักจะใช้ในภาษาพูด ไม่ใช้ในภาษาเขียนหรือภาษาทางการ เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า เมื่อคำภาษาจีนสลับตำแหน่งกันแล้ว สามารถแบ่งรูปแบบความหมายของคำสลับตำแหน่งได้เป็น 3 รูปแบบ คือ 1. คำสลับตำแหน่งมีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกัน 2. คำสลับตำแหน่งมีความหมายแตกต่างกัน 3. คำสลับตำแหน่งมีความหมายแตกต่างกัน แต่มีความเกี่ยวข้องกัน ซึ่งสอดคล้องคล้อยคลึงกับแนวทางของ Jia (2013) ซึ่งได้แบ่งความหมายของคำสลับตำแหน่งออกเป็น 3 ประเภท คือ 1. ความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน 2. ความหมายครอบคลุมและเกี่ยวข้องกัน 3. ความหมายต่างกัน คำสลับตำแหน่งภาษาจีนเป็นสิ่งที่ค่อนข้างซับซ้อน นอกจากความหมายที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงไปหลังจากสลับตำแหน่งแล้ว ยังต้องคำนึงถึงหน้าที่ของคำร่วมด้วย เนื่องจากเมื่อคำในภาษาจีนสลับตำแหน่งกันแล้ว สามารถทำหน้าที่เป็นคำชนิดต่าง ๆ ซึ่งอาจจะไม่ใช่ชนิดคำเดิม โดยสามารถแบ่งหน้าที่ของคำสลับตำแหน่งภาษาจีนได้เป็น 2 รูปแบบ คือ 1. หน้าที่ของคำคงเดิม ไม่เปลี่ยนแปลง และ 2. หน้าที่ของคำเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม กล่าวคือ คำภาษาจีนบางคำเมื่อสลับตำแหน่งแล้วอาจยังคงทำหน้าที่เป็นคำนามเช่นเดิม คำบางคำอาจเปลี่ยนจากการทำหน้าที่เป็นคำนามไปเป็นคำกริยา หรือคำบางคำอาจทำหน้าที่เป็นได้ทั้งคำนามและคำคุณศัพท์

ทั้งนี้ คำสลับตำแหน่งภาษาจีนยังคงเป็นปัญหาสำหรับนักเรียนต่างชาติที่เรียนภาษาจีน การเปลี่ยนแปลงด้านความหมายของคำสลับตำแหน่งอาจทำให้เกิดความสับสนในการใช้ โดยเฉพาะคำสลับตำแหน่งที่มีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกัน ซึ่งถึงแม้ความหมายอาจจะเหมือนหรือคล้ายคลึงกัน แต่วิธีการใช้อาจแตกต่างกัน ไม่สามารถใช้ความหมายในการแยแยะเพียงอย่างเดียวได้ แต่ควรต้องดูหน้าที่ของคำและวิธีการนำไปใช้ประกอบด้วย Hu (2015) ได้ทำการสำรวจข้อผิดพลาดในการใช้คำสลับตำแหน่งภาษาจีน และพบว่า นักศึกษาต่างชาติที่เรียนภาษาจีนยังไม่ค่อยเข้าใจคำสลับตำแหน่งในภาษาจีน และการที่ไม่สามารถแยกแยะชนิดและหน้าที่ของคำได้ ทำให้เกิดความสับสนและส่งผลกระทบต่อ การสื่อสาร เช่นเดียวกับ Xia (2014) ที่ได้เสนอแนวคิดไว้ว่า สำหรับผู้เรียนภาษาจีนที่ระดับความรู้มีข้อจำกัด อาจไม่สามารถแยกแยะความแตกต่างของคำสลับตำแหน่งภาษาจีนโดยใช้เพียงความหมาย มาวิเคราะห์ได้ นอกจากนี้ยังมีคำสลับตำแหน่งภาษาจีนบางคำที่ต้องคำนึงถึงปัจจัยอื่น ๆ ร่วมด้วย นอกเหนือจากความหมายและชนิดของคำ คำสลับตำแหน่งบางคำใช้กับสิ่งที่เป็กรูปธรรมหรือนามธรรม เช่น คำว่า “达到” และ “到达” ต่างก็ทำหน้าที่เป็นคำกริยาเหมือนกัน อีกทั้งมีความหมายใกล้เคียงกัน

ว่า “ถึง” แต่คำว่า “达到” ใช้ในการสื่อความหมายที่เป็นนามธรรม คำว่า “到达” ใช้ในการสื่อความหมายที่เป็นรูปธรรม หรือคำสลับตำแหน่งบางคำใช้เพื่อแสดงให้เห็นผลลัพธ์ที่ต่างกัน เช่น คำว่า “侵入” และ “入侵” สองคำต่างก็ทำหน้าที่เป็นคำกริยา (动词) และมีความหมายว่า “บุกรุก” หรือ “รุกราน” คำว่า “侵入” ใช้ในความหมายว่าทำการบุกรุกหรือรุกรานสำเร็จเรียบร้อยแล้ว คำว่า “入侵” ใช้ในความหมายว่ากำลังทำการบุกรุกหรือรุกราน แต่ยังไม่สำเร็จเรียบร้อย ตัวอย่างเช่น “黑客已侵入到我们的系统了。” หมายถึง แฮกเกอร์บุกรุกเข้ามาในระบบของพวกเราแล้ว (แฮกเกอร์บุกรุกเข้ามาในระบบสำเร็จแล้ว) และ “黑客在入侵我们的系统。” หมายถึง แฮกเกอร์กำลังบุกรุกเข้ามาในระบบของพวกเรา (แฮกเกอร์กำลังบุกรุกเข้ามาในระบบ) จะเห็นได้ว่าการใช้คำสลับตำแหน่งอาจไม่สามารถใช้วิธีการแยกแยะความหมายของคำเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ควรให้ความสำคัญกับหน้าที่ของคำและบริบทในการใช้สื่อความหมายประกอบด้วย อย่างไรก็ตาม คำสลับตำแหน่งภาษาจีนที่อยู่ในหนังสือแบบเรียนที่ได้รับคามนิยมในปัจจุบันมีจำนวนค่อนข้างน้อย และไม่สอดคล้องกับคลังคำศัพท์ที่จำเป็นต้องใช้ในการสอบวัดระดับภาษาจีน (HSK) ซึ่งเป็นคำที่พบบ่อยในการสื่อสาร การเรียนรู้และทำความเข้าใจคำสลับตำแหน่งที่ใช้สอบวัดระดับภาษาจีน (HSK) เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาทักษะและความรู้ด้านภาษาจีนให้ดียิ่งขึ้น และสามารถนำไปใช้ในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

คำสลับตำแหน่งภาษาจีนจำนวนหนึ่งที่มีความหมายเหมือนหรือคล้ายคลึงกัน และมีหน้าที่เหมือนกัน แต่มีลักษณะการนำไปใช้ที่แตกต่างกัน ซึ่งคำสลับตำแหน่งภาษาจีนเหล่านี้ไม่สามารถจะพิจารณาเพียงแค่ว่าความหมายหรือหน้าที่ของคำได้ เมื่อนำไปใช้ต้องคำนึงถึงปัจจัยอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น ใช้กับสิ่งที่เป็นรูปธรรมหรือนามธรรม ใช้ในภาษาพูดหรือภาษาทางการ หรือใช้เพื่อแสดงให้เห็นผลลัพธ์ที่ต่างกัน เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

การนำคำสลับตำแหน่งภาษาจีนไปใช้ในการสื่อความหมายค่อนข้างซับซ้อน ไม่สามารถพิจารณาเพียงความหมายหรือหน้าที่ของคำได้ ยังต้องพิจารณาถึงบริบทในการสื่อความหมายด้วย การศึกษาบริบทหรือข้อกำหนดในการใช้คำสลับตำแหน่งภาษาจีนมีค่าที่มีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกันในเชิงลึกมากขึ้น หรือการศึกษาความหมายของคำสลับตำแหน่งที่สามารถทำหน้าที่ได้มากกว่าหนึ่งชนิดคำ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนและผู้สนใจภาษาจีนมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กมลทิพย์ รักเกียรติยศ. (2562, มกราคม-มิถุนายน). การศึกษาคำศัพท์สลับตำแหน่งในภาษาจีน. **วารสารวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร**. 3(1), 96-113.
- สีทรา พหลวิทยุโย, กัญญาณัฐ เกรียงเกตุ, และกฤษณ์ โกสวัสต์. (2555, พฤษภาคม-สิงหาคม). ข้อสังเกตการสลับลำดับคำในคำซ้อน 2 พยางค์. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยนเรศวร**. 20(2), 62-66.
- Cao, W. (2004). **Xiandai Hanyu Cihui Yanjiu**. Peking: Peking University Press.
- Chinese Proficiency Test Committee Office Test Center. (2001). **Hanyu Shuiping Cihui Yu Hanzi Dengji Dagang** (Revision). Peking: Economic Science Press.
- Ding, M. (1957, February). The Relationship Between the Structural form and The Meaning of Homonyms. **Academic Monthly**, (2), 48-54.
- Han, S. (2014). **Research on The Contrary-Order Synonym in Contemporary Chinese Dictionary 6th**. Master's thesis, Northwest Normal University.
- Hu, W. (2015). **Research on Reverse-Morpheme Word Pairs and Teaching Chinese as a Foreign Language**. Master's thesis, East China Normal University.
- Jia, J. (2013). **The Comparative Study of Inverse Morphemes Word Pairs Between Modern Chinese Dictionary (6th Edition) and Modern Chinese Standard Dictionary (2nd Edition)**. Master's thesis, Ocean University of China.
- Liu, F. (2007, May). Examining Foreign Chinese Vocabulary Teaching through HSK Homographs and Antonyms. **Journal of Yunnan Normal University**, 5(3), 40-46.
- Meng, X. (2020). **The Teaching Research of Inverse Morpheme Words of Chinese as a Foreign Language Take the Foreign Students Teaching of Lanzhou University as Example**. Master's thesis, Lanzhou University.
- Song, L. (2020). **A Study on the Errors and Teaching Suggestions of Inverse Morphemes Words of the Foreign Students**. Master's thesis, Nanjing University.
- Wu, Ch. (2020). **Investigation and Teaching Strategies of Mae Fah Luang University Students Learning Inverse Morphemes Word Pairs**. Master's thesis, Fujian Normal University.
- Xia, Y. (2014). **The Research on Foreign Students Learning Easily Confused Inverse Morphemes Words**. Master's thesis, Nanchang University.
- Xing, Z. (2020). **Research on The Reversible Words in Teaching Chinese as Foreign Language**. Master's thesis, Xinjiang University.

- Xu, H. (2013). **Research of Inverse Morphemes Words in Teaching Chinese As A Foreign Language**. Master's thesis, Nanjing University.
- Yu, H. (2014). **Research on Words of Allotropy in Modern Chinese Dictionary**. Master's thesis, Jiangxi Normal University.
- Zhai, X. (2021). **A Study on Synonyms of Homoprime and Reverse Order in Modern Chinese Dictionary (7th Edition)**. Master's thesis, Beijing Foreign Studies University.
- Zhao, Y. (2013). **Inverse Morpheme Different Words Based on The Reverse of Modern Chinese Dictionary**. Master's thesis, Central China Normal University.

The Enhancement of Social Engineer Potential for The Sustainable Development of Local Communities

Niwet Pueanthim

First Author: niwet.p@lawasri.tru.ac.th

Phattrapron Chokpaiboon and Sutinee Wongwattanukun

Faculty of Humanities and Social Sciences, Thepsatri Rajabhat University

Corresponding Author: pathaporn.c@lawasri.tru.ac.th

Received: February 13, 2024 Revised: March 2, 2024 Accepted: April 11, 2024

Abstract

This research aims to enhance students' social engineering skills to analyze and make connections between the reasons, causes, and effects of events to apply the skill to create innovations for local community development through participatory action research. The samples for quantitative study were 130 students. For the qualitative study, the samples included the experts in education field and lectures in total of 35 and local leaders and local people in total of 50. The research tools were questionnaires, interview forms, observation forms, and group discussion recordings. Quantitative data were analyzed using mean and standard deviation and content analysis and thematic analysis were used to analyze qualitative data.

The results included: 1. the development of students' social engineering skills to analyze and connect reasons and causes of things, showed that they had knowledge and understanding of social engineering equipment at a high level and had satisfaction with the training at the highest level; 2. the employment of the skills to create innovations for local community development, showed that the participants effectively practiced using social engineering equipment and techniques to collect in-depth data to create innovations through a systematic thinking process. The innovations were: 1. Coconut wafer, Ban Sam Klew 2. playground for children with special needs 3. elderly's foot massage pathway 4. goat manure compost 5. PaWai Housewives Group's puffed rice 6. Pa Wai Thung Housewives Group's minced fermented fish 7. small herbal massage compressor 8. Ban Pa Tan's Thai classic-style embroidered fabric 9. Ban Pa Tan's DIY brush-dyed fabric and 10. knowledge of Lao Wiang's fire-lying after childbirth, Ban Pa Tan, and 3. the success factor of social engineer development was that the participants had a chance to learn from real practices. With this, they gained knowledge and skills in

doing the fieldwork to help develop innovations for the local community. The success factor in creating innovations was due to the cooperation and participation of people and local government organizations in the communities.

Keywords: Social Engineer, Sustainable Development of Local Communities,
Innovations for Local Community Development

การเพิ่มศักยภาพวิศวกรสังคมสู่การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

นิเวศ เพื่อนทิม

First Author: niwet.p@lawasri.tru.ac.th

ภัทราพร โชคไพบูลย์ และ สุธินี วงศ์วัฒนากุล

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Corresponding Author: pathaporn.c@lawasri.tru.ac.th

ได้รับบทความ: 13 กุมภาพันธ์ 2567 ปรับปรุงแก้ไข: 2 มีนาคม 2567 ตอรับตีพิมพ์: 11 เมษายน 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ศึกษามีทักษะทางวิศวกรสังคมในการคิด วิเคราะห์ สามารถ ต่อยอดและสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นด้วยกระบวนการวิจัยอย่างมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในงานวิจัยเชิงปริมาณคือ นักศึกษา 130 คน กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในงานวิจัยเชิงคุณภาพ คือ ผู้เชี่ยวชาญ ทางการศึกษาและอาจารย์ 35 คน ผู้นำชุมชนและประชาชน 50 คน เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยเนื้อหาและแก่นสาระ

ผลการศึกษา พบว่า 1. ผลการพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะทางวิศวกรสังคมในการคิดวิเคราะห์ เชื่อมโยงระหว่างเหตุและผล พบว่า มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือวิศวกรสังคมอยู่ในระดับมาก ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 2. ผลการนำทักษะความรู้ทางวิศวกรสังคมไปใช้ประโยชน์หรือ สร้างนวัตกรรม พบว่า ได้ฝึกทักษะการใช้เครื่องมือทางวิศวกรสังคมและเทคนิคการรวบรวมข้อมูลเชิงลึก การสร้างสรรค์งานด้วยกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ 10 นวัตกรรม คือ 1. ทองม้วนบ้านสามเกลียว 2. สนามเด็กเล่นพัฒนาการเด็กพิเศษ 3. ทางเดินนวดเท้าผู้สูงอายุ 4. ปุ๋ยหมักมูลแพะ 5. ข้าวเม้าทิพย์ 6. ปลาไร้สับ 7. ลูกประคบน้อย 8. ผ้าปักลายโบราณบ้านป่าตาล 9. ฝ้าย้อมแปร่ง DIY 10. องค์ความรู้ การอยู่ไฟลาวเวียงบ้านป่าตาล และ 3. ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการพัฒนาวิศวกรสังคม คือ การสร้าง กระบวนการเรียนรู้จากการลงมือทำจริง ทำให้เกิดองค์ความรู้ในการลงพื้นที่ต่อยอดนวัตกรรม ด้าน ปัจจัยแห่งความสำเร็จการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น คือการร่วมมือ การมีส่วนร่วมทุก ภาคส่วนในชุมชนและท้องถิ่น

คำสำคัญ: วิศวกรสังคม, การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน, นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

บทนำ

การสร้างวิศวกรสังคม มีต้นกำเนิดจากความต้องการสร้างสังคมที่ดี มีระบบระเบียบในการอยู่ร่วมกันระหว่างมนุษย์ เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความสุข และประสบความสำเร็จมากขึ้น โดยการมีความสามัคคี และเอื้ออาทรต่อกัน นักวิศวกรสังคมที่ดีควรคำนึงถึงประโยชน์ของคนส่วนใหญ่เป็นสำคัญ สามารถคิดวิเคราะห์ได้อย่างเป็นระบบ สามารถสร้างความเชื่อมโยงกับชุมชนได้ โดยมีคุณลักษณะหลัก 4 ประการ คือ 1) นักคิดที่มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ เห็นความเชื่อมโยงระหว่างเหตุและผล เห็นปัญหาเป็นเรื่องท้าทาย 2) นักสื่อสารที่มีความสามารถในการนำความรู้ที่สร้างไปใช้ประโยชน์กับชุมชน สามารถสื่อสารองค์ความรู้เพื่อนำไปแก้ปัญหาให้กับชุมชนได้ 3) นักประสานงานที่สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยปราศจากข้อขัดแย้ง สามารถที่จะระดมกำลังไม่ว่าจะภายในหรือนอกห้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นได้ และ 4) นวัตกรรมผู้มีทักษะในการสร้างนวัตกรรม เพื่อแก้ปัญหาให้กับชุมชนท้องถิ่นได้ ขั้นตอนการพัฒนาเป็นวิศวกรสังคม ประกอบไปด้วย 5 กิจกรรม คือ การผลิตวิศวกรสังคม การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยเครื่องมือ และทักษะการเป็นวิศวกรสังคม การระดมความคิดเห็นเพื่อบูรณาการแผนองค์ความรู้การทำงานร่วมกับศาสตร์อื่น ๆ เพื่อลงพื้นที่ยกระดับชุมชน และ การสร้างนวัตกรรมเพื่อสร้างความยั่งยืนแก่ชุมชน วิศวกรสังคมมีบทบาทสำคัญในการช่วยให้สังคม หรือชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดี เนื่องจากวิศวกรสังคมทำหน้าที่เป็นผู้วิเคราะห์ศักยภาพชุมชน ออกแบบเพื่อสร้างสรรค์สังคมให้เป็นสังคมที่มีคุณภาพ โดยการยกระดับองค์ความรู้ในชุมชน สร้างนวัตกรรมเพื่อการแก้ปัญหาชุมชน และสร้างความยั่งยืนในการแก้ปัญหาเชิงพื้นที่บนฐานข้อมูล หรือบริบทของชุมชนนั้น ๆ ส่งเสริมให้ชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ฉะนั้น คุณภาพชีวิตของคนในสังคมจึงสามารถสร้างได้ด้วย การมีวิศวกรสังคมอยู่ในชุมชน ดังนั้น วิศวกรสังคมจึงมีส่วนช่วยในการยกระดับชุมชน โดยการวิเคราะห์สภาพปัญหาที่ปรากฏในชุมชน จากนั้นจึงถ่ายทอด องค์ความรู้ที่เหมาะสมสำหรับการจัดการปัญหา อีกทั้งยังช่วยประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อประสานประโยชน์ร่วมกันสร้างเสริมและแก้ปัญหาของคนในชุมชน (เกสสิณี ตรีพงศ์พันธุ์, 2564, หน้า 18)

การเป็นวิศวกรสังคมของนักศึกษา คือ การรวมตัวกันของนักศึกษาที่มาจากศาสตร์ต่าง ๆ ทุกคณะ ทุกชั้นปี จนเกิดเป็นองค์ความรู้ที่หลากหลาย เพื่อศึกษาพื้นที่ภายในชุมชนต่าง ๆ โดยดำเนินการสืบค้นพื้นที่ที่มีปัญหาต่อชุมชนในด้านต่าง ๆ แล้วนำมาคิดวิเคราะห์หาเหตุและผลร่วมกันกับประชาชนในพื้นที่ เพื่อหาแนวทางและความต้องการที่แท้จริงในการแก้ไขปัญหา โดยการใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด ด้วยการบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ เป็นการนำองค์ความรู้ที่ถ่ายทอดให้กับนักศึกษาในห้องเรียนมาปรับเปลี่ยนสู่การเรียนรู้จากสถานการณ์จริง เพื่อการแก้ไขปัญหาและสร้างความยั่งยืนให้กับชุมชน "วิศวกรสังคม" ช่วยให้สถาบันการศึกษาในท้องถิ่นทำงานตอบสนองความต้องการของชุมชนท้องถิ่น สร้างนักศึกษาเป็น "วิศวกรสังคม" เพื่อการพัฒนาประเทศ (วัชรภรณ์ ทวีกุล, 2559 หน้า 22; เพ็ญประภา ภัทรานุกรม, 2560, หน้า 139)

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีเป็นมหาวิทยาลัย จัดอยู่ในมหาวิทยาลัยที่มีภารกิจหลักเพื่อพัฒนาท้องถิ่นที่ควรสร้างระบบแนวคิดแบบใหม่ให้กับนักศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน ใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้น มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จึงได้นำแนวคิด "วิศวกรสังคม" มาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ซึ่งคำว่าวิศวกรสังคมนั้น จะสร้างให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์เป็นระบบ มีเหตุและผล สามารถลงพื้นที่ในชุมชนเพื่อสร้างความเชื่อมโยงต่อชุมชน เพื่อตอบสนองความต้องการ

บุคลากรในการพัฒนาประเทศ ซึ่งจะสามารถสร้างนวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาให้กับชุมชนท้องถิ่นได้ ขั้นตอนในการสร้างวิศวกรสังคมนั้น มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีจะพัฒนานักศึกษาผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ตามโมเดล “วิศวกรสังคม” เช่น การสืบค้นเพื่อหาปัญหาหรือข้อขัดแย้งที่ชัดเจน การเก็บข้อมูลสังเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย โดยลงไปเก็บข้อมูลจากชุมชนจริง มีการปรับการเรียนการสอนเน้นชุมชนเป็นฐานในการเรียนรู้ ทักษะทั้ง 4 ประการนี้ หากนักศึกษามีติดตัวไปเชื่อว่าหลาย ๆ องค์กรต้องการนักศึกษาที่มีทักษะเหล่านี้เข้าไปทำงานในอนาคตต่อไป

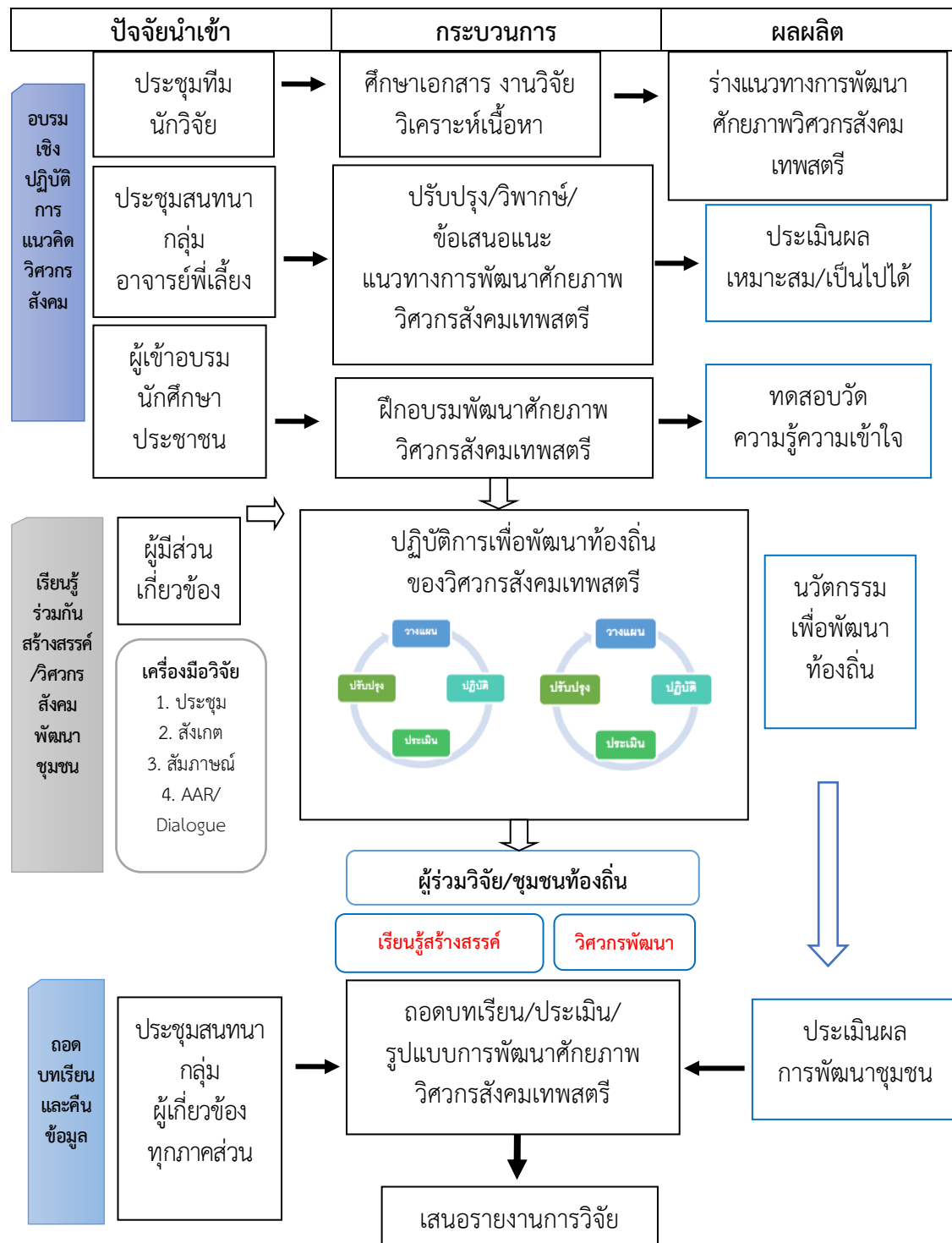
จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาให้เกิดและมีทักษะทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ทักษะการวิเคราะห์เชิงเหตุ-ผล เห็นปัญหาเป็นสิ่งท้าทาย ทักษะในการสื่อสาร สื่อสารองค์ความรู้เพื่อแก้ปัญหา ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยปราศจากข้อขัดแย้งระดมสรรพกำลังทรัพยากรเพื่อการแก้ปัญหา และทักษะการสร้างนวัตกรรมเพื่อสังคม จึงได้จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการเพิ่มศักยภาพวิศวกรสังคมสู่การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน และมีความเชื่อว่าหากนักศึกษาที่ผ่านกระบวนการอบรมเชิงปฏิบัติการนี้แล้วจะสามารถ คิดวิเคราะห์ เชื่อมโยงระหว่างเหตุและผล และถ่ายทอดองค์ความรู้ นำทักษะหรือความรู้ “วิศวกรสังคม” ไปใช้ประโยชน์ เพื่อการพัฒนาชุมชนสร้างนวัตกรรมเพื่อการแก้ไขและพัฒนาชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อให้นักศึกษามีทักษะทางวิศวกรสังคมในการคิดวิเคราะห์เชื่อมโยงระหว่างเหตุและผล และถ่ายทอดองค์ความรู้ เพื่อการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรีและสิงห์บุรี
2. เพื่อให้นักศึกษาสามารถนำทักษะหรือความรู้ทางวิศวกรสังคมไปใช้ประโยชน์หรือสร้างนวัตกรรม เพื่อการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำทักษะหรือความรู้ทางวิศวกรสังคมไปใช้ประโยชน์ หรือสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรีและสิงห์บุรี

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยการเพิ่มศักยภาพวิศวกรสังคมของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีสู่การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ได้จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มศักยภาพวิศวกรสังคม เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ผู้วิจัยได้นำแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและทฤษฎีระบบมาเป็นกรอบแนวความคิดของโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาการวิจัยการเพิ่มศักยภาพวิศวกรสังคมและส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น (เนาวนิตย์ สงคราม, 2556 หน้า 1-3) โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย (ที่มา: คณะผู้วิจัย)

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนาเพิ่มศักยภาพวิศวกรสังคมสู่การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ตั้งอยู่บนการศึกษาข้อเท็จจริงเฉพาะ จากหลาย ๆ เหตุการณ์ในภาพรวม แล้วจึงนำมาวิเคราะห์และสรุป (ชาย โพธิ์สีตา, 2552, หน้า 75-76) เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการศึกษาวิจัยและเป็นทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกัน (ธีระภัทรา เอกผาชัยสวัสดิ์, 2553 หน้า 318-319) ตลอดระยะเวลา ในกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมมีการดำเนินงานการวิจัยดังนี้

1.1 กิจกรรม 1 อบรมเชิงปฏิบัติการแนวคิดวิศวกรสังคมสู่อาจารย์และนักศึกษา

1.1.1 การประชุมคณะผู้วิจัย และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อจัดทำรายละเอียดหลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการแนวคิดวิศวกรสังคมสู่อาจารย์และนักศึกษา

1.1.2 ประชาสัมพันธ์โครงการ ให้บุคลากรและนักศึกษา และรับสมัครผู้เข้าร่วมโครงการ

1.1.3 การประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการแนวคิดวิศวกรสังคมสู่อาจารย์และนักศึกษา จำนวน 2 ครั้งในหลักสูตรการสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นเพื่ออบรมเชิงปฏิบัติการการใช้เครื่องมือวิศวกรสังคมเพื่อเก็บข้อมูลชุมชน ได้แก่ ฟาประทาน นาฬิกาชีวิต ไลน์พัฒนาการ ไลน์กระบวนการ

1.2 กิจกรรม 2 เรียนรู้ร่วมกันสร้างสรรค์ชุมชนและการพัฒนานาชุมชน

1.2.1 ประชุมสร้างความเข้าใจในรูปแบบการดำเนินกิจกรรมระหว่างนักศึกษา และอาจารย์ พี่เลี้ยงที่เข้าร่วมโครงการ โดยกำหนดฐานให้นักศึกษาและอาจารย์พี่เลี้ยงเป็นผู้ร่วมวิจัยในกิจกรรมที่ 2

1.2.2 เลือกกลุ่มชุมชนเพื่อลงพื้นที่ในการทำงานวิศวกรสังคม ได้แก่ ตำบลป่าตาล อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี และตำบลหัวไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี จากนั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักศึกษากับชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับทิศทางการทำงานวิศวกรสังคม

1.2.3 การเรียนรู้ร่วมกันเชิงสร้างสรรค์และพัฒนาชุมชนโดยการเก็บข้อมูลพื้นฐานตำบล และประวัติศาสตร์ชุมชนจากผู้นำชุมชนผู้บริหารท้องถิ่นและผู้นำท้องที่ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

1.2.4 การสร้างนวัตกรรม โดยการประชุมเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลจัดทำแผนพัฒนาแก้ปัญหา หรือส่งเสริมชุมชนเพื่อผลิตนวัตกรรมที่เหมาะสมกับชุมชน จากนั้นประชุมระดมความคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อสร้างนวัตกรรมด้วยกระบวนการวิศวกรสังคมและนำเสนอแผนการดำเนินงาน/นวัตกรรมระหว่างนักศึกษา อาจารย์พี่เลี้ยงและชุมชน

1.3 กิจกรรม 3 วิศวกรสังคมราชภัฏเทพสตรีอาสาพัฒนาชุมชน

1.3.1 ปฏิบัติการทำงานแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่ ระหว่างนักศึกษา และชุมชน โดยมีการติดตามการดำเนินงาน โดยทีมพี่เลี้ยงโครงการ จำนวน 5 ครั้ง

1.3.2 การร่วมสังเกตการณ์การนำความรู้ไปใช้สร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นและกิจกรรมที่เป็นการประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเข้าร่วมรับฟังการสะท้อนการประเมินระดับการใช้นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

1.3.3 ประชุมเพื่อวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากการนำนวัตกรรมลงชุมชน เพื่อหาจุดเด่น จุดด้อยและจุดที่ควรพัฒนาต่อ

1.3.4 การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบประเด็นวิจัยด้วยวิธีการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

1.4 กิจกรรม 4 ถอดบทเรียนและคืนข้อมูลให้กับพื้นที่

1.4.1 การจัดเวทีคืนข้อมูลให้กับพื้นที่และการจัดการความรู้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมที่ผ่านมา

1.4.2 ประชุมกลุ่มถอดบทเรียนและอภิปรายผล จากกระบวนการทำงาน ระหว่างนักศึกษา อาจารย์พี่เลี้ยงนำเสนอผลการดำเนินงาน พร้อมจัดนิทรรศการนำเสนอผลงาน

1.4.3 สรุปผลการดำเนินงาน การสังเคราะห์ข้อมูลตามกรอบแนวคิดในการวิจัยเขียนรายงานการวิจัยและรายงานโครงการ

1.4.4 ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้สู่ชุมชนทาง Website หน่วยงานรัฐ ช่องทางออนไลน์อื่น ๆ ในรูปแบบ E-Book และขยายผลสู่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการนำไปใช้อย่างยั่งยืน

2. การวิจัยเชิงปริมาณ

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

2.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี คัดเลือกอย่างแบบเจาะจง (Purposive Selection) จากนักศึกษาที่มีความสนใจเข้าร่วม ผ่านการคัดเลือกจากผู้ที่ประสบการณ์ในการพัฒนาท้องถิ่น จำนวน 130 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถาม มีลักษณะคำถามเป็นข้อคำถามแบบเลือกตอบ และคำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือวิศวกรรมสังคม

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อโครงการอบรม เป็นข้อคำถามลักษณะมาตรวัดระดับความคิดเห็น ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ เป็นข้อคำถามปลายเปิดเพื่อเสนอความคิดเห็น แบบคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Form)

2.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือตามลำดับดังนี้

2.3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกรอบแนวคิดที่จะศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามฉบับร่างตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2.3.2 นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเป็นปรนัย แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม โดยคัดเลือกข้อที่มีค่า .05 ขึ้นไป มาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

2.3.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับประชาชนที่มีสภาพเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เก็บจริง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (&-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าเท่ากับ 0.915

2.3.4 นำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือวิศวกรรมสังคม และความพึงพอใจต่อโครงการอบรมของผู้ร่วมโครงการอบรมจากนักศึกษาที่เข้าร่วม

2.5 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติที่เหมาะสมในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดังนี้

2.5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือวิศวกรรมสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage)

2.5.2 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อโครงการอบรมที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำไปเปรียบเทียบโดยใช้เกณฑ์แปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามระดับความคิดเห็นดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00	หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20	หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40	หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60	หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80	หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.5.3 ข้อเสนอแนะเพื่อเสนอความคิดเห็นต่อโครงการอบรม ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วเรียงลำดับความถี่ (Frequency)

3. วิจัยเชิงคุณภาพ

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 พื้นที่ในการวิจัยนี้คือ ชุมชนบ้านป่าหวาย ตำบลป่าตาล อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี และตำบลหัวไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรีที่เลือกอย่างแบบเจาะจง (Purposive Selection) ด้วยการเลือกตำบลที่มีชื่อเสียงด้านวัฒนธรรมท้องถิ่น ภูมิปัญญา และการพัฒนาท้องถิ่นที่โดดเด่น ทั้งนี้พื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีที่ทีมผู้วิจัยได้จัดบริการวิชาการร่วมกับพื้นที่มาอย่างต่อเนื่องทำให้รู้จักคุ้นเคยและความร่วมมือกับเครือข่ายภาคประชาชนในพื้นที่เป็นอย่างดี

3.1.2 กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย 1. ส่วนภาควิชาการ คือ อาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี คัดเลือกอย่างแบบเจาะจง (Purposive Selection) จากผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษา จำนวน 5 คน และอาจารย์ที่มีความสนใจเข้าร่วม จำนวน 30 คน 2. ส่วนภาครัฐ/เอกชน ได้แก่ พัฒนาชุมชน โรงเรียนในสังกัด สพฐ. ในพื้นที่จังหวัดลพบุรีและสิงห์บุรี และผู้ประกอบการธุรกิจ ที่ทำความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยในการพัฒนาท้องถิ่น จำนวน 10 คน และ 3. ผู้นำชุมชนท้องถิ่น ได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน และประชาชน เลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 2 ตำบล ตำบลละ 20 คน รวมเป็น 40 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 แบบสัมภาษณ์ เป็นข้อความเพื่อสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีข้อความดังนี้

3.2.1.1 แนวคำถามช่วงการสำรวจลาดตระเวน เพื่อทบทวนข้อมูลท้องถิ่นอันนำไปสู่การวางแผนพัฒนานวัตกรรม ได้แก่ สภาพทั่วไปของพื้นที่เป็นอย่างไร สภาพปัญหาในปัจจุบันของพื้นที่เป็นอย่างไร สาเหตุของปัญหาของพื้นที่มีอะไรบ้าง แนวทางการแก้ไขปัญหาของตำบลมีอะไรบ้าง ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

3.2.1.2 แนวคำถามช่วงสะท้อนผล (Reflect) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและการปฏิบัติในขั้นต่อไป ได้แก่ เราทำอะไร ผลที่ได้เป็นอย่างไร ทำไมถึงเป็นเช่นนั้น มีผลลัพธ์จากการดำเนินการใดที่ไม่เหมาะสม หรือที่ยังสับสน หรือที่ยังยั้งยืน มีอะไรที่สนับสนุนหรือข้อจำกัดที่ขัดขวาง การคิด การดำเนินการที่ผ่านมาหรือไม่ อย่างไร ท่านรู้สึกอย่างไรกับการที่ได้ไปดำเนินการพัฒนา หากจะปรับปรุงสิ่งที่ได้ดำเนินการมาแล้วนั้นให้ดีขึ้นจะปรับอย่างไร

3.2.2 แบบสังเกต โดยใช้การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participatory Observation) ในกิจกรรมการลงพื้นที่ของนักศึกษาและการประชุมเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม และการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participatory Observation) เข้าร่วมประชุม และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับนวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

3.2.3 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ใช้แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ร่วมกับกระบวนการสนทนา (Dialogue) เพื่อการบันทึกและตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการกลุ่มสนทนา โดยกำหนดผู้ที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลหัวฝั และตำบลปายาย กลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ตัวแทนชุมชน ตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการสังเกตด้วยแบบการสังเกต (Observation) ผู้วิจัยเข้าร่วมทำกิจกรรม สังเกต และจดบันทึกโดยสังเกตกิจกรรมในการสนทนากลุ่ม และการทบทวนผลหลังการปฏิบัติ (AAR)

3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

3.3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกรอบแนวคิดที่จะศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบบันทึกการสนทนากลุ่มตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3.3.2 นำแบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเป็นปรนัย แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความ โดยคัดเลือกข้อที่มี ค่า .05 ขึ้นไป มาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

3.3.3 นำแบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบบันทึกการสนทนากลุ่มที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้มีวิธีการเก็บรวบรวมและตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการต่าง ๆ ตามประเด็นเนื้อหา โดยใช้วิธีการสามเส้า (Triangulation Method) เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ อันประกอบด้วย

3.4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กับกลุ่มเป้าหมายภาครัฐ/เอกชน และผู้นำชุมชนท้องถิ่น โดยการสัมภาษณ์ มีการบันทึกเสียงและภาพกับทุกกิจกรรม และการเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการพูดคุย และการสนทนาอย่างไม่เป็นทางการ โดยให้ความเคารพในสิทธิ์ของผู้ให้ข้อมูลสร้างความไว้วางใจ รวมทั้งอธิบายถึงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการดำเนินการสัมภาษณ์ให้เป็นไปด้วยความสมัครใจของผู้ให้ข้อมูล อยู่บนหลักการรักษาสีทธิ์ของผู้ให้ข้อมูลด้วยการป้องกันและเก็บรักษาข้อมูลที่คาดว่าจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ให้ข้อมูลเป็นความลับ มีการจดบันทึกข้อความสำคัญด้วย

3.4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ซึ่งใช้กระบวนการสนทนายสนทนา อันเป็นเครื่องมือการจัดการความรู้ที่มีกระบวนการถอดบทเรียน เป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้หลังจากได้ลงมือปฏิบัติมาแล้ว จึงนำมาใช้รวบรวมข้อมูลในลักษณะความคิดเห็น และประสบการณ์จากการลงมือปฏิบัติของผู้เข้าประชุมจากผู้บริหารท้องถิ่น ผู้นำท้องที่ ตลอดจนผู้นำชุมชน และประชาชนที่เข้าร่วม เป็นการพูดคุยแบบเป็นทางการ และแบบไม่เป็นทางการ

3.4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ในกิจกรรมการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม และการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม เข้าร่วมเวทีประชาคม และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

3.5.1 วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การกลุ่มสนทนา และการสังเกต นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อทำการจำแนกข้อมูลหาฉันทมติ และนำข้อมูลสรุปเป็นความคิดเห็นของกลุ่มโดยส่วนรวม เพื่อหาแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น ด้วยการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytical Induction) เพื่อสรุปปรากฏการณ์แล้วลงมือสร้างข้อสรุปประเด็นต่าง ๆ และใช้การวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis) เป็นการวิเคราะห์โดยการประมวลข้อสรุปแก่นสาระที่ได้ โดยพิจารณาจากคำตอบที่ได้ว่ามีความเป็นเอกพันธ์และฉันทมติของกลุ่มจากนั้นนำข้อมูลมาเขียนสรุปเชิงพรรณนา

3.5.2 การสังเคราะห์ข้อมูลเขียนรายงานการวิจัย หลังจากรวบรวมและตรวจสอบข้อมูลแบบมีส่วนร่วมกับอาจารย์พี่เลี้ยงและจากการประชุมร่วมกับตัวแทนท้องถิ่น จึงทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) เพื่อแสดงข้อมูลตำบลและและนวัตกรรมเพื่อท้องถิ่น และทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ด้วยการนำข้อมูลมาจัดแยกเป็นหมวดหมู่เพื่อนำเสนอรายงานการวิจัยในลักษณะของการบรรยายพร้อมการวิเคราะห์

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาทักษะทางวิศวกรรมสังคมในการคิดวิเคราะห์เชื่อมโยงระหว่างเหตุและผล และถ่ายทอดองค์ความรู้

ทีมผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎี หลักการ วิธีการ และเอกสารเกี่ยวข้องกับการพัฒนาวิศวกรรมสังคม แล้วดำเนินการสังเคราะห์องค์ประกอบของหลักสูตร และศึกษาเอกสารงานวิชาการที่เกี่ยวกับแนวคิดการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการแนวคิดวิศวกรรมสังคมสู่อาจารย์และนักศึกษา จากนั้นนำเอาหลักสูตรอบรมเชิงปฏิบัติการแนวคิดวิศวกรรมสังคมสู่อาจารย์และนักศึกษา ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิเชี่ยวชาญทางการศึกษาประเมินคุณภาพ ได้ผลการประเมินดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 คุณภาพของหลักสูตรการอบรมเชิงปฏิบัติการแนวคิดวิศวกรรมสังคม

รายการประเมินหลักสูตร	$\bar{x}$	S.D.	ระดับคุณภาพของรูปแบบ
1. ฟ้าประทาน	4.83	0.21	ดีมาก
2. นาฬิกาชีวิต	4.67	0.26	ดีมาก
3. ไลน์พัฒนาการ	4.61	0.28	ดีมาก
4. ไลน์กระบวนการ	4.69	0.22	ดีมาก
5. MIC โมเดล	4.51	0.36	ดีมาก
6. แผนที่ชุมชน	4.70	0.21	ดีมาก
7. ต้นไม้ชุมชน	4.72	0.21	ดีมาก
รวม	4.64	0.18	ดีมาก

จากตาราง 1 ผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตรการอบรมเชิงปฏิบัติการแนวคิดวิศวกรรมสังคม พบว่า องค์ประกอบของหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีมาก โดยด้านเครื่องมือฟ้าประทานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ต้นไม้ชุมชน แผนที่ชุมชน ไลน์กระบวนการ นาฬิกาชีวิตและไลน์พัฒนาการ ตามลำดับ และ MIC โมเดล มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ซึ่งการอบรมเชิงปฏิบัติการแนวคิดวิศวกรรมสังคมสู่อาจารย์และนักศึกษา ผู้เชี่ยวชาญให้ข้อคิดเห็นว่า มีความเป็นไปได้ เป็นประโยชน์ ถูกต้องครอบคลุม และมีความเหมาะสมในการพัฒนาทักษะของนักศึกษาเพื่อสร้างให้เป็นนักพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

ผลการอบรมเชิงปฏิบัติการแนวคิดวิศวกรรมสังคมสู่อาจารย์และนักศึกษา ได้รวบรวมข้อมูลจากการใช้แบบสอบถาม จำนวน 130 คน และรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม อาจารย์พี่เลี้ยง 20 คน ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ภาพ 2 กิจกรรมการฝึกอบรมวิศวกรสังคม (ที่มา: คณะผู้วิจัย)

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความรู้ความเข้าใจเครื่องมือวิศวกรสังคม

ความรู้	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 3 คะแนน	3	2.30
4 คะแนน	26	20.00
5 คะแนน	38	29.20
6 คะแนน	49	37.70
7 คะแนน	14	10.80
รวม	130	100.00

จากตาราง 2 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือวิศวกรสังคม 6 คะแนน จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 37.70 รองลงมาคือ มีความรู้ความเข้าใจ 5 คะแนน จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 29.20 รองลงมาอีกได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจ 4 คะแนน จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 มีความรู้ความเข้าใจ 7 คะแนน จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 10.80 มีความรู้ความเข้าใจไม่เกิน 3 คะแนน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.30

ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการอบรมวิศวกรสังคม

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความพึงพอใจต่อการอบรมวิศวกรสังคม

ความพึงพอใจต่อการอบรมวิศวกรสังคม	$\bar{x}$	S.D.	แปลค่า
1. ความสำคัญของหัวข้อในการอบรม	4.43	0.438	มาก
2. ความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากการอบรมและกิจกรรมเรียนรู้	4.46	0.352	มาก
3. ระดับความรู้ความเข้าใจที่ได้รับหลังจากเข้าร่วมกิจกรรม	4.35	0.485	มาก
4. ประโยชน์ของเนื้อหาสาระที่ให้ความรู้ตรงและเหมาะสมกับการเรียนรู้	4.47	0.425	มาก
5. ความเหมาะสมของวิทยากรในเรื่องที่ให้ความรู้	4.29	0.432	มาก
6. ความเหมาะสมของระยะเวลา และสถานที่ในการจัดอบรม	4.31	0.421	มาก
7. ระดับความพึงพอใจหลังจากการเข้าร่วมการอบรม	4.62	0.324	มากที่สุด

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความพึงพอใจต่อการอบรมวิศวกรสังคม (ต่อ)

ความพึงพอใจต่อการอบรมวิศวกรสังคม	$\bar{x}$	S.D.	แปลค่า
8. การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการเรียน	4.23	0.407	มาก
9. การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้กับการประกอบอาชีพ/ปฏิบัติงาน	4.48	0.397	มาก
10. การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4.41	0.336	มาก
รวม	4.38	0.248	มาก

จากตาราง 3 พบว่า ความพึงพอใจต่อการอบรมวิศวกรสังคม ข้อที่มีค่ามากที่สุดคือ ระดับความพึงพอใจหลังจากการเข้าร่วมการอบรมในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.62$, S.D. = 0.324) รองลงมาคือ การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้กับการประกอบอาชีพ/ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 4.48$, S.D. = 0.397) รองลงมาคือ ประโยชน์ของเนื้อหาสาระที่ให้ความรู้ตรงและเหมาะสมกับการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.47$, S.D. = 0.425) รองลงมาอีกคือ การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้กับการประกอบอาชีพ/ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 4.48$, S.D. = 0.397) รองลงมาอีกคือ ความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากการอบรมและกิจกรรมเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.46$, S.D. = 0.352) รองลงมาอีกได้แก่ ความสำคัญของหัวข้อในการอบรม ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.438) การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{x} = 4.41$, S.D. = 0.336) ความเหมาะสมของระยะเวลา และสถานที่ในการจัดอบรม ($\bar{x} = 4.31$, S.D. = 0.421) ความเหมาะสมของวิทยากรในเรื่องที่ให้ความรู้ ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.432) และข้อที่มีค่าต่ำสุดคือ การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการเรียน ($\bar{x} = 4.23$, S.D. = 0.407)

2. ผลการนำทักษะหรือความรู้ทางวิศวกรรมสังคมไปใช้ประโยชน์หรือสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี พบว่า โครงการอาสาสมัครวิศวกรสังคม ได้เลือกพื้นที่บ้านหัวไผ่ ตำบลหัวไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี เป็นพื้นที่แรก ในการดำเนินโครงการดังกล่าว ตลอดระยะเวลา 8 เดือน ผู้เข้าร่วมโครงการได้ 1. ฝึกทักษะการใช้เครื่องมือทางวิศวกรรมสังคม และเทคนิคการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของชุมชนจากพื้นที่จริง ค่ายศึกษาชุมชน 3 วัน 2 คืน 2. การรวบรวมองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ ของชุมชน โดยใช้กระบวนการสังเกตและการรวบรวมข้อมูลเชิงลึก เพื่อมุ่งหวังประเด็นที่จะนำมาพัฒนาต่อยอดค่ายรวบรวมเพื่อสร้างสรรค์ 2 วัน 1 คืน 3. การสร้างสรรค์ชิ้นงานที่ผ่านกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นต้นแบบนวัตกรรมที่ใช้ได้จริงในชุมชน ค่ายสร้างนวัตกรรม 4 วัน 3 คืน ผลจากการดำเนินโครงการพบว่า การฝึกอาสาสมัครให้เข้าใจ เข้าถึงท้องถิ่นและสามารถคิดหาวิธีการพัฒนาเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้อย่างลึกซึ้งซึ่งนั้นต้องใช้เวลาและฝึกให้พวกเขาเรียนรู้อย่างเข้าใจชุมชน เข้าใจตนเอง และเข้าใจการทำงานร่วมกัน รวมทั้งการให้เวลาในการเรียนรู้อีกด้วย จึงเป็นความสุขที่พวกเราค้นพบร่วมกันจากการสร้างอาสาสมัครวิศวกรฯ จากการทำการศึกษาเพื่อพัฒนานวัตกรรมในตำบลหัวไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี อาสาสมัครพบเรื่องราวที่น่าสนใจหลายเรื่อง ได้แก่ 1) การพัฒนาสูตรทองม้วนของกลุ่มแม่บ้านสามเกลียว โดยได้รสชาติหวานมัน หอมปลาแห้ง หอมเจียว และใบมะกรูด 2) การพัฒนาสนามเด็กเล่นเสริมพัฒนาการเด็กพิเศษ 3) นวัตกรรมทางเดินนวดเท้าผู้สูงอายุ 4) นวัตกรรมปุยหมักจากมูลแพะ

โครงการอาสาสมัครวิศวกรสังคม ได้เลือกพื้นที่บ้านป่าห้วย ตำบลป่าตาล อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี เป็นพื้นที่ที่สองในการดำเนินโครงการ ผู้เข้าร่วมโครงการได้ 1. ฝึกทักษะการใช้เครื่องมือทางวิศวกรรมสังคม และเทคนิคการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของชุมชนจากพื้นที่จริง ค่ายศึกษาชุมชน 3 วัน 2 คืน 2. การรวบรวมองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ ของชุมชน โดยใช้กระบวนการสังเกตและการรวบรวมข้อมูลเชิงลึก เพื่อมุ่งหวัง

ประเด็นที่จะนำมาพัฒนาต่อยอด ค่ายรวบรวมนเพื่อสร้างสรรค์ 2 วัน 1 คืน 3. การสร้างสรรค์ชิ้นงานที่ผ่านกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นต้นแบบนวัตกรรมที่ใช้ได้จริงในชุมชน ค่ายสร้างนวัตกรรม 4 วัน 3 คืน ผลจากการดำเนินโครงการพบว่า 1. ชาวเฒ่าของกลุ่มแม่บ้านป่าหวาย เป็นชาวเฒ่าสูตรดั้งเดิมรสชาติอร่อย อาสาสมัครวิศวกรสังคมใช้เครื่องมือ โหมดไลน์กระบวนการ เพื่อพัฒนานวัตกรรมเป็นชาวเฒ่าสูตรใหม่ 2. การทำปลาร้าสับของกลุ่มแม่บ้านป่าหวายทุ่ง เป็นปลาร้าสับสูตรดั้งเดิมที่มีรสชาติอร่อย 3. นวัตกรรมลูกประคบขนาดจิ๋ว “ผลิตภัณฑ์ประคบน้อย” เจาะกลุ่มเป้าหมายวัยทำงานที่ชอบออกกำลังกาย

3. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำทักษะหรือความรู้ทางวิศวกรสังคมไปใช้ประโยชน์หรือสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรีและสระบุรี พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการพัฒนาวิศวกรสังคม คือ การสร้างกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และความมุ่งมั่นตั้งใจจริงของผู้เข้าอบรม ทำให้วิศวกรสังคมที่ผ่านการอบรมเกิดความรู้และความชำนาญในการลงพื้นที่เพื่อพัฒนานวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ส่วนปัจจัยแห่งความสำเร็จในสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี คือ 1. ประชาชนในชุมชนต่างให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน 2. การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูล 3. ทีมวิศวกรสังคมมีความรู้และความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในทีมจนนำไปสู่ความเข้มแข็งของทีมพัฒนา 4. การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ 5. ผู้นำท้องถิ่นต้องลงพื้นที่พูดคุยกับประชาชน เพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการของประชาชน ซึ่งรูปแบบความสำเร็จของทีมวิศวกรสังคมมีส่วนประกอบที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1. สถาบันการศึกษา (University) คือ สถาบันการศึกษาเป็นแหล่งส่งเสริมการเรียนรู้ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน จัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน ครอบคลุมทุกประเด็นเพื่อสร้างการพัฒนา 2. การวิจัย (Research) คือ การวิจัยเน้นชุมชน เป็นกระบวนการสร้างและใช้ความรู้โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน 3. การเปลี่ยนแปลง (Transformation) คือ การสร้างการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่โดยการกระตุ้นให้คนในชุมชนลงมือทำร่วมกัน แก้ไขปัญหาร่วมกัน โดยมีการระดมความคิด

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะทางวิศวกรสังคมในการคิดวิเคราะห์เชื่อมโยงระหว่างเหตุและผลและถ่ายทอดองค์ความรู้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ รองลงมาคือ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รองลงมาอีกคือ คณะวิทยาการจัดการ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะครุศาสตร์ และคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเครื่องมือวิศวกรสังคมอยู่ในระดับมาก ซึ่งตอบถูกได้ 6 คะแนนมากที่สุด รองลงมาคือ มีความรู้ความเข้าใจ 5 คะแนน รองลงมาอีกได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจ 4 คะแนน มีความรู้ความเข้าใจ 7 คะแนน มีความรู้ความเข้าใจไม่เกิน 3 คะแนน ตามลำดับ ความรู้ความเข้าใจของผู้ตอบแบบสอบถามคงมีปัจจัยอันเนื่องมาจากการเข้ารับการอบรมทั้งในมหาวิทยาลัย และในพื้นที่จริง จึงทำให้ผู้เข้าอบรมได้สัมผัสกระบวนการทำงานร่วมกัน เกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติทำให้มีความเข้าใจเครื่องมือวิศวกรสังคมดียิ่งขึ้น

ความพึงพอใจต่อการอบรมวิศวกรสังคม ข้อที่มีค่ามากที่สุดคือ ระดับความพึงพอใจหลังจากการเข้าร่วมการอบรมในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้กับการประกอบอาชีพ/

ปฏิบัติงาน รองลงมาคือ ประโยชน์ของเนื้อหาสาระที่ให้ความรู้ตรงและเหมาะสมกับการเรียนรู้ รองลงมาอีกคือ การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้กับการประกอบอาชีพ/ปฏิบัติงาน รองลงมาอีกคือ ความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากการอบรมและกิจกรรมเรียนรู้ รองลงมาอีก ได้แก่ ความสำคัญของหัวข้อในการอบรม การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน ความเหมาะสมของระยะเวลา และสถานที่ในการจัดอบรม ความเหมาะสมของวิทยากรในเรื่องที่ให้ความรู้ และข้อที่มีค่าต่ำสุดคือ การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการเรียน เนื่องจากผู้เข้าอบรมได้สัมผัสกระบวนการทำงานร่วมกัน เกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติทำให้มีความเข้าใจเครื่องมือวิศวกรรมสังคมยิ่งขึ้น เกิดความสนุกในการเรียนรู้และร่วมมือกับเพื่อนต่างสาขาวิชา มีความตื่นตัวและท้าทายกับการเรียนรู้สิ่งใหม่ที่ไม่เคยพบในชั้นเรียน ทำให้เกิดความพึงพอใจกับการจัดกิจกรรมในโครงการนี้ สอดคล้องกับ นงรัตน์ อัสโร (2564) ที่อธิบายว่า การพัฒนานักเรียนนักศึกษาให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 มีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องด้วยเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างมากในการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะทักษะสังคมและอารมณ์ที่เป็นส่วนสำคัญของ Soft Skills การฝึกอบรมวิศวกรรมสังคมจึงทำให้นักศึกษาได้ค้นพบรูปแบบความคิด และเครื่องมือ 5 ชิ้นที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับทุกกิจกรรมระหว่างเรียน เป็นกระบวนการสร้างทักษะให้กับนักเรียนนักศึกษาก่อให้เกิดการคิดอย่างเป็นระบบ รวมทั้งมีทักษะในการแก้ไขปัญหาในชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ผลการนำทักษะหรือความรู้ทางวิศวกรรมสังคมไปใช้ประโยชน์หรือสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี พบว่า โครงการอาสาสมัครวิศวกรรมสังคม ได้เลือกพื้นที่บ้านหัวไผ่ ตำบลหัวไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี เป็นพื้นที่แรก ในการดำเนินโครงการดังกล่าว ตลอดระยะเวลา 8 เดือน ผู้เข้าร่วมโครงการได้ 1. ฝึกทักษะการใช้เครื่องมือทางวิศวกรรมสังคม และเทคนิคการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของชุมชนจากพื้นที่จริง ค่ายศึกษาชุมชน 3 วัน 2 คืน 2. การรวบรวมองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ ของชุมชน โดยใช้กระบวนการสังเกตและการรวบรวมข้อมูลเชิงลึก เพื่อมุ่งหวังประเด็นที่จะนำมาพัฒนาต่อยอดค่ายรวบรวมเพื่อสร้างสรรค์ 2 วัน 1 คืน 3. การสร้างสรรค์ชิ้นงานที่ผ่านกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นต้นแบบนวัตกรรมที่ใช้ได้จริงในชุมชน ค่ายสร้างนวัตกรรม 4 วัน 3 คืน ผลจากการดำเนินโครงการพบว่า การฝึกอาสาสมัครให้เข้าใจ เข้าถึงท้องถิ่นและสามารถคิดหาวิธีการพัฒนาเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้อย่างลึกซึ้งนั้นต้องใช้เวลาและฝึกให้พวกเขาเรียนรู้อย่างเข้าใจชุมชน เข้าใจตนเอง และเข้าใจการทำงานร่วมกัน รวมทั้งการให้เวลาในการเรียนรู้อีกด้วย จึงเป็นความสุขที่พวกเราค้นพบร่วมกันจากการสร้างอาสาสมัครวิศวกรฯ จากการทำการศึกษเพื่อพัฒนานวัตกรรมในตำบลหัวไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดสิงห์บุรี อาสาสมัครพบเรื่องราวที่น่าสนใจหลายเรื่อง ได้แก่ ได้แก่ 1. การพัฒนาสูตรทองม้วนของกลุ่มแม่บ้านสามเกลียวโดยได้รสชาติหวานมัน หอมปลาแห้ง หอมเจียว และใบมะกรูด 2. การพัฒนาสนามเด็กเล่นเสริมพัฒนาการเด็กพิเศษ 3. นวัตกรรมทางเดินนวดเท้าผู้สูงอายุ 4. นวัตกรรมปุ๋ยหมักจากมูลแพะ

โครงการอาสาสมัครวิศวกรรมสังคม ได้เลือกพื้นที่บ้านป่าหวาย ตำบลป่าตาล อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี เป็นพื้นที่ที่สองในการดำเนินโครงการ ผู้เข้าร่วมโครงการได้ 1. ฝึกทักษะการใช้เครื่องมือทางวิศวกรรมสังคม และเทคนิคการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของชุมชนจากพื้นที่จริง ค่ายศึกษาชุมชน 3 วัน 2 คืน 2. การรวบรวมองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ ของชุมชน โดยใช้กระบวนการสังเกตและการรวบรวมข้อมูลเชิงลึก เพื่อมุ่งหวังประเด็นที่จะนำมาพัฒนาต่อยอด ค่ายรวบรวมเพื่อสร้างสรรค์ 2 วัน 1 คืน 3. การสร้างสรรค์ชิ้นงานที่ผ่านกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบเพื่อเป็นต้นแบบนวัตกรรมที่ใช้ได้จริงในชุมชน ค่ายสร้างนวัตกรรม 4 วัน 3 คืน ผลจากการดำเนินโครงการพบว่า 1. ข้าวเม้าทิพย์ของกลุ่มแม่บ้านป่าหวาย เป็นข้าวเม้าสูตรดั้งเดิม

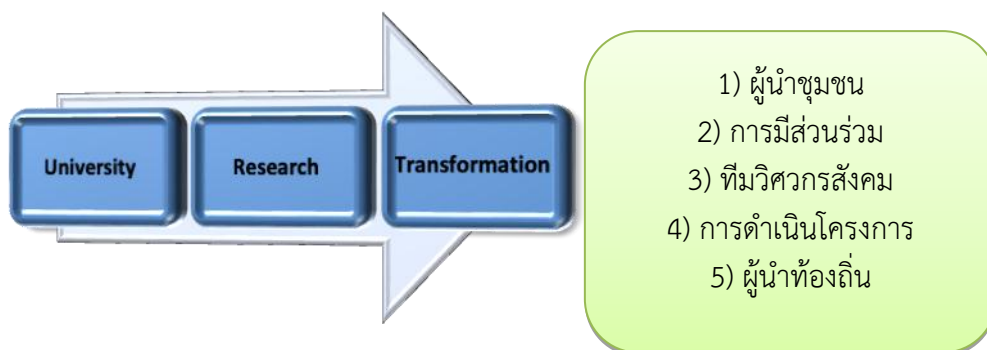
รสาหรือร้อย อาสาสมัครวิศวกรสังคมใช้เครื่องมือ ไลน์กระบวนกร เพื่อพัฒนานวัตกรรมเป็น ข้าวเม่าสูตรใหม่ 2. การทำปลาร้าสับของกลุ่มแม่บ้านบ้านป่าห้วยทุ่ง เป็นปลาร้าสูตรดั้งเดิมที่มี รสาหรือร้อย 3. นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ลูกประคบน้อย เจาะกลุ่มเป้าหมายวัยทำงานที่ชอบบอกกำลังกาย 4. ผลิตภัณฑ์ผ้าปักลายโบราณบ้านป่าตาล 5. ผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมแปรง DIY บ้านป่าตาล 6. การพัฒนาการ การแสดงองค์ความรู้การอยู่ไฟลาวเวียงบ้านป่าตาล เนื่องจากการพัฒนานวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น จำเป็นต้องอาศัยทักษะการพัฒนาชุมชน การสื่อสาร การเรียนรู้ทำความเข้าใจความต้องการของชุมชน จนสามารถตกผลึกเป็นแนวคิดนำไปสู่การทดลอง สร้างสรรค์ จนได้นวัตกรรมที่เหมาะสมและตรงตาม ความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริงสอดคล้องกับแนวคิดของ เกสสิณี ตรีพงศ์พันธุ์ (2564) ที่อธิบายว่า แนวคิดเรื่องวิศวกรสังคมมาบูรณาการร่วมกับการท่องเที่ยววิถีชีวิตในชนบทของไทย วิศวกรสังคมจะช่วย ดึงศักยภาพชุมชนในการรองรับการท่องเที่ยว และบูรณาการทักษะเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการ ท่องเที่ยว ยกย่ององค์ความรู้ในชุมชนให้สามารถบริหารจัดการการท่องเที่ยวได้ในระยะยาว ประสานงานกับ หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว สร้างนวัตกรรมเพื่อการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน และสร้าง ความยั่งยืนในการแก้ปัญหาเชิงพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตพนธ์ ชุมเกตุ (2560) ได้ศึกษาการ พัฒนาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการจัดการชุมชนอย่างยั่งยืน พบว่า แนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนมุสลิม สามารถแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ส่วน แรกคือ การเพิ่มมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ชุมชน ที่ประกอบด้วย การเรียนรู้ ภูมิปัญญา การรวมกลุ่ม และ การเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ส่วนที่สอง คือกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยพิจารณาถึงทุนของชุมชน การสำรวจตลาด และส่วนที่ 3 เป็นการจัดการชุมชนเพื่อรองรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการมี ส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนและระบบการเรียนรู้โดยมีภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแกนกลาง

3. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำทักษะหรือความรู้ทางวิศวกรสังคมไปใช้ประโยชน์ หรือสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ในการพัฒนาวิศวกรสังคม คือ การสร้างกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และความมุ่งมั่นตั้งใจจริง ของผู้เข้าอบรม ทำให้วิศวกรสังคมที่ผ่านการอบรมเกิดความรู้และความชำนาญในการลงพื้นที่เพื่อพัฒนา นวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ส่วนปัจจัยแห่งความสำเร็จในสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาชุมชนและ ท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี คือ 1. ประชาชนในชุมชนต่างให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน 2. การมีส่วนร่วม ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูล 3. ทีมวิศวกร สังคมมีความรู้และความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในทีมจนนำไปสู่ความเข้มแข็งของทีมพัฒนา 4. การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ 5. ผู้นำท้องถิ่นต้องลงพื้นที่ พุดคุยกับประชาชน เพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการของประชาชน ซึ่งรูปแบบความสำเร็จของทีม วิศวกรสังคมมีส่วนประกอบที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1. สถาบันการศึกษา คือ สถาบันการศึกษาเป็น แหล่งส่งเสริมการเรียนรู้ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน จัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน ครอบคลุมทุก ประเด็นเพื่อสร้างการพัฒนา 2. การวิจัย คือ การวิจัยเน้นชุมชน เน้นการวิจัยและพัฒนา เป็นกระบวนการ สร้างและใช้ความรู้โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน และ 3. การเปลี่ยนแปลง คือ การสร้างการ เปลี่ยนแปลงในพื้นที่โดยการกระตุ้นให้คนในชุมชนลงมือทำร่วมกัน แก้ไขปัญหาร่วมกัน โดยมีการระดม ความคิด เนื่องจากการนำความรู้และทักษะวิศวกรสังคมไปประยุกต์ใช้จำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์ และเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่น สอดคล้องกับแนวคิดของ ประยูร อิมิวัตร์, และคนอื่น ๆ

(2561) เพื่ออธิบายว่าชุมชนจะเข้มแข็งได้ก็ต้องอาศัยความร่วมมือจากคนในชุมชนด้วยกันเองที่จะการกำหนดทิศทางการพัฒนา การจัดการตนเอง การสาธารณสุขพื้นฐาน การอยู่อาศัยร่วมกัน การดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน รวมถึงวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงถือได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นของชุมชนท้องถิ่น

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการพัฒนาวิศวกรรมสังคม คือ การสร้างกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และความมุ่งมั่นตั้งใจจริงของผู้เข้าอบรม ทำให้วิศวกรรมสังคมที่ผ่านการอบรมเกิดความรู้และความชำนาญในการลงพื้นที่เพื่อพัฒนานวัตกรรมเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ส่วนปัจจัยแห่งความสำเร็จในสร้างนวัตกรรม เพื่อการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นในจังหวัดลพบุรี คือ 1. ผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่ต่างให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน 2. การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึงให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูล 3. ทีมวิศวกรรมสังคมมีความรู้และความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในทีมจนนำไปสู่ความเข้มแข็งของทีมพัฒนา 4. การดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ เป็นส่วนสำคัญเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง เข้าใจชุมชน เข้าใจตนเอง และเข้าใจการทำงานร่วมกัน และ 5. ผู้นำท้องถิ่นต้องลงพื้นที่พูดคุยกับประชาชน เพื่อรับทราบปัญหาและความต้องการของประชาชน

ภาพ 3 รูปแบบความสำเร็จของทีมวิศวกรรมสังคม (ที่มา: คณะผู้วิจัย)

รูปแบบความสำเร็จของทีมวิศวกรรมสังคม รูปแบบความสำเร็จของทีมวิศวกรรมสังคมมีส่วนประกอบที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) สถาบันการศึกษา (University) คือ สถาบันการศึกษาเป็นแหล่งส่งเสริม การเรียนรู้ ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน จัดกระบวนการเรียนรู้ในชุมชน ครอบคลุมทุกประเด็นเพื่อสร้างการพัฒนา 2) การวิจัย (Research) คือ การวิจัยเน้นชุมชน เป็นกระบวนการสร้างและใช้ความรู้โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ปัญหาจากชุมชน เป็นความต้องการของชุมชนที่อยู่บนพื้นฐานของการดำรงชีวิตที่ดีกว่าเดิม เพื่อแก้ปัญหาหรือส่งเสริม ศักยภาพของชุมชน และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในชุมชนท้องถิ่น เป็นวิจัยที่ทำโดยชุมชน เพื่อชุมชน นักศึกษาวิศวกรรมสังคมได้เรียนรู้กระบวนการวิจัยค้นหาปัญหาในชุมชนและเป็นส่วนสำคัญในการเก็บข้อมูลวิจัยมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนานวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมร่วมกับประชาชนในชุมชน และ 3) การเปลี่ยนแปลง

(Transformation) คือ การสร้างการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่โดยการกระตุ้นให้คนในชุมชนลงมือทำร่วมกัน แก้ไขปัญหาาร่วมกัน โดยมีการระดมความคิด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. การเรียนรู้ในชั้นเรียนเป็นการสร้างองค์ความรู้ทางวิชาการ แต่ในการประกอบอาชีพจำเป็นต้องสร้างกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง โดยในการอบรมวิศวกรสังคมเป็นการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการ จึงทำให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เกิดทักษะจากการลงมือทำและฝึกประสบการณ์การทำงานพัฒนาชุมชนอย่างจริงจัง

2. สถาบันการศึกษาเป็นแหล่งส่งเสริมการเรียนรู้ จึงควรสนับสนุนให้นักศึกษาได้พัฒนาศักยภาพตามความถนัดของตนเอง ร่วมกันการทำงานเชื่อมโยงกับศาสตร์อื่นเพื่อบูรณาการองค์ความรู้โดยใช้ปัญหาของชุมชนเป็นฐาน รวมทั้งสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มและเครือข่ายที่สามารถแบ่งปัน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเสริมพลังกันได้มากขึ้น

3. ในการพัฒนาท้องถิ่นผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องหาทางส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาจากผู้อาวุโสสู่เด็กและเยาวชนที่สนใจ เช่น สถาบันการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

4. การสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนาสิ่งที่แตกต่างไปจากที่มีอยู่ในชุมชน จนเกิดการแบ่งปัน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพัฒนาและต่อยอดความรู้ การจัดการความรู้ในชุมชน

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลของการพัฒนาทักษะของนักศึกษาวิศวกรสังคมกับพื้นที่จังหวัดอื่น

2. ควรมีการนำรูปแบบการอบรมวิศวกรสังคมนี้ไปทดลองปฏิบัติการจริงกับชุมชนในลักษณะของการวิจัยและพัฒนา เพื่อศึกษาปัจจัยเงื่อนไขและความสำเร็จของการขยายสู่การปฏิบัติให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- เกสสิณี ตรีพงศ์พันธุ์. (2564, กันยายน-ธันวาคม). การบูรณาการวิศวกรรมสังคมสำหรับการท่องเที่ยววิถีชีวิตในชนบทของไทยสู่ความยั่งยืน. วารสารบริหารธุรกิจและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 4(3), 16-28.
- จิตพนธ์ ชุมเกต. (2560). รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การจัดการชุมชนอย่างยั่งยืนของชุมชนไทยมุสลิม อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี. เพชรบุรี: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชาย โพธิ์สีดา. (2552). ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้ง.
- ธีระภัทรา เอกผาชัยสวัสดิ์. (2553). ชุมชนศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงรัตน์ อัสโร. (2564). คู่มือพัฒนานักศึกษาเพื่อการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพฯ: อมรินทร์.
- เนาวนิตย์ สงคราม. (2556). การสร้างนวัตกรรม: เปลี่ยนผู้เรียนให้เป็นผู้สร้างนวัตกรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประยูร อิมิวัตร์, และคนอื่น ๆ. (2561, กรกฎาคม-ธันวาคม). ท้องถิ่นอภิวัด: นวัตกรรมจัดการชุมชนตำบลหัวม้อ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดชัยภูมิ. วารสารการบริหารปกครอง, 7(2), 173-193.
- เพ็ญประภา ภักธรานุกรม. (2560, กันยายน-ธันวาคม). วิจัยเพื่อท้องถิ่น: บทบาทมหาวิทยาลัยในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน. วารสารร่วมพลัง มหาวิทยาลัยเกริก, 35(3), 137-156.
- ภานนท์ คุ่มสุภา. (2562, กรกฎาคม-ธันวาคม). นวัตกรรมท้องถิ่นรุ่นใหม่กับการแพร่กระจายนวัตกรรมสู่ชุมชน. วารสารนิเทศศาสตร์ธุรกิจบัณฑิต, 13(2), 258-299.
- วัชรภรณ์ ทวีกุล. (2559, สิงหาคม-ธันวาคม). กระบวนทัศน์ใหม่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น. วารสารวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 3(3), 20-34.

Research on the Differentiation between Xiangxi Tie-dye and Nantong Tie-dye

Gao Xiang

Ph.D. Candidate, Faculty of Decorative Arts, Silpakorn University

Corresponding Author: gaoxianglife@gmail.com

Received: May 1, 2023 Revised: July 13, 2023 Accepted: August 7, 2023

Abstract

Tie-dyeing is a specific fabric dyeing pattern resulting from binding and dyeing the fabric in particular ways. Tie-dyeing in China developed into diverse styles due to geographical, historical, and cultural factors. This paper compared the tie-dye products, development process, and sales mode in Xiangxi and Nantong. The development of tie-dye in Xiangxi is mainly a combination of traditional tie-dye and local tourism. In contrast, Nantong tie-dyeing is more modern in its techniques and production methods and thus is more innovative than traditional tie-dyeing. This paper identified the major problems in developing the tie-dye industry in Xiangxi: insufficient talent, low production efficiency, and low product quality. The current problems in Nantong include the tie-dye industry lacking designing talents, products lacking cultural heritage, and cooperates lacking brand awareness. This paper suggested that the tie-dye industry in Xiangxi and Nantong should learn from each other and improve personnel training, product marketing, and brand building to promote their status quo. This research is conducive to the target protection of the tie-dye industry and the inheritance of other traditional handicraft arts.

Keywords: Xiangxi tie-dyeing; Nantong tie-dyeing; comparative study; traditional art preservation

湘西扎染与南通扎染的对比研究

Gao Xiang

Ph.D. Candidate, Faculty of Decorative Arts, Silpakorn University

Corresponding Author: gaoxianglife@gmail.com

文章收到日期: 2023年5月1日 修订日期: 2023年7月13日 发表回复: 2023年8月7日

摘要

扎染是一种染色技艺，通过在织物染色前，采用特定方式将部分织物结扎，以防止其染色，形成特定图案。中国的扎染由于地域、历史和文化等因素的影响，形成了多种风格。本研究比较了湘西和南通两地的扎染产品、发展历程和销售模式。湘西扎染主要与传统技艺和当地旅游结合，而南通扎染更注重现代技术和创新。研究发现，湘西扎染面临人才不足、生产效率低等问题，南通扎染则存在设计人才缺乏和产品缺乏文化底蕴等挑战。建议两地相互学习，加强人才培养、产品营销和品牌建设，以促进扎染产业发展和传统手工艺传承。

关键字: 湘西扎染, 南通扎染, 比较研究, 传统艺术保护

Introduction

Tie-dyeing refers to a dyeing method in which the fabric is tied up so that it cannot be dyed when dyed and form a particular pattern (Wang, 2019, p.13). This expressive art Tie-dye sprouted in China during Qin (221 BC-207 BC) and Han Dynasties (202 BC-220 AD) and reached its peak in Tang Dynasty (618 AD-907 AD) (Yang, 2010, p.17). Since then, tie-dye artifacts and technology thrived and have been exported to surrounding nations. During the development of tie-dyeing, geographic conditions, ethnic cultures, and historical backgrounds lead to specific regional differences in tie-dyes. Among the significant variants of tie-dyeing art, Nantong tie-dyeing, and Xiangxi tie-dyeing are China's intangible cultural heritage protection projects. As part of the doctoral study, this qualitative descriptive study aims to address two research questions:

1. What are the different features of the tie-dyeing products and industries in Nantong and Xiangxi?
2. What are the current problems in the preservation and development of tie-dyeing industry in Nantong and Xiangxi?

The production area of Xiangxi Tie-dyeing is in Phoenix County, Hunan Province, on the border of Xiangqian. In 2012, the technique of Xiangxi Tie-dyeing was declared an Intangible Cultural Heritage of Hunan Province. Several ethnic groups, such as Han, Miao, Tu, and Hui, in the mountainous region, contribute to the unique culture of this region. The landscape and synthetic ethnic culture form precious tourism resources. Therefore, Xiangxi Tie-dyeing has a distinctive ethnic style bound up with tourism. On the one hand, traditional handicrafts like tie-dyes should create more economic and social benefits by catering to tourists' needs. On the other hand, such traditional handicrafts industry needs to balance the intangible cultural inheritance and the innovation of the art form (Liu, &Liu, 2022, pp. 156-160).

Nantong is another central production area of Tie-dyes. Nantong tie-dyeing originates from Nantong, Jiangsu Province, where the traditional fabric and silk industry has thrived for thousands of years. In the 1970s, orders for tie-dye products were transferred to Nantong from North Korea, benefiting from its geographical location, human resources, and developed transportation. Thanks to the overseas orders, Nantong tie-dyeing is modern and innovative (Lu, 2014, p.69). In 2011, Nantong tie-dyeing techniques were selected as an Intangible Cultural Heritage of Jiangsu Province. However, in a competitive market, Nantong's tie-dye products suffer the plight of the production and sales of tie-dye products in Nantong. (Zheng, &Jiang, 2018, pp. 82-83).

Previous studies have focused on the history of tie-dyeing tie-dye patterns and techniques tie-dye materials and modernized tie-dye crafts. The objective of this study

is to provide theoretical and practical analysis and suggestions for the conservation and development of the tie-dyeing industry. In this research, the development of Xiangxi tie-dyeing and Nantong tie-dyeing will be contrasted to guide the further development of the tie-dyeing industry. (Y. Zhang, 2000; Q. Zhang, 2007; Yang, 2010; Zhu & Zhang, 2019; Liang, Gu & Liu, 2009)

Methodology

This research was a qualitative descriptive study based on relevant literature on the products, history, production methods, and development status of tie-dyeing in Xiangxi and Nantong, analyzing the differences between Xiangxi tie-dyeing and Nantong tie-dyeing and summarizing their respective status quo and problems in development.

The Comparison of Xiangxi Tie-Dye and Nantong Tie-Dye

1. The Differences in Tie-Dye Products

Xiangxi tie-dye and Nantong tie-dye have different product styles due to differences in cultural background, historical background, and geographical conditions. Xiangxi tie-dye's origin is in inland China (Figure 1). It is also an area where ethnic groups live together, which gives the tie-dye products of Xiangxi tie-dye a unique ethnic style. The origin of the Nantong tie-dye is in the coastal area (Figure 1), which is highly active in foreign trade. Thus, tie-dye products in this area integrate elements of Western culture, making the style of Nantong tie-dye modern and fashionable.

Figure 1: The geographical location of Xiangxi Tie-dye and Nantong Tie-dye
(Source: Author, 2022)

Map of China (Source: Geographia Map Company, 1879-1958)

1.1 The differences in the tie-dyeing process

Xiangxi tie-dyeing is based on the traditional tie-dyeing process. The process is divided into nine steps: painting the pattern, tying the knot, dipping, dyeing, rinsing, removing the thread, rinsing, drying, and ironing (Tian, 2013, p.29). The technique is sophisticated and intricate. For example, there are eight methods to tie the knots. The shortcomings of this traditional production process are evident in its high workload and low efficiency. However, its strength is the unique product design from small production runs.

Nantong tie-dye, based on the inheritance of handmade tie-dye, is one of the first areas in China to utilize digital tie-dye. Two digital production approaches are the most used. One is to use fractal means to imitate the pattern-forming method of tie-dyeing. The other is to directly use modern methods to extract tie-dye patterns and then use two-dimensional design software to process the patterns (Figure 2). The advantages of digital tie-dyeing are rich patterns and vivid shades, which can be mass-produced by machinery. Nevertheless, digital tie-dye patterns look too mechanical and lack a handcrafted texture.

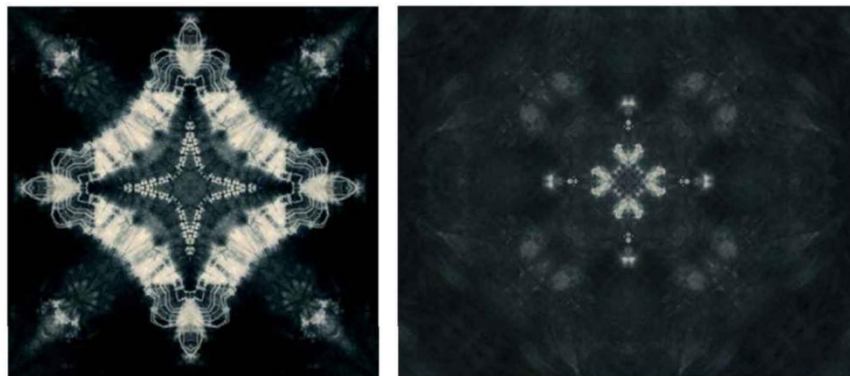

Figure 2: Pattern Transformation Using Photoshop Software (Source: The research on the application of combining tie dyeing art with digital printing technology take the tie-dye of the Bai people of Dali as an example (Zhang, 2020)

1.2 The differences in tie-dye raw materials

The main fabrics of Xiangxi tie-dyeing are cotton, linen, silk, and other natural materials. Xiangxi tie-dyeing uses pure natural indigo dye solution as the main dye, which is healthy and environmentally friendly.

Nantong is close to the silk production area. Nantong tie-dyeing used silk and cotton fabrics as the primal fabrics and later included polyester habotai, synthetic chemical fiber materials, and wool materials. The dyes of Nantong tie-dye are divided into

traditional and modern tie-dye dyes. Traditional hand tie-dyeing usually uses vegetable dyes, while modern tie-dyeing uses reactive dyes, direct dyes, and acid dyes.

1.3 The differences in tie-dye patterns

The patterns and graphics of Xiangxi tie-dyeing are inspired by the myths and legends of local ethnic groups, natural landscapes, animals and plants, and traditional auspicious patterns to create symbolic tie-dye patterns. For example, the pattern of “butterfly” represents good fortune, “peony” represents wealth, “bird” means joy, and “phoenix” means good luck (Figure 3).

Figure 3: Phoenix pattern in tie-dye in Xiangxi (Source: The People’s Government of Hunan Province, 2014)

Nantong sprouted and boosted in the 1970s. It started by producing and imitating Japanese tie-dye orders. In addition to the traditional Chinese culture, Nantong tie-dye patterns are also influenced by abstract patterns in foreign cultures. Other patterns are renovated from Han ethnic culture, the mainstream tradition in China, carrying auspicious meanings. Some characteristic tie-dye themes include “Blossoming Mountain Flowers” (Figure 4) and “Jinyu Mantang”.

Figure 4: Blossoming Mountain Flowers (Source: Xiaoman M., 2017)

2. The differences in the processes of development

The development of the modern tie-dye industry in Xiangxi has undergone three stages. The first stage, from the late Qing Dynasty (1840 AD-1912 AD) to the late 1950s, was the transition from independent, family-owned production to collectively owned cooperatives. The second stage was from the late 1970s to the 1990s when collective ownership cooperatives were transformed into private companies. The third stage, from the 1990s to the present, is the market-oriented transformation of the production methods of private companies, mainly driven by tourism.

The foreign trade orders, the 1970s was the revival stage for tie-dyeing in Nantong. In this stage, some tie-dye factories in Nantong have introduced machinery and equipment to combine manual printing and mechanical printing, boosting rapid development.

3. The differences in the way of production and sale

Xiangxi tie-dyes are mainly produced in family workshops and sold in local stores. Taking advantage of the local tourism market, tie-dyeing workshops, experience halls, and souvenir stores are established to promote the tie-dyeing industry.

The production and sales of Nantong tie-dye mainly rely on exportation. Nantong tie-dyers creatively created a new industrialized operation model of “enterprise + craftsman + rural surplus labor”. It contributed to the development and prosperity of poverty-stricken rural areas and solved the problem of rural surplus labor employment.

Table 1 The Difference Between Xiangxi Tie-Dye and Nantong Tie-Dye

	Xiangxi tie-dye	Nantong Tie Dye
Tie-dye process	Design, composition, painting, ligation, soaking, dip dyeing, stitch removal, cleaning, drying, mounting and other processes.	Fractal art means and software drawing means
Tie-dye fabric	Cotton, linen, silk, and other natural materials	Silk, cotton, polyester spinning, chemical fiber materials, etc.
Tie-dye dyes	Pure natural indigo dyeing solution made from fermented plant leaves.	Traditional dyes: mainly vegetable dyes Modern Dyes: Reactive Dyes, Direct Dyes, Acid Dyes

Table 1 The Difference Between Xiangxi Tie-Dye and Nantong Tie-Dye (continue)

	Xiangxi tie-dye	Nantong Tie Dye
Tie-dye pattern	Animal and plant patterns, auspicious patterns, natural scenery patterns	Animals and plants, human figures, auspicious patterns of the Han nationality, abstract geometric patterns
The difference in the development process	Family workshops - collective cooperatives - private tie-dye enterprises or family workshops	Relying on foreign trade orders in the initial stage-Introducing machinery in an independent development stage-Entering a new development stage
The differences in production and sales models	Family workshop production	The new industrialized production mode of "enterprise + craftsman + rural surplus labor."

To sum up, tie-dyes in Nantong and Xiangxi have different patterns, development processes as well as production and sales modes (Table 1), which leads to the strengths and shortcomings of the tie-dying industry in the two areas.

Analysis of The Current Situation of Tie-Dyeing in Xiangxi and Nantong

Under the impact of modern industrial products, the traditional handicrafts industry is withering and losing its craftsmanship, a common problem faced by both Xiangxi and Nantong tie-dyeing. However, due to the differences in products, history of development, and marketing methods, the tie-dyeing industry in the two regions is currently in different development situations and encounters varied problems.

1. Analysis of the current situation of tie-dyeing in Xiangxi

Unique cultural attributes are the advantages of Xiangxi tie-dyeing. Xiangxi tie-dye shows the unique Xiangxi culture to the outside world through tie-dye souvenirs with ethnic characteristics. However, the study found two main problems in developing tie-dyeing in Western Hunan. Firstly, the personnel in traditional tie-dye manufacturing is inadequate. Traditional tie-dye products are mainly handmade. Young people are reluctant to engage in tedious labor with low wages. As a result, few senior local craftsmen are adept at the intricate production techniques of Xiangxi tie-dyeing, which further limits the scale of the traditional handmade Xiangxi tie-dye production.

Secondly, the traditional tie-dyeing process has a long history and rich cultural connotations. However, compared with low-cost, effective modern mechanized production, the traditional tie-dyeing process faces immediate economic contradiction, mainly due to production constraints such as cumbersome processes, long production cycles, and low output. However, as the market concepts increasingly apply to the handicraft industry, the proportion of mechanical processing is gradually expanded, leading to many homogenized handicrafts with rough artistry and low prices with excessive use of chemical dyes.

To sum up, several problems exist in the contemporary development of the Xiangxi tie-dye. On the one hand, the industry needs to attract more fresh blood. On the other hand, it has to avoid the potential risks of modernizing a traditional cultural heritage. A clear and rational route should be explored for the Xiangxi tie-dye to convert cultural products into a commercial advantage in the modern age.

2. Analysis of the current situation of tie-dyeing in Nantong

Nantong tie-dye has a variety of styles, synthesizing local and foreign cultures. While tie-dyeing in other regions in China is stuck in traditional mindsets of dyeing skills and pattern designs, Nantong tie-dyeing has taken the initiative to develop products adapted to overseas markets. However, three apparent problems with the Nantong tie-dye are identified. Firstly, the Nantong tie-dyeing industry is short for designers. Many tie-dyeing enterprises in Nantong believe their tie-dyeing technology has met the market demands and therefore do not need to hire professional design talents. They neglect the significance of product design and market development. When the market demands change, the development of the enterprises will be in trouble due to the lack of design and market research talents. Secondly, the products lack cultural attributes. Most Nantong tie-dye manufacturers mainly process foreign orders on their behalf, which deprives Nantong tie-dye products of their unique regional and ethnic cultural characteristics, resulting in limited product recognition. Another problem concerns the sustainable development of the Nantong tie-dye industry. Tie-dyeing factories in Nantong mainly produce for other brands. Lacking independent brands will hinder the development of the tie-dyeing industry in Nantong in the long run.

To sum up, Nantong's tie-dye industry has a considerable scale, and its product sales range is also the widest among China's major tie-dye production areas. However, the lack of professional product designers, the lack of cultural attributes of products, and the lagging in brand building are the major obstacles to developing tie-dye in Nantong.

Suggestion

According to the above analysis and discussion, this research proposes suggestions for Xiangxi tie-dye and Nantong tie-dye in four aspects: talent cultivation, production and sales, cultural value and brand building, publicity, and sales channels.

1. Cultivating tie-dye talents

Beyond tie-dye industry associations and government departments, cultivating tie-dye talents should exploit the talent resources in the entire industry. Comprehensive analysis and research should be carried out to survey the actual situation in China and the actual local situation. The improvement of the legal and regulatory system related to traditional handicrafts should be accelerated.

To foster the heirs of the tie-dye tradition, the importance of the inheritance and innovation of tie-dye should run through education at all levels. For example, tie-dye experience courses can be carried out in tie-dye production areas and even more expansive areas to improve young people's understanding of tie-dye and their interest in this art. Colleges and universities should give full play to their teaching and human resources, creating tie-dye art creation studios and inviting experienced masters to the studios for training. Besides, comprehensive training of personnel currently engaged in the tie-dye industry should be provided regularly, improving the technical personnel's design and marketing abilities. It is also necessary to introduce professional design talents to local enterprises. Moreover, strategies like effective incentive mechanisms should be developed to retain professional tie-dye artists. Efficiency and fairness must be considered in the payment. Distribution according to work should be the main principle, while multiple distribution methods, including contribution distribution and production factor distribution, can inspire engagement. Both technical and capital factors should be involved in the reward mechanism. The organic combination of spiritual and material incentives can form a diversified reward model, with administrative rewards as the guide, unit rewards as the main, and social rewards as the supplement.

2. Adjusting the structure of tie-dye production and sales

Several strategies can be applied to promote tie-dye manufacturing and sales modes. First, the sales structure can be adjusted to optimize the profit pattern. Tie-dye producers should develop or innovate low-end, mid-end, and high-end products to realize the profit complementarity of tie-dye products of different grades. For example, in tie-dyeing in western Hunan, individual workshops should overcome their relatively weak "going it alone" position and consider appropriate alliances to strengthen their merits. Meanwhile, large tie-dyeing households should pay more attention to the accumulation and reinvestment of capital, making the original small factories bigger and stronger.

Modern corporate enterprises should introduce new equipment, expand production scale, improve efficiency, and broaden sales channels. Focusing on the development trend of the industry and considering its long-term development from a more macro perspective, it is necessary not only to invest in the complex powers such as increasing output value, expanding scale, and improving sales but also to focus on technological innovation, brand building, cultural connotation enhancement, and other perspectives. Expanding market information exchange can reduce related information costs and optimize sales.

Another strategy is to expand the industrial chain. For example, in Xiangxi tie-dye, in terms of the sales form of tie-dye products, the direct retail of tie-dye products and the wholesale of foreign merchants should be combined. The mature order sales form should be consolidated and improved in terms of sales scope, ensuring the current retail scale of tie-dye products in surrounding villages and towns, and expanding the wholesale sales business in other parts of the province. In addition, the scope of order sales in peripheral markets outside the province and overseas markets should be expanded.

Moreover, market research plays a crucial role in grasping market positioning. To successfully occupy the market, conducting an accurate research job is necessary, focusing on potential customers of tie-dye products. Four questions should be answered before designing and producing the tie-dye product. First, who will choose tie-dye products? Second, who would not choose tie-dye products? What factors prevent these customers from buying tie-dye products? The third is what kind of tie-dye products should be produced to meet the diversified needs of consumers. Moreover, the fourth is what promotional methods should be used to stimulate consumers' purchase behavior. Practical and informative market research is the prerequisite for the market occupation.

3. Excavating the cultural value of tie-dye and accelerating the brand building of tie-dye

Its cultural values should be exploited and cherished to boost the development of the tie-dyeing industry.

Each nation and ethnic group has its unique culture based on varied values, living habits, and historical encounters. These differences can satisfy modern people's psychology of pursuing novelty. Tie-dye is not an independent cultural carrier but a part of the entire cultural system. Tie-dye handicrafts can be an art form that tells stories reflecting Chinese aesthetics. For example, Nantong tie-dyeing can use characteristic Chinese crafts such as embroidery, hollowing out, and inlaying to increase the Chinese style of products. Meanwhile, tie-dye patterns can integrate symbols, characters, and

plots of legends and folklore. It is an integral part of developing the tie-dye industry to give full play to cultural charm and explore the aesthetic value of tie-dye.

Meanwhile, Nantong tie-dye and Xiangxi tie-dye must grasp fashion trends. The tie-dye products should cater to the demands of the market. The tie-dye designers should even predict and plan for the future market and develop tie-dye products in advance to avoid missing significant opportunities. The current designs of tie-dye products are obsolete. Most practitioners still replicate relatively simple styles, which is not conducive to market competition. The tie-dye design should adapt the traditional culture to the trend in fashion. In a society that praises innovation and individualism, the unique tying techniques, the wide variety of patterns, and the fresh and elegant aesthetic taste of tie-dyeing can effectively exploit the cultural legacy to take a firm ground in market competition. Products that integrate cultural values and consumer needs will help the tie-dyeing industry in Xiangxi and Nanto to form distinctive brands.

4. Expanding tie-dye product promotion channels and sales channels

Another significant aspect of preserving and developing the tie-dye industry is expanding its promotion and sales channels to enlarge product sales.

To promote the tie-dyeing industry, using modern information technology is essential. Firstly, effective publicity is critical. Various social media platforms can be used to promote the charm of intangible cultural heritage and the uniqueness of tie-dye techniques. Video clips and commercials can be released on popular social media platforms like Weibo, WeChat Moments, and Tik-tok to appeal to potential consumers. In addition, documentaries and vlogs recording tie-dyeing skills can also serve as amazing promotional tools. Secondly, sales can be enhanced by leveraging modern and advanced information technology like big data and virtual reality. With national policies encouraging these information technologies, many tie-dye producers are selling their handicrafts in online shops.

To expand the sales channels for tie-dye products, the government can utilize various sales platforms like Taobao, Jingdong, and Pinduoduo to organize producers for collective training, update their management concepts, and enhance their marketing skills. Furthermore, the sales channels for tie-dye products can be diversified using the "Internet + intangible cultural heritage" and "Internet + handicrafts" approaches. In this way, not only the tie-dye products can be sold in offline souvenir shops and exhibitions, but they can also be sold via online channels. The combination of online and offline modes provides a diverse range of promotion and sales channels, attracting wider consumer groups and increasing the revenue of practitioners and enterprises.

Conclusion

The tie-dye art expresses China's rich cultural heritage, which has developed for centuries. It embodies traditional artistic charm while also reflecting contemporary characteristics and regional culture. Tie-dye has a robust and enduring vitality and should be preserved and developed for future generations. Xiangxi and Nantong tie-dye differ significantly in their production techniques, sales modes, and product styles, resulting in differing statuses for each. Foreign cultures have influenced the Nantong tie-dye and have become more inclusive. As a result of its location, it has developed a foreign trade industrial chain focused primarily on production and sales. Xiangxi tie-dye, on the other hand, has maintained its unique national characteristics and cultural heritage and has always adhered to developing an industrial chain with national characteristics.

To achieve greater sales and a broader influence, Xiangxi Tie-dye should learn from Nantong Tie-dye's innovative technology and advanced production and sales methods. Meanwhile, Nantong tie-dye should further explore its distinctive regional culture to create a unique artistic style, becoming a cultural symbol of the region. By complementing each other, Xiangxi tie-dye and Nantong tie-dye can jointly promote the development of the tie-dye industry and achieve sustainable growth. This research has significant theoretical and practical implications for the country's economic development and ethnic minorities, and there is still a broad space for exploration. While this study may have limitations, future researchers can approach the problem from various angles and introduce new vitality and development directions to tie-dye art.

References

- Appreciation Craftsmanship, Government of Hunan. (2014). **Phoenix Tie-Dyeing Skills**. Retrieved March 1, 2023, from http://hunan.gov.cn/hnszf/jxxx/hxwh/sgy/201711/t20171111_4685285.html.
- Geographia Map Company. (1879-1958). **Map of China**. Retrieved March 1, 2023, from <https://www.loc.gov/item/2006458819>
- Liang, H., Gu, M., &Liu, S. (2009). **Design and Application of Artistic Dyeing and Finishing Process**. n.p.: China Textile & Apparel Press.
- Liu, W., &Liu, H. (2022, October). Research on the Current Situation and Development Path of Traditional Handicrafts in Xiangxi Taking Printing and Dyeing Technology as an Example. **Green Packaging**, 7(10), 156-160.
- Lu, Z. (2014, June). A Brief Analysis of the Evolution of Tie-Dyeing in Nantong. **Art and Literature for the Masses**, 8(11), 69.
- Netease News. (2017). **Tie-Dyeing of Hand-Printed Dyeing, the Elves Between the Stitches**. Retrieved March 1, 2023, from <https://www.163.com/dy/article/CMJO230I0514H4IG.html>.
- The People's Government of Hunan Province. (2014). **Phoenix pattern in tie-dye in Xiangxi**. Retrieved March 1, 2023, from http://hunan.gov.cn/hnszf/jxxx/hxwh/sgy/201711/t20171111_4685285.html
- Tian, T. P. (2013). **Introduction to Folk Art in Xiangxi**. Hunan: Hunan Normal University Press.
- Wang, L. (2019). **Tie-Dyeing Techniques and Application Design**. n.p.: China Textile & Apparel Press.
- Xiaoman, M. (2017). **Blossoming Mountain Flowers**. Retrieved March 1, 2023, from <https://www.163.com/dy/article/CMJO230I0514H4IG.html>
- Yang, J. (2010). **Tie-Dye Art Tutorial**. Tsinghua: Tsinghua University Publishing House.
- Zhang, Q. (2007, November - December). Tie-Dye Patterns and their Application in Modern Clothing. **Art Hundreds of Art**, 22(6), 206-207.
- Zhang, Y. (2000). **Tie-Dye Patterns and their Production Characteristics**. n.p.: Mellian China.
- Zhang, Y. (2020). **The Research on the Application of Combining Tie-Dyeing Art with Digital Printing Technology-Take the Tie-Dye of the Bai People of Dali as an Example**. Master's thesis, Yunnan Arts University.

- Zheng, X., &Jiang, S. (2018, January). Marketing Strategy Analysis of Intangible Cultural Heritage Tie-Dye Products: Based on the Investigation of Haian County in Nantong. **Business Story**, 12(2), 82-83.
- Zhu, X., &Zhang, B. (2019). **From Thread to Writing: A Study of Tie-Dyeing**. Shanghai: Shanghai Business Press.

ภาคผนวก

Huang Yun

หน่วยงานสังกัด วิทยาลัยจีนศึกษา มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
ความสนใจทางวิชาการ ภาษาและวัฒนธรรมจีน
E-mail 114530661@qq.com

ชิน เฟื่องฟุ้งสุข

หน่วยงานสังกัด สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ความสนใจทางวิชาการ ภาษาศาสตร์, ภาษาอังกฤษ
E-mail shin.f@lawasri.tru.ac.th

สุธัญญา ปานทอง

หน่วยงานสังกัด สาขาวิชาภาษาจีน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
ความสนใจทางวิชาการ ภาษาจีน
E-mail suthanya.p@psru.ac.th

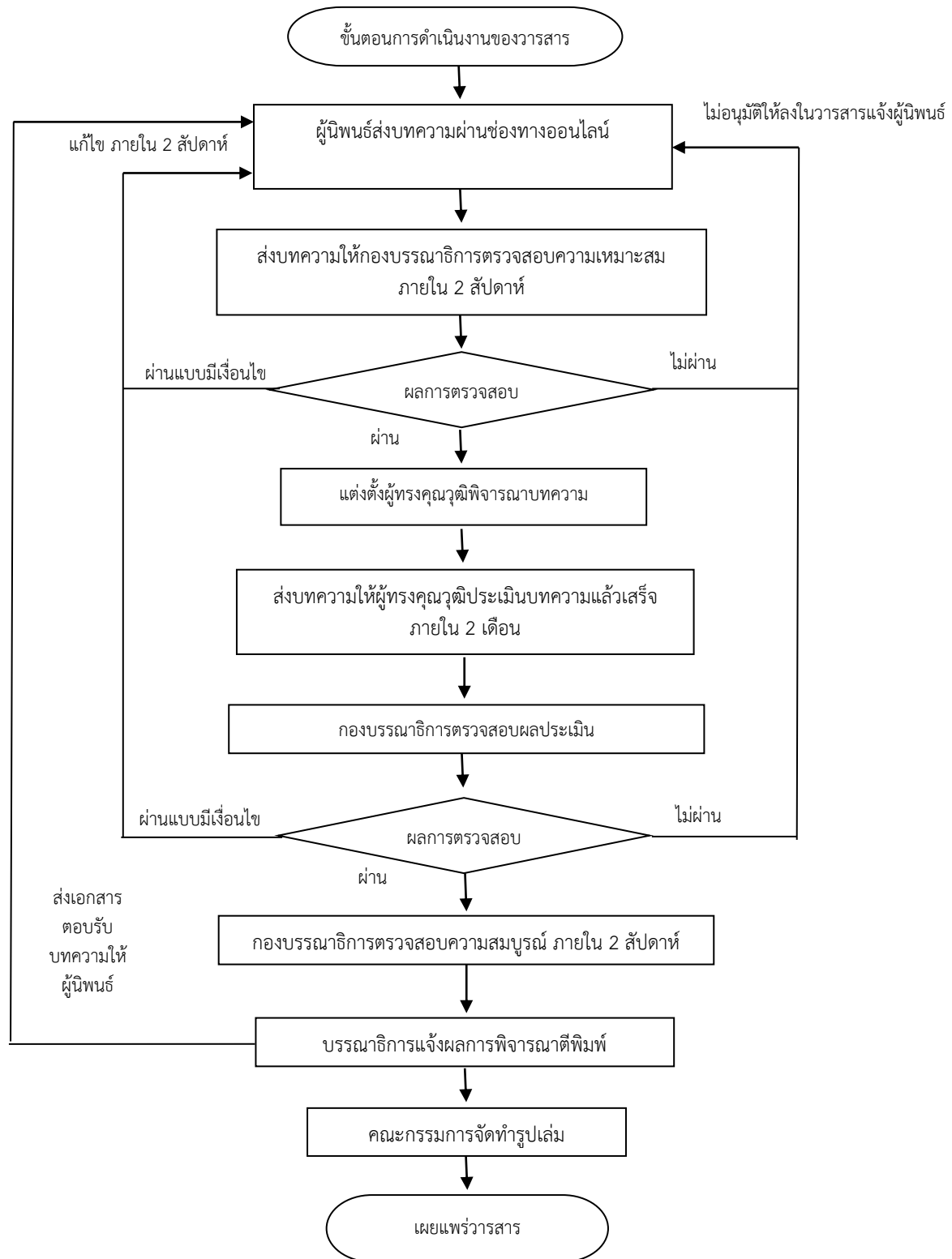
นิเวศ เฟื่อนทิม

หน่วยงานสังกัด คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ความสนใจทางวิชาการ วิศวกรรมสังคม, พัฒนาชุมชน, มานุษยวิทยา
E-mail pathaporn.c@lawasri.tru.ac.th

Gao Xiang

หน่วยงานสังกัด นิติปรัชญาเอก คณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ความสนใจทางวิชาการ มัณฑนศิลป์, ศิลปะและวัฒนธรรมจีน
E-mail gaoxianglife@gmail.com

ขั้นตอนการดำเนินงานวารสาร Lawarath Social E-Journal ของภาควิชาสังคมศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คำแนะนำสำหรับผู้นิพนธ์บทความ

สถานที่ติดต่อเกี่ยวกับบทความ

Lawarath Social E – Journal

ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

321 ถ.นารายณ์มหาราช ต.ทะเลชุบศร อ.เมือง จ.ลพบุรี 15000

โทร. 036-411150

โทรศัพท์มือถือ. 064-332-7383

E-mail: lawarath.sej@yahoo.com

1. ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

วารสาร Lawarath Social E-Journal ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มีนโยบายรับตีพิมพ์บทความประเภทต่างๆ ดังนี้

1.1 บทความวิจัย (Research Article) ได้แก่ รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ ซึ่งไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใดๆ มาก่อน

1.2 บทความวิชาการ (Academic Article) ที่เสนอเนื้อหาความรู้ วิชาการ มีกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนิสิต นักศึกษา หรือประชาชนทั่วไป

1.3 บทวิจารณ์ (Review Article) เป็นบทความที่รวบรวมความรู้จากตำรา หนังสือ และวารสารใหม่ หรือจากผลงานและประสบการณ์ของผู้นิพนธ์

วารสาร Lawarath Social E-Journal ยินดีรับบทความภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศ ที่วารสาร Lawarath Social E-Journal สามารถจัดหาผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาคุณภาพบทความได้ โดยมีขอบเขตเนื้อหาของบทความ 5 ด้าน ดังนี้

1. General Social Sciences สังคมศาสตร์ (คติชนวิทยา ศาสนา ปรัชญา ประวัติศาสตร์ ท้องถิ่นศึกษา นิติศาสตร์)

2. Education การศึกษา

3. Linguistics and Language ภาษาศาสตร์ (ภาษา วรรณคดีและการแปล)

4. Political Science and International Relations รัฐศาสตร์และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

5. Public Administration รัฐประศาสนศาสตร์

การพิจารณาและคัดเลือกบทความ

บทความแต่ละบทความจะได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) จำนวน 3 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ โดยการพิจารณาบทความจะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อหรือข้อมูลของผู้นิพนธ์บทความ และผู้นิพนธ์ไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ (Double-Blind Peer Review)

การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ในวารสาร Lawarath Social E-Journal ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรีจะต้องส่งการตรวจสอบบทความและพิสูจน์อักษร

ผู้พิมพ์ควรตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของบทความที่วารสารกำหนด ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องแน่นอน พร้อมทั้งพิสูจน์อักษรก่อนที่จะส่งบทความนี้ให้กับบรรณาธิการ การเตรียมบทความให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสารจะทำให้การพิจารณาตีพิมพ์มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และทางกองบรรณาธิการของสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร

การเตรียมบทความ

บทความต้องเป็นตัวพิมพ์ โดยใช้ชุดแบบอักษร (Font) ชนิดไทยสารบรรณ (TH SarabunPSK) ขนาดอักษร 16 จัดกั้นหลังตรง และมีระยะห่างบรรทัดหนึ่งช่อง (Double Spacing) ตลอดเอกสาร พิมพ์หน้าเดียวลงบนกระดาษพิมพ์สี่ขนาดเอสี่ (A4) พิมพ์ให้ห่างจากขอบกระดาษด้านซ้ายกับด้านขวา 1.25 นิ้ว, ด้านบน 1.5 นิ้ว และด้านล่าง 1 นิ้ว พร้อมใส่หมายเลขกำกับทางมุมขวาบนทุกหน้า บทความควรมีความยาวประมาณ 8-12 หน้ากระดาษเอสี่ (A4) โดยนับรวมภาพประกอบและตาราง

2. ส่วนบทคัดย่อ (Abstract)

บทคัดย่อควรมีความยาว 250–300 คำ โดยแยกต่างหากจากเนื้อเรื่อง บทความวิจัยและบทความปริทรรศน์ต้องมีบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ซึ่งบทคัดย่อควรเขียนให้ได้ใจความทั้งหมดของเรื่อง ไม่ต้องอ้างอิงเอกสาร รูปภาพ หรือตาราง และลักษณะของบทคัดย่อควรประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ (Objective) วิธีการศึกษา (Methods) ผลการศึกษา (Results) สรุป (Conclusion) และคำสำคัญ (Key Words) ซึ่งควรเรียบเรียงตามลำดับและแยกหัวข้อให้ชัดเจน ดังนี้

- วัตถุประสงค์ ควรกล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษา
- วิธีการศึกษา ควรกล่าวถึงวิธีการค้นคว้าข้อมูล ระเบียบวิธีวิจัยที่นำมาศึกษา สถิติที่นำมาใช้
- ผลการศึกษา ควรประกอบด้วยผลที่ได้รับจากการค้นคว้า ศึกษา และผลของค่าสถิติ (ในกรณีมีการวิเคราะห์)
- สรุป ควรกล่าวถึงผลสรุปของการค้นคว้าและศึกษา
- คำสำคัญ ควรมีคำสำคัญ 3-6 คำ ที่ครอบคลุมชื่อเรื่องที่ศึกษา และจะปรากฏอยู่ในส่วนท้ายของบทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยต้องจัดเรียงคำสำคัญตามตัวอักษร และค้นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,)

3. ส่วนเนื้อเรื่อง ควรประกอบด้วย

3.1 บทนำ (Introduction) เป็นส่วนกล่าวนำโดยอาศัยการปริทรรศน์ (Review) ข้อมูลจากรายงานวิจัย ความรู้ และหลักฐานต่างๆ จากหนังสือหรือวารสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา และกล่าวถึงเหตุผลหรือความสำคัญของปัญหาในการศึกษาครั้งนี้ สมมติฐานของการศึกษา ตลอดจนวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้ชัดเจน

3.2 วิธีการศึกษา (Methods) กล่าวถึงรายละเอียดของวิธีการศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา และวิธีการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งสถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูล

3.3 ผลการศึกษา (Results) เป็นการแสดงผลที่ได้จากการศึกษาและวิเคราะห์ในข้อ 3.2 ควรจำแนกผลออกเป็นหมวดหมู่และสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยการบรรยายในเนื้อเรื่องและแสดงรายละเอียดเพิ่มเติมด้วยภาพประกอบ ตาราง กราฟ หรือแผนภูมิ ตามความเหมาะสม

3.4 อภิปรายผล (Discussion) เป็นการนำข้อมูลที่ได้มาจากการวิเคราะห์ของผู้มีพหุปัญญา มาเปรียบเทียบกับผลการวิจัยของผู้อื่น เพื่อให้มีความเข้าใจหรือเกิดความรู้ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนั้น รวมทั้งข้อดี ข้อเสียของวิธีการศึกษา เสนอแนะความคิดเห็นใหม่ๆ ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางที่จะนำไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์

3.5 องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย (Originality and body of Knowledge) ควรอธิบายถึงองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการศึกษาหรือวิจัยให้เป็นความรู้ที่น่าสนใจซึ่งสาธารณชนสามารถเข้าใจได้ จัดหมวดหมู่ความรู้ที่ได้ให้เหมาะสมต่อกลุ่มเป้าหมายและเผยแพร่สู่สาธารณชน

3.6 ข้อเสนอแนะ (Suggestion) การแนะแนวการนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

3.7 กิตติกรรมประกาศ (acknowledgements) เป็นส่วนที่กล่าวขอบคุณต่อองค์กร หน่วยงานหรือบุคคลที่ให้ความช่วยเหลือร่วมมือในการวิจัย รวมทั้งแหล่งที่มาของเงินทุนวิจัย และหมายเลขของทุนวิจัยในบทความจะมีส่วนนี้หรือไม่ก็ได้

3.8 เอกสารอ้างอิง (References) ใช้รูปแบบการอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (Citations in text) เป็นการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อความไว้ในเครื่องหมายวงเล็บ () แทรกในเนื้อหา ซึ่งมีรูปแบบการเขียนอ้างอิงแตกต่างกันตามประเภทของเอกสารหรือแหล่งที่ใช้อ้างอิง ดังนี้

การจัดรูปแบบหน้ากระดาษวารสาร Lawarath Social E-Journal
ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ระยะขอบ บน 1.5”

ตั้งค่าน้ำกระดาษ ขนาด A4 (21×29.7 cm)

ภายนอก 1.25”

ภายใน 1.25”

ล่าง 1”

บทความวิจัย

ชื่อบทความภาษาอังกฤษ

(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 20)

ชื่อผู้นิพนธ์ภาษาอังกฤษ

ยศ/ตำแหน่งทางวิชาการ, สาขาวิชา หน่วยงานต้นสังกัดภาษาอังกฤษ

อีเมล:

(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

ได้รับบทความ: ว/ด/ป ปรับปรุงแก้ไข: ว/ด/ป ตอบรับตีพิมพ์: ว/ด/ป (ภาษาอังกฤษ)

(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนาหัวข้อ ขนาดอักษร 14 ส่วนวัน/เดือน/ปี ขนาดอักษร 14)

ABSTRACT (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

ความยาวของบทคัดย่อภาษาอังกฤษ 250 - 300 คำ และต้องตรงกับบทคัดย่อภาษาไทย

(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

Keywords: (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16) ควรเลือกคำสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบทความ ประมาณ 3-5 คำ เป็นคำภาษาอังกฤษและต้องตรงกับคำสำคัญในภาษาไทย (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

ชื่อบทความภาษาไทย

(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 20)

ชื่อผู้นิพนธ์ภาษาไทย

ยศ/ตำแหน่งทางวิชาการ, สาขาวิชา หน่วยงานต้นสังกัดภาษาไทย

อีเมล:

(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

ได้รับบทความ: ว/ด/ป ปรับปรุงแก้ไข: ว/ด/ป ตอบรับตีพิมพ์: ว/ด/ป (ภาษาไทย)

(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนาหัวข้อ ขนาดอักษร 14 ส่วนวัน/เดือน/ปี ขนาดอักษร 14)

หมายเหตุ: กรณีบทความเป็นบทความภาษาต่างประเทศภาษาอื่นให้ผู้นิพนธ์ใช้ขนาดและรูปแบบตัวอักษรที่นิยมใช้อย่างเป็นทางการของภาษานั้น ทั้งนี้ต้องให้กองบรรณาธิการเป็นผู้พิจารณาถึงความเหมาะสม ถูกต้องในขั้นตอนแรกก่อนส่งบทความให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความต่อไป

บทคัดย่อ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

เนื้อหาของบทความ ควรมีความยาวของบทคัดย่อภาษาไทย 250-300 คำ โดยให้เขียนเป็นร้อยแก้ว เน้นเฉพาะเนื้อหาที่สำคัญ ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ วิธีการ ผลการวิจัย และข้อวิจารณ์หรือข้อเสนอแนะอย่างย่อ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

คำสำคัญ: (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16) ควรเลือกคำสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบทความ ประมาณ 3-5 คำ เป็นภาษาไทย ซึ่งตรงกับคำสำคัญในภาษาอังกฤษ เช่น รูปแบบบทความ, ขนาดตัวอักษร, รูปแบบตัวอักษร (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

บทนำ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

อธิบายถึงความเป็นมาของเรื่องที่วิจัย ความสำคัญของปัญหาที่ทำการศึกษาวิจัย ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย กระชับ และชัดเจน การใช้คำย่อ ต้องมีคำสมบรูณ์ไว้ในครั้งแรกก่อน เนื้อหาของตัวเรื่องควรมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ ความยาวไม่เกิน 1 หน้ากระดาษ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (ควรระบุเป็นข้อๆ) (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

1. (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)
- 2.

กรอบแนวคิด/ทฤษฎี (ถ้ามี) (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

เนื้อความ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

วิธีดำเนินวิธีวิจัย (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

อธิบายขั้นตอนการวิจัยด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย โดยกล่าวถึงแหล่งข้อมูล ดังนี้ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

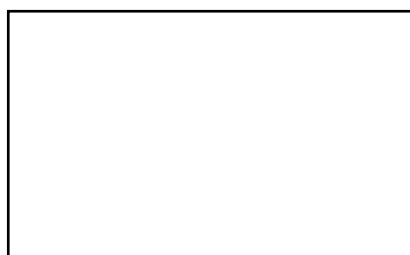
ผลการวิจัย (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

อธิบายถึงสิ่งที่ได้จากการศึกษาหรือวิจัย ผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล และการแสดงผลการทดสอบสมมติฐาน และการวิจารณ์ผลการวิจัย ซึ่งการรายงานผลการวิจัยและการวิจารณ์นั้น ควรยึดวัตถุประสงค์ และสมมติฐานของการวิจัยเป็นหลัก เพื่อชี้ให้เห็นว่าผลการวิจัยบรรลุวัตถุประสงค์อย่างไรบ้างและสอดคล้องกับสมมติฐานที่วางไว้หรือไม่อย่างไร โดยเสนอหลักฐานข้อมูลอย่างเป็นระเบียบและเข้าใจง่าย (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

(กรณีมีตาราง)

ตาราง 1 (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16) เนื้อหาที่เป็นตารางและคำอธิบายสามารถใช้เป็นรูปแบบ 1 คอลัมน์ ได้ตามความเหมาะสม (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

	(n=จำนวน)
หัวข้อ	ขีดเส้น 2 เส้น
	ขีดเส้น 1 เส้น
รวม	ขีดเส้น 1 เส้น
	ขีดเส้น 2 เส้น

(กรณีมีภาพ)**ภาพ 1 ชื่อภาพ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)**

(ที่มา: ✓)

อภิปรายผล (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

ควรอธิบายถึงผลที่ได้รับจากการศึกษาหรือวิจัย ว่าเป็นไปตามสมมติฐานหรือไม่ ควรอ้างถึงทฤษฎี หรือผลการศึกษาของผู้อื่นที่เกี่ยวข้องประกอบ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

ควรอธิบายถึงองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการศึกษาหรือวิจัยให้เป็นความรู้ที่น่าสนใจซึ่งสาธารณชนสามารถเข้าใจได้ จัดหมวดหมู่ความรู้ที่ได้ให้เหมาะสมต่อกลุ่มเป้าหมายและเผยแพร่สู่สาธารณชน (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

ข้อเสนอแนะ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

อธิบายถึงการนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ หรือข้อเสนอแนะปัญหาที่พบในการวิจัย (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

เอกสารอ้างอิง

(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

(ดูรูปแบบการอ้างอิงแทรกในเนื้อหาและการเขียนเอกสารอ้างอิง)

(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

บทความวิชาการ

ชื่อบทความภาษาอังกฤษ

(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 20)

ชื่อผู้นิพนธ์ภาษาอังกฤษ

ยศ/ตำแหน่งทางวิชาการ, สาขาวิชา หน่วยงานต้นสังกัดภาษาอังกฤษ

อีเมล:

(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

ได้รับบทความ: ว/ด/ป ปรับปรุงแก้ไข: ว/ด/ป ตอบรับตีพิมพ์: ว/ด/ป (ภาษาอังกฤษ)

(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนาหัวข้อ ขนาดอักษร 14 ส่วนวัน/เดือน/ปี ขนาดอักษร 14)

ABSTRACT (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

ความยาวของบทคัดย่อภาษาอังกฤษ 250 - 300 คำ และต้องตรงกับบทคัดย่อภาษาไทย

(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

Keywords: (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16) ควรเลือกคำสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบทความ ประมาณ 3-5 คำ เป็นคำภาษาอังกฤษและต้องตรงกับคำสำคัญในภาษาไทย (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

ชื่อบทความภาษาไทย

(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 20)

ชื่อผู้นิพนธ์ภาษาไทย

ยศ/ตำแหน่งทางวิชาการ, สาขาวิชา หน่วยงานต้นสังกัดภาษาไทย

อีเมล:

(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

ได้รับบทความ: ว/ด/ป ปรับปรุงแก้ไข: ว/ด/ป ตอบรับตีพิมพ์: ว/ด/ป (ภาษาไทย)

(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนาหัวข้อ ขนาดอักษร 14 ส่วนวัน/เดือน/ปี ขนาดอักษร 14)

หมายเหตุ: กรณีบทความเป็นบทความภาษาต่างประเทศภาษาอื่นให้ผู้นิพนธ์ใช้ขนาดและรูปแบบตัวอักษรที่นิยมใช้อย่างเป็นทางการของภาษานั้น ทั้งนี้ต้องให้กองบรรณาธิการเป็นผู้พิจารณาถึงความเหมาะสม ถูกต้องในขั้นตอนแรกก่อนส่งบทความให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาบทความต่อไป

บทคัดย่อ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

เนื้อหาของบทความ ควรมีความยาวของบทคัดย่อภาษาไทย 250-300 คำ โดยให้เขียนเป็นร้อยแก้ว เน้นเฉพาะเนื้อหาที่สำคัญ ให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ วิธีการ ผลการวิจัย และข้อวิจารณ์หรือข้อเสนอแนะอย่างย่อ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

คำสำคัญ: (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16) ควรเลือกคำสำคัญที่เกี่ยวข้องกับบทความ ประมาณ 3-5 คำ เป็นภาษาไทย ซึ่งตรงกับคำสำคัญในภาษาอังกฤษ เช่น รูปแบบบทความ, ขนาดตัวอักษร, รูปแบบตัวอักษร (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

บทนำ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

อธิบายถึงที่หลักการและเหตุผล (Rationale) หรือความเป็นมาหรือภูมิหลัง (Background) หรือความสำคัญของเรื่องที่เขียน (Justification) วัตถุประสงค์ ขอบเขตของเรื่องและคำจำกัดความหรือนิยามต่างๆ และสรุปของบทคำ (ประมาณ 5-8 บรรทัด) ความยาวไม่เกิน 5 หน้ากระดาษ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

เนื้อเรื่อง (Body) (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

อธิบายถึงที่เนื้อหาของบทความวิชาการที่จัดทำและสรุปของเนื้อหา (ประมาณ 5-8 บรรทัด) ความยาวไม่เกิน 5 หน้ากระดาษ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

ส่วนสรุป (Conclusions) (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

อธิบายถึงที่ส่วนสรุปของบทความวิชาการที่จัดทำและสรุปของส่วนสรุป (ประมาณ 5-8 บรรทัด) ความยาวไม่เกิน 5 หน้ากระดาษ (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการศึกษา (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

ควรอธิบายถึงองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการศึกษาหรือวิจัยให้เป็นความรู้ที่น่าสนใจซึ่งสาธารณชนสามารถเข้าใจได้ จัดหมวดหมู่ความรู้ที่ได้ให้เหมาะสมต่อกลุ่มเป้าหมายและเผยแพร่สู่สาธารณชน (ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

เอกสารอ้างอิง

(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ตัวหนา ขนาดอักษร 16)

(ดูรูปแบบการอ้างอิงแทรกในเนื้อหาและการเขียนเอกสารอ้างอิง)

(ใช้ตัวอักษร TH SarabunPSK ขนาดอักษร 16)

***หากต้องการรายละเอียดเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ

กองบรรณาธิการวารสาร Lawarath Social e-Journal

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

321 ถ.นารายณ์มหาราช ต.ทะเลชุบศร อ.เมืองลพบุรี จ.ลพบุรี 15000

โทรศัพท์ 036-411150 โทรศัพท์มือถือ. 064-3327383

E-mail: lawarath.scj@yahoo.com

การอ้างอิงแทรกในเนื้อหาและการเขียนเอกสารอ้างอิง

วิธีการเขียนอ้างอิงแทรกในเนื้อหา (Citations in text)

1. ใช้รูปแบบการอ้างอิงแทรกในเนื้อหาแบบ APA Style (The Publication Manual of the American Psychological Association) การลงรายการอ้างอิงแทรกในเนื้อหา เป็นการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อความไว้ในเครื่องหมายวงเล็บ () แทรกในเนื้อหา ในรูปแบบดังนี้

หมายเหตุ: เครื่องหมาย √ แสดงถึงการเคาะ 1 ครั้ง เวลาลงรายการอ้างอิงแทรกในเนื้อหาและรายการเอกสารอ้างอิงไม่ต้องใส่ลงไป

2. การลงรายการผู้แต่งทั่วไป

- ผู้แต่งที่เป็นคนไทย ใส่ ชื่อ-ชื่อสกุล โดยไม่ต้องใส่คำนำหน้านาม ยศ หรือ ตำแหน่งทางวิชาการ

- ผู้แต่งชาวต่างประเทศ ใส่เฉพาะนามสกุลและตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,)

ผู้แต่งคนไทย

(ชื่อ-นามสกุลผู้แต่ง, √ปีที่พิมพ์, √หน้าที่ใช้อ้างอิง)

ผู้แต่งชาวต่างชาติ

(นามสกุล, √ปีที่พิมพ์, √หน้าที่ใช้อ้างอิง)

3. ถ้ามีการกล่าวถึงชื่อผู้แต่งไว้เป็นการเริ่มต้นประโยค ให้ใส่วงเล็บปีพิมพ์และเลขหน้าต่อจากชื่อผู้แต่ง โดยในวงเล็บไม่ต้องระบุชื่อผู้แต่งซ้ำอีก สำหรับชื่อชาวต่างประเทศให้ใส่นามสกุลของผู้แต่ง

ลมูล/รัตนกร(2540, √หน้า√105)

Watson(1992, √p.89)

4. การระบุเลขหน้าของเอกสารภาษาต่างประเทศที่นำมาอ้างอิง เอกสารหน้าเดียว ใช้อักษรย่อ p. เอกสารมากกว่า 1 หน้า ใช้อักษรย่อ pp.

(Jensen, √1991, √p.8)

(Jensen, √1991, √pp.8-15)

5. ถ้ามีผู้แต่ง 2 คน และไม่เกิน 5 คน ให้ลงชื่อผู้แต่งทั้งหมดตามลำดับรายการที่ปรากฏ คั่นคนที่ 1-5 ด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และคนรองสุดท้ายกับคนสุดท้าย คั่นด้วยคำว่า “และ” สำหรับภาษาไทย ส่วนภาษาอังกฤษใช้เครื่องหมาย “&”

(นวลจันทร์ รัตนกร, ฐิติมา วัชรจรรย์, และมารศรี ศิริรักษ์, 2539, หน้า 75)
(William, Kates, & Devies, 1995, p.61)

6. ถ้ามีผู้แต่ง เกิน 5 คนหรือตั้งแต่ 6 คนขึ้นไป ให้ใส่เฉพาะผู้แต่งคนแรก และตามด้วยคำว่า “และคนอื่น ๆ” สำหรับภาษาไทย ส่วนภาษาอังกฤษใช้คำว่า “et al.”

(อุบล บุญชู, และคนอื่น ๆ, 2539, หน้า 37)
(Heggs, et al., 1999, pp. 4-7)

7. ผู้แต่งที่เป็นผู้มีฐานันดรศักดิ์ บรรดาศักดิ์ สมณศักดิ์

(ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช, 2528, หน้า 17)
(คุณหญิงแม้นมาส ชวลิต, 2521, หน้า 53)
(พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต), 2540, หน้า 70)

8. สิ่งพิมพ์ที่ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง ใช้ชื่อเรื่องแทนชื่อผู้แต่ง

(การพัฒนาสุขนิสัย, 2548, หน้า 77)
(Organization Management, 2011, pp.53-54)

9. ข้อความที่นำมาอ้างอิง พบแหล่งที่ใช้อ้างอิงมากกว่า 1 แหล่ง สามารถเขียนไว้ในวงเล็บเดียวกันได้ โดยใช้เครื่องหมาย อัฒภาค (;) คั่นแต่ละงานและเรียงตามลำดับของชื่อผู้แต่ง

(นวลจันทร์ รัตนกร, 2539, หน้า 37; มารศรี ศิริรักษ์, 2552, หน้า 75; เยาวภา โตทรัพย์, 2554, หน้า 2)
(Heggs, 1999, p.7; Kates, & Devies, 2004, pp.23-26)

10. การอ้างอิงเอกสารจากอินเทอร์เน็ต ใช้คำว่า ย่อหน้า สำหรับข้อมูลภาษาไทย และคำว่า para. สำหรับข้อมูลภาษาอังกฤษ

(ชื่อผู้แต่ง, ปีพิมพ์, ย่อหน้า)
(สุดแดน วิสุทธิลักษณ์, 2548, ย่อหน้า 3)
(Gorman, 2000, para.3)

11. การอ้างอิงแหล่งสารสนเทศภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ให้เขียนชื่อสกุลผู้แต่งเป็นภาษาอังกฤษ

(Yamada, 2020, p.3)

(Xiao, 2021, pp.85-105)

วิธีการเขียนเอกสารอ้างอิงท้ายบทความ (บรรณานุกรม)

1. พิมพ์ชิดขอบซ้าย โดยไม่ต้องจัดหน้าแบบกระจายตัวอักษร (เครื่องหมาย "v " แสดงถึงการเว้นระยะ 1 เคาะ ให้ผู้เขียนเคาะเป็น Space bar 1 เคาะ)

2. หากรายการใดไม่มี ไม่ต้องลงรายละเอียดในบรรณานุกรม ให้ลงรายการถัดมาได้เลย

3. การลงรายการผู้แต่ง ผู้แต่งอาจเป็นได้ทั้งบุคคลหรือสถาบัน

- **บุคคลสามัญชน** >> ตัดคำนำหน้านาม นาย, นาง, นางสาว ดร. นายแพทย์ พล.อ. ผศ. รศ.

- **ชาวต่างประเทศ** >> เขียนชื่อสกุลขึ้นก่อน คั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค ตามด้วยชื่อต้น (First name) และ ชื่อกลาง (ถ้ามี)

Potter, James W.

Pane, John.

- **ผู้มีบรรดาศักดิ์ ฐานันดรศักดิ์หรือสมณศักดิ์** >> กลับเอาบรรดาศักดิ์ไว้หลังชื่อกับนามสกุล คั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (.)

คึกฤทธิ์/ปราโมช, หม่อมราชวงศ์.

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตโต).

- **สถาบัน** >> ให้บันทึกชื่อสถาบันนั้น ๆ โดยเรียงลำดับจากหน่วยงานใหญ่ไปหาหน่วยงานย่อย คั่นด้วยชื่อหน่วยงานด้วยเครื่องหมายมหัพภาค (.)

4. ผู้แต่งที่มีฐานะเป็น**บรรณาธิการ** ให้ลงชื่อผู้แต่ง แล้วตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาค (.) และวงเล็บ อักษรย่อ (บก.) สำหรับหนังสือภาษาไทย หรือ (Ed.) หรือ (Eds.) สำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศ

ประวิทย์/สุวณิชย์.v(บก.).

เอี่ยมพร/สกุลแก้ว, vและวสุนธรา/ทับทิมแท้.v(บก.).

Ford,vGeorgevS.v(Ed.).

Jordan,vRobertsvJ,v&vPeter,vTaylor,vA.v(Eds.).

5. การลงรายการชื่อหนังสือ

- ชื่อหนังสือให้พิมพ์ด้วยตัวหนาและไม่ขีดเส้นใต้

- ชื่อหนังสือที่เป็นภาษาต่างประเทศ ให้ขึ้นต้นอักษรตัวแรกของทุกคำด้วยตัวพิมพ์ใหญ่ และกรณีมีชื่อเรื่องรอง ให้พิมพ์ตามหลังเครื่องหมายมหัพภาค (:) โดยพิมพ์ขีดอักษรตัวท้าย เช่น

New Jersey: A Guide to Its Past and Present.

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภูมิปัญญาไทยกับการพัฒนาชนบท: กรณีศึกษาจังหวัดพิษณุโลก

6. การลงรายการครั้งที่พิมพ์ ให้ลงรายการตั้งแต่การพิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป แล้วใส่ไว้ในเครื่องหมายวงเล็บ () แล้วตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาค (.)

(พิมพ์ครั้งที่ 2). (พิมพ์ครั้งที่ 3). (พิมพ์ครั้งที่ 4). (2nd ed). (3rd ed). (4th ed).

ตัวอย่างการใส่เครื่องหมายมหัพภาค (.) หลังชื่อหนังสือ

ชื่อหนังสือ (พิมพ์ครั้งที่). กรณีมีพิมพ์ครั้งที่ในวงเล็บต่อท้าย ไม่ต้องใส่เครื่องหมายมหัพภาค (.) ต่อท้ายชื่อหนังสือ

บันทึกถึงดวงดาว (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.

ชื่อหนังสือ. ต้องใส่เครื่องหมายมหัพภาค (.) กรณีไม่มี (พิมพ์ครั้งที่). ต่อท้าย

บันทึกถึงดวงดาว. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.

7. หนังสือไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์ และปีที่พิมพ์ ใช้อักษรย่อในกรณีต่อไปนี้

	ภาษาไทย	ภาษาต่างประเทศ
ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์	(ม.ป.ป.)	(n.d.)
ไม่ปรากฏสถานที่พิมพ์ สำนักพิมพ์	(ม.ป.ท.)	(n.p.)

นำอักษรย่อมาใส่ในตามตำแหน่ง

ชื่อผู้แต่ง.√(ปีที่พิมพ์).√**ชื่อหนังสือ**√(ครั้งที่พิมพ์).√(ม.ป.ท.).:√สำนักพิมพ์.
 ชื่อผู้แต่ง.√(ปีที่พิมพ์).√**ชื่อหนังสือ**√(ครั้งที่พิมพ์).√สถานที่พิมพ์:√(ม.ป.ท.).
 ชื่อผู้แต่ง.√(ม.ป.ป.).√**ชื่อหนังสือ**√(ครั้งที่พิมพ์).√สถานที่พิมพ์:√สำนักพิมพ์.
 ชื่อผู้แต่ง.√(ม.ป.ป.).√**ชื่อหนังสือ**√(ครั้งที่พิมพ์).√(ม.ป.ท.).

8. หากไม่สามารถพิมพ์จบได้ภายใน 1 บรรทัด ให้ขึ้นบรรทัดใหม่โดยย่อหน้าเข้ามา 7 ตัวอักษร (7 เคาะ)

หัตยา กองจันทิก. (ม.ป.ป.). **ฉลากโภชนาการคืออะไร**. สืบค้น มกราคม 27, 2543, จาก
 √√√√√√ <http://www.tda.moph.go.th/tda/html/product>

9. การจัดเรียง ให้เรียงตามลำดับอักษรของชื่อผู้แต่ง โดยเรียงตามอักษร ก-ฮ A-Z และแยกภาษาไทยกับภาษาต่างประเทศออกจากกัน

10. กรณีที่ผู้แต่งมีชื่อ-สกุลซ้ำกัน ให้เรียงตามปีพิมพ์จากน้อยไปมาก และในบรรทัดต่อไปให้พิมพ์ขีดล่าง 7 ครั้ง แล้วตามด้วยเครื่องหมายมหัพภาค (.) และใส่รายละเอียดชื่อเรื่องและอื่นๆ ตามปกติ

กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักวิชาการมาตรฐาน
 การศึกษา. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้
 ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.**
 กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
 _____ . (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตาม
 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.** กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

11. การอ้างอิงแหล่งสารสนเทศภาษาต่างประเทศที่ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ ให้เขียนชื่อผู้แต่งเป็นภาษาอังกฤษ และแปลข้อมูลส่วนอื่นๆ เป็นภาษาอังกฤษ

12. กรณีที่ผู้แต่งเป็นสถาบัน องค์กร หน่วยงาน และจัดพิมพ์เผยแพร่เอกสารในคราวเดียวกัน ให้ใช้คำว่า ผู้แต่ง. ใส่ในตำแหน่งของสำนักพิมพ์ (ตามตัวอย่างข้อ 10)

รูปแบบการเขียนเอกสารอ้างอิงแทรกในเนื้อหา และการอ้างอิงท้ายบทความ

1. หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ. (ครั้งที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

อ้างอิงในเนื้อหา

(สำเนา ขจรศิลป์, บุญเรียง ขจรศิลป์, สมประสงค์ น่วมบุญลือ, สุริยา เสถียรกิจอำไพ, และบุญสม ธีรวณิชย์กุล, 2541, หน้า 34-36)

(Jones, 2002, p. 24)

อ้างอิงท้ายบทความ

สำเนา ขจรศิลป์, บุญเรียง ขจรศิลป์, สมประสงค์ น่วมบุญลือ, สุริยา เสถียรกิจอำไพ, และบุญสม ธีรวณิชย์กุล. (2541). การพัฒนารูปแบบค่ายอาสาพัฒนาของนักศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย.

Jones, M. (2002). *Social Psychology of Prejudice*. New Jersey: Prentice Hall.

2. บทความจากวารสาร

ผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์, เดือน). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, ปีที่ (ฉบับที่), หน้าที่ดีพิมพ์.

อ้างอิงในเนื้อหา

(วิกุล แพทย์พาณิชย์, 2545, หน้า 175-188)

(Bowen, 2005, pp. 175-188)

อ้างอิงท้ายบทความ

วิกุล แพทย์พาณิชย์. (2545, มีนาคม-เมษายน). ธุรกิจแฟรนไชส์. เนชั่นสุดสัปดาห์, 4(8), 8-11.

Bowen, J. (2005, April). FRBR coming soon to your library?. *Library Resources & Technical Services*, 49(3), 175-188.

3. บทความจากหนังสือพิมพ์

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์, เดือน/วันที่). ชื่อบทความ. ชื่อหนังสือพิมพ์, ปีที่ (ฉบับที่), หน้าที่ดีพิมพ์.

อ้างอิงในเนื้อหา

(นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2544, หน้า 6)

(Schwatz, 1993, p. 9)

อ้างอิงท้ายบทความ

นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2544, มีนาคม 23). พม่ากับยาเสพติด. *มติชน*, 20(121), หน้า 6.

ปัญหาขยะในเมืองเชียงใหม่. (2546, 15 สิงหาคม). *ไทยนิวส์*, 12(23), หน้า 8.

Schwatz, J. (1993, September 30). Obesity affects economic, social status.

The Washington Post, 30(134), p. 9.

4. วิทยานิพนธ์

ชื่อผู้แต่ง.√(ปีที่พิมพ์).√ชื่อวิทยานิพนธ์.√ระดับวิทยานิพนธ์√มหาวิทยาลัยหรือสถาบัน.

การเขียนระดับวิทยานิพนธ์ ในรูปแบบภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

ปริญญาโท ใช้คำว่า วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต หรือ Master's thesis

ปริญญาเอก ใช้คำว่า วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต หรือ Doctoral Dissertation

สำหรับวิทยานิพนธ์ภาษาต่างประเทศ หลังระดับวิทยานิพนธ์ให้ใส่เครื่องหมายจุลภาค (,) แล้วจึงตามด้วยชื่อมหาวิทยาลัย

อ้างอิงในเนื้อหา

(กิ่งแก้ว จันโคมศึก, 2547, หน้า 6-10)

(McKenna, 1999, pp. 9-10)

อ้างอิงท้ายบทความ

กิ่งแก้ว จันโคมศึก. (2547). ผลการเรียนรู้เชิงพุทธิพิสัยของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยใช้สื่อ
ประสมประกอบการดำเนินเรื่องผ่านคอมพิวเตอร์ช่วยสอน. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

McKenna, J. C. (1999). Sustainable Ethnic Tourism in Northern Thailand. Master's
thesis, University of Alberta.

5. รายงานการวิจัย

ชื่อผู้แต่ง.√ (ปีที่พิมพ์). √ชื่อรายงานการวิจัย√ (ครั้งที่พิมพ์). √สถานที่พิมพ์: √สำนักพิมพ์.

อ้างอิงในเนื้อหา

(สุชุม พรหมเมืองคุณ, 2546, หน้า 6-10)

(สุชุม พรหมเมืองคุณ, และคนอื่น ๆ, 2546, หน้า 6-10)

อ้างอิงท้ายบทความ

สุชุม พรหมเมืองคุณ. (2546). รายงานการวิจัย เรื่อง ความต้องการพัฒนาความรู้ด้านเทคโนโลยี
สารสนเทศของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น. เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

สุชุม พรหมเมืองคุณ, และคนอื่น ๆ. (2546). รายงานการวิจัย เรื่อง ความต้องการพัฒนาความรู้
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น. เลย: มหาวิทยาลัย
ราชภัฏเลย.

6. การสัมภาษณ์

6.1 บทสัมภาษณ์โดยตรง

ผู้ให้สัมภาษณ์.✓ (ปี,✓เดือน✓วันที่ที่สัมภาษณ์).✓ตำแหน่งหรือที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้.✓สัมภาษณ์.

อ้างอิงในเนื้อหา

(มา มั่งมุล, 2557)

อ้างอิงท้ายบทความ

มา มั่งมุล. (2557, กรกฎาคม 11). ผู้ใหญ่บ้าน. สัมภาษณ์.

6.2 บทสัมภาษณ์ที่นำมาตีพิมพ์

ผู้ให้สัมภาษณ์.✓ (ปี,✓เดือน✓วันที่ที่สัมภาษณ์).✓ตำแหน่ง✓(ถ้ามี).✓สัมภาษณ์.✓ชื่อวารสาร,✓
✓✓✓✓✓✓ปีที่(ฉบับที่),✓หน้า.

อ้างอิงในเนื้อหา

(ทฤษฎี ชาวสวนเจริญ, 2557)

อ้างอิงท้ายบทความ

ทฤษฎี ชาวสวนเจริญ. (2557, กรกฎาคม 7). อธิปไตยกรมปศุสัตว์. สัมภาษณ์. **ไทยรัฐ**, 50(1254), หน้า 5.

7. สารสนเทศจากเว็บไซต์

7.1 สารสนเทศจากเว็บไซต์

ชื่อผู้แต่งหรือชื่อหน่วยงาน.✓(ปีที่พิมพ์).✓ชื่อเรื่อง.✓สืบค้น✓เดือน✓วัน,ปี,✓จาก URL

อ้างอิงในเนื้อหา

(หทัยา กองจันทิก, 2552, ย่อหน้า 2-3)

(Chiang Mai University, n.d, para. 5)

อ้างอิงท้ายบทความ

หทัยา กองจันทิก. (2552). **ฉลากโภชนาการคืออะไร**. สืบค้น มกราคม 27, 2553,

จาก <http://www.tda.moph.go.th/tda/html/product/food/label.html>

Chiang Mai University. (n.d.). **Academic Support and Services Units**.

Retrieved September 1, 1999, from <http://www.erin.gor.au>

7.2 บทความวารสารอิเล็กทรอนิกส์จากเว็บไซต์

ผู้เขียนบทความ.(ปีที่พิมพ์).ชื่อบทความ.ชื่อวารสาร,ปีที่(ฉบับที่), หน้า.สืบค้น/เดือน/วันที่,ปี,
 vvvvvvvvจาก URL

อ้างอิงในเนื้อหา

(กณิศร ทวนทอง, และนพคุณ คุณาชีวะ, 2561, หน้า 125-136)

อ้างอิงท้ายบทความ

กณิศร ทวนทอง, และนพคุณ คุณาชีวะ. (2561). การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับ
 ใจความ สำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย 2 โดยใช้วิธีการ
 สอนแบบ SQ4R กับวิธีการสอนแบบปกติ. วารสารออนไลน์บัณฑิตศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 4(1), 125-136. สืบค้น พฤษภาคม 16, 2564,
 จาก [http://www.edu-journal.ru.ac.th/index.php/abstractData/
 viewIndex/2357.ru](http://www.edu-journal.ru.ac.th/index.php/abstractData/viewIndex/2357.ru)

8. เอกสารการประชุมสัมมนา

8.1 เอกสารการประชุมที่ตีพิมพ์เป็นรูปเล่ม

ชื่อผู้แต่ง.(ปีที่พิมพ์).ชื่อบทความ.ใน/ชื่องานประชุม วันที่ เดือน ปี/(หน้า).สถานที่พิมพ์:
 vvvvvvvv สำนักพิมพ์.

อ้างอิงในเนื้อหา

(อุมาพร สุทธิวงศ์, 2545, หน้า 38-48)

อ้างอิงท้ายบทความ

อุมาพร สุทธิวงศ์. (2545). มาตรฐานแรงงานกับการค้า. ใน การประชุมระดับชาติมาตรฐานแรงงาน
 เพื่อการส่งออก วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2545 (หน้า 38-48). กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนา
 มาตรฐานแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน.

8.2 เอกสารการประชุมที่ไม่ได้ตีพิมพ์เป็นรูปเล่ม

ชื่อผู้แต่ง.(ปีที่พิมพ์).ชื่อเรื่อง.เอกสารเสนอต่อที่ประชุม/ครั้งที่/วันที่,สถานที่พิมพ์.

อ้างอิงในเนื้อหา

(ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน, 2540, หน้า 12)

(O'Neill, & Chan, 2003, p. 5)

อ้างอิงท้ายบทความ

ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน. (2540). การบริหารเพื่อความเป็นเลิศ. เอกสารเสนอต่อที่ประชุมสัมมนา
 ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ครั้งที่ 15 วันที่ 26-28 พฤศจิกายน 2540,
 ขอนแก่น.

O'Neill, Edward T., & Chan, Lois Mai. (2003). **FAST (Faceted application of subject terminology): A simplified LCSH-based vocabulary**. Paper presented at World Library and Information Congress, 69th IFLA General Conference and Council, 1-9 August 2003, Berlin.

9. เอกสารรอง (อ้างอิงใน)

กรณีที่น่าแนวคิดหรือทฤษฎีของผู้อื่นที่เคยอ้างอิงไว้ในสารสนเทศมาใช้ ให้เขียนรูปแบบการอ้างอิงในบทความและอ้างอิงท้ายบทความดังนี้

หมายเหตุ เอกสารภาษาไทยใช้คำว่า อ้างถึงใน เอกสารภาษาต่างประเทศใช้คำว่า cited by

อ้างอิงในเนื้อหา

(จารุวรรณ สินธุโสภณ, 2560, หน้า 16-25 อ้างถึงใน จินดารัตน์ เบอร์ดันท์, 2561, หน้า 23)

(Bates, 2010, p. 16 cited by Taylor, 2012, pp. 401-411)

อ้างอิงท้ายบทความ

จินดารัตน์ เบอร์ดันท์. (2561). **การประมวลผลสารสนเทศสำเร็จรูป**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Taylor, A. (2012). Rethinking Subject Cataloging in Online Environment. **Library Resources & Technical Service**, 33(4), 401-411.

10. ราชกิจจานุเบกษา

ชื่อประกาศ.ว(ปีพ.ศ., วันที่/เดือน).วราชกิจจานุเบกษา.วเล่มวตอนที่.วหน้า.

อ้างอิงในเนื้อหา

(พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพาพุทธศักราช 2533. 2533, 29 กรกฎาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 107 ตอนที่ 131. หน้า 1-20

อ้างอิงท้ายบทความ

พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยบูรพาพุทธศักราช 2533. (2533, 29 กรกฎาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 107 ตอนที่ 131. หน้า 1-20.

จริยธรรมการวิจัย

จริยธรรมในการตีพิมพ์ผลงาน

1. ลักษณะของบทความที่จะนำลงตีพิมพ์ในวารสาร Lawarath Social E-Journal ได้แก่ บทความวิจัย (Research Article) บทความวิชาการ (Academic Article) บทความปริทรรศน์หรือบทวิจารณ์วรรณกรรม (Review Article) ที่มีลักษณะวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัย แสดงถึงการศึกษา ค้นคว้าอย่างรอบด้าน หรือเสนอแง่มุมความรู้ แนวคิด และประเด็นปัญหาต่างๆ ทั้งนี้ ควรมีการอ้างอิง วิทยุหรือข้อมูลจากแหล่งเอกสารที่เชื่อถือได้

2. ผลงานที่ส่งมาเพื่อตีพิมพ์ต้องไม่เคยได้รับการตีพิมพ์หรือกำลังเสนอเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร หรือแหล่งอื่นใดมาก่อน บทความใดๆ ที่ตีพิมพ์ในวารสาร ถือเป็นลิขสิทธิ์ของวารสาร Lawarath Social E-Journal หากต้องการตีพิมพ์ซ้ำต้องได้รับอนุญาตก่อน ข้อความรู้ใดๆ ตลอดจนข้อคิดเห็นใดๆ เป็นของผู้เขียนแต่ละท่านโดยเฉพาะ กองบรรณาธิการ วารสาร Lawarath Social E-Journal ไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

จริยธรรมของบรรณาธิการ

1. บรรณาธิการวารสาร Lawarath Social E-Journal ต้องกำกับ ติดตาม ดูแล และประเมินผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของวารสาร การรับรองคุณภาพของผลงานวิจัย ผลงานวิชาการ ความถูกต้องตามหลักจริยธรรมสากล และสามารถชี้แจงหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการตรวจสอบประเมินบทความ (Peer Review) และพร้อมให้การชี้แจงความเบี่ยงเบนต่างๆ จากกระบวนการตรวจสอบที่ได้รับไว้

2. บรรณาธิการต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้พิมพ์และผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ โดยเด็ดขาด เพื่อรักษาไว้ซึ่งจริยธรรม จรรยาบรรณการทำงานอย่างเคร่งครัด

3. บรรณาธิการต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้พิมพ์และผู้ประเมินบทความ แก่บุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงเวลาของการประเมินบทความ ซึ่งวารสารกำหนดเกณฑ์การประเมินคุณภาพบทความสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิแบบปกปิดรายชื่อ (Double blinded)

4. บรรณาธิการต้องไม่ตีพิมพ์บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว โดยมีการตรวจสอบการคัดลอกผลงานผู้อื่น (Plagiarism) อย่างจริงจัง โดยดูผลประเมินจากโปรแกรม Copy Catch ของระบบตอบรับบทความออนไลน์ ThaiJo 2.0 เพื่อให้แน่ใจว่า บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น และหากตรวจพบการคัดลอกผลงานของผู้อื่นเกินตามที่กำหนดไว้ จะต้องหยุดกระบวนการประเมิน และติดต่อผู้พิมพ์หลักทันที ขอคำชี้แจงเพื่อประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การลงตีพิมพ์บทความนั้นๆ

5. หากปรากฏการประพฤติทุจริตภายหลังการดำเนินการตรวจสอบแล้ว บรรณาธิการต้องดำเนินการเพิกถอนบทความนั้นด้วยความชัดเจนที่สามารถพิสูจน์ได้ ทั้งนี้การเพิกถอนนี้ต้องให้ผู้อ่านและระบบฐานข้อมูลอื่นๆ ทราบด้วย

จริยธรรมของผู้นิพนธ์

1. ผู้นิพนธ์ต้องรับรองว่า บทความที่ส่งเข้ามายังวารสาร Lawarath Social E-Journal ยังไม่เคยได้รับการตีพิมพ์ หรืออยู่ในกระบวนการกลั่นกรองบทความในวารสารอื่น
2. ผู้นิพนธ์ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของวารสารอย่างเคร่งครัด ทั้งรูปแบบการจัดเอกสาร และหลักเกณฑ์การอ้างอิง โดยสามารถศึกษาได้ที่ “คำแนะนำสำหรับผู้แต่ง”
3. ผู้นิพนธ์จะต้องไม่รายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อน ไม่สร้างข้อมูลเท็จ บิดเบือน ตกแต่ง หรือตัดเนื้อความเพื่อประสงค์ให้สอดคล้องกับผลสรุป
4. ผู้นิพนธ์ต้องมีชื่อของตนเอง และผู้นิพนธ์ร่วม (หากมี) ปรากฏอยู่ในไฟล์บทความที่ส่งเข้ามายังระบบตอบรับบทความออนไลน์ ThaiJo 2.0 ของวารสาร
5. ผู้นิพนธ์ต้องมีการอ้างอิงเนื้อหาต่างๆ ในบทความของตนเอง ทั้งข้อความ ภาพ ตาราง เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่น โดยให้ระบุแหล่งที่มาของข้อมูลในบรรณานุกรมตามหลักเกณฑ์การอ้างอิงของวารสาร ทั้งนี้ผู้นิพนธ์ต้องไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน ซึ่งทางวารสารจะตรวจสอบด้วยโปรแกรม Copy Catch ในระบบส่งบทความออนไลน์ ThaiJo 2.0 หากพบการละเมิดลิขสิทธิ์ ทางวารสารจะดำเนินการถอนบทความออกจากการเผยแพร่ทันที และหากมีการฟ้องร้อง ทางวารสารฯ จะไม่รับผิดชอบ และให้เป็นความรับผิดชอบของผู้นิพนธ์แต่เพียงผู้เดียว
6. เมื่อผู้นิพนธ์ได้รับผลการประเมินบทความจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ต้องทำการปรับปรุง แก้ไขตามคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ และส่งกลับมายังกองบรรณาธิการในกรอบเวลาที่กำหนด
7. บทความที่ส่งเข้ามาเพื่อขอตีพิมพ์เผยแพร่ลงในวารสาร Lawarath Social E-Journal ขอให้ผู้นิพนธ์ระบุรายละเอียดการขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ลงในบทความหรือแนบไฟล์เกียรติบัตรที่ผ่านการเข้าอบรมจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มาประกอบการพิจารณาตามหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ เพื่อให้การดำเนินการตรวจสอบคุณภาพบทความสอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการวิจัยในมนุษย์ด้านพฤติกรรมศาสตร์ สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ของคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมและประกาศ ก.พ.อ. เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์และศาสตราจารย์ พ.ศ. 2564

จริยธรรมของผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ

1. ผู้ประเมินควรคำนึงถึงคุณภาพบทความตามหลักวิชาการและจริยธรรมสากลเป็นหลัก โดยพิจารณาความสำคัญ คุณค่าของเนื้อหาในบทความ ใช้ความเชี่ยวชาญเพื่อวิเคราะห์คุณภาพและความเข้มข้นของผลงาน โดยปราศจากอคติหรือความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลทางวิชาการรองรับ เป็นเกณฑ์ในการตัดสิน และไม่มีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้นิพนธ์ โดยไม่แสวงหาประโยชน์จากผลงานทางวิชาการที่ตนเองได้ทำการประเมิน
2. ผู้ประเมินต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลทุกส่วนของบทความที่ทำการประเมินให้แก่บุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง ในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ
3. ผู้ประเมินต้องใส่ความคิดเห็นทางวิชาการของตนลงในแบบฟอร์มการประเมิน ที่อยู่ในระบบตอบรับบทความออนไลน์ของวารสาร ด้วยความชัดเจน ปราศจากความอคติ รวมทั้งต้องส่งผลการประเมินบทความตรงตามกรอบเวลาที่กองบรรณาธิการวารสารกำหนด

4. ผู้ประเมินบทความต้องไม่นำข้อมูลทุกส่วนของบทความที่ตนประเมินไปเป็นผลงานของตนเอง ยกเว้นการอ้างอิงบทความหลังจากบทความที่ตนประเมินได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่เรียบร้อยแล้ว

5. กรณีผู้ประเมินพบว่า บทความที่ประเมินเป็นบทความที่มีความเหมือนหรือซ้ำซ้อนผลงานอื่น ผู้ประเมินต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบทันที ด้วยการเลือกข้อเสนอแนะ ในขั้นตอนการวิจารณ์ว่า “ปฏิเสธการตีพิมพ์บทความ” และระบุเหตุผลมาในช่อง “คำแนะนำอื่นๆ”

พิธีจันอักษรภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

1. อาจารย์ ดร.สุธินี วงศ์วัฒนกุล	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
2. อาจารย์ปริยาภรณ์ ใจสอาด	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
3. อาจารย์เบญจพร นวลประเสริฐ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิภาศิริ แจ่มแสงทอง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
5. อาจารย์วรรณวิษา ปั่นคุ้ม	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
6. อาจารย์พิจิตรา เอี่ยมสมัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
7. อาจารย์ชนากานต์ บุญแก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
8. อาจารย์ชญาณุตร์ บุญพระเกษ	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
9. อาจารย์สุภาสินี คุ่มไพร	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
10. อาจารย์ปริญญา เงินพลอย	มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทความทุกบทความได้รับการตรวจความถูกต้องทางวิชาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งข้อความและบทความเป็นความคิดเห็นของผู้เขียน มิใช่ความคิดเห็นของกองบรรณาธิการวารสารและมิใช่ความรับผิดชอบของวารสาร Lawarath Social E-Journal บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารนี้จะต้องเป็นบทความที่ไม่เคยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาลงตีพิมพ์วารสารอื่นๆ กองบรรณาธิการไม่สงวนสิทธิ์การคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มาให้ถูกต้องครบถ้วน